

Л.Т. Нечаева

日本語

ЯПОНСКИЙ ЯЗЫК

ДЛЯ
НАЧИНАЮЩИХ

2
ЧАСТЬ

Л. Т. НЕЧАЕВА

ЯПОНСКИЙ ЯЗЫК

для начинающих

Часть 2

*Допущено УМО по классическому университетскому образованию
в качестве учебника для студентов высших учебных заведений,
обучающихся по направлению ВО 41.03.03
«Востоковедение и африканистика»*

**Московский Лицей
Москва, 2016**

**УДК 29(075.8)
ББК 81.2Япо-293
Н56**

Нечаева Л.Т. Японский язык для начинающих. Часть 2. – М.: Московский Лицей, 2016. – 416 с. ISBN 978-5-7611-0488-4

Данный учебник предназначен для продолжения изучения японского языка на 1-м курсе языкового вуза.

2-я часть учебника состоит из 12 уроков, рассчитанных на 250 часов аудиторных занятий. В учебнике продолжается введение нормативной грамматики, вводится 2000 лексических единиц и 360 иероглифов.

Тексты составлены на основе реалий сегодняшнего дня Японии и представляют собой продолжение рассказа об обучении российских студентов в одном из университетов Японии.

Учебник может быть использован и для самостоятельных занятий японским языком.

Подписано в печать 21.09.2016.

Формат 84х108 1/16. Печать офсетная. Бумага офсетная.

Усл. печ. л. 43,68. Тираж 1000 экз. Заказ № 2177.

Частное Образовательное Учреждение «Московский Лицей»

129337, г. Москва, Ярославское шоссе, д. 2, корп.1.

Тел. (499) 188-33-10, факс (499) 188-96-49

E-mail: moslicey@mail.ru

Отпечатано в полном соответствии с качеством

предоставленного издательством электронного оригинал-макета
в ГУП «Брянское областное полиграфическое объединение»

241019, г. Брянск, пр-т Ст. Димитрова, 40

ISBN 978-5-7611-0488-4

© Нечаева Л.Т., 2016

ОГЛАВЛЕНИЕ

Предисловие	5
Урок 19	7
Грамматика. Словообразование. Письменность. Текст 19–1 (<i>Времена года</i>). Текст 19–2 (<i>Времена года</i>). Словари к текстам и упражнениям. Комментарий. Задания и упражнения.	
Урок 20	46
Грамматика. Словообразование. Письменность. Текст 20–1 (<i>Книжный магазин</i>). Текст 20–2 (<i>Поездка в книжный магазин</i>). Словари к текстам и упражнениям. Комментарий. Задания и упражнения.	
Урок 21	79
Грамматика. Словообразование. Лексика. Письменность. Текст 21–1 (<i>География Японии</i>). Текст 21–2 (<i>Выбор маршрута путешествия</i>). Словари к текстам и упражнениям. Комментарий. Задания и упражнения.	
Урок 22	116
Грамматика. Словообразование. Письменность. Текст 22–1 (<i>Покупки</i>). Текст 22–2 (<i>Покупки</i>). Словари к текстам и упражнениям. Комментарий. Задания и упражнения.	
Урок 23	150
Грамматика. Словообразование. Письменность. Текст 23–1 (<i>Супер-экспресс</i>). Текст 23–2 (<i>Поездка в Киото</i>). Словари к текстам и упражнениям. Комментарий. Задания и упражнения.	
Урок 24	187
Грамматика. Словообразование. Письменность. Текст 24–1 (<i>Киото</i>). Текст 24–2 (<i>Возвращение из Киото</i>). Словари к текстам и упражнениям. Комментарий. Задания и упражнения.	

Урок 25	221
Грамматика. Словообразование. Письменность. Текст 25–1 (<i>Интервью</i>). Текст 25–2 (<i>Интервью с тренером</i>). Словари к текстам и упражнениям. Комментарий. Задания и упражнения.	
Урок 26	252
Грамматика. Словообразование. Письменность. Текст 26–1 (<i>Японская еда</i>). Текст 26–2 (<i>В гостях</i>). Словари к текстам и упражнениям. Комментарий. Задания и упражнения.	
Урок 27	285
Грамматика. Словообразование. Лексика. Письменность. Текст 27–1 (<i>Экскурсия по старому Токио</i>). Текст 27–2 (<i>Токио</i>). Словари к текстам и упражнениям. Комментарий. Задания и упражнения.	
Урок 28	318
Грамматика. Словообразование. Письменность. Текст 28–1 (<i>Сервис в Японии</i>). Текст 28–2 (<i>Заказ по телефону</i>). Словари к текстам и упражнениям. Комментарий. Задания и упражнения.	
Урок 29	343
Грамматика. Лексика. Письменность. Текст 29–1 (<i>Праздники Японии</i>). Текст 29–2 (<i>Визит к преподавателю</i>). Словари к текстам и упражнениям. Комментарий. Задания и упражнения.	
Урок 30	371
Грамматика. Словообразование. Письменность. Текст 30–1 (<i>Политическая система Японии</i>). Текст 30–2 (<i>Конституция Японии</i>). Словари к текстам и упражнениям. Комментарий. Задания и упражнения.	
Приложения	392
Грамматический указатель (уроки 6–30)	392
Указатель иероглифов, введенных в уроках 6–30	398
Указатель слов к урокам 1–30	401
Ответы к упражнениям по фразеологии (уроки 19–30)	415
Чтение фамилий (уроки 19–30)	416

ПРЕДИСЛОВИЕ

Данный учебник является 2-й частью учебника «Японский язык для начинающих» и предназначен для продолжения изучения японского языка на 1-м курсе языкового вуза. Материал, включённый во вторую часть учебника, рассчитан на изучение в течение 250 часов аудиторных занятий.

Вторая часть учебника состоит из 12 уроков.

Все уроки построены по такой же схеме, как уроки в 1-й части:

- объяснение грамматики, словообразования, лексики, интонации;
- письменность;
- текст 1 (монологический) и текст 2 (диалогический);
- словарь к текстам и упражнениям;
- комментарий к текстам;
- задания и упражнения на закрепление и активизацию грамматики, лексики, иероглифики, фразеологии, на развитие навыков устной и письменной речи.

Во второй части продолжается введение нормативной грамматики, элементов словообразования.

Тексты составлены на основе реалий современной Японии и представляют собой продолжение рассказа об обучении российских студентов в одном из университетов Японии и их жизни в Японии.

Во 2-й части учебника изучаются следующие темы:

времена года, география Японии, политическая система Японии, японские национальные праздники, Токио, Киото, транспорт, спорт, книжный магазин, универмаг, японская еда, служба быта.

Во 2-й части учебника в упражнениях даются также тексты по соответствующей тематике о России, то есть география и климат, политическая система, национальные праздники, Москва и Санкт-Петербург, спорт, народные промыслы, русская еда, суперэкспресс «Сапсан».

Словари уроков содержат около 2000 лексических единиц по данным темам, а также 360 иероглифов.

Уроки начинаются с введения новой грамматики. Упражнения по грамматике расположены в таком же порядке, как темы в разделе «Грамматика». В эти упражнения вводится также и новая лексика урока, что способствует её закреплению. В каждой группе упражнений по определенной грамматической теме есть задание на письменный перевод с русского языка на японский, которое можно выполнять и устно.

Кроме упражнений на закрепление грамматики, в разделе «Задания и упражнения» есть упражнения на закрепление и активизацию лексики, фразеологии, на

развитие навыков устной и письменной речи. Сюда же включены задания по иллюстрациям, представленным в приложении к учебнику на CD, созданному О.Р. Лихолетовой. В конце раздела даются упражнения на закрепление иероглифики. Как дополнительный материал к учебнику рекомендуется использовать составленные О.Р. Лихолетовой поурочные прописи и программы иероглифической анимации в двух форматах: GIF, который можно считывать с помощью любого браузера, и в Powerpoint.

Ко 2-й части учебника прилагается указатель к теоретическим разделам уроков 6–30, список иероглифов (по ключам), введенных в уроках 6–30, алфавитный список слов из словарей уроков 1–30, ответы к упражнениям по фразеологии из уроков 19–30, чтение японских фамилий из упражнений уроков 19–30.

Во второй части учебника все диалогические тексты составлены на основе современного разговорного языка, поэтому он может быть полезен и при изучении разговорной речи.

Учебник рассчитан на обучение с преподавателем, но может быть использован и для самостоятельных занятий языком, так как грамматика и комментарии к текстам написаны достаточно подробно, а тексты снабжены словарями.

Учебник создан в Институте стран Азии и Африки Московского государственного университета имени М. В. Ломоносова при поддержке Японского Фонда в сотрудничестве с преподавателями Абэ Ёко, Дои Мами, Кобэ Рэйко, Кобаяси Каёко, Сакаида Тору.

Данное издание является переработанным и дополненным вариантом предыдущих изданий. Большую помощь в работе над этим вариантом учебника оказали преподаватели из различных вузов Москвы – ИСАА МГУ имени М. В. Ломоносова, МГИМО, РГГУ. Автор благодарен всем коллегам, высказавшим ценные замечания.

Урок 19

ГРАММАТИКА

§ 1. Творительный падеж

Творительный падеж *な* также может передавать значение причины, например:

昨日アンナさんは病気で学校を休みました。Вчера Анна из-за болезни не была в институте.

文れい

1. 私は午後し事で忙しいです。
2. 松下さんはストレスで病気になりました。
3. 昨日大雨でみんなは授業に遅れました。
4. あの人の話はよくないはつおんであまりわかりませんでした。

§ 2. Совместный падеж

Совместный падеж *に* употребляется также для обозначения объекта сравнения, например:

あの人とおなじにしてください。Сделайте так же, как он.

§ 3. Сравнительный падеж

Показателем сравнительного падежа является *より*, который присоединяется к слову, с которым сравнивают (подробно см. в следующем параграфе).

§ 4. Выражение сравнения

В японском языке для выражения сравнения используются специальные конструкции.

1. A は B より強い。A сильнее, чем B. Слово, обозначающее предмет (лицо), которое сравнивают – A, имеет форму основного падежа с частицей *は*, а слово, обозначающее предмет (лицо), с которым сравнивают – B, имеет форму сравнительного падежа *より*, например:

その本は辞典より安い。Эта книга дешевле словаря.

2. B より Aの方が強い。По сравнению с B, A сильнее. В случае, когда надо выделить предмет (лицо), которое сравнивают, слово, обозначающее данный предмет (лицо) – A, стоит в определительной позиции к слову *方*, имеющему форму именительного падежа *が*. Слово, обозначающее предмет (лицо), с которым сравнивают B, обычно стоит в начале предложения в форме сравнительного падежа *より*, например:

辞典よりその本の方が安い。По сравнению со словарём, эта книга дешевле.

3. В より強い。Сильнее, чем В. или По сравнению с В, сильнее. В предложении может употребляться только слово, обозначающее предмет (лицо) – В, с которым сравнивают. Это слово имеет форму сравнительного падежа на より, например:

辞典より安い。Дешевле, чем словарь. или Дешевле по сравнению со словарём.

4. Аの方が(ずっと)強い。А (значительно) сильнее. В предложении может употребляться только слово, обозначающее предмет (лицо), которое сравнивают, – А. Это слово стоит в определительной позиции к слову 方, имеющему форму именительного падежа на が, например:

その本の方が安い。Эта книга дешевле.

Для того чтобы подчеркнуть, что один предмет (лицо) обладает качеством в значительно большей степени, чем другой, употребляется наречие ずっと, например:

その本の方がずっと安い。Эта книга значительно дешевле.

5. АとВとではどちらが強い。Кто сильнее – А или В? В вопросительных предложениях о том, какой из предметов (лиц) обладает качеством в большей или меньшей степени, используется вопросительное слово どちら в форме именительного падежа на が, например:

その本と辞典とではどちらが安い。Что дешевле – эта книга или словарь?

Эта конструкция также может иметь вид:

АとВと、どちらが強い。

АとВとでどちらが強い。

АとВとはどちらが強い。

6. Аは一番(もっとも)強い。А – самый сильный. Высшая степень качества предмета (лица) передаётся наречиями 一番 самый или もっとも самый, наиболее, относящимися к прилагательным, например:

その本は一番(もっとも)安い。Эта книга самая дешёвая.

7. АはВと同じくらい強い。А такой же сильный, как и В. Выражение одинаковости качеств у двух предметов (лиц) по схеме подобия этого качества у одного предмета (лица) – А другому – В передаётся конструкцией со словами 同じくらい, при этом слово, обозначающее предмет (лицо), с которым сравнивают – В, имеет форму совместного падежа на と, например:

その本は辞典と同じくらい安い。Эта книга такая же дешёвая, как словарь.

8. АはВほど強くない。А не такой сильный, как В. Выражение неодинаковости качеств у двух предметов (лиц) по схеме подобия этого качества у одного предмета (лица) – А другому – В передаётся конструкцией со служебным словом ほど, которое присоединяется непосредственно к слову, обозначающему предмет (лицо), с которым сравнивают – В, например:

その本は辞典ほど安くない。Эта книга не такая дешёвая, как словарь.

日本語ほど英語をたくさん勉強しません。Я не так много занимаюсь английским языком, как японским.

! Следует обратить внимание, что конструкция с 同じくらい употребляется в предложениях, в которых сказуемые имеют утвердительную форму, а конструкция с ほど – в предложениях со сказуемыми в отрицательной форме.

文れい

1. この教室はあの教室より広いです。
2. 今日より昨日の方が寒かったです。
3. 温かいレモネードの方が好きです。
4. ウラル山より高いです。
5. 日本語とロシア語とどちらがむずかしいですか。— 日本語の方がむずかしいです。
6. 日本で一番^{いちばん}高い山は富士^{ふじ}山です。
7. セルゲイさんの部屋は田中さんの部屋と同じ^{おな}くらいせまいです。
8. 日本では六月は八月ほどあつくありません。

§ 5. Значение предлогов «о» и «об»

Значение, соответствующее в русском языке предлогам о или об, в японском языке передаётся конструкцией: (имя существительное, местоимение) + の + ことを, например:

あの人はおもしろく日本のことを話しました。Он интересно рассказывал о Японии.

! Следует обратить внимание, что существительные в этой конструкции обозначают достаточно конкретные предметы, лица, тогда как слова, обозначающие общие понятия, обычно не употребляются.

文れい

1. 前によくあの人のことを聞きました。
2. 先生は昨日この文法のことを教えてくださいました。
3. 明日先生にそのことを聞きましょう。
4. あの人は上野博物館のことをおもしろく話した。

§ 6. Условно-временные предложения с союзом と

Союз と после сказуемого в форме настоящего-будущего времени образует условно-временное придаточное предложение со значением если, когда.

Сказуемое придаточного предложения может быть выражено глаголом, предикативным или полупредикативным прилагательным, составным именным сказуемым со связкой.

Сказуемое придаточного предложения всегда имеет форму настоящего-будущего времени, обычно простую, например:

先生が教室に入ると、学生たちは立ちます。 *Когда преподаватель входит в аудиторию, то студенты встают.*

天気がいいと、気持ちもよくなります。 *Когда погода хорошая, то и настроение становится хорошим.*

学生だと、安くなる。 *Если студенты, то дешевле.*

Время действия в придаточном предложении определяется временной формой сказуемого главного предложения, например:

あの人は勉強すると、いつも眠くなります。 *Он всегда хочет спать, когда занимается.*

電気をつけると、明るくなりました。 *Когда включил свет, то стало светло.*

Союз と употребляется в значении *когда* для обозначения последовательно происходящих действий.

Конкретизируя употребление союза と для выражения условия или времени, можно выделить следующие случаи.

а) Сказуемое главного предложения передаёт состояние предмета, лица, которое обязательно возникает при совершении действия, выраженного сказуемым придаточного предложения. Сказуемыми главного предложения обычно бывают такие глаголы, как *ある*, *いる*, *なる*, *できる*, *聞こえる* и т.п., например:

ふゆになると、寒くなります。 *Когда наступает зима, то становится холодно.*

Союз と в этом значении часто употребляется при описании явлений природы, процессов в обществе, не имеющих отношение к конкретному человеку.

В качестве сказуемого главного предложения могут быть также употреблены глаголы, обозначающие привычное, постоянное действие, например:

はるが来ると、花がさきます。 *Когда приходит весна, то цветут цветы.*

В этом значении союз と может употребляться и при описании привычек, постоянно повторяющихся действий конкретных людей, например:

あの人は天気がいいと、いつも上野公園へ散歩に行く。 *Когда хорошая погода, он всегда ходит гулять в парк Уэно.*

б) Действие или состояние, выраженное сказуемым придаточного предложения, является условием для совершения действия, возникновения состояния, выраженного сказуемым главного предложения, которое происходит обязательно при совершении действия, выраженного сказуемым придаточного предложения, например:

このボタンをおすと、電気がつく。 *Если нажмёте на эту кнопку, то включится электричество.*

まっすぐ行くと、左に学校があります。 *Если пойдёте прямо, то налево будет школа.*

в) Действие или состояние, выраженное сказуемым главного предложения, происходит одновременно или сразу же после окончания действия, выраженного сказуемым придаточного предложения, например:

あの人は話し終わると、部屋を出ました。Когда он закончил говорить, то вышел из комнаты.

Союз と может употребляться говорящим при описании действий, являющихся для него несколько неожиданными, непредвиденными, например:

外へ出ると、くらかった。Когда вышел на улицу, там было темно.

! Следует обратить внимание, что сказуемое главного предложения в сложном условно-временном предложении с союзом と не может передавать значения просьбы, повеления, приглашения.

文れい

1. 十一月になると、寒くなります。
2. 寒くなると、暖房をつけます。
3. うちに帰ると、すぐおふろに入ります。
4. 右に行くと、白いたて物が見えます。
5. ここにお金を入れると、新聞が出ます。
6. ミーティングが終わると、すぐ図書館へ行きました。

§ 7. Союз と

Союз と употребляется для передачи прямой и косвенной речи (см. урок 22). В этом уроке рассмотрим случай, когда союз と употребляется после существительных перед глаголом *いう* говорить, называть, например:

この木はさくらといいます。Это дерево называется сакура.

文れい

1. その部屋は茶の間といいます。
2. 私は中川といいます。
3. その料理はてんぷらといいます。
4. その川は何といいますか。—モスクワ川といいます。

§ 8. Служебное слово の (ん) в составе сказуемого

В составе сказуемого после простой формы глагола, предикативного прилагательного, полупредикативного прилагательного или имени со связкой может употребляться служебное слово の (или разговорный вариант ん) со связкой. Связки です, だ перед ん преобразуются в な.

Служебное слово の в составе сказуемого употребляется в ряде случаев. Рассмотрим некоторые из них.

1. Когда объясняется или задаётся вопрос о каком-либо событии, в котором участвует собеседник или проявляет к нему интерес, например:

頭が痛いんですか。— ええ、かぜなんです。

Голова болит? – Да, простудился.

2. Для передачи эмоционального отношения говорящего к событию, представляющему интерес как для говорящего, так и для слушающего, например:

なつはとても暑いんだ。 Летом очень жарко.

Часто の(ん) употребляется при ссылке на чьи-то слова или чьё-то мнение, поэтому перевод предыдущих предложений может звучать:

Говоришь, что у тебя голова болит. – Да, я же говорю, что простудился.

文れい

1. どうして薬を飲まないんですか。 – きれいなんです。
2. せきが出るんですか。 – ええ、昨日寒くなって、かぜをひいたんです。
3. その本はむずかしいですが、おもしろいんです。
4. ここは雨がたくさん降るんです。

§ 9. Местоимения こんな, そんな, あんな, どんな

Качественные местоимения こんな, そんな, あんな такой указывают на интенсивность признака или действия, употребляются в определительной и обстоятельственной позициях.

В определительной позиции непосредственно перед именем местоимения имеют форму こんな, そんな, あんな, например:

こんな料理は食べません。 Такую еду я не ем.

В обстоятельственной позиции, то есть в позиции перед прилагательным или глаголом, эти местоимения имеют форму на に, например:

こんなにあついと、ぐあいが悪くなります。 Чувствую себя плохо, когда так жарко.

ケーキを五つください。 – ええっ、一人でそんなに食べますか。 Пять пирожных, пожалуйста. – О! Одна столько съешь?

Местоимения こんな, あんな употребляются в ситуации, когда говорящий рассказывает, показывая на данный предмет, или говорит о чём-то известном собеседнику. Местоимение こんな употребляется в ситуации, когда предмет, лицо находятся рядом, местоимение あんな – когда предмет, лицо находятся в отдалении, например:

(ねこを見せながら) かわいいねこですね。 こんなねこをまだ見ません。

(Показывая на кошку.) Хорошенькая кошка! Я такую ещё никогда не видел!

ごらんなさい。 テレビとうはあんなに高いです。 Посмотри! Телевизионная башня такая высокая!

Местоимение そんな употребляется в том случае, когда собеседник не знает человека или предмет, о ком или о чём ему рассказали, например:

イワノフさんはそんなに勉強するんですか。 しりませんでしたね。 *Иванов так (хорошо) занимается! Я не знал!*

Соответствующее вопросительное местоимение – *どんな* какой? (по качествам или свойствам), например:

昨日はどんなゼミナールがありましたか。Вчера был какой семинар (интересный, скучный и т. п.)?

文れい

1. 風がこんなに強いと、だれも外に出ないでしょう。
2. あの人はこんな音楽は好きではないでしょう。
3. (池を見せながら) あんなに小さいんです。
4. 昨日どんなえいがを見ましたか。—とてもおもしろいえいがを見ました。

§ 10. Однородные сказуемые

В японском языке существует несколько способов соединения однородных сказуемых и сказуемых сложносочинённых предложений, одно из них – соединение незаклительными формами.

Формы незаклительного сказуемого не имеют выражения времени, наклонения, всё это определяется формой заклительного сказуемого.

1. Для сказуемых, выраженных глаголами, одной из незаклительных форм соединения является деепричастная форма на *て/で* (см. урок 17).

2. Именные сказуемые, выраженные именем со связкой, соединяются формой: на *で* (утвердительная) или *ではなくて* (отрицательная), например:

山田さんは先生で、田中さんは学生です。Ямада-сан – преподаватель, Танака-сан – студент.

山田さんは学生ではなくて、先生です。Ямада-сан не студент, преподаватель.

3. При соединении прилагательных незаклительными формами перечисляются признаки, имеющие для говорящего одинаковые положительные или негативные значения.

Сказуемые, выраженные предикативными прилагательными, соединяются формой: основа + *くて* (утвердительная) или основа + *く + なくて* (отрицательная), например:

この部屋は広くて、暖かいです。Эта комната просторная, тёплая. (положительные признаки)

その部屋は駅から近くなくて、あまりきれいではないです。Та комната далеко от станции, не очень чистая. (негативные признаки)

Сказуемые, выраженные полупредикативными прилагательными, соединяются формой:

основа + *で* (утвердительная) или основа + *ではなくて* (отрицательная), например:

ここはしずかで、きれいです。Здесь тихо, красиво. (положительные признаки)

この喫茶店はあまりきれいでなくて、うるさいです。 *В этом кафе не очень чисто, к тому же шумно.* (негативные признаки)

Отрицательная соединительная форма употребляется довольно редко, в основном в ответе на вопрос, например:

その辞典は高いですか。—いいえ、高くはなくて、かなり安いです。 *Этот словарь дорогой? – Нет, не дорогой, довольно-таки дешёвый.*

そこはきれいですか。—いいえ、きれいではなくて、たいへんきたないです。 *Там чисто? – Нет, не чисто, очень грязно.*

それは教科書ですか。—いいえ、教科書ではなくて、辞典です。 *Это учебник? – Нет, не учебник, словарь.*

Соединение сказуемых, передающих с точки зрения говорящего противоположные значения – положительное и негативное, обычно осуществляется с помощью союза *が*, например:

このケーキはおいしいですが、高いです。 *Это пирожное вкусное, но дорогое.*
山口さんはお茶が好きですが、コーヒーはきらいです。 *Ямагути-сан чай любит, а кофе нет.*

文れい

1. この方は山本先生で、私の先生です。
2. それはざっしですか。—いいえ、ざっしではなくて、新聞です。
3. 山本さんは日本語の先生ですが、大学のせんもんは歴史でした。
4. 私のホーム・ステイのうちは大学に近くて、いいです。
5. その庭には花が多いですか。—いいえ、多くなくて、少ししかありません。
6. その教室は広いですが、ちょっとくらいです。
7. こちらはしずかで、うつくしいです。
8. あの人は元気ですか。—いいえ、あまり元気ではなくて、よく学校を休みます。
9. その図書館はゆう名ですが、とても小さいです。

§ 11. Однородные определения

Однородные определения, выраженные предикативными или полупредикативными прилагательными, соединяются так же, как и однородные сказуемые, выраженные предикативными или полупредикативными прилагательными, например:

今日は暖かくて、いい日です。 *Сегодня тёплый, хороший день.*

昨日、おもしろくなくて、ながいえいがを見ました。 *Вчера я смотрела неинтересный, длинный фильм.*

そこはしずかで、きれいな所です。 *Это спокойное, тихое место.*

СЛОВООБРАЗОВАНИЕ

§ 12. Суффикс さ

Суффикс さ используется для образования существительных от прилагательных. Суффикс さ присоединяется к основе предикативных и некоторых непредикативных прилагательных, например:

広い *широкий* – 広さ *ширина*

べんりな *удобный* – べんりさ *удобство*

§ 13. Суффикс ずつ

Суффикс ずつ обозначает распределение по количеству, на русский язык переводится предлогом *по* или приставкой *по-*. Суффикс ずつ употребляется только со словами, обозначающими количество, например:

一つずつ *по одному предмету*, 二人ずつ *по два человека*, 少しずつ *понемногу*

§ 14. Префикс ま

Префикс ま употребляется с прилагательными и некоторыми наречиями для обозначения усиления качества, свойства, признака. Слова с префиксом ま превращаются в полупредикативные прилагательные, например:

白い *белый* – 真っ白 (な) *совершенно белый, белоснежный*

中 *середина* – 真ん中 (な) *самый центральный*

При употреблении префикса ま происходят определённые фонетические изменения, а именно:

1) при присоединении к корням, начинающимся с согласных [к], [т], [с], [н], [м] происходит удвоение этих звуков, например:

黒い *чёрный* → まっ黒 (な) *совершенно чёрный*

白い *белый* → まっ白 (な) *совершенно белый*

中 *середина* → まん中 (な) *самый центральный*

2) при присоединении к корням, начинающимся с согласного [х], этот звук заменяется на удвоенный [пп], например:

はだか *голый* → まっぱだか (な) *совершенно голый*

3) при присоединении к корням, начинающимся с гласного звука, происходит выпадение этого звука и удвоение следующего за ним согласного, например:

あかい *красный* → まっか (な) *совершенно красный*

4) при присоединении к корням, начинающимся с двух гласных звуков подряд, между префиксом и корнем появляется двойное [сс], например:

青い *синий* → まっ青 (な) *совершенно синий*

§ 15. Основосложение

В японском языке новые слова могут образовываться путём соединения основ одинаковых и различных частей речи, а именно:

- 1) существительное + существительное → существительное, например:
ゆき *снег* + まつり *праздник* → ゆきまつり *снежный праздник*
- 2) 2-я основа глагола + 2-я основа глагола → существительное, например:
うつり *переход* + かわり *изменение* → うつりかわり *перемены, изменения*
- 3) 2-я основа глагола + основа прилагательного → прилагательное, например:
むす *быть душным* - むし + あつい *жаркий* → むしあつい *душный*

ПИСЬМЕННОСТЬ

§ 16. Иероглифы.

1.	内	ダイ、ナイ うち	1) внутренняя сторона 2) (свой) дом	匚 13 <i>перевёрнутая коробка</i>
2.	太	タ、タイ ふとい ふとる	толстый, жирный 1) толстеть, жиреть 2) богатеть	大 37 <i>большой</i>
3.	冬	トウ ふゆ	зима	冫 15 <i>лёд</i>
4.	北	ホク きた	север	匕 21 <i>ложка</i>
5.	市	シ いち	город (крупный) рынок, базар	巾 50 <i>ширина</i>
6.	同	ドウ おなじ	одинаковый	口 30 <i>рот</i>
7.	州	シュウ	страна, провинция, область, штат	川 47 <i>река</i>
8.	西	セイ、サイ にし	запад	西 146 <i>запад</i>
9.	有	ウ、ユウ ある	1) быть, существовать 2) иметь(ся), находиться	月 74 <i>луна</i>

10.	空	クウ あく すく むなしい あける そら から	быть пустым, незанятым быть пустым пустой, напрасный, бесполезный освободить небо пустой, полый	穴 116 <i>пещера</i>
11.	季	キ	сезон, время года	子 39 <i>ребёнок</i>
12.	建	ケン たつ たてる	быть построенным строить	𠂇 54 <i>растягивать</i>
13.	春	シュン はる	весна	日 72 <i>день</i>
14.	海	カイ うみ	море	水, 𠂇 85 <i>вода</i>
15.	秋	シュウ あき	осень	禾 115 <i>ость колоса</i>
16.	南	ナン、ナ みなみ	юг	十 24 <i>десять</i>
17.	変	ヘン かえる かわる	менять, изменять изменяться	攵 34 <i>зима</i>
18.	候	コウ	1) погода 2) сезон 3) кандидатура	人, 亻 9 <i>человек</i>
19.	夏	カ なつ	лето	攵 34
20.	雪	セツ ゆき	снег	雨 173 <i>дождь</i>
21.	陸	リク	земля, суша, материк	阝 170 <i>маленькая деревня</i>

Урок 19

22.	然	ゼン、ネン	природа	火 86 <i>огонь</i>
23.	葉	ヨウ は	листья	艹 140 <i>травы</i>
24.	道	トウ、ドウ みち	1) мораль 2) область (только Хоккайдо) 1) дорога 2) способ, путь	辶 162 <i>дорога</i>
25.	景	ケイ	1) вид, пейзаж 2) состояние, положение	日 72
26.	満	マン みたす みちる	Манчжурия 1) наполнять 2) удовлетворять 1) быть наполненным 2) истекать (о сроке)	水, 彡 85
27.	暑	ショ あつい	жаркий, горячий	日 72
28.	番	バン	1) номер, очередность 2) сторож	田 102 <i>поле</i>
29.	節	セツ ふし	1) сезон 2) праздник 3) экономия, бережливость 1) сустав 2) мотив 3) пункт, раздел, часть	艹 118 <i>бамбук</i>
30.	説	セツ とく	1) мнение, взгляд 2) теория, учение 1) объяснять 2) убеждать, проповедовать	言 149 <i>слово</i>

§ 17. Фонетики

市 — シ сам иероглиф 市

建 — ケン сам иероглиф 建

同 — ドウ сам иероглиф 同

番 — バン сам иероглиф 番

州 — シュウ сам иероглиф 州

者 — ショ в иероглифе 暑

§ 18. Иероглифическое написание введённых ранее слов

全然—ぜんぜん、建物—たてもの、有名—ゆうめい、道—みち、こと葉—ことば、と市—とし

季節

十二月になったが、外はあまり寒くない。部屋の中の方が寒い。アンナとセルゲイはたいへん寒い冬かしらなかったから、おどろいた。

二人は山田先生に日本のことをいろいろ説明してもらった。

「日本には、春、夏、秋、冬の四つの季節があります。日本人は四季のうつり変りを楽しみます。

三月、四月、五月の三か月が春です。毎年3月21日ごろが「春分の日」です。この日は昼と夜のながさが同じになります。この日から昼が少しずつながくなって、毎日段々暖かくなります。日本では、南と北では気候がたいへんちがいます。九州では三月の終わりごろさくらがさきますが、北海道ではそのころまだスキーをします。北海道では、さくらは五月になってからさき始めます。

日本人はさくらがとても好きで、大ぜいの人が家族や友だちといっしょに、さくらの名所に花見に行きます。

夏は、六月、七月、八月です。六月には毎日雨が降って、むし暑い日がつづきます。この雨の季節を「つゆ」といいます。つゆが終わると、暑い夏が始まります。太平洋側と日本海側の気候はちがいます。夏には太平洋から南東の風が吹きますから、太平洋側では日本海側より雨がたくさん降ります。

東京は、夏はたいへん暑いです。北海道は東京ほど暑くありませんし、つゆもありません。沖縄は一番暑いです。

七月と八月は学校が休みで、わかい人たちは山や海へあそびに行きます。

秋は九月、十月、十一月です。秋の始めごろ台風が日本をおそいます。台風は強い風と雨のひがいをもたらします。9月23日は「秋分の日」です。この日から昼は少しずつみじかくなって、すずしくなります。秋はいい天気の日が多いです。

九月は月がとてもうつくしいです。それで、むかしは満月の夜に月見をしました。十月に入ると、はれた日がつづきます。秋の終わりには木の葉

があかや黄色になります。山は紅葉であかくなります。秋の景色はとてもきれいです。

冬は十二月から二月までです。大陸からつめたい北西の風が吹きますから、日本海側では太平洋側より雪がたくさん降ります。太平洋側では、はれたいい天気がつづきます。北海道が一番寒いですが。東京の冬は北海道ほど寒くなくて、雪もほとんど降りません。一年に二、三回雪が降りますが、すぐとけます。

北の地方は寒くて、雪がたくさん降ります。子どもたちは雪だるまを作って、あそびます。家のまどをしっかりとめて、暖房で部屋を暖めます。北の地方は、雪やこおりのまつりが多いです。一番有名なまつりは「札幌雪まつり」です。市内の公園に、雪やこおりでどう物や有名な人、建物などを作ります。

日本人は冬休みに山へスキーやスノーボードをしに行きます。このように日本では一年の自然の変化を楽しみます。それぞれの季節にいろいろな行事がありますから、アンナさんもセルゲイさんも日本の自然と四季を楽しんでください。」

ТЕКСТ 19-2

季節

明子 : アンナさん、病気はもうなおった？

アンナ : ええ、おかげさまで。昨日ひさしぶりに大学に行ったわ。

明子 : そう。よかったわね。けど、寒くなったから、気をつけてね。

アンナ : ええ、ありがとう。東京の冬はいつもこんなに寒いのか？

明子 : そうね。きょ年の冬はもっと寒かったわ。

アンナ : そう。たいへんね。

明子 : 私、冬はあまり好きじゃないの。

アンナ : どうして？

明子 : 寒いでしょう。私のふるさとでは雪がたくさん降るのよ。

アンナ : 東京でもたくさん降るのか？

明子 : いいえ、それほど降らないわ。でも、日本の北の方ではたくさん降るのよ。あ、ロシアの冬も寒いでしょ？

- アンナ： ええ、とても寒いわ。でも、部屋の中は暖かいのよ。
- 明子： そう。東京ではあまり暖房を入れないからね。
- アンナ： 私のふるさとでは雪がたくさん降って、子どもたちは雪だるまを作ってあそぶの。
- 明子： 楽しいでしょうね。
- アンナ： ええ。
- 明子： アンナさんは夏と冬とどっちが好き？
- アンナ： そうねえ。私は冬の方が好き。冬ははやしがとてもきれいで、スキーをしに行くと、とても気持ちがいいの。
- 明子： そう。
- アンナ： 明子さんはどの季節が一番好き？
- 明子： そうねえ。春や秋が好き。
- アンナ： 春は暖かいんでしょ？
- 明子： ええ、暖かくなるわ。いろいろな花がたくさんさくのよ。
- アンナ： きれいでしょうねえ。お花見に行くの？
- 明子： ええ。毎年行くわ。さくらの木の下にすわってながめると、とてもきれいよ。
- アンナ： きれいでしょうね。秋にはお月見もするの？
- 明子： ええ、前はよくえん側にすわって、満月をながめたわ。でも、今はうちの前に高い建物が建ったから...
- アンナ： それはざんねんね。日本の秋はとてもきれいな。
- 明子： ええ、木の葉があかや黄色になって、山は紅葉でまっかになるでしょ。空は青くて、くもがとても高くなって...。私は秋が好き。
- アンナ： そう。夏は？
- 明子： そうねえ。あまり好きじゃないわ。とても暑いし。
- アンナ： 夏休みはどこかへ行く？
- 明子： ええ、ふつう海とか山へ行くわ。
- アンナ： 山はあまり暑くなくて、いいでしょうね。
- 明子： いいわよ。来年いっしょに行かない？
- アンナ： ええ。でも、ほんとうにいいの？
- 明子： もちろん。

СЛОВАРЬ
к тексту 19-1

1. 季節	きせつ	сезон
2. しる		знать (глагол 1-го спряжения)
3. おどろく		удивляться
4. 説明する	せつめいする	объяснять
5. 春	はる	весна
6. 夏	なつ	лето
7. 秋	あき	осень
8. 冬	ふゆ	зима
9. 四季	しき	четыре сезона
10. うつり変わり	うつりかわり	смена
11. 楽しむ	たのしむ	наслаждаться
12. 春分	しゅんぶん	весеннее равноденствие
13. ながさ		1) длина 2) продолжительность
14. 同じ	おなじ	одинаковый
15. 少しずつ	すこしずつ	понемногу
16. 段々	だんだん	постепенно
17. 南	みなみ	юг
18. 北	きた	север
19. 気候	きこう	климат
20. ちがう		отличаться
21. 九州	きゅうしゅう	о-в Кюсю
22. 北海道	ほっかいどう	о-в Хоккайдо
23. 名所	めいしょ	достопримечательности
24. 花見	はなみ	любование цветами сакуры
25. むし暑い	むしあつい	душный, знойный
26. つづく		продолжаться
27. つゆ		сезон дождей
28. 暑い	あつい	жаркий
29. 太平洋	たいへいよう	Тихий Океан
30. 日本海	にほんかい	Японское море

31. 南東	なんとう	юго-восточный
32. 沖縄	おきなわ	о-в Окинава
33. 一番	いちばん	самый
34. 台風	たいふう	тайфун
35. おそう		налетать, нападать
36. ひがい		ущерб
37. もたらす		приносить
38. 秋分	しゅうぶん	осеннее равноденствие
39. すずしい		прохладный
40. うつくしい		красивый
41. むかし		в прошлом, в древности, раньше
42. 満月	まんげつ	полная луна, полнолуние
43. 月見	つきみ	любование луной
44. はれた		ясный
45. 葉	は	лист, листья
46. 紅葉	もみじ	алые осенние листья
47. こうよう		багряный цвет (листвы)
48. 景色	けしき	пейзаж
49. 大陸	たいりく	материк
50. 北西	ほくせい	северо-западный
51. 雪	ゆき	снег
52. ほとんど		почти что
53. とける		таять
54. 雪だるま	ゆきだるま	снежная баба
55. しっかり		крепко, твёрдо
56. 暖める	あたためる	греть, нагревать
57. 地方	ちほう	район
58. こおり		лёд
59. まつり		праздник
60. 札幌	さっぽろ	г. Саппоро

Урок 19

61. 市内	しない	городской
62. どう物	どうぶつ	животное
63. スノーボード	snow boat	сноуборд
64. このように		таким образом
65. 自然	しぜん	природа
66. 変化	へんか	изменение
67. それぞれ		каждый по-своему
68. 行事	ぎょうじ	обряд, торжество

СЛОВАРЬ к тексту 19-2

1. ひさしぶり		спустя долгое время
2. 気をつける	きをつける	быть внимательным
3. こんな		такой
4. ふるさと		родные места, родина
5.それほど		настолько, как
6. はやし		лес
7. 気持ち	きもち	настроение
8. すわる		сидеть
9. ながめる		любоваться
10. えん側	えんがわ	открытая галерея с двух или трёх сторон японского дома
11. 建つ	たつ	стоять, выситься
12. ざんねん (な)		вызывающий сожаление
13. まっか (な)		ярко-красный
14. 空	そら	небо
15. くも		облако
16. もちろん		безусловно

СЛОВАРЬ к упражнениям урока 19

1. 大雨	たいう	ливень
2. ぬれる		промокать
3. いや		нет

4. アレルギー	Allergie	аллергия
5. しけん		экзамен
6. きり		туман
7. テーマ	Thema	тема
8. あじ		вкус
9. 自どうしゃ	じどうしゃ	автомобиль
10. はやい		быстрый
11. すし		суши (яп. национальное блюдо)
12. ヨーロッパ	Europa	Европа
13. 中国	ちゅうごく	Китай
14. かんたん (な)		простой, лёгкий
15. ツーリスト	tourist	турист
16. 京都	きょうと	г. Киото
17. シベリア		Сибирь
18. 西部	せいぶ	западная часть
19. ずっと		1) прямо 2) всё время 3) гораздо
20. ガイドブック	guide-book	путеводитель
21. くわしい		подробный
22. うすい		тонкий
23. かるい		лёгкий
24. ふるい		старый
25. すぎる		проходить, миновать
26. ベル	bell	звонок
27. なる		звенеть
28. とおり		улица
29. まっすぐ		сразу же
30. だまる		молчать
31. アイスクリーム	ice-cream	мороженое
32. ボタン	bôtao	кнопка
33. おす		нажимать
34. じょうぶ (な)		1) здоровый 2) крепкий, прочный
35. バッグ	bag	сумка

36. おもい

тяжёлый

37. ピザ

pizza (pie)

пицца

КОММЕНТАРИЙ

1. Особенности разговорной речи.

В этом уроке 2-й текст представляет собой образец «непринуждённой» речи молодых девушек. Следует обратить внимание на следующие особенности разговорной речи.

• В предложении могут опускаться различные грамматические показатели, например:

частица は : 私、冬はあまり好きじゃないの。 *Я не очень люблю зиму.*

связка です : 春や秋が好き。 *Люблю весну и лето.*

форма ください : 気をつけてね。 *Будь осторожна!* При этом часто употребляется частица ね.

• Предложение может закончиться на срединной форме, например:

空は青くて、くもがとても高くなって... *Небо голубое, облака высоко ...*

• Употребляются сокращённые разговорные варианты служебных слов, например, союз けど(けれども) :

けど、寒くなったから、気をつけてね。 *Но стало холодно, поэтому будь осторожна!*

• Кроме частицы ね, широко употребляются заключительные частицы わ, よ или сочетания частиц わね, わよ. Эти частицы имеют следующие значения.

Частица わ употребляется в женской речи в восклицательных предложениях, например:

昨日ひさしぶりに学校に行ったわ。 *Вчера через столько времени пошла в университет!*

Частица よ передаёт уверенность в правильности сообщения, может употребляться в сочетании с другими частицами, например:

部屋の中は暖かいのよ。 *В комнате тепло, это так.*

Частица の передаёт значение подтверждения сообщения, например:

とても気持ちがいいの。 *Очень приятно.*

• В вопросительных предложениях не всегда употребляется вопросительная частица か, смыслоразличительную роль играет интонация.

В вопросительных предложениях возможно употребление частицы の, производимой с вопросительной интонацией. Вопросительная частица の употребляется в разговоре со знакомыми людьми, в детской речи, например:

東京でも雪がたくさん降るの? *И в Токио выпадает много снега?*

• Связка でしょう, произнесённая с утвердительной интонацией, вносит значение подтверждения высказанному, например:

春は暖かいんでしょう? *Весна тёплая, ведь так?*

Сравните: 楽しいでしょうね. *Наверное, очень приятно!*

2. Союз し может употребляться в конце одного предложения, внося значение незавершённости перечисления действий, признаков, например:

とても暑いし. *Очень жарко (и вообще плохо).*

3. В предложении 毎年 3 月 21 日ごろが「春分の日」です. частица ごろ в форме именительного падежа на が указывает на приблизительность указанной даты, то есть: *Праздник равноденствия бывает где-то в районе 21 марта.*

4. Глагол おそう *нападать, нагрянуть* в значении *напасть* (на что-либо) управляет винительным падежом на を, например:

秋の始めごろ台風が日本をおそいます. *В начале осени на Японию налетают тайфуны.*

5. Глагол 楽しむ *находить удовольствие* (в чём-либо), *наслаждаться, развлекаться, ожидать, предвкушать* очень широко употребляется в японском языке. Этот глагол управляет винительным падежом на を, например:

日本では一年の自然の変化を楽しみます. *В Японии находят удовольствие в смене сезонов в течение года.*

6. Глагол もたらす имеет значение *приносить* (что-либо незначительное), *вlech за собой* (что-либо), управляет винительным падежом на を, например:

台風は強い風と雨のひがいをもたらします. *Тайфуны наносят ущерб сильным ветром и дождями.*

7. Выражение 気をつける имеет значение *быть внимательным, смотреть, следить*, например:

寒くなったから、気をつけてね. *Похолодало, поэтому будь осторожна (не простудись).*

8. Выражение 日がつづく имеет значение *стоят дни*.

ЗАДАНИЯ И УПРАЖНЕНИЯ

1. Употребите данные в скобках слова как причину событий, описанных в предложениях. Переведите.

1. あの人は (勉強) 忙しいです。→
2. (かぜ) 頭が痛いです。→
3. (病気) 講義を休みました。→
4. (くも) 月は見えませんでした。→
5. 昨日 (大雨) くつもぬれました。→

Урок 19

6. 薬を飲んだか。— いや、(アレルギー) 薬は飲まないんだ。→
7. (暑さ) 気分が悪いです。→
8. あの人は(し事) あそこへ行きました。→

2. Соедините правильно предложения. Объясните, в каких значениях употребляется творительный падеж. Переведите.

	1. 地下鉄		1. 山へ行きます。
	2. 一年生		2. 熱が出ました。
	3. えん側		3. シャツを洗たくします。
	4. 一人		4. 日本事情を教えます。
先生	5. 病気		5. 歌を歌います。
あの人は	6. 自分	で	6. 名前を書きました。
学生たち	7. 講義の後		7. 満月をながめました。
	8. かたかな		8. 大学へ行きます。
	9. かぜ		9. 学生のしつもんに答えました。
	10. グループ		10. 私の友だちです。
	11. 日本語		11. 学校を休みました。

3. Переведите следующие предложения на японский язык.

1. Он из-за простуды пропустил неделю занятий.
2. Из-за ужасной жары у меня болит голова.
3. Он по работе поехал в Америку.
4. Ребёнок из-за болезни долго не ходил в школу.
5. Он не ест яйца из-за аллергии.
6. Он очень занят из-за экзаменов.
7. Все промокли из-за сильного дождя.
8. Из-за тумана я ничего не видел.

4. Употребите слова, данные в скобках, в соответствующем падеже. Переведите.

1. このテーマは私の(テーマ) 同じです。
2. 私の答えは山口さんの(答え) ちがいます。
3. あの人は(お兄さん) 同じ大学へ行くでしょう。
4. (田中さん) 同じ所へ行きました。
5. あの人は昨日ながい間(先生) 話しました。
6. 明日(明子さん) いっしょに上野公園へ行きますか。
7. この(えんぴつ) 同じえんぴつをください。
8. 母の自家製のジャムは(このジャム) あじがちがいます。

5. Преобразуйте следующие предложения по образцам, употребляя различные сравнительные формы. Переведите.

- 1. Например:** 自どうしゃははやい。(自てんしゃ) →
自どうしゃは自てんしゃよりはやい。

1. 北海道は寒い。(沖縄) →

2. 冬、昼はみじかい。(夜) →
3. 広田さんのお父さんはわかい。(お母さん) →
4. 日本では、8月は暑い。(6月) →
5. 日本では冬、部屋の中は寒い。(外) →
6. 私はお茶が好きです。(コーヒー) →

II. Например: モスクワより暑い。(東京) →
モスクワより東京の方が暑い。

1. ひらがなよりむずかしい。(漢字) →
2. ボルガ川よりながい。(レナ川) →
3. 日本は12月より寒い。(2月) →
4. 私は春より好きだ。(秋) →
5. ロシアより台風が多い。(日本) →
6. 太平洋側より雪が多い。(日本海側) →

III. Например: 日本の食べ物の中でおいしい。(すし) →
日本の食べ物の中ですしが一番おいしい。

1. 果物の中で好きだ。(りんご) →
2. 日本の季節の中で好きだ。(秋) →
3. 家族の中で忙しい。(母) →
4. ヨーロッパの国の中で寒い。(ロシア) →
5. このグループの中でわかい。(スミルノフさん) →
6. 一週間の中で忙しい。(水曜日) →

IV. Например: アメリカは広い。(中国) →
アメリカは中国と同じくらい広い。

1. かたかなはかんたんだ。(ひらがな) →
2. ^{おおさか}大阪はにぎやかだ。(東京) →
3. 今年は雪が少ない。(きょ年) →
4. 今日は風が強い。(昨日) →
5. パリは(Париж)観光客が多い。(ロンドン Лондон) →
6. 今年の冬は寒い。(去年の冬) →

V. Например: 東京は寒くない。(札幌 ^{さっぽろ}) → 東京は札幌ほど寒くない。

1. 富士山は高くない。(エベレスト Эверест) →
2. モスクワの夏は暑くない。(東京の夏) →
3. 今日の風はつめたくない。(昨日の風) →
4. 秋、太平洋側は雨が多くない。(日本海側) →
5. サンクト・ペテルブルグはにぎやかではない。(モスクワ) →
6. ペトロフさんは日本語が上手ではない。(キリロフさん) →

Урок 19

6. Составьте вопросы, сравнивая предметы по данному признаку. Ответьте на эти вопросы.

I. Например: 漢字、ひらがな、むずかしい →
漢字はひらがなよりむずかしいですか。
ひらがなより漢字の方がむずかしいですか。
ひらがなは漢字ほどむずかしくないですか。

1. エベレスト、富士山、高い →
2. 東京、京都、大きい →
3. モスクワ、パリ、寒い →
4. 大阪、東京、暑い →
5. 東京、モスクワ、夏が暑い →
6. 日本海側、太平洋側、雪が多い →

II. Например: ロシア、日本、寒い → ロシアと日本とどちらが寒いですか。—ロシアの方が寒いです。

1. スキー、スケート、好き →
2. 日本語、英語、かんたん →
3. 札幌^{さっぽろ}の夏、東京の夏、暑い →
4. この教室、隣の教室、広い →
5. 東京、京都、にぎやか →
6. 火曜日、木曜日、忙しい →

7. Сравните по какому-либо признаку предметы, явления, обозначенные данными парами слов.

Например: ボルガ川、オビ川? → ボルガ川はオビ川よりみじかいです。
ボルガ川はオビ川ほどながくないです。

1. カスピ海、バルチック海? →
2. 東京、モスクワ? →
3. ロシア語、日本語? →
4. ロシア、日本? →
5. モスクワ、サンクト・ペテルブルグ? →
6. 太平洋側、日本海側? →
7. シベリア、ロシアの西部? →
8. 春、秋? →

8. Прочитайте диалоги, замените подчёркнутые слова словами из данных ниже списков. Переведите.

1. — 今日は暑いですね。
— モスクワより暑いですか。
— ええ、東京の方がずっと暑いです。

— そうですか。

京都、大阪、名古屋、新潟、広島、奈良

2. — 日本のガイド・ブックはありませんか。

— はい、こちらです。

— もう少しくわしい本の方がいいんですけど。

— そうですか。それでは、こちらはいかがですか。

— じゃ、これをおねがいします。

うすい、安い、かんたん、小さい、かるい、新しい

3. — どの季節が一番好きですか。

— そうですね。秋が一番好きですね。

— そうですか。一番きれいな季節ですね。

春、春の始め、夏、夏の終わり、秋の始め、冬

4. — 冬休みはどこかへ行きますか。

— ええ。札幌へ行きます。寒いでしょうか。

— 寒いですが、モスクワほど寒くないですよ。

— ああ、そうですか。よかったです。

パリ(Париж)、ロンドン(Лондон)、

ウィーン(Вена)、ヘルシンキ(Хельсинки)、

ストックホルム(Стокгольм)、ブリュッセル(Брюссель)

5. — どこかへ行きましたか。

— ええ、サンクト・ペテルブルグに行つて来ました。(ездил)

— あ、そうですか。天気はどうでしたか。

— モスクワと同じくらい暖かかったです。

— そうですか。よかったですね。

エカテリンブルグ、ニジニーノブゴロド、ウラジウオストック、

ノボシビルスク、イルクーツク、ハバロフスク

9. Ответьте на следующие вопросы.

1. 九州は北海道より寒いですか。

2. 日本では北の方が寒いですか。

3. 東京の冬は北海道の冬ほど寒くないですか。

4. 日本海側では太平洋側より雪がたくさん降りますか。

5. 九州では東京よりさくらが早くさきますか。

6. 北海道は日本で一番寒いですか。

7. 札幌の夏は東京ほど暑くありませんか。

8. 沖縄と北海道とどちらが暑いですか。

9. 日本の季節の中でいつが一番寒いですか。

10. モスクワと東京と札幌ではどこが一番寒いですか。

10. Переведите следующие предложения на японский язык.

I (§ 4, 1)

1. Он лыжи любит больше, чем коньки. 2. Эта аудитория больше, чем та. 3. Это здание выше, чем то. 4. Климат Индии (インド) жарче, чем Японии. 5. Там зимой холоднее, чем в Москве. 6. Это лекарство дешевле, чем то. 7. Анна зиму любит больше, чем лето. 8. Дни зимой короче, чем летом. 9. В Японии ясных дней осенью больше, чем летом. 10. Завтра приду раньше, чем сегодня.

II (§ 4, 2)

1. По сравнению с зимними каникулами, летние длиннее. 2. По сравнению с той аудиторией, эта более тёмная. 3. По сравнению с Хоккайдо, на Кюсю летом значительно жарче. 4. По сравнению с Токио, Осака меньше. 5. По сравнению с Москвой, Санкт-Петербург севернее. 6. По сравнению с Кюсю, в Токио холоднее. 7. По сравнению с сакурой, яблони расцветают позже. 8. По сравнению с Саппоро, там выпадает меньше снега. 9. По сравнению с Токио, Осака южнее. 10. По сравнению с Сибирью, в западной части России зимой теплее.

III (§ 4, 3)

1. По сравнению с той осенью, сейчас фруктов меньше. 2. По сравнению с Нара, оживлённее. 3. По сравнению с Москвой, машин меньше. 4. По сравнению с тем словарём, дешевле. 5. По сравнению с той книгой, дороже. 6. По сравнению с той столовой, вкуснее. 7. По сравнению с той аудиторией, светлее. 8. По сравнению с Токио, снега больше. 9. По сравнению с западной частью Японии, обращённой к Японскому морю, дождей меньше. 10. По сравнению с тем городом, чище.

IV (§ 4, 4)

1. Анна больше занимается японским языком. 2. В той библиотеке больше книг. 3. Этот мандарин слаще. 4. Этот университет более старый. 5. Прошлогоднее лето было дождливее. 6. Этот карандаш короче. 7. В этом тексте больше иероглифов. 8. В этом кафе оживлённее. 9. Этот цветок красивее. 10. Эта река длиннее.

V (§ 4, 5)

1. Петров или Иванов – кто красивее пишет иероглифы? – Петров. 2. Что вы больше любите – лето или зиму? – Зиму. 3. Сегодня кто раньше пришёл – Анна или Сергей? – Сергей. 4. Что выше – Эльбрус или гора Фудзи? – Эльбрус. 5. Какая аудитория больше – та или эта? 6. Какой словарь дешевле – обычный или электронный? – Обычный. 7. На чём вы лучше катаетесь – на лыжах или на коньках? – На лыжах. 8. Какое блюдо более вкусное – то или это? – Это. 9. Кто лучше написал тест по грамматике – Симонов или Кутузов? – Симонов. 10. Здесь какой ветер сильнее – западный или восточный? – Западный.

VI (§ 4, 6)

1. Сегодня самый длинный день года. 2. Яблоки – мои самые любимые фрукты. 3. МГУ – самый старый университет России. 4. Этот кинотеатр – самый

новый. 5. Этот дом – самый высокий. 6. Хоккайдо – самый холодный район Японии. 7. Этот праздник – самый приятный. 8. Здесь самое тихое место в университете. 9. Это самый трудный тест. 10. Здесь самый красивый пейзаж.

VII (§ 4, 7)

1. Сегодня обед такой же вкусный, как и вчера. 2. Он так же занят, как и я. 3. Эта комната такая же светлая, как и та. 4. Он так же хорошо говорит по-английски, как и по-русски. 5. Он и сейчас так же часто встречается с друзьями, как и раньше. 6. Он сейчас так же много принимает лекарств, как и во время болезни. 7. В это лето так же часто идёт дождь, как и в прошлое. 8. Он и сейчас так же подолгу плавает, как и раньше. 9. В этом месяце выпало так же много снега, как и в прошлом. 10. Он так же хорошо играет в теннис, как и в пинг-понг.

VIII (§ 4, 8)

1. Сегодня вечер не такой тихий, как вчера. 2. Я не так люблю яблоки, как мандарины. 3. Он не так красиво поёт, как Ямакава. 4. Он не так хорошо играет на гитаре, как Анна. 5. Он сейчас не так много занимается, как раньше. 6. Сегодня я не так занят, как вчера. 7. Киото не такой большой город, как Осака. 8. Сегодня ветер не такой холодный, как вчера. 9. В этом году сакура расцвела не так рано, как в прошлом. 10. Здесь снега выпадает не так много, как в России.

11. Употребите слова, данные в скобках, в значении предложного падежа. Переведите.

Например: セルゲイさんは留学生のクラブで（自分）話しました。→
セルゲイさんは留学生のクラブで自分のことを話しました。

1. アンナさんはお医者さんに（薬）聞きました。→
2. 先生に（日本海）教えてもらいました。→
3. 弟は（新しい友だち）話してくれました。→
4. 友だちに（ホーム・ステイ）話しました。→
5. 手紙に（札幌雪まつり）書きました。→
6. 両親に（留学）話しました。→
7. イワノフさんに（モスクワ大学）聞きました。→
8. 明子さんは（日本の季節）話しました。→

12. Переведите следующие предложения на японский язык.

1. Я написал об этом товарищу. 2. Ясуко спросила об этом лекарстве у врача. 3. Я рассказал товарищу о вчерашней лекции преподавателя Ямакава. 4. Преподаватель рассказал нам о смене времён года в Японии. 5. Акико рассказала нам о «снежных праздниках» Саппоро. 6. Юкико рассказала об обычае «любования луной». 7. Анна написала в письме о празднике «любования цветами сакуры». 8. Он мне много рассказал о себе. 9. Я спросила у него о его занятиях японским языком. 10. Он рассказал о храме Сэнсодзи.

13. Составьте из двух предложений одно сложное с союзом **と**. Переведите.

I. Например: а) 秋になります。木の葉があかくなります。→

秋になると、木の葉があかくなります。

1. 春分をすぎます。昼は少しずつつながります。→

2. 秋になります。よい天気になります。→

3. 朝になります。明るくなります。→

4. 雪が降ります。ちょっと暖かくなります。→

б) 春になります。こおりがとけます。→

春になると、こおりがとけます。

1. 春が来ます。いろいろな花がさき出します。→

2. つゆになります。雨がたくさん降ります。→

3. 9月1日になります。学校が始まります。→

4. バスで行きます。大学まであまり時間がかかりません。→

в) そのデパートへ買物に行きます。いつもデパートの喫茶店でコーヒーを飲みます。→ そのデパートへ買い物に行くと、いつもデパートの喫茶店でコーヒーを飲みます。

1. 隣のいぬは、あの人を見ます。いつもほえます。(лаять) →

2. ベルがなります。先生は教室に入ります。→

3. おばあさんの所に行きます。いつもプレゼントをもらいます。→

4. 日曜日、天気がいいです。いつもどこかへ散歩に行きます。→

II. Например: 左に行きます。図書館があります。→

左に行くと、図書館があります。

1. このとおりをまっすぐ行きます。公園があります。→

2. 今朝八時に起きました。まだくらかったです。→

3. とけいを見ました。六時でした。→

4. ここにお金を入れました。アイスクリームが出ました。→

III. Например: 外に出ました。だれもいませんでした。→

外に出ると、だれもいませんでした。

1. あの人部屋に入りました。みんなだまりました。→

2. 授業が終わりました。食堂へ行きました。→

3. みんながあつまりました。ミーティングが始まりました。→

4. 外に出ました。もう明るかったです。→

14. Соедините правильно предложения. Переведите.

1. つゆに入ると、

1. 昼は少しずつみじかくなります。

2. 6時になると、

2. みんなスキーをしに行きます。

3. このボタンをおすと、

3. 子どもたちは海へ行きます。

4. 暖かいレモネードを飲むと、

4. 毎日雨の日がつづきます。

5. 春になると、

5. テレビがつきます。

6. 秋になると、	6. 気分がよくなります。
7. 冬になると、	7. さくらがさき出します。
8. 夏休みになると、	8. し事が終わります。

15. Переведите следующие предложения на японский язык.

I

1. Когда наступает июнь, то в Японии начинается сезон дождей. 2. Когда приходит зима, то становится холодно. 3. Когда наступает апрель, то в Японии начинает цвести сакура. 4. Когда наступает август, то в Японию приходят тайфуны. 5. Когда наступает декабрь, то в России идёт снег. 6. Когда наступает июль, то в Токио становится душно. 7. Когда наступает октябрь, то в Токио устанавливаются ясные дни. 8. Когда налетает тайфун, то он наносит большой ущерб сильным ветром и дождём. 9. Когда становится холодно, то в домах включают отопление. 10. Когда наступает 1-е сентября, то в России все дети идут в школу.

II

1. Если пойдёте прямо, то там будет библиотека. 2. Если пойдёте прямо, то там вокзал. 3. Если пойдёте налево, то там банк. 4. Если пойдёте направо, там будет здание общежития. 5. Если нажмёте эту кнопку, то включится отопление. 6. Если нажмёте эту кнопку, то придёт стюардесса. (スチュワーデス) 7. Если нажмёте здесь, то включится свет. 8. Если нажмёте эту кнопку, то выключится звук.

III

1. Когда он вышел на улицу, там было уже темно. 2. Когда он написал письмо, то он сразу же его отправил. 3. Когда он это сказал, все рассмеялись. (わらう) 4. Когда она начала петь, все сразу же замолчали. 5. Когда прозвенел звонок, преподаватель вошёл в класс. 6. Когда закончился урок, он тут же вышел из класса. 7. Когда он проснулся, было уже светло. 8. Когда закончились занятия, он пошёл в библиотеку.

16. Ответьте на вопросы, имея в виду, что варианты правильных ответов содержат слова, данные в скобках. Переведите.

Например: この果物は何といいますか。(なし)、(みかん) →
この果物はなしといいます。この果物はみかんといいます。

- この川は何といいますか。(アムル川)、(しのぶ川) →
- この花は何といいますか。(イワン・ダ・マリヤ)、(きく) →
- その山は何といいますか。(エリブルス)、(北アルプス) →
- その大学は何といいますか。(モスクワ大学)、(東京大学) →
- あの博物館は何といいますか。(歴史博物館)、(東京国立博物館) →
- この公園は何といいますか。(ソコーリニキ公園)、(上野公園) →
- この駅は何といいますか。(オホートヌイ・リャド駅)、(上野駅) →

8. あの図書館は何といいますか。(ロシア国立図書館)、(国会 парламент 図書館) →

17. Переведите следующие предложения на японский язык.

1. Эта картина называется какэмоно. 2. Меня зовут Утида. 3. Этот кинотеатр называется «Космос». 4. Как называется этот праздник? – «День весеннего равноденствия». 5. Как называется это блюдо? – Борщ. 6. Этот банк называется «Фудзи». 7. Эта газета называется «Коммерсант». 8. Этот парк называется «Измайлово». 9. Этот универмаг называется «Москва». 10. Эта песня называется «Катюша».

18. Вставьте в пропуски местоимения в соответствующей форме. Переведите.

Например: 今は熱 39 度ぐらいあります。昨日はそ．．． 高い熱ではありませんでしたね。→

今は熱が 39 度ぐらいあります。昨日はそんなに高い熱ではありませんでしたね。

1. 田中さんはど．．． 季節が一番好きですか。→
2. こ．．． 高い建物が建ったから、何も見えなくなりました。→
3. 安田さんは、どうしてあ．．． 急ぎましたか。→
4. あの人はそ．．． 音楽が好きではない。→
5. 昨日ど．．． 音楽を聞きましたか。→
6. 前にはここにそ．．． りっぱな建物はありませんでした。→
7. 部屋はそ．．． 寒かったですか。－ええ、とても寒かったです。→
8. 私はこ．．． 果物が好きです。→

19. Переведите следующие предложения на японский язык.

1. В такие холодные дни всегда включают отопление. 2. В такие тёплые дни мы обычно ходим гулять в парк. 3. Вчера было очень холодно. В такие дни школьники младших классов не ходят в школу. 4. Я вчера ходила в парк Уэно любоваться цветами сакуры. Я никогда не видела таких красивых цветов. 5. Я не люблю такие яблоки. 6. Я не куплю такой дорогой словарь. 7. Зимой холодно, поэтому я покупаю такие тёплые вещи. 8. Этот фильм – какой? – Очень интересный.

20. Образуйте незаклительные (утвердительные и отрицательные) формы от следующих прилагательных.

みじかい、暑い、うつくしい、広い、痛い、新しい、遅い、大きい、暖かい、強い、悪い、白い、遠い、黒い、明るい、むずかしい、青い、高い、寒い、小さい、元気、上手、りっぱ、にぎやか、きれい

21. Преобразуйте следующие предложения по образцам, употребляя соответствующие соединительные формы. Переведите.

I. Например: あの方は私の先生です。(野口先生)→

あの方は私の先生で、野口先生です。

1. あの人は私の友だちです。(モスクワ大学の一年生) →
2. 山田先生のお姉さんは歴史の先生です。(今 45 さい) →
3. 松田さんはセルゲイさんのホーム・ステイの家族のお父さんです。(サラリーマン) →
4. あの方は学者です。(有名な大学の教師) →

II. Например: 図書館の建物は新しいです。(大きい) →

図書館の建物は新しくて、大きいです。

1. 一年生の部屋は広いです。(明るい) →
2. 花は白いです。(うつくしい) →
3. 川口さんのくつは新しいです。(きれい) →
4. 先生のつくえは高いです。(大きい) →
5. ここの花は安いです。(きれい) →
6. 私の辞典は小さいです。(ふるい) →

III. Например: このバッグはじょうぶです。(きれい) →

このバッグはじょうぶで、きれいです。

1. そのテキストはかんたんです。(おもしろいです) →
2. この料理はかんたんです。(おいしい) →
3. この教室はきれいです。(明るい) →
4. あの建物はりっぱです。(国でも有名です) →

22. Переведите следующие предложения на японский язык.

I

1. Он студент 2-го курса, ему 19 лет. 2. Вот Утикава, инженер. 3. Кириллов – друг Ямагава, студент МГУ. 4. Он отец Танака, служащий. 5. Инна – сестра Ольги, школьница младших классов. 6. Акино – мать моего товарища, врач.

II

1. Здание библиотеки большое, красивое. 2. Лекционный зал на 1-м этаже светлый, большой. 3. У меня сумка большая, лёгкая. 4. Этот словарь дешёвый, и слов (こと葉のかず) много. 5. Вчерашний тест был трудный, было много новых иероглифов. 6. Лето в этом году было тёплое, дождей не так много.

III

1. Эти ботинки крепкие и красивые. 2. Этот текст простой, грамматика нетрудная. 3. Это кимоно красивое и недорогое. 4. Эта комната чистая и светлая. 5. Здесь тихо и красиво. 6. Он здоров и бодр.

23. Ответьте на вопросы, используя в ответах слова, данные в скобках. Переведите.

I. Например: あの人は医者ですか。(ぎ師) →
—いいえ、医者ではなくて、ぎ師です。

1. その木はりんごの木ですか。(さくらの木) →
2. あの人のせんもんは歴史ですか。(文学) →
3. あの建物は図書館ですか。(ぎん行) →
4. あの人はアメリカ人ですか。(カナダ人) →

II. Например: その部屋は広いですか。(せまい) →
—いいえ、広くはなくて、せまいです。

1. あのえんぴつはながいですか。(みじかい) →
2. 三田までは遠いですか。(近い) →
3. その新聞は新しいですか。(ふるい) →
4. その紙は白いですか。(黄色い) →

III. Например: その部屋はきれいですか。(きたない) →
—いいえ、きれいではなくて、きたないです。

1. あの人は今元気ですか。(病氣) →
2. あそこはしずかですか。(にぎやか) →
3. かきはお好きですか。(きらい) →
4. テニスがお上手ですか。(下手) →

24. Переведите следующие предложения на японский язык.

I

1. Он журналист? – Нет, не журналист, преподаватель. 2. Он первокурсник? – Нет, не первокурсник, студент 2-го курса. 3. Он Иванов? – Нет, не Иванов, Васильев. 4. Это карандаш? – Нет, не карандаш, ручка. 5. Там библиотека? – Нет, не библиотека, здание университета. 6. Друг Нисияма – Тагава? – Нет, друг Нисияма не Тагава, Курода.

II

1. Это здание новое? – Нет, не новое, старое. 2. Прошное лето было жарким? – Нет, было не очень жарко, достаточно холодно. 3. Сегодня ветер тёплый? – Нет, не тёплый, холодный. 4. Этот карандаш красный? – Нет, не красный, синий. 5. Чай горячий? – Нет, не горячий, холодный. 6. В комнате холодно? – Нет, не холодно, тепло.

III

1. Вы хорошо играете на гитаре? – Нет, не очень хорошо, плохо. 2. Это блюдо вам нравится? – Нет, не нравится, я такие блюда не люблю. 3. Там тихо? – Нет, не тихо, очень оживлённо. 4. Этот текст простой? – Нет, не простой, очень трудный. 5. Эти ботинки крепкие? – Нет, не крепкие, уже очень старые. 6. Он здоров? – Нет, не здоров, вчера заболел.

25. Преобразуйте следующие предложения по образцу, употребляя союз が. Переведите.

Например: 今年の春は暖かいです。(雨がが多い) →
 今年の春は暖かいですが、雨がが多いです。

1. このカメラはふるいです。(いい) →
2. このバッグは小さいです。(おもい) →
3. この辞典は新しくないです。(高い) →
4. 今年の冬は寒いです。(雪が少ない) →
5. ここはしずかです。(駅から遠い) →
6. アンナさんの部屋はきれいです。(せまい) →
7. 今は秋です。(まだ暑い) →
8. 今は12月です。(雪はまだ降らない) →

26. Образуйте от следующих прилагательных существительные с суффиксом さ. Переведите.

広い、新しい、大きい、強い、白い、ながい、むずかしい、高い、暑い、にぎやか、しずか

27. Ответьте на следующие вопросы.

1. 国の大きさはどのぐらいですか。
2. その建物の高さはどのぐらいですか。
3. きょ年の暑さはたいへんでしたか。
4. この部屋の広さはどのぐらいですか。

28. Выберите из слов, данных в скобках, подходящее по форме. Переведите.

1. 今日はひどく．．．ですね。(暑い、暑さ)
2. ピザの．．．はどのぐらいにしますか。(大きい、大きさ)
3. 富士山の．．．はどのぐらいですか。(高い、高さ)
4. アンナさんの部屋はきれいで、．．．です。(広い、広さ)

29. Переведите следующие предложения на японский язык.

1. В день весеннего равноденствия продолжительность дня и ночи одинаковы.
2. В прошлом году холод был ужасный.
3. Какова длина этого моста?
4. Высота этой горы около 3000 метров.
5. Какова площадь этой комнаты?
6. Вы выбрали пиццу какой величины?
7. В этом году ужасная жара.
8. Первокурсники ещё не читают тексты такой трудности.

Урок 19

30. Образуйте от следующих слов прилагательные с префиксом ま. Переведите.

黒い、青い、中、すぐ、白い、くらい、先、あかい、前

31. Переведите следующие предложения на японский язык.

1. Он подарил ярко-красные цветы. 2. Когда он закончил говорить, все сразу же встали. 3. В самой середине парка был пруд. 4. Земля здесь чёрно-чёрная. 5. Море было сине-синее. 6. За окном было белым-бело. 7. Стало темно-темно. 8. Впереди всех был Нацуми. 9. Сегодня небо голубое-голубое. 10. Прямо перед нами было озеро.

32. Преобразуйте следующие предложения по образцу. Переведите.

Например: 男の人は三人の子どもたちにりんごをあげました。(1) →
男の人は三人の子どもたちにりんごを1つずつあげました。

1. 先生は学生に本をあげました。(1)
2. 学生は教室に入りました。(2)
3. 母は私たちにケーキをくれました。(1)
4. この子はミルクを飲みました。(少し)
5. 鳥はとびたちました。(взлетать) (1)
6. 学生はあの図書館でざつしを借ります。(2)
7. あの人ははこを持って来ました。(3)
8. 学生はこくばんに出て、漢字を書きました。(10)

33. Переведите следующие предложения на японский язык.

1. Мы получили по пять учебников. 2. Мы каждый день на уроке пишем по 15 иероглифов. 3. Детям дали по одному банану. 4. Студенты заходили в аудиторию по одному. 5. Он покупает сразу по 3 кг фруктов. 6. Школьникам дали по одной кисточке, по два карандаша. 7. На собрании каждый говорил по пять минут. 8. После болезни он понемногу начал гулять на улице.

34. Соедините слова, вставив в пропуски соответствующие падежные показатели. Переведите.

この季節 ( )	つゆ ( )	あかくなる
台風 ( )	日本 ( )	作る
ひがい ( )		楽しむ
山 ( )	紅葉 ( )	暖める
満月の夜 ( )	月見 ( )	吹く
暖房 ( )	部屋 ( )	おそう
雪 ( )	建物 ( )	いう
自然の変化 ( )		する
太平洋 ( )	風 ( )	もたらす

35. Прочитайте диалоги, воспроизведите их в парах.

1. —東京ではさくらの花は毎年何月ごろさきますか。
 —そうですね。たいてい四月の始めにさきます。
 —三月にはまださきませんか。
 —はい、まだでしょう。でも、九州ではさき始めますよ。
 —そうですか。
2. —明日お休みですね。
 —ええ。今さくらがきれいですから、花見に行きませんか。
 —いいですね。どこへ行きましょうか。
 —上野公園はどうですか。とてもきれいですよ。
 —そうですか。じゃ、上野公園にしましょうか。
3. —日本の夏は雨が多いですか。
 —はい、六月は雨が多いです。つゆといえます。
 —つゆですか。つゆはどのぐらいつづきますか。
 —たいてい一か月ぐらいです。
 —そうですか。ながいですね。

36. Назовите синонимы следующих слов:

季節、説明する、うつり変り、段々、うつくしい

37. Назовите антонимы следующих слов:

寒い、春分の日、同じ、ながい、暖かい、しめる、太平洋側

38. Выберите из данного списка слова, относящиеся к темам: «весна», «лето», «осень», «зима». Составьте рассказы по этим темам, используя выбранные слова.

季節、春、夏、秋、冬、寒い、暖かい、暑い、すずしい、気候、むし暑い、つゆ、風、雨、雪、台風、こおり、海、吹く、山、天気、とける、降る、花見、月見、紅葉、雪まつり、休み、スキー、さく

39. Прочитайте и письменно переведите со словарём следующий текст.

ロシアの気候

ロシアの国土は広くて、気候もいろいろです。しかし、国上の大半は温暖な大陸性気候帯にあります。

1月の平均気温は、西部では 0°C よりひくいぐらいですが、ヨーロッパ部の中央ではマイナス 10°C 、ウラルではマイナス 16°C になります。ヨーロッパ部よ

りシベリアの方がずっと寒いです。シベリアの東部は、世界でも一番寒い地域です。レナ川の中流に、ヤクーツク市があります。ヤクーツクの1月の平均気温はマイナス42°Cで、時々50°Cまで下がります。ヤクーツクの近くのレナ川のこのおりの厚さは1mぐらいになります。

シベリアより東の地域はシベリアの中部ほど寒くないです。カムチャツカやサハリンや極東地方の1月の平均気温はマイナス10°Cです。

7月の平均気温は極東地方では4~10°C、東シベリアでは10~15°C、西シベリアとヨーロッパ部では15~20°Cです。

モスクワはヨーロッパ部の中央にあります。モスクワの気候は大陸性です。冬は寒くて、平均気温はマイナス10°Cです。雪がたくさん降ります。三月になると、段々暖かくなりますが、まだ寒いです。四月の終りになると、木の葉が出ます。五月には花がさき出します。六月には、夏が来ます。時々雨が降りますが、日本のつゆほどたくさん降りませんし、湿度もひくいです。夏は暑い日がありますが、日本ほど暑くありません。八月の終わりから段々ずずしくなります。台風はありませんが、雨が降り出します。九月には暖かい日もありますが、あまり多くありません。十月には寒くなります。十一月には雪が降り始めます。一番寒い月は一月です。

СЛОВАРЬ

国土	こくど	территория страны
大半	たいはん	большая половина, большинство
温暖(な)	おんだんな	тёплый
大陸性	たいりくせい	континентальность
気候帯	きこうたい	климатический пояс
平均	へいきん	в среднем
中央	ちゅうおう	центр
世界	せかい	мир
地域	ちいき	район
中流	ちゅうりゅう	среднее течение
厚さ	あつさ	толщина
極東	きょくとう	Дальний Восток
湿度	しつど	влажность

40. Перескажите содержание текста упражнения 39.

41. Расскажите о климате Японии.

42. Сравните климат России и Японии.

43. Сравните климат местности, где вы живёте, и какого-либо района Японии.

44. Расскажите о временах года в Японии.

45. Расскажите о японских праздниках, связанных с природными явлениями.

46. Опишите фотографии, данные в приложении к уроку 19.

47. Напишите сочинения на темы: а) Климат Японии; б) Климат России.

48. Переведите следующие фразеологические выражения.

1. 朝ぐもりははれ、夕ぐもりは雨
2. 後の百より今の五十
3. 明日は明日の風が吹く
4. 借り着より洗い着
5. 人の物より自分の物

49. Как Вы думаете, почему фразеологические выражения 秋風が立つ, 火を見るよりも明らか переводятся соответственно «между ними кошка пробежала», «совершенно ясно»?

50. Соедините правильно фразеологические выражения и их переводы.

1. 三寒四温	1. И жара, и холод до праздника «хиган»
2. 海千山千	2. Чужой внук лучше своего
3. 暑さも寒さもひがんで	3. опытный
4. 内まごより外まご	4. То тепло, то холодно

51. Определите ключи у следующих иероглифов.

有、同、夏、西、秋、南、変、番

52. Напишите иероглифы, имеющие следующие оны:

トウ、シュウ、クウ、ケン、セツ、ケイ、シヨ

53. Выделите из данных списков иероглифов иероглифы с одинаковыми

а) онами:

大、行、海、堂、帰、習、下、史、冬、雪、公、全、気、見、同、階、生、
太、友、所、候、答、道、市、東、夏、週、然、曙、西、葉、有、青、右、校、
暑、晚、州、季、節、建、会、秋、高、科、説、前、洋、化、私、書、番

б) ключами:

大、海、台、州、田、月、学、日、雪、読、今、昨、休、同、太、番、子、
右、川、留、時、漢、朝、雨、話、候、洗、道、夏、週、然、曜、喫、火、葉、
有、満、茶、答、暑、近、晚、私、語、季、節、会、秋、草、科、説、洋、変

54. Вставьте в пропуски соответствующие иероглифы.

..... の四つの. . . があります。
はる なつ あき ふゆ きせつ
..... 側と..... 側の. . . はちがいます。
にほんかい たいへいよう きこう
..... は東京ほど. . . ありません。
ほっかいどう あつ
..... の夜に. . . をする。
まんげつ つきみ
..... の終わりには木の. . があかや. . . になります。
あき は きいろ
..... やこおりでどう物や. . . . な人、. . . . などを作る。
ゆき ゆうめい たてもの
一年の. . . の. . . を楽しめます。
しぜん へんか

55. Соедините правильно слова и их чтение.

説明 気候 季節 一番 景色 自然 大陸 変化
きせつ しぜん せつめい たいりく きこう へんか いちばん けしき

56. Соедините иероглифы для образования слов.

気 満 一 紅 大 南 四 台 地
風 季 東 方 月 葉 陸 候 番

57. Составьте слова из данных ниже иероглифов.

太、道、季、有、気、物、大、海、平、候、洋、名、建、節、北、陸

58. Вставьте вместо вопросительных знаков соответствующие иероглифы, чтобы получились слова.

満 ? 有 説 ? 景 黄 ? 四
? 見 所 風 ? 前 ? 日 分 然 ? 茶 葉 ? 節

59. Скажите оны, куны и значения следующих иероглифов:

海、隣、冬、歴、雪、庭、同、員、太、起、候、凶、道、妹、夏、
 絵、内、母、然、堂、葉、服、有、辞、満、流、暑、暖、季、遅、
 節、字、科、建、史、秋、情、説、前、陸、留、番、英、北、門、
 州、草、市、祖、南、晚、西、屋、春、毎、空、天、変、強、景

60. Прочитайте следующие иероглифы, используя знание чтения онов и кунов. Попробуйте перевести, исходя из значений иероглифов.

а) 1 北方 2 地下道 3 市立 4 海外 5 海水 6 海上 7 同行 8 西部 9 南方 10 有料
 11 有限 12 番人 13 空中 14 冬季 15 公然 16 春季 17 天候 18 同一 19 同化 20 同月

б) 1 太字 2 北側 3 西側 4 西口 5 冬山 6 秋空 7 変人 8 海草

61. Прочитайте следующие фамилии, используя знание чтения кунов. Проверьте себя по данному в конце учебника чтению этих слов.

1 内田 2 内山 3 山内 4 内川 5 冬川 6 冬松 7 北上 8 北中 9 北本 10 北口
 11 秋口 12 北海 13 北田 14 北目 15 北西 16 北部 17 北野 18 北風 19 大西 20 西上 21 西中 22
 西本 23 西出 24 西口 25 西名 26 西安 27 西室 28 西山 29 西川 30 西文 31 西方 32 西木 33 西
 松 34 西田 35 西野 36 有田 37 春川 38 春田 39 海部 40 秋山 41 秋川 42 秋元 43 秋田 44 秋野
 45 南田 46 夏木 47 夏目 48 葉室 49 葉山 50 道元 51 市田 52 市部 53 市川 54 市野 55 千葉
 56 太田 57 中西

Урок 20

ГРАММАТИКА

§ 1. Выражение возможности-невозможности совершения действия

Значение возможности-невозможности совершения действия передаётся конструкциями:

3-я основа глагола + ことができる, например:

読むことができる *могу читать*

существительное-канго, обозначающее действие, + できる, например:

ちゅうもんできる *могу заказать*

Время, утверждение или отрицание, другие грамматические значения выражаются в соответствующей форме глагола できる, например:

私は日本語を話すことはできません。 *Я не могу говорить по-японски.*

文れい

1. あの人はパーティーでロシアの歌を歌うことができます。
2. あの薬屋でその薬を買うことができます。
3. あの人はその地図をかくことができます。
4. 今日は寒いですから、ながい間外であの人を待つことができません。
5. 来週の日曜日にどこへも行くことができないでしょう。
6. あの人はいろいろなことをおもしろく話すことができます。

§ 2. Желательное наклонение

Желательное наклонение глаголов образуется присоединением суффикса たい к 2-й основе глагола, например:

読む *читать* – 読みたい *хочу читать*,

教える *объяснять* – 教えたい *хочу объяснить*.

Глаголы в форме желательного наклонения изменяются как предикативные прилагательные. В нейтрально-вежливой речи к суффиксу たい присоединяется связка です, например:

図書館へ行きたいです。 *Хочу сходить в библиотеку.*

Глагол в форме желательного наклонения передаёт значение желания совершить действие лицом, выраженным в предложении подлежащим, например:

私は食堂へ昼ご飯を食べに行きたいです。 *Я хочу пойти в столовую пообедать.*

Слово, обозначающее объект действия при глаголе в форме желательного наклонения, может иметь форму именительного падежа на が, например:

ミルクが飲みたいです。 *Хочу выпить молоко.*

Употребление формы на が³ зависит от степени желания совершить действие с данным объектом, например, фраза ミルクをのみたいです。Хочу выпить молоко передаёт желание выпить, а фраза ミルクがのみたいです。– желание выпить (именно) молоко.

Глагол в форме на たい употребляется в основном с подлежащим, выраженным местоимением 1-го лица.

Глагол в форме на たい достаточно редко встречается в вопросительных предложениях о 2-м или о 3-м лице.

Глагол в форме на たい совсем не употребляется для выражения приглашения совершить действие, в этом случае следует употребить:

私といっしょに行きませんか。Не пойдёте ли со мной? или Не хотите ли пойти со мной?

Форма на たい при описании действий 3-го лица может быть употреблена в форме прошедшего времени или в тех случаях, когда эта форма не завершает высказывание, например:

あの人はコンサートにとても行きたかったですが、... Он очень хотел пойти на концерт, но ...

あの人はそのことを話したいでしょう。Он, наверное, хочет вам рассказать об этом.

После たい может употребляться служебное слово の (ん), вносящее дополнительный эмоциональный оттенок. На русский язык の обычно не переводится. Кроме того, служебное слово の (ん) снимает ограничения на употребление формы на たい в отношении 2-го и 3-го лица, например:

山田先生はあなたと話したいんですよ。Ямада-сэнсэй хочет с Вами поговорить!

Появление желания совершить действие передаётся глаголом なる после суффикса たい в форме на く, например:

外へ出たくなりました。Захотелось выйти на улицу.

Выражение желания совершить действие 3-м лицом передаётся присоединением суффикса たがる ко 2-й основе глагола, например:

あの人は旅行へ行きたがっています。Он хочет поехать в путешествие.

文れい

1. 私は休みに山へ行きたいです。
2. 大学そつ業後、医者になりたい。
3. 生水は飲みたくない。
4. うちに帰りたくなった。
5. 日曜日はゆっくり休みたいんです。
6. あの人は札幌^{さっぽろ}の雪まつりに行きたがっています。

§ 3. Выражение намерения совершить действие

Выражение намерения совершить действие передаётся глагольными конструкциями:

2-я основа глагола + たい + と + 思う^{おも}у и 5-я основа глагола + と + 思う^{おも}у, например:
読みたいと思う и 読もうと思う *намереваться читать*

Эти формы употребляются в основном в речи от 1-го лица.

Форма: 2-я основа глагола + たい + と + 思う передаёт по сравнению с формой желательного наклонения на たい более вежливое, мягко выраженное желание совершить действие, например:

私も博物館に行きたいと思います。 *И мне хочется пойти (с вами) в музей.*

С помощью формы: 5-я основа глагола + と + 思う передаётся намерение совершить действие, высказанное в момент речи, например:

来週本屋へ行こうと思います。 *На следующей неделе я собираюсь пойти в книжный магазин.*

В разговоре о намерении совершить действие 3-м лицом глагол 思う употребляется обычно в форме длительного вида – 思っている, например:

山本さんもこんな辞典を買おうと思っています。 *И Ямамото-сан собирается купить такой словарь.*

Глагол 思う в форме длительного вида выражает также постоянное или ранее возникшее намерение любого лица совершить действие, например:

日本語を習おうと思っています。 *(Я) собираюсь изучать японский язык или (Он) собирается изучать японский язык.*

文れい

1. 私はそのえいがを見たいと思います。
2. 夏休みに日本アルプス(Альпы)に行こうと思います。
3. あの人にそのことを聞きたいと思いましたが、聞くことができませんでした。
4. 今年花見に行こうと思います。
5. アンナさんは明子さんといっしょに夏休みにどこかへ行きたいと思っています。
6. 私の友だちはモスクワ大学に入りたいと思っています。

§ 4. Повелительное наклонение

Формы повелительного наклонения (см. урок 18) могут быть образованы также путём прибавления ко 2-й основе глагола префикса お и формы ください, то есть:

お + 2-я основа глагола + ください, например:

お読みください。 *Читайте, пожалуйста.*

Эта форма более вежливая, чем форма на て/で + ください.

文れい

1. ゆっくりお話してください。
2. どうぞ、ここでお待ちください。
3. 部屋へお入りください。
4. どうぞ、そのいすにおかけください。

§ 5. Творительный падеж

Творительный падеж после слов, обозначающих какой-либо промежуток времени, выражает значение, передающееся в русском языке предлогами *за*, *через*, например:

5 分で *за 5 минут*, *через 5 минут*.

文れい

1. バスで行くと、10 分で行きます。
2. 自どうしゃで 1 時間で来ることができるでしょう。
3. 地下鉄に乗って、40 分ぐらいで大学に来ました。
4. 自てんしゃで行くと、1 時間半では来るでしょう。

§ 6. Определения, выраженные глаголом или глагольным словосочетанием.

Определение может быть выражено глаголом или глагольным словосочетанием. Такое определение всегда стоит непосредственно перед словом, к которому оно относится. Глаголы в определительной позиции употребляются в простой заключительной форме изъявительного наклонения без суффикса *ます*, например:

バスの中には、眠っている人が多かった。 *В автобусе было много спящих людей.*

着物を着ている人は山田先生のおくさんです。 *В кимоно – жена преподавателя Ямада.*

Следует обратить внимание на разнообразие способов перевода глагольных определений на русский язык. Можно переводить, употребляя причастные обороты, союзы *который*, *когда*, *где* и др., например:

近くにある本屋は. . . *Находящийся поблизости книжный магазин ...*

きょ年からすんでいる家は. . . *Дом, в котором живу с прошлого года, ...*

大学に入った年は. . . *Год, когда поступил в университет,...*

あの人と会った公園は. . . *Парк, где с ним встретился,...*

文れい

1. 本を読んでいる人は私の友だちです。
2. あの人はどこから来た学生ですか。

3. バスの中に新聞や本を読んでいる人がいた。
4. あの人は持っている地図を見ながら歩いた。

§ 7. Союз ので

Союз *ので* употребляется в сложноподчинённых предложениях причины, стоит после сказуемого придаточного предложения, выраженного обычно простой формой глагола, предикативного прилагательного, например:

昨日雨が降ったので、散歩に行かなかった。 *Так как вчера шёл дождь, то я не ходил гулять.*

今日はしゅくだいが多いので、パーティーに行かない。 *Так как сегодня много заданий, то на вечеринку не пойду.*

Связка настоящего времени в составе именного сказуемого или полупредикативного прилагательного перед союзом *ので* заменяется на *な*, например:

道子がまだ子どもなので、そのことを教えることはできない。 *Так как Митико ещё ребёнок, то я не могу ей это объяснить.*

あの部屋はしずかなので、よく勉強できます。 *Эта комната тихая, поэтому в ней можно хорошо заниматься.*

Союз *ので*, в отличие от союза *から*, употребляется в том случае, когда собеседникам ясна и понятна причинно-следственная связь между главным и придаточным предложениями.

В главном предложении сложноподчинённого предложения с союзом *ので* обычно не выражается повеление, приглашение, пожелание.

文れい

1. コーヒーを飲みたくなったので、近くの喫茶店に入った。
2. 二人はつかれたので、少し休みたいと思った。
3. 寒いので、暖房をつけた。
4. 暑いので、どこへも行きたくない。
5. 一年生なので、まだこの漢字を読むことができません。
6. この絵がきれいなので、買いました。

§ 8. Тематические члены предложения в предложениях с именным сказуемым

В уроке 12 уже встречались тематические члены в предложениях со сказуемым, выраженным прилагательным. По аналогичной схеме строится предложение с именным сказуемым, а именно:

N は N が N です, где N существительное, местоимение или числительное, например:

あの人はお母さんが医者です。 *Его мать – врач.*

В таких предложениях тематическое слово обозначает принадлежность к лицу или предмету, выраженному подлежащим.

文れい

1. 私はせんもんが日本の文学だ。
2. あの人は家族が四人です。
3. 田口さんは妹さんが一人です。
4. 山本さんは子どもが二人です。

СЛОВООБРАЗОВАНИЕ

§ 9. Порядковые числительные

Порядковые числительные образуются несколькими способами, один из них – с помощью суффикса 目, прибавляемого к основе количественного числительного японского происхождения, например:

一つ目 *первый*, 二つ目 *второй* и т. д.

Порядковое числительное обычно стоит в определительной позиции к существительному, к которому оно относится, и имеет показатель родительного падежа の, например:

一つ目の部屋 *первая комната* (по счёту)

Суффикс 目 присоединяется к количественным числительным китайского происхождения в следующих случаях:

а) числительное употреблено со счётным суффиксом, например:

二本目の木 *второе* (по счёту) *дерево*

б) в составе слова есть морфема, обозначающая единицу измерения (год, месяц и т. п.), например:

三日目 *третий день*

в) в состав слова входит морфема 番 *номер*, например:

二番目のいす *второй стул* (по порядку)

Порядковые числительные могут также образовываться от количественных числительных китайского происхождения путём присоединения префикса 第^{だい}, например:

第一の *первый*, 第二の *второй* и т. д.

Возможно также образование порядковых числительных с использованием префикса 第, морфемы 番, суффикса 目 например:

第一番目の *первый*, 第二番目の *второй* и т. д.

§ 10. Суффикс まい

Суффикс まい является счётным суффиксом для счёта плоских предметов: рубашек, открыток, тетрадей и т. п., например:

五まいのカード *пять открыток*

§ 11. Суффикс 台

Суффикс 台 является счётным суффиксом для счёта машин, поездов, телевизоров, компьютеров и т. п., например:

二台のテレビ *два телевизора*

§ 12. Вспомогательный глагол かえる

Глагол かえる может входить в состав сложных глаголов как вспомогательный, внося дополнительное значение *менять*, например:

乗る *ехать* + かえる *менять* → 乗るかえる *пересаживаться*

ПИСЬМЕННОСТЬ

§ 13. Иероглифы

1.	切	サイ、セツ <u>きる</u> <u>きれる</u>	важный, серьёзный 1) резать 2) прерывать, прекращать 1) хорошо резать 2) разрываться 3) кончаться	刀 18 <i>меч</i>
2.	用	ヨウ <u>もちいる</u>	1) дело, надобность 2) применение пользоваться, применять, употреблять	用 101 <i>употреблять</i>
3.	由	ユウ、ユ <u>よし</u>	1) причина 2) средство, способ	田 102 <i>поле</i>
4.	号	ゴウ	1) номер 2) знак, сигнал	口 30 <i>рот</i>
5.	曲	キョク <u>まがる</u> <u>まげる</u>	1) музыкальная пьеса 2) мелодия 1) гнуться 2) поворачивать (за угол) 1) гнуть 2) искажать, извращать	曰 73 <i>говорить</i>
6.	忘	ボウ <u>わすれる</u>	забывать	心 61 <i>сердце</i>
7.	車	シャ <u>くるま</u>	1) повозка, телега, автомобиль 2) колесо	車 159 <i>телега</i>

8.	売	バイ うる	продавать	士 33 самурай
9.	町	チョウ まち	мера длины = 109,09 м 1) город (небольшой) 2) улица, квартал	田 102
10.	具	グ	1) иметь 2) подробный 3) утварь, принадлежности	八 12 восемь
11.	使	シ つかう	1) посланец 2) поручение пользоваться, употреблять	人, イ 9 человек
12.	注	チュウ そそぐ	1) комментарий 2) сосредоточение 1) лить 2) впадать (о реке)	水 85 вода
13.	客	キャク	1) гость 2) пассажир 3) клиент, покупатель	客 40 г-каммури
14.	送	ソウ おく	1) посылать 2) провожать 3) проводить (время)	送 162 дорога
15.	思	シ おも	думать, размышлять, полагать	心 61
16.	信	シン	1) уверенность, вера 2) доверие 3) верность 4) сигнал	人, イ 9
17.	神	シン、ジン かみ	дух, душевный бог, божество	示 113 показывать
18.	品	ヒン しな	1) достоинство 2) поведение 1) товар 2) качество	口 30
19.	席	セキ	место	巾 50 ширина
20.	座	ザ すわる	1) место, сидение 2) труппа, театр сидеть	广 53 покрывало
21.	疲	ヒ つかれる	уставать	疒 104 болезнь
22.	原	ゲン はら	основа, начало равнина, поле, степь	广 27 утёс
23.	宿	シュク やど	судьба гостиница (яп. типа)	客 40

Урок 20

		やどる やどす	останавливаться на ночлег, давать приют пускать жить	
24.	符	フ	1) бирка, талон, билет 2) знак, отметка	ㄣ 118 бамбук
25.	街	ガイ まち	улица, квартал	行 144 идти
26.	最	サイ もっとも	самый, наиболее	日 73
27.	場	ジョウ ば	1) место 2) сцена, явление (в пьесе) 3) обстоятельство, случай	土 32 земля
28.	管	カン くだ	1) бюрократия 2) управление труба	ㄣ 118
29.	製	セイ	делать, изготавливать, производить	衣 145 одежда
30.	露	ロ	1) Россия, русский 2) открытый	雨 173 дождь

§ 14. Фонетики

丁 — チョウ в иероглифе 町
付 — フ в иероглифе 符
亡 — ボウ в иероглифе 忘
各 — カク в иероглифе 客
申 — シン в иероглифе 神

坐 — ザ в иероглифе 座
官 — Кан в иероглифе 管
皮 — ヒ в иероглифе 疲
路 — ロ в иероглифе 露

§ 15. Иероглифическое написание введённых ранее слов

忘れる — わすれる、宿だ — しゅくだい、町 — まち、疲れる — つかれる、座る — すわる、自どう車 — じどうしゃ、自家製 — じかせい、注文する — ちゅうもんする、最も — もっとも

ТЕКСТ 20-1

本屋

アンナは両親に何かきれいな絵葉書を送りたいと思った。寮の近くに文房具屋がないので、明子といっしょに神田へ行った。明子も神田の本屋で本を買いたいと思っていた。

二人は駅で JR の切符を買って、ホームで電車を待った。しばらく待っていると、電車が来た。電車はこんでいた。空いている席が全くなくて、新宿まで座ることができなかった。電車の中には新聞や本を読んでいる乗客もいたし、話している乗客もいた。まだ昼間だが、眠っている人も多かった。

二人は新宿で電車を降りて、地下鉄に乗りかえた。10 分ぐらいで神田に着いた。二人は行きたい店の場所がわからなかったの、寮の管理人に地図を書いてもらっていた。駅から地図を見ながら歩いた。駅の前の道を右にまっすぐ行って、二つ目の信号の所を左に曲がって少し行くと、右側に店があった。まず絵葉書を買に行った。いろいろな絵葉書がたくさんあった。カードも多かった。アンナはしばらく見てから、両親と兄に絵葉書を 2 まいずつ、サンクト・ペテルブルグの友人にバースデーカードを買った。きれいな文房具もいろいろあって、アンナは全部買いたくなった。けっきょく、レポート用紙やノートなども買った。それから二人は本屋へ行った。

神田は本屋が多い。二人は近くの本屋に入った。とても大きな本屋で、アンナはおどろいた。ここでは、ざっしやマンガ、小説やさんこう書などをいろいろ買うことができる。アンナは二階の辞典の売り場に行った。たなの中にはいろいろな辞典があって、自由に見ることができた。露和辞典をさがしたが、なかなか見つからなかったの、店員に聞いた。店員はすぐ露和辞典と和露辞典を何さつも持って来てくれた。アンナはその中から二さつ買った。

明子はせんこうがけいざいなので、けいざいの本を買いたいと思っていた。エスカレーターで三階に上がった。

ほしい本はなかったが、注文できた。

二人は 2 時間ぐらい本屋にいたが、疲れたので、少し休みたいと思った。本屋の近くに小さい喫茶店があったので入ったが、満員だった。しばらく待つと、席が空いたので、座ることができた。二人はコーヒーを飲みながらいろいろなことを話した。

来週、二人は秋葉原へ行こうと思っている。秋葉原は電気製品の町で、いろいろなものを安く売っている。アンナは日本に来てから、何回か秋葉原の電気街へ行って、電気製品を買った。もうすぐクリスマスセールが始まるから、いいものをもっと安く買うことができるだろう。明子は新しいパソコンを、アンナは新しいプレーヤーを買いたいと思っている。

ТЕКСТ 20-2

本屋へ行く

アンナ： 明子さん、今度の土曜日神田へ行こうと思っているんだけど、いっしょに行かない？

明子： 土曜日ね。いいわよ。私も神田へ本を買いに行きたいと思っていたの。行こう。

アンナ： うん。何時に出かけようか。

明子： 土曜日だから、朝寝ぼうしたいけど．．．。10時に出よう。いい？

アンナ： うん。10時ね。いいわよ。

．．．

明子： すみません．．．

管理人： はい、何ですか。

明子： あのう、神田駅の近くに文房具屋がありますか。

管理人： ちょっと待ってください。地図を見てみましょう．．． ええと、ちょっと、この地図を見てください。

明子： はい。

管理人： 神田駅を出て、この道をまっすぐこちらへ行って、この信号を左へ曲がってください。

明子： 二つ目の信号ですね。

管理人： はい。ここを少し行くと、右側にあります。

明子： あのう、忘れるとこまるので、かんたんな地図を書いてくださいますか。

管理人： いいですよ．．． はい、どうぞ。

明子： どうも、ありがとうございました。

．．．

明子： ていきけん、ある？

アンナ： ううん、今月は買わなかったの。明子さんは？

明子： あるわ。

アンナ： そう。じゃ、ちょっと待ってて。切符を買うわ。

明子： あ、そう。じゃ、私はそこの売店のそばで待ってるわね。

．．．

アンナ： 今日は電車、こんでるわね。

明子： うん、土曜日だからね。みな用事とか買物とかでどこかへ行くのよ。

アンナ： マンガや本を読んでいる人が多いわね。

明子 : ああ、そうね。

アンナ : もうすぐ新宿ね。新宿で地下鉄に乗りかえるの？

明子 : うん、10 分ぐらいで神田よ。

. . .

アンナ : すみません. . .

店員 : はい、何ですか。

アンナ : 露和辞典はありますか。ずいぶんさがしたんですが. . .。

店員 : はい、露和辞典でございますね。少々お待ちください. . . はい、こちらの四さつが露和辞典です。こちらの五さつが和露辞典です。どうぞ、ごらんください。

アンナ : どうも. . . じゃ、これとこれをおねがいします。

店員 : どうもありがとうございました。レジはあちらです。どうぞ。

. . .

アンナ : 明子さん、本を買った？

明子 : うーん、さんねんだけど。ほしい本、なかったの。

アンナ : そう、注文はできたの？

明子 : うん、さ来週には入るから、送ってもらおうわ。

アンナ : あ、そう。

明子 : ねえ、ちょっと疲れたね。喫茶店でも行かない？

アンナ : うん、行こう。

СЛОВАРЬ к тексту 20-1

1. 絵葉書	えはがき	открытка
2. 送る	おくる	посылать
3. 思う	おもう	думать, полагать
4. 文房具屋	ぶんぼうぐや	магазин канцелярских товаров
5. 神田	かんだ	Канда (район Токио)
6. JR ジェイ・アール	(Japan Railways)	железная дорога компании JR
7. 切符	きっぷ	билет
8. ホーム	(plat)form	платформа
9. 電車	でんしゃ	электричка
10. しばらく		1) немного спустя 2) долгое время
11. こむ		быть переполненным (людьми)

Урок 20

12. 空く	あく	быть свободным
13. 席	せき	место
14. 全く	まったく	совершенно
15. 新宿	しんじゆく	Синдзюку (район Токио)
16. 乗客	じょうきやく	пассажир
17. 乗りかえる	のりかえる	пересаживаться
18. 場所	ばしょ	место
19. 管理人	かんりにん	администратор
20. 信号	しんごう	сигнал, знак, светофор
21. 曲がる	まがる	поворачивать (за угол)
22. カード	card	почтовая карточка
23. まい		счётный суффикс для счёта плоских предметов
24. 友人	ゆうじん	друг
25. バースデー	birthday	день рождения
26. 文房具	ぶんぼうぐ	канцелярские товары
27. けっきよく		в конце концов
28. レポート	report	доклад, экзаменационное сочинение
29. 用紙	ようし	бланк, форма
30. まんが		комиксы, карикатура
31. 小説	しょうせつ	роман, повесть
32. さんこう書	さんこうしょ	справочник
33. 売り場	うりば	1) место продажи 2) отдел в магазине
34. 自由	じゆう	свобода
35. 露和辞典	ろわじてん	русско-японский словарь
36. さがす		искать
37. 見つかる	みつかる	найтись
38. 和露辞典	わろじてん	японо-русский словарь
39. せんこう		специализация
40. エスカレーター	escalator	эскалатор
41. 満員	まんいん	быть полным (людьми)

42. 秋葉原	あきはばら	Акихабара (район Токио)
43. 電気製品	でんきせいひん	электротовары
44. 売る	うる	продавать
45. 電気街	でんきがい	район магазинов, в которых продают электротовары
46. クリスマス	Christmas	Рождество
47. セール	sale	распродажа
48. プレーヤー	player	плеер

СЛОВАРЬ
к тексту 20-2

1. うん		да
2. 出かける	でかける	выходить, отправляться
3. 朝寝ぼう	あさねぼう	соня, долго спать
4. 試みる	みてみる	посмотреть, примериться
5. こまる		находиться в затруднении
6. ううん		нет
7. ていきけん		проездной билет
8. 売店	ばいてん	киоск
9. 用事	ようじ	дело
10. ずいぶん		очень, порядочно
11. レジ	register	касса
12. あちら		1) там 2) те
13. うーん		междометие, передающее размышление
14. ほしい		хотеть, желать

СЛОВАРЬ
к упражнениям урока 20

1. すむ		жить
2. ろん文	ろんぶん	сочинение, статья, труд
3. つとめる		работать
4. 会しゃ	かいしゃ	компания

Урок 20

5. せんもん学校	せんもんがっこう	техникум
6. 音楽大学	おんがくだいがく	консерватория
7. よごれる		пачкаться, грязниться
8. 年をとる	としをとる	становиться старше, стареть
9. 太る	ふとる	толстеть
10. かける		1) вешать 2) звонить (по телефону)
11. とくに		особенно, в частности
12. コンサート	concert	концерт
13. おぼえる		запоминать, учить
14. 客	きやく	гость, клиент
15. したく		подготовка
16. かけ物	かけもの	какэмоно (яп. картина или каллиграфическая надпись на продолговатой полосе шёлка, или бумаги)
17. スキャナー	scanner	сканер
18. うける		получать, сдавать (экзамен)
19. しんぱい		беспокойство
20. うれしい		радостный
21. アルバイト	Arbeit	приработок
22. いみ		смысл
23. くもる		покрываться облаками
24. むすめ		1) дочь 2) девушка
25. むすこ		сын
26. かど		(внешний) угол
27. 番号	ばんごう	номер
28. 野さい	やさい	овощи

КОММЕНТАРИЙ

1. Речевой этикет.

При обращении с вопросом к незнакомому человеку или официальному лицу обычно произносят *すみません. . . Извините ...*

Ответной фразой бывает *はい、何ですか. Да, в чём дело.*

2. Особенности разговорной речи.

В разговорной речи происходят различные фонетические изменения, направленные на экономию языковых средств, например:

ている → てる	待っている → 待てる
ていた → てた	思っていた → 思ってた

В разговорной речи широко употребляются междометия, например, в тексте этого урока встречаются междометия *うん да, уうん нет*, междометия *うーん, ええと*, передающие состояние размышления, междометия, используемые при обращении *あのね извините, ..., ねえ послушай*, например:

1. — 行こう。
— うん。何時に出かけようか。
— *Пойдём?*
— *Да. Когда выйдем?*
2. — ていきけん、ある？
— ううん、今月は買わなかったの。
— *Проездной билет есть?*
— *Нет, в этом месяце не купила.*
3. — 明子さん、本を買った？
— うーん、さんねんだけど。ほしい本はなかったの。
— *Акико-сан, ты купила книгу?*
— *Нет. Жаль, но книги, которую я хочу, не было.*
4. — ええと、ちょっと、この地図を見てください。
— *...посмотрите эту карту.*
5. — ねえ、ちょっと疲れたね。
— *Послушай, я немного устала.*

В разговорной речи используются грамматические формы вежливости и определённая лексика, употребляемые в речи о себе или о 2-м (3-м) лице (подробно урок 29). В тексте этого урока встречается связка *でございます*, используемая обычно работниками сферы обслуживания в речи о себе, о своём предприятии (магазине, кафе и т. п.), и *ごらんになる* *смотреть* (о 2-м и 3-м лице) в форме повелительного наклонения *ごらんください* (*по)смотрите, пожалуйста*.

В японском языке заметны различия между мужской и женской речью. Диалоги упражнения 31 являются образцами мужской и женской речи. Основные различия между мужской и женской речью в следующем:

а) в мужской речи, кроме связок *です, でしょう*, могут употребляться связки *だ, だろう*, в женской речи – только *です, でしょう* или связка вообще опускается;

б) в мужской речи встречаются заключительные частицы *よ, ね*, в женской – *の, ね, わ, ね, よ*;

в) в мужской речи употребляется концовка *かな* *уж не...*, обозначающая неуверенность или раздумье говорящего относительно события или явления, сейчас эта концовка стала употребляться и в женской речи;

г) в мужской речи встречаются междометия *いや* *нет*, в женской – *ううん* *нет*;

д) в мужской речи используются вопросительные частицы *だい, かい*, в женской – *の*.

3. В японском языке существует несколько прилагательных, образованных с помощью суффикса *な* от корней соответствующих предикативных прилагательных и имеющих те же значения, например:

大きい – 大きな *большой*

Эти прилагательные встречаются в определительной позиции, не употребляются в качестве сказуемого, например:

とても大きな本屋で、. . . *Очень большой книжный магазин, ...*

4. Глагол *わかる* *понимать* управляет именительным падежом на *が*, например:

行きたい店の場所がわからなかった。 *Они не знали (место), где находится магазин, куда они хотят пойти.*

5. Прилагательное *ほしい* *хотеть, желать* употребляется в основном в речи о себе, но может так же, как и *たい* в позиции, не завершающей предложение, употребляться в речи о 2-м или 3-м лице. Прилагательное *ほしい* управляет именительным падежом на *が*, например:

りんごがほしい。 *Хочу яблоко.*

6. Местоимение *何* перед числительными имеет значение *несколько*, например:

露和辞典を何さつ持って来てくれた。 *Принёс несколько русско-японских словарей.*

7. Частица *でも* после существительного указывает на то, что данный предмет, явление приводится как пример из ряда подобных, например:

喫茶店でも行かない? *Не пойти ли нам в кафе (или ещё куда-то)?*

8. Частица *は* после слова, указывающего на время действия, вносит дополнительный оттенок, что «действие совершится до данного момента, не позже», например:

10時には出よう。 *Выйдем до 10 часов, не позже.*

9. Глагол *曲がる* *поворачивать* имеет управление: *поворачивать* (за что-то) – *を*, *поворачивать* (куда-либо) – *に, へ*, например:

この信号を左に曲がってください。 *На этом светофоре поверните налево.*

10. Глагол *待つ* *ждать* имеет управление: *ждать* (кого-либо, что-либо) – *を*, *ждать* (где-либо) – *で*, например:

ホームで電車を待った。 *Подождали на платформе электричку.*

11. Глагол 降りる *выходить* имеет управление: *выходить* (где-либо) – で, *выходить* (из какого-либо вида транспорта) – を, например:

新宿で電車を降りた。 *Они в Синдзюку вышли из электрички.*

12. Глагол 上がる *подниматься* имеет управление: *подниматься* (куда-либо) – に, *подниматься* (каким-либо способом, на каком-нибудь виде транспорта) – で, например:

エスカレーターで三階に上がった。 *На эскалаторе поднялись на третий этаж.*

13. Слова 絵葉書 и カード имеют одинаковое значение – *открытки*, но – 絵葉書 *открытки с видами*, а カード *открытки по какому-либо случаю* (часто раскрывающиеся), то есть «поздравительные с днём рождения», «поздравительные по поводу какого-либо праздника» и т. д.

ЗАДАНИЯ И УПРАЖНЕНИЯ

1. Скажите, можете ли вы или нет совершить следующие действия.

Например: ピアノをひく → ピアノをひくことができる。

1. 来週京都へ行く。→
2. 自てん車に乗る。→
3. 漢字を書く。→
4. その本をかす。→
5. 英語を話す。→
6. 明日文房具屋へ行く。→
7. 図書館でその辞典を借りる。→
8. 今から出かける。→

2. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Я могу завтра купить открытки. 2. Он, наверное, сможет нам это объяснить.
3. В эту субботу я, наверное, не смогу пойти вместе с вами в кино. 4. Я могу подождать вас у кассы. 5. Такой компьютер можно купить на Акихабара. 6. Мы не могли больше ждать и ушли. 7. Автобус был полный, и мы не смогли сесть. 8. Я не смог взять словарь в библиотеке, поэтому в прошлое воскресенье поехал покупать словарь на Канду. 9. Он не мог оттуда позвонить по телефону. 10. Я смог заказать эту книгу в книжном магазине.

3. Скажите, что

а) хотите выполнить следующие действия,

например: 手紙を書く。→ 手紙が (を) 書きたい。

1. コーヒーを飲む。→
2. けいたい電話で電話をかける。→

3. おすしを食べる。→
4. ここに座る。→
5. お月見をする。→
6. うちに帰る。→

б) захотели выполнить следующие действия,

например: お茶を飲む。→ お茶を飲みたくなった。

1. あの人と会う。→
2. 外に出る。→
3. 何かおいしい物を食べる。→
4. まどをあける。→
5. そのカードを買う。→
6. その喫茶店に入る。→

в) кто-то хочет выполнить следующие действия,

например: 地下鉄に乗りかえる。→ 地下鉄に乗りかえたがっている。

1. 夏休みに海へ行く。→
2. 電子辞典を買う。→
3. 新しいかけ物をかける。→
4. 夏、アルバイトをする。→
5. 音楽大学に入る。→
6. アイスクリームを食べる。→

г) вам хочется выполнить следующие действия,

например: 絵葉書を送る。→ 絵葉書を送りたいと思う。

1. 神田へ行く。→
2. せんもんの本を買う。→
3. 今晚早く寝る。→
4. 冬休みに北海道へ行く。→
5. 辞典を注文する。→
6. お花見に行く。→

д) вы намереваетесь выполнить следующие действия,

например: そのパソコンを見してみる。→

そのパソコンを見てもうと思う。

1. 秋葉原へ行く。→
2. あしたもここへ来る。→
3. 京都にすむ。→
4. 今日ていきけんを買う。→
5. あの人に手紙を書く。→
6. 休みに両親の所に行く。→

е) кто-то намеревается выполнить следующие действия,

например: 夏、山へ行く。→ 夏、山へ行こうと思っている。

1. ロシア語を習う。→
2. その道をとおる。→

3. 生け花を生ける。→
4. ここでしゃしんをとる。→
5. パーティーで歌を歌う。→
6. ケーキをつくる。→

4. Прочитайте диалоги, замените подчёркнутые выражения на данные ниже. Переведите.

I. 夏休み、山へ行く →

- 夏休みはいつから始まりますか。
- 二十五日からです。
- どんなことをしたいですか。
- 山へ行きたいです。

冬休み、スキーをやる →

夏休み、ヨーロッパに行く →

夏休み、海へ行く →

休み、ここでゆっくり休む →

II. 新しい辞典を買う →

アンナ：新しい辞典を買いたいと思います。

明子：そうですか。

. . .

田中：アンナさんは何をしたいと思っていますか。

明子：新しい辞典を買いたいと思っています。

新宿へ行く →

コンサートに行く →

二階に上がる →

上野博物館に行く →

漢字をおぼえる →

絵葉書を買う →

III. コンサートに行く →

- これからコンサートに行くんですが、アンナさんもどうですか。
- 私も行きたいんですが、し事がありますから、...
- そうですか。なんねんですね。では、このつぎ。
- ええ、おねがいします。

テニスをする →

CDを見る →

お花見に行く →

あそびに行く →

お茶を飲む →

喫茶店へ行く →

IV. そうじをする →

- 今日は忙しいですか。
- ええ、お客さんが来るんですか。
- そのしたくをしているんですね。
- ええ、これからそうじをしようと思います。

花を生ける →

ケーキを作る →

買い物に行く →

ジュースを作る →

おかしを買いに行く →

何かおいしい物を作る →

V. 和露辞典、露和辞典 →

- 和露辞典がほしいですか。
- いいえ、私は和露辞典はほしくありません。
- 何がほしいですか。
- 露和辞典がほしいです。

さんこう書、教科書 →

パソコン、スキャナー →

コーヒー、紅茶 →

まんが、ざっし →

テレビ、CDプレーヤー →

絵葉書、カード →

5. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

I

1. Я хочу купить новый словарь. 2. Я хочу в следующее воскресенье поехать в Уэно. 3. Сергей хотел поехать с Анной и Акико в книжный магазин, но был занят, поэтому не смог поехать. 4. Я хочу изучать японский язык. 5. Я хочу выпить яблочный сок. 6. Я хочу во время летних каникул поехать на море. 7. Я хочу послать подруге открытки с видами Токио. 8. В воскресенье я хочу утром поспать подольше. 9. Я хочу купить проездной билет на следующий месяц. 10. Я хочу заказать эту книгу в магазине.

II

1. Когда я в магазине увидела поздравительные открытки, то мне захотелось купить все. 2. Начало фильма было неинтересным, захотелось сразу же вернуться домой. 3. Он, наверное, захочет поехать вместе с вами. 4. Он, наверное, захочет купить этот справочник. 5. Я захотела выпить кофе и зашла в кафе, расположенное поблизости. 6. Анна захотела подняться на 2-й этаж на эскалаторе.

III

1. Он хочет купить новые комиксы. 2. Акико хочет летом поехать отдыхать вместе с Анной. 3. Он хочет поехать на Канду купить словари. 4. Холодно, поэтому она хочет включить отопление. 5. Анна хочет пойти в музей. 6. Она хочет спеть эту песню.

IV

1. Мне хочется купить японо-русский словарь. 2. Он хотел бы поехать на снежный праздник в Саппоро. 3. Я хотел бы в этом году съездить в Уэно на праздник любования цветами сакуры. 4. Мне хочется съездить на зимние каникулы домой. 5. Ему хочется самому найти книгу, какую он хочет. 6. Мне хочется с ним встретиться и спокойно поговорить. 7. Акико намеревается купить на распродаже новый компьютер. 8. Он намерен заказать эти билеты по телефону. 9. Мне давно хочется посмотреть этот фильм. 10. Мне хочется начать изучать историю культуры Японии.

V

1. Я собираюсь в следующем году поехать в Японию. 2. Я собираюсь поговорить об этом с преподавателем Ямамото. 3. Я собираюсь в следующее воскресенье поехать на Канду в книжный магазин. 4. Я собираюсь купить лыжи и поехать в горы

кататься на лыжах. 5. Он собирается в это воскресенье написать сочинение. 6. Он собирается сегодня пойти на концерт. 7. Она собирается сегодня сделать пирог. 8. Я собираюсь сегодня пойти в гости. 9. Я собираюсь повесить новое какэмоно. 10. Она собирается на Рождество поехать домой.

VI

1. Я хочу кофе. 2. Я хочу японо-русский словарь. 3. Я хочу новый компьютер. 4. Я хочу мандарины. 5. Я хочу книгу по экономике. 6. Нет книги, которую я хочу. 7. Я купила плеер, какой хотела. 8. Я хочу пирожное.

6. Употребите глаголы, данные в скобках, в форме повелительного наклонения.

Например: ここで（待つ）。→ ここでお待ちください。

1. この電話を（使う）。→
2. こちらに（入る）。→
3. 少々（待つ）。→
4. ここに（座る）。→
5. ここに（立つ）。→
6. 後でそれを（かえす）。→
7. ここに漢字で名前を（書く）。→
8. あの信号を（曲がる）。→

7. Прочитайте, переведите следующие предложения. Объясните стилистические различия в употреблении форм повелительного наклонения.

1. つめたい水を持って来てください。
2. ラジオの音を小さくしなさい。
3. お金を忘れないで来てください。
4. 今日電話をかけてください。
5. ここにお立ちなさい。
6. その辞典を買ってください。
7. どうぞ、ここにお入りください。
8. ちょっと電話をかしてくださいませんか。

8. Переведите следующие предложения на японский язык.

1. Пройдите, пожалуйста, в ту комнату.
2. Подождите, пожалуйста, у входа.
3. Закройте, пожалуйста, дверь.
4. Расскажите мне, пожалуйста, об этом.
5. Напишите, пожалуйста, здесь свою фамилию.
6. Включите, пожалуйста, свет.
7. Читайте, пожалуйста.
8. Ответьте, пожалуйста, на вопросы.
9. Купите, пожалуйста, свежую газету.
10. Заходите, пожалуйста, сюда.

Урок 20

9. Употребите данные в скобках слова в значении промежутка или количества, через (за) которое выполнено действие. Переведите.

Например: 今日は大学に地下鉄で来た。(40 分) →
今日は大学に地下鉄で 40 分で来た。

1. そのレポートを書く。(一週間) →
2. 今日の宿だいをやった。(3 時間) →
3. この本を読んだ。(1 日) →
4. JR で新宿に来た。(20 分) →
5. 昨日うちへタクシーで帰った。(15 分) →
6. そのし事をした。(1 か月) →
7. 授業が始まる。(後 10 分ぐらい) →
8. 本は終る。(後 10 ページ) →

10. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Если идти пешком, то дойдёте за полчаса. 2. Я сел в автобус и через 15 минут был на вокзале. 3. Если ехать на такси, то за 30 минут, наверное, доедем. 4. На машине мы, наверное, сможем доехать за два часа. 5. На велосипеде я доезжаю до станции за 10 минут. 6. Если вы поедете на метро, то через 40 минут будете на той станции. 7. Через 5 страниц повесть уже закончится. 8. Через 20 минут начнётся лекция по культуре Японии.

11. Прочитайте диалог, заменяя подчёркнутое словосочетание на данные ниже. Переведите.

新聞を読む →

- あの人はだれですか。
- どの人ですか。
- あそこで新聞を読んでいる人です。
- ああ、あの人は大田さんです。

先生と話す →

コーヒーを飲む →

電話をかける →

絵葉書を買う →

地図を見る →

バスを待つ →

12. Преобразуйте следующие предложения в определительные словосочетания. Переведите.

Например: 明子さんはレジに行きました。→
レジに行った明子さんは. . .

1. アンナさんは二さつの辞典を買いました。→

2. セルゲイさんはアンナさんに電話をかけています。→
3. 寮の友だちはさんこう書を買うことができませんでした。→
4. セルゲイさんは秋葉原でCDプレーヤーを買いたいと思っています。→
5. 明子さんは何もとくに買いたくありませんでした。→
6. 明子さんは冬休みの時両親の所に行こうと思います。→
7. 田中さんは昨日一日中図書館で勉強していました。→
8. 山田先生は日本の季節のことを話しました。→

13. Преобразуйте следующие предложения в определительные словосочетания и употребите в предложении. Переведите.

Например: セルゲイさんは先生と話している。→

先生と話している人はセルゲイさんです。

1. アンナさんはサンクト・ペテルブルグの友だちにバースデーカードを買ってあげた。→
2. あの店員はほしい辞典を持って来た。→
3. アンナさんは明子さんといっしょに神田へ行った。→
4. アンナさんと明子さんは寮の管理人に地図を書いてもらった。→
5. 田中さんはこくばんに漢字を書いている。→
6. 田中さんは先月北海道へスノーボードをしに行った。→
7. セルゲイさんは図書館でレポートを書いている。→
8. 山田先生はこの文法を上手に教えてくれた。→

14. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Студентка, одетая в кимоно, пела красивую песню. 2. Студент, который сейчас пишет на доске иероглифы, – Еремеев. 3. В коридоре стоят о чём-то оживлённо разговаривающие студенты. 4. В электричке было много людей, читающих журналы. 5. Он показал мне купленный на этой неделе англо-японский словарь. 6. Он рассказал об услышанных по радио новостях. 7. Ты знаешь человека, который сейчас в киоске покупает газету? 8. Из-за дождя, который вчера шёл целый день, дорога испортилась. 9. Человек, стоящий рядом с нами, разговаривал по мобильному телефону. 10. Книги, стоящие на полках, можно было свободно посмотреть. 11. В электричке не было свободных мест. 12. В магазине, который находится рядом со станцией, было много народа. 13. Среди словарей, стоящих на полках в этом отделе, не было русско-японского словаря. 14. Идя по улице, мы часто смотрели на схему, которую нам нарисовали.

15. Преобразуйте следующие предложения в сложноподчинённые причины с союзом ので. Переведите.

I. Например: (セルゲイさんは近くしけんをうけます) 一日中図書館で勉

強します。→ セルゲイさんは近くしけんをうけるので、一日中図書館で勉強します。

1. (アンナさんは家族からながい間手紙が来ません) しんぱいです。→
2. (私はほしい本を見つけました) うれしかったです。→
3. (空いている席がありませんでした) 座ることができなくて、新宿までずっと立っていました。→
4. (かぜをひきました) 大学を休みました。→
5. (電話番号が分かりません) 電話ができません。→
6. (喫茶店がこんでいました) しばらく待っていました。→

II. Например: (外は暑い) どこへも行かない。→
外が暑いので、どこへも行かない。

1. (熱が高い) 薬を飲んだ。→
2. (家から駅まで遠い) バスで行く。→
3. (この本はおもしろくない) 読まない。→
4. (今日は忙しい) パーティーへ行かない。→
5. (今日は天気がいい) スキーをやりに行く。→
6. (くらい) しゃしんをとることはできない。→

III. Например: (この辞典はべんりです) よく使います。→
この辞典はべんりなので、よく使います。

1. (このえいがが好きです) よく見ます。→
2. (あの学生は日本語が上手です) アルバイトをすることができます。→
3. (中山さんはじょうぶです) かぜをひきません。→
4. (アンナさんはもう元気です) 学校へ行きます。→
5. (あの人は音楽が好きです) よくコンサートへ行きます。→
6. (この喫茶店はしずかです) よくゆっくりコーヒーを飲みます。→

16. Дополните следующие предложения, объяснив причину, по которой будете или не будете совершать данные действия. Переведите.

Например:今日はどこへも行きません。→
天気が悪いので、今日はどこへも行きません。

1. 今だれにも会いません。
2. 今日はえいがを見ません。
3. スープは飲みません。
4. 毎日日本語を勉強します。
5. 絵葉書を買いません。
6. 秋葉原の電気街へ行きます。
7. 辞典の売り場へ行きます。
8. 文房具屋へカードを買いに行きます。

17. Образуйте из следующих предложений сложноподчинённые причины, употребите в зависимости от смысла союз から или ので. Переведите.

1. 部屋はきれいではありません。今日はそうじしてください。
2. 母は病気です。うちへ早く帰ります。
3. 漢字がまだへたです。毎日れん習します。
4. 今日は日曜日です。電車はあまりこんでいません。
5. 雨が降っています。かさをとってください。
6. そのこと葉のいみが分からなかった。先生に教えてもらった。
7. 空がくもっている。雨がすぐ降るでしょう。
8. 昨日行った。今日は行かない。

18. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Так как холодно, то я надел тёплую одежду. 2. Так как на улице душно, я никуда не пойду. 3. Так как он студент японской группы, то может прочитать слова, написанные катаканой. 4. Так как он болеет, то он не пойдёт с нами на прогулку. 5. Мы не сможем здесь спокойно поговорить, так как здесь очень оживлённо. 6. Он не очень здоров, поэтому не пошёл с нами в музей. 7. Я во время каникул поеду в Киото, поэтому собираюсь купить путеводитель по Киото. 8. На улице потемнело, поэтому я включил свет. 9. У меня нет кисточки, поэтому я пишу иероглифы ручкой. 10. На Канде много книжных магазинов, поэтому я в воскресенье поеду туда купить несколько книг по экономике Японии.

19. Вставьте в пропуски соответствующие падежные показатели. Переведите.

1. 私 . . . せんもん . . . けいざい です。
2. あの人 . . . お父さん . . . ぎ師 です。
3. 山下さん . . . 兄弟 . . . 三人 です。
4. 私 . . . むすこ . . . まだ小学生 です。
5. 元木さん . . . むすめさん . . . 二人 です。
6. 山中さん . . . 姉さん . . . 教師 です。
7. あの人 . . . 子ども . . . 一人 です。
8. 私 . . . 兄 . . . ジャーナリスト です。

20. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Его семья – три человека. 2. Моя специальность – история Японии. 3. Его мать – учительница начальной школы. 4. У него две младшие сестры. 5. У него два старших брата. 6. У него один ребёнок. 7. Его дедушка – врач. 8. В этой семье четверо детей. 9. Его отец – журналист. 10. Его старший брат – инженер.

21. Употребите числительные, данные в скобках, как порядковые. Переведите.

Например: (二つ) かどを右に曲がってください。→
二つ目 (二番目) のかどを右に曲がってください。

1. 日本に来てから、今月でもう (5 か月) です。
2. 左から (3 人) 人は山口さんです。
3. (二つ) 信号を右へ曲がると、すぐあの文房具屋があります。
4. 地下鉄に乗って、(3 つ) 駅で降りてください。
5. そのたなの中の左から (5 さつ) 本は露和辞典です。
6. その図書館には、毎月 (3 週) 火曜日は休日です。
7. そのかどから (3 つ) 建物は博物館です。
8. 階段から右に (4 つ) 部屋は私の部屋です。

22. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Уже пошёл второй год, как я сюда приехал.
2. На этой фотографии третий слева – мой отец.
3. Когда мы повернули на третьем светофоре направо, то там была станция метро.
4. От этого угла четвёртое здание – банк.
5. Мы вышли из электропоезда на пятой станции.
6. Первый автобус был полный, мы не смогли войти.
7. В этом магазине распродажа во второе и четвёртое воскресенье каждого месяца.
8. От читального зала вторая аудитория направо – аудитория японского языка.
9. Мы с ним встретились на третий день после того, как он приехал в Токио.
10. Первое дерево – бамбук, второе – сосна.

23. Вставьте в пропуски соответствующий счётный суффикс. Переведите.

Например: アンナさんは辞典を一．．． 買いました。→
アンナさんは辞典を一さつ買いました。

1. 木の上に鳥が三．．． いました。
2. 明子さんは四．．． に上がりました。
3. 松田さんの庭にはさくらの木が五・六．．． あります。
4. その部屋にはテレビが一．．． あります。
5. つくえの上にざっしが二・三．．． あります。
6. アンナさんはカードを五．．． 送りました。
7. 田中さんの家族には自どう車が二．．． あります。
8. そのはこの中にえんぴつが 10．．． あります。

24. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Я послала три поздравительные открытки.
2. В этой аудитории стоят пять компьютеров.
3. У них в семье три телевизора.
4. В нашей группе шесть студентов.
5. В книжном магазине он купил один справочник и один словарь.
6. В семье Ямамото две машины.
7. В пруду четыре лебедя.
8. На столе два карандаша.
9. Наша аудитория на третьем этаже.
10. В саду две яблони.

25. Употребите слова, данные в скобках, с частицей でも. Переведите.

Например: (お茶) ごいっしょにいかがですか。→
お茶でもごいっしょにいかがですか。

1. お客様が来るから、(ケーキ) 買いましょうか。
2. 今日 (コーヒー) 飲みませんか。
3. きれいな (絵葉書) 買いませんか。
4. (本) 読んで、勉強してください。
5. 今日夕食に (やさい料理) 作りませんか。
6. (喫茶店) 行きませんか。
7. (ジュース) いかがですか。
8. 果物屋で (りんご) 買ってください。

26. Соедините слова, вставив в пропуски соответствующие падежные показатели. Переведите.

絵葉書 ( )	乗りかえる
店員 ( )	行く
ホーム ( ) 電車 ( )	送る
新宿 ( ) 電車 ( )	買う
駅 ( ) 切符 ( )	降りる
新宿 ( ) 地下鉄 ( )	聞く
道 ( ) まっすぐ	待つ
. . .	
信号の所 ( ) 右 ( )	使う
エスカレーター ( ) 三階 ( )	曲がる
本 ( )	上がる
電話 ( )	おねがいします
これ ( )	話す
けいたい電話 ( )	出かける
10時 ( )	注文する

27. Назовите синонимы следующих слов:

絵葉書、座る、場所、満員

28. Назовите антонимы следующих слов:

座る、着く、曲がる、安い、降りる

29. Выберите из данного списка слова, относящиеся к темам: «поездка на городском транспорте», «дорога от станции до магазина», «магазин канцеляр-

Урок 20

ских принадлежностей», «книжный магазин». Составьте рассказы по этим темам, используя выбранные слова.

絵葉書、乗りかえる、文房具、本屋、駅、歩く、カード、切符、こんでいる、道、レポート用紙、降りる、辞典、せんもん、ていきけん、信号、マンガ、JR、まっすぐ、乗客、店員、電車、ノート、曲がる、注文、小説、行く、地下鉄

30. Прочитайте диалоги и воспроизведите их в парах.

- I. — あのう、すみません。
— はい。
— 「ナウカ」という本屋へ行きたいんですけど。
— ナウカですか。
— ええ。
— このとおりをとおって、信号を右に曲がって、左です。
— わかりました。ありがとうございました。
— いいえ。
- II. — すみません。
— はい。
— あの、「ナウカ」はどこでしょうか。
— ナウカですね。あそこに高い建物があるでしょう。
— はい。
— あの建物のかどを曲がって、少し歩くと、信号があるでしょう。あの信号の先にあります。
— ああ、分かりました。どうも、ありがとうございました。
— いいえ。

31. Прочитайте и переведите следующие диалоги со словарём. Обратите внимание на различие мужской (1-й диалог) и женской (2-й диалог) речи.

- I. — 大学までどのぐらいかかるんだい？
— そうだな。一時間ぐらいかな。
— そう。バスで？
— うん、バスと地下鉄。バスで地下鉄の駅まで行って、それから地下鉄に乗りかえるんだ。
— バスの本数は多いのかい？
— いや、あまり多くないね。時々ながい時間待つよ。
— そう。
— でも、地下鉄は本数も多いし、べんりだよ。モスクワでは地下鉄を一番よく使うね。一番いい乗り物だよ。

- 乗りかえをするのかい？
- いや、直通で、30 分ぐらいかな。
- ラッシュアワーの時間はこむんでしょう？
- うん。たいへんだよ。
- 家からバス停までは遠いのかい？
- うーん。歩いて 10 分ぐらいかな。
- 自てん車では行かないのかい？
- うん、モスクワではふつう自てん車をあまり使わないね。
- あ、そう。郊外にはどうやって行くんだい？地下鉄では行くことができないんだろう？
- うん。ふつうはバスで行くね。電車もあるよ。
- ふーん。交通費は高いのかい？
- うん、高くなったね。ていきけんを買う人も多いよ。

II. — 大学までどのぐらいかかるの？

- そうねえ。一時間ぐらいかな。
- そう。バスで？
- ええ、バスと地下鉄。バスで地下鉄の駅まで行って、それから地下鉄に乗りかえるの。
- バスの本数は多いの？
- ううん、あまり多くないわ。時々ながい時間待つの。
- そう。
- でも、地下鉄は本数も多いし、べんりよ。モスクワでは地下鉄を一番よく使うわね。一番いい乗り物よ。
- 乗りかえをするの？
- ううん、直通で、30 分ぐらいかな。
- ラッシュアワーの時間はこむんでしょう？
- ええ。たいへんよ。
- 家からバス停までは遠いの？
- うーん。歩いて 10 分ぐらいね。
- 自てん車では行かないの？
- ええ、モスクワではふつう自てん車をあまり使わないわね。
- あ、そう。郊外にはどうやって行くの？地下鉄では行くことができないんでしょう？

Урок 20

- ええ。ふつうはバスで行くわ。電車もあるわよ。
- ふーん。交通費は高いの？
- ええ、高くなったわね。ていきけんを買う人も多いのよ。

СЛОВАРЬ

本数	ほんすう	количество, число
乗り物	のりもの	средство передвижения
直通	ちよくつう	прямое сообщение
ラッシュアワー	rush hours	час пик
バス停	バスてい	остановка автобуса
郊外	こうがい	пригород
どうやって		как? каким образом?
交通費	こうつうひ	расходы на транспорт

32. Расскажите о том, как вы ездите в университет, какими вы пользуетесь средствами транспорта.

33. Расскажите о том, как вы ходили в книжный магазин.

34. Расскажите о том, как вы заказывали нужную вам книгу в магазине, по Интернету.

35. Нарисуйте схему и, глядя на неё, расскажите, как дойти от станции до

а) книжного магазина; б) банка; в) университета; г) универмага.

36. Напишите сочинения на темы:

а) Моя поездка в книжный магазин; б) Как я езжу от дома до института.

37. Переведите следующее фразеологическое выражение.

火のない所にけむり (дым) は立たない。

38. Соедините правильно фразеологические выражения и их переводы.

1. 右に出る者はいない	1. Рук не хватает, хоть у кошки лапы занимай.
2. 絵にかいたもち	2. шуметь, делать что-то непозволительное
3. ねこの手も借りたい	3. нет человека, превосходящего по способности, таланту, положению
4. 寝た子を起こす	4. замки на песке

39. Определите ключи у следующих иероглифов.

曲、車、客、露、原、席、管、使、売、品、具

40. Напишите иероглифы, имеющие следующие оны:

カン、ボウ、ゴウ、ソウ、シュク、ヒン、シン、チュウ、ヨウ

41. Выделите из данных списков иероглифов иероглифы с одинаковыми

а) онами:

節、青、乗、思、新、中、走、四、由、忙、元、信、注、買、師、館、生、
者、外、情、昼、洋、切、草、売、史、符、原、送、間、始、西、上、用、房、
使、有、車、説、曜、雪、忘、葉、父、場、管、街、製

б) ключами:

号、法、田、口、具、台、客、曲、地、由、右、前、何、急、和、休、疲
遅、吹、思、病、忙、店、町、会、席、六、宅、街、信、書、注、痛、今、情、
洋、史、符、品、庭、側、漢、雨、土、送、使、雪、家、忘、場、管、八、字、切、
宿、座、行、答

42. Вставьте в пропуски соответствующие иероглифы.

寮の近くに. . . . . がある。

ぶんぼうぐや

. . . で. . . を買って、ホームで. . . を待った。

えき きつぷ でんしゃ

. . . いている. . . がなくて. . . . . まで. . . ることができなかった。

あ せき しんじゅく すわ

. . . . . の所を右に. . . がつた。

しんごう ま

. . . は. . . が多い。

かんだほんや

アンナさんは. . . . . をさがしていた。

ろわじてん

明日、二人は. . . . . へ行こうと. . . っている。

あきはばら おも

43. Соедините правильно слова и их чтение.

切符	電車	満員	信号	小説	製品	売場
せいひん	しんごう	しょうせつ	うりば	まんいん	きつぷ	でんしゃ

44. Соедините иероглифы для образования слов.

葉 信 満 製 用 注 電 切 露
和 車 紙 員 品 符 文 号 書

45. Составьте слова из данных ниже иероглифов.

和、車、号、具、切、注、電、気、信、品、房、辞、露、符、文、製、典

46. Вставьте вместо вопросительных знаков соответствующие иероглифы, чтобы получились слова.

用   電   文   ?   ?
手 ?   ?   ?   ?   房 ?   理

47. Скажите оны, куны и значения следующих иероглифов.

号、浅、具、紙、用、色、車、果、壳、階、客、後、神、館、疲、
友、最、室、場、金、曲、松、思、業、町、両、席、雨、信、空、
注、冬、符、度、品、足、送、風、使、音、由、楽、忘、借、作、
典、管、悪、製、昨、切、待、宿、各、座、的、街、所、露、国

48. Прочитайте следующие иероглифы, используя знание чтения онов и кунов. Попробуйте перевести, исходя из значений иероглифов.

- а) 1 用語 2 用法 3 最悪 4 最後 5 最高 6 最終 7 最小 8 最新 9 最大 10 最中
11 売買 12 自家用車 13 車道 14 送電 15 送料 16 使用 17 神話 18 製薬
19 席上 20 管理 21 客席 22 満車 23 忘年会 24 原作 25 原色 26 原始
27 原理
- б) 1 品物 2 思い切り 3 思い出す 4 思い出 5 市場 6 水車 7 送り先 8 客間
9 忘れ物

49. Прочитайте следующие фамилии, используя знание чтения кунов. Проверьте себя по данному в конце учебника чтению этих слов.

1 原 2 原口 3 原木 4 原田 5 原野 6 神山 7 神田

УРОК 21

ГРАММАТИКА

§ 1. Потенциальный залог

Потенциальный залог образуется только от глаголов 1-го спряжения путём присоединения суффикса る к 4-й основе глагола, например:

読む : 読め+る → 読める

書く : 書け+る → 書ける

Глагол в форме потенциального залога передаёт значение «возможности совершения данного действия», например:

読む *читать*, 読める *мочь читать*

書く *писать*, 書ける *мочь писать*

Глаголы в форме потенциального залога изменяются как глаголы 2-го спряжения.

В предложении со сказуемым, выраженным глаголом в форме потенциального залога, слово, обозначающее объект действия, имеет форму именительного падежа на が, а слово, обозначающее деятеля, имеет форму основного падежа с частицей は или には, например:

あの人は漢字が書けます。 *Он может писать иероглифы.*

В последнее время стали встречаться формы винительного падежа при слове – объекте действия, например,

どうしてもあの人の名前を思い出せなかった。 *Я никак не мог вспомнить его имя.*

Потенциальный залог употребляется для обозначения умения или способности деятеля совершить действие. Может также свидетельствовать о качестве предмета для возможности или невозможности выполнения действия, например:

その漢字がむずかしいので、読めない。 *Этот иероглиф трудный, поэтому не могу его прочитать.*

! Следует обратить внимание, что от некоторых глаголов, например, 分かる *понимать*, ある *иметь*, 降る *идти* (о дожде, снеге) и т. д., не образуются формы потенциального залога.

文れい

1. あそこへはバスで行けます。
2. 音楽がうるさくて、話が聞けなかった。
3. 浅田さんは病気で、会えないでしょう。
4. アレルギーがあるから、このジュースが飲めない。

§ 2. Вторая основа глаголов в функции соединения

Вторая основа глаголов употребляется для соединения сказуемых сложно-сочинённых предложений и однородных сказуемых, выраженных глаголами. Все грамматические категории передаются формой заключительного сказуемого, например:

日本には山がたくさんあり、火山も多いです。 *В Японии много гор, вулканов тоже много.*

Форма соединения на 2-ю основу характерна для письменной речи.

文れい

1. 冬、子どもは雪だるまを作り、楽しくあそびます。
2. 秋、つめたい風が吹き、雨がよく降ります。
3. アンナさんは電車に乗り、新宿で乗りかえました。
4. 友だちは喫茶店に入り、ゆっくり話しました。

§ 3. Форма предикативных прилагательных на < в функции соединения

Форма предикативных прилагательных на < употребляется при соединении сказуемых сложносочинённых предложений и однородных сказуемых, выраженных предикативными прилагательными. Все грамматические категории передаются формой заключительного сказуемого, например:

その川はみじかく、流れは急です。 *Эта река короткая, течение быстрое.*

Форма соединения на < характерна для письменной речи.

文れい

1. この町にはお寺が多く、有名な公園もあります。
2. あの料理は高く、おいしくない。
3. 気候が暑く、雨が少ないです。
4. 北の地方は寒く、雪がたくさん降ります。

§ 4. Определительные придаточные предложения

Определение может быть также выражено определительным предложением. В этом уроке рассмотрим нераспространённые определительные предложения.

Подлежащее нераспространённого определительного предложения имеет форму родительного падежа на の, а сказуемое – простую форму глагола, предикативного прилагательного. Связка настоящего времени в составе составного именного сказуемого имеет формуである, в составе полупредикативного прилагательного –な, в прошедшем времени связка имеет формыであった илиだった, например:

あそこにはふるい建物ののこっている所がある。 *Там есть места, где остались старые здания.*

天気の良い日には公園へ散歩に行きます。В дни, когда хорошая погода, хожу гулять в парк.

アンナさんの好きなスポーツはテニスです。Теннис – любимый вид спорта Анны.

文れい

1. 私の買ったものは高かった。
2. あのまどの大きい部屋は私たちの教室です。
3. あの目の青い人はだれですか。 – ペトロフさんです。
4. 私の好きな果物はりんごです。

§ 5. Устойчивая грамматическая конструкция: глагол (прилагательное) + ことがある

Устойчивая грамматическая конструкция: глагол (прилагательное) в заключительной форме настоящего-будущего или прошедшего времени + ことが (も、は) ある передаёт значение того, что данное «действие (признак) случается (случалось) или нет, бывает (бывало) или нет».

Рассмотрим варианты употребления временных форм.

1. Глагол (прилагательное) в форме настоящего времени на У/РУ + ことがある – «в настоящее время случается совершать данное действие, это стало привычкой», например:

私は神田にある本屋へ行くことがあります。Мне случается ездить в книжные магазины в районе Канда.

2. Глагол (прилагательное) в форме прошедшего времени на た/だ+ ことがある – «в прошлом случалось совершать данное действие» или «в прошлом был случай, при котором данное действие имело место», то есть, «был опыт» например:

私は神田にある本屋へ行ったことがあります。У меня был случай съездить в книжные магазины в районе Канда.

Эта конструкция не употребляется в речи о недавних событиях, которые произошли вчера, позавчера, недавно и т. п., а также при описании событий, имеющих точную дату, например, в 2012 году и т. п.

В предложениях с конструкцией на ことがある могут употребляться слова, указывающие на то, что частоよく или редкоまれに, たまに происходит или происходило событие, описываемое в предложении, например:

私は前によく北海道へ行ったことがあります。Мне раньше приходилось часто бывать на Хоккайдо.

文れい

1. この店の果物はたまに新しくないことがある。
2. 私は広田さんのうちに行くことはありません。
3. あのひとと話したことがあります。
4. 私は子どもの時そのえいがを見たことがある。

§ 6. Устойчивая грамматическая конструкция: глагол + 方がいい

Устойчивая грамматическая конструкция: глагол или прилагательное в заключительной форме настоящего-будущего или прошедшего времени + 方がいい передаёт значение «совета о предпочтительности совершения данного действия, предпочтительности качества в настоящем или будущем», например:

明日もう一度来る方がいい。Лучше прийти ещё раз завтра.

上野へ行った方がいい。Лучше бы поехать в Уэно.

むずかしくない方がいい。Лучше нетрудное.

Форма настоящего времени глагола, прилагательного подчёркивает выбор данного действия, качества из ряда других действий, качеств.

Утвердительная форма прошедшего времени глагола, прилагательного вносит значение настоятельного совета, на русский язык чаще переводится формами сослагательного наклонения, например:

早く起きた方がいい。Лучше бы встать пораньше.

Отрицательная форма прошедшего времени в этой конструкции не употребляется.

文れい

1. もう帰った方がいいでしょう。
2. そんなえいがを見ない方がいい。
3. 野さいを食べた方がいい。
4. コーヒーを飲まない方がいい。
5. りんごはきれいな方がいい。
6. かさは小さい方がいい。

§ 7. Устойчивая грамматическая конструкция: глагол на У/РУ + ことにする

Устойчивая грамматическая конструкция: глагол в заключительной форме (утвердительной или отрицательной) настоящего-будущего времени + ことにする передаёт значение «решить совершить действие».

Глагол する может иметь разные грамматические формы, и в зависимости от этого меняются оттенки значения.

1. Конструкция: глагол на У/РУ + ことに + する обозначает «будущее действие, решение совершить которое принимается в настоящий момент», например:

神田へバスで行くことにする。Поеду в Канда на автобусе. (Я это сейчас решил).

2. Конструкция: глагол на У/РУ + ことに + した обозначает, что «решение совершить действие принято ранее, само действие уже совершено или может быть совершено в будущем», например:

しけんの日まで毎日漢字をふく習することにした。Решил до экзамена каждый день повторять иероглифы.

3. Конструкция: глагол на У/РУ + ことに+ している обозначает «иметь обыкновение, взять за правило совершать данное действие», например:

私はにくを食べないことにしている。 *Я не ем мясо.*

文れい

1. バスが来ないので、タクシーで行くことにする。
2. 電話をかけることができなかったので、手紙を書くことにした。
3. あの人は朝早く起きてたいそうをすることにしています。
4. あまりながく電話で話さないことにしています。

§ 8. Отглагольные послелогои

Отглагольные послелогои играют в предложении такую же роль, как и отымённые, по функции соответствуют предлогам в русском языке.

Отглагольные послелогои образуются от глаголов. Отглагольные послелогои имеют форму деепричастия на て/で (в письменной речи могут иметь форму 2-й основы), употребляются обычно со словами, относящимися к глаголам.

Отглагольные послелогои управляют в основном дательным падежом на に, но встречается управление винительным падежом на を (см. урок 30) и совместным на と (см. урок 24). Эти показатели падежей уже рассматриваются как часть послелога, и в словарях отглагольные послелогои обычно приводятся вместе с показателями падежей, которыми они управляют.

В этом уроке встречаются два послелога について о, об и によって в зависимости, на основе, например:

私はそれについて何も聞きませんでした。 *Я об этом ничего не слышал.*

モスクワの冬は年によってちがいます。 *В Москве зимы бывают разные в зависимости от года.*

Слово с отглагольным послелогом может подчиняться имени, в этом случае к послелогу присоединяется показатель родительного падежа の, например:

日本についての本 *книга о Японии*

У некоторых послелогов в определительной позиции форма на て/で меняется на форму 3-й основы (см. урок 29).

文れい

1. 私はよく友だちとそれについて話します。
2. 東京の夏は年によってちがいます。
3. セルゲイさんは日本の歴史についてのレポートを書いています。
4. 昨日日本文学についての講義を聞きました。

Урок 21

§ 9. Ограничительная частица だけ

Ограничительная частица だけ имеет значение *только, всего лишь*. Частица だけ стоит непосредственно после основы слова, к которому она относится, показатели падежей следуют за частицей, хотя возможно употребление частицы после показателей косвенных падежей, например:

昨日田中さんだけと会いました。 *Вчера встречался только с Танака.*

При употреблении частицы だけ показатели именительного и винительного падежей могут быть опущены, например:

教室には学生だけいます。 *В аудитории только студенты.*

Частица だけ в сочетании со связкой в отрицательной форме だけでなく имеет значение *не только, но ...*, например:

私は絵葉書だけでなく、カードも買った。 *Я купила не только видовые, но и художественные открытки.*

В значении *не только, но ...* частица だけ в сочетании со связкой だけでなく употребляется и после заключительных форм глагола и прилагательного, например:

私たちはスキーをやっただけでなく、公園をたくさん散歩しました。 *Мы не только катались на лыжах, но и много гуляли по парку.*

Частица だけ после числительных или слов, обозначающих меру, количество, указывает на точность данной величины, например:

私は辞典が一さつだけあります。 *У меня только один словарь. (и ни больше, и ни меньше)*

Частица だけ не вносит в высказывание никакого эмоционального отношения, указывая лишь на ограничение действия с данным предметом или с данным лицом, тогда как частица しか может вносить значение сожаления о том, что действие ограничено только данным предметом, данным лицом, например:

辞典は一さつだけあります。 *У меня только один словарь.*

辞典は一さつしかありません。 *У меня всего лишь один словарь.*

文れい

1. 昨日は一年生だけのパーティーだった。
2. 手紙は友だちだけでなく、先生からも来ました。
3. その地方には小さい川が二つだけあります。
4. 先週の日曜日に本屋へ辞典を買いに行っただけでなく、上野公園へも行った。
5. このグループには留学生が一人だけいます。
6. あの人だけに聞いてください。

§ 10. Модальное выражение かもしれません (かもしれない)

Модальное выражение かもしれません (かもしれない) состоит из сочетания частиц か и も и глагола しる *знать* в отрицательной форме потенциального залога – しません. В позиции после сказуемого, выраженного глаголом, прилагательным, именем (чаще без связки *だ*), выражение かもしれません означает некоторую возможность с точки зрения говорящего совершения события, о котором идёт речь в предложении. На русский язык выражение передаётся словами *может быть, возможно*.

Глагол, прилагательное перед выражением かもしれません имеют простую форму настоящего-будущего или прошедшего времени. В форме настоящего-будущего времени связка составного именного сказуемого может быть опущена, в прошедшем времени связки *だった* и *ではなかった* употребляются обязательно, например:

午後雨が降るかもしれません。 *Возможно, во второй половине дня пойдёт дождь.*

八月は暑いかもしれません。 *В августе, наверное, очень жарко.*

はこねはまだ紅葉がきれいかもしれない。 *Момидзи в Хаконэ ещё, может быть, красивые.*

Выражение かもしれません передаёт меньшую степень вероятности совершения действия, чем форма предположительного наклонения на *でしょう* (だろう).

文れい

1. 今度のテストはむずかしいかもしれません。
2. あの人は病気かもしれない。
3. 今日はあまり寒くないかもしれません。
4. 今日はうちを出ないかもしれない。
5. そうじゃないかもしれない。
6. このクラブにはだれでも入れるかもしれない。

СЛОВООБРАЗОВАНИЕ

§ 11. Морфема ^い以

Существует целый ряд слов, представляющих собой сочетание какого-либо корня, имеющего значение времени или пространства, с корнем ^い以, обозначающим исходную точку во времени или пространстве, например:

^{いじょう}以上 *свыше, сверх, более,* ^{いか}以下 *менее, чем, ниже,* ^{いご}以後 *спустя, после и т. д.*

§ 12. Морфема ^{ない}内

Морфема 内 в словах передаёт значение *внутри, внутренний*, например:
国内 *внутри страны*

§ 13. Лексикализация форм прошедшего времени глаголов

Некоторые глаголы в форме прошедшего времени, обозначая приобретённый предметом признак, становятся непредикативными прилагательными. Такие прилагательные употребляются только в функции определения, например:

生きる *жить* – 生きた *живой*

Формой прошедшего времени для таких глаголов является форма прошедшего времени длительного вида, например:

生きる *жить* – 生きていた *жил*

ЛЕКСИКА

§ 14. Система счёта от 10000

В японском языке система счёта с 10.000 иная, чем в русском языке, а именно:

10.000 – ^{いちまん}一万, то есть начинается класс «манов», и всё считается на «маны», а именно:

10.000 – ^{いちまん}一万

100.000 – ^{じゅうまん}十万

1.000.000 – ^{ひゃくまん}百万

10.000.000 – ^{いっせんまん}一千万

Следующий класс после «манов» – ^{おく}億 – 100.000.000.

Свыше 100.000.000 до 1.000.000.000.000 считается на «оку» 億, а именно:

100.000.000 – ^{いちおく}一億

1.000.000.000 – ^{じゅうおく}十億

10.000.000.000 – ^{ひゃくおく}百億 и т. д.

Десять тысяч «оку» 億 называется «тё:» 兆 – 1.000.000.000.000, и дальнейший счёт идёт уже на «тё:».

§ 15. Обозначение дробей

Дроби в японском языке выражаются с помощью китайских числительных в виде определительного словосочетания знаменателя к числителю. Числительное, обозначающее знаменатель, в сочетании с морфемой 分 в форме родительного

падежа на の является определением к числительному, обозначающему числитель, например:

三分の二 две третьих

§ 16. Название стран света

При обозначении направления, ориентированного по странам света, в японском языке используют общепринятые правила, то есть на первом месте стоят слова юг или север, далее следуют уточняющие запад или восток, например:

北 север
北西 северо-запад 北東 северо-восток
西 запад 東 восток
南西 юго-запад 南東 юго-восток
南 юг

При обозначении местности используют другие правила – на первом месте стоят слова запад или восток, а далее уже следует юг или север, например:

西北 северо-запад 北 север 東北 северо-восток
西 запад 東 восток
西南 юго-запад 南 юг 東南 юго-восток

ПИСЬМЕННОСТЬ

§ 17. Иероглифы

1.	士	シ	1) военный 2) мужчина, муж 3) суф. лица	士 33 самурай
2.	万	マン、バン	1) все, весь 2) десять тысяч	一 1 один
3.	央	オウ	центр, середина	大 37 большой
4	以	イ	считая от ...	人、イ 9 человек
5.	辺	ヘン あたり	сторона, район, окрестности	辺 162 дорога
6.	死	シ しぬ	умирать	死 78 смерть
7.	決	ケツ きめる きまる	решать, определять решаться, определяться	水、決 85 вода

Урок 21

8.	社	シャ	1) общество 2) фирма 3) синтоистский храм	示、ネ 113 <i>указывать</i>
9.	初	シヨ そめる はじめ はじめて はつ	начинать(ся) начало, сначала впервые начало, первый	刀 18 <i>меч</i>
10.	周	シュウ まわり	1) вращение 2) окружность, круг	口 30 <i>рот</i>
11.	取	シュ とる	брать, получать	又 29 <i>опять</i>
12.	長	チョウ ながい	1) начальник 2) достоинство 1) длинный 2) долгий (о времени)	長 168 <i>длинный</i>
13.	定	ジョウ、テイ さだか さだまる さだめる	достоверный 1) верность 2) известие, сигнал быть установленным (определённым) устанавливать, определять	宀 40 <i>у-каммури</i>
14.	岸	ガン	берег	山 46 <i>гора</i>
15.	約	ヤク	около, приблизительно	糸 120 <i>длинная нить</i>
16.	首	シュ くび	1) главный 2) начальник 1) шея 2) голова	首 185 <i>шея</i>
17.	美	ビ うつくしい	красивый, прекрасный	羊 123 <i>баран</i>
18.	活	カツ	1) жизнь, живой 2) деятельность, активность	水、彡 85
19.	島	トウ しま	остров	山 46
20.	旅	リョ たび	путешествие, поездка	方 70 <i>направление</i>
21.	異	イ ことなる	1) другой, отличный 2) странный отличаться	田 102 <i>поле</i>
22.	都	ト	город (крупный)	冫 163

		みやこ	столица	большая деревня
23.	祭	サイ まつり まつる	праздник поклоняться, обожествлять	示、ネ 113
24.	動	ドウ うご <u>か</u> す うご <u>く</u>	поведение 1) двигать 2) заводить двигаться, перемещаться	力 19 сила
25.	植	シヨク う <u>え</u> る う <u>わ</u> る	сажать быть посаженным	木 75 дерево
26.	富	フ とみ と <u>む</u>	1) богатство 2) ресурсы быть богатым	冫 40
27.	登	ト、トウ の <u>ぼ</u> る	1) ходить 2) записывать подниматься, взбираться	升 105 отправляться
28.	湖	コ みずうみ	озеро	水、彡 85
29.	関	カン せき カン <u>す</u> る	1) отношение, касательство 2) застава иметь отношение, относиться	門 169 ворота
30.	億	オク	сто миллионов	人、亅 9

§ 18. Фонетики

豆 - トウ в иероглифе 登
胡 - コ в иероглифе 湖

§ 19. Иероглифическое написание введённых ранее слов

定きけん - ていきけん、取る - とる、動物 - どうぶつ、動物園 - どうぶつ
えん、会社 - かいしゃ、美しい - うつくしい、長い -ながい、長い間 - なが
あいだ、長さ - ながさ、自動車 - じどうしゃ、富士山 - ふじさん、祭り -
まつり、雪祭 - ゆきまつり、登る - のぼる、都市 - とし、決まり - きまり

日本の地理

アンナとセルゲイは冬休みに旅行することにした。まず行き先を決めたいと思って、日本の地理についての本を読み始めた。

“日本はアジア大陸の東にある島国です。国土は、北海道、本州、四国、九州および周辺の小さな島々からなっています。広さは約 38 万平方キロメートルで、ドイツとだいたい同じです。人口は 1 億 2 千 7 百万人以上です。首都は東京です。

日本には山が多く、国土の 3 分の 2 をしめています。一番高い山は富士山で、3776 メートルあります。本州の中央部には、高い山がたくさんそびえています。この山々のことを日本アルプスといいます。

日本には火山もたくさんあり、火山の近くでは温せんが出ています。火山の中には、今活動していない休火山、今も活動している活火山、もう活動していない死火山があります。

川はみじかく、流れは急です。日本で一番長い川は信濃川^{しなのがわ}で、長さが 367 キロメートルあります。川の流いきには平野があります。富士山、浅間山などの火山のふもとも広い平野になっていますが、日本の平野はあまり広くありません。

日本で一番大きい湖はびわ湖です。

日本の周りは海です。西は日本海で、東には太平洋があります。

日本は南北に長くつらなっています。南北の気温のさが大きいです。同じ日本国内でも、沖縄^{おきなわ}では、1 月でも約 20° C ですが、東京の年平均気温は 15° C です。しかし、8 月には 30° C 以上に、1 月には 0° C^{れいど} 以下になることもあります。

日本は各地で気温のさが大きいので、植物のようすも地方によって異なっています。

日本には、景色のいい所がたくさんあります。とくにきれいな所は、国立公園や国定公園になっています。

ふるい建物のこのる町もあります。京都や奈良はふるい町で、寺や神社がたくさんあり、多くの人が見物に行きます。

日光^{にっこう}はふるい神社で有名な所です。そのほか、温泉や湖やたきもあります。

日本にはふるいしろもたくさんあります。

本州の中部地方や東北地方、北海道には、雪が降りますから、いいスキー場がたくさんあります。海岸の美しい所も多いです。”

二人は本を読みながらそうだんをつづけた。

ТЕКСТ 21-2

旅行の行き先をえらぶ

セルゲイ： 昨日日本の地理について本を読んだんだ。

田中： へえー。授業の宿だい？

セルゲイ： ちがうよ。冬休みの旅行の行き先をえらんでたんだ。

田中： あ、そうか。それで、どこへ行くことにしたの。

セルゲイ： まだ決めていないんだ。でもいい所がたくさんあるね。

田中： そうだね。セルゲイさんはまだどこへも行っていないからね。

セルゲイ： 北海道はいいスキー場が多いんだね。

田中： うん。けど、本州でも山へ行くと、スキーができるよ。

セルゲイ： ふーん。北海道では、「雪祭り」を見ることがもできるね。

田中： うん。そうだね。見るだけじゃなくて、さんかもできるよ。

セルゲイ： えっ？

田中： 外国人のチームも毎年さんかするんだよ。

セルゲイ： へえー。でも、ぼくはき用じゃないからなあ。...

田中： 冬の新潟^{にいがた}の景色もきれいだよ。

セルゲイ： うーん、新潟^{にいがた}...。鳥取^{とっとり}へは行ったことある？

田中： うん。あそこはさきゅうで有名だ。さきゅうの景色はめずらしいよ。

セルゲイ： さきゅうへは、冬より夏に行った方がいいんだろう？

田中： そうだね。夏は日ざしですながきらきらしてきれいだよ。けど、人が多いし、とても暑いよ。秋の方がいいかもしれないね。

Урок 21

セルゲイ : そうか。山に登ろうかな。富士山とか. . .。

田中 : ふつう、冬に富士山には登らないよ。夏には登山者が多いけどね。

セルゲイ : そう。富士山の初雪はいつごろ？

田中 : そうだなあ。年によってちがうけど、ふつう九月の終わりごろかな。

セルゲイ : そう。早いんだね。つりはどうかな。冬でもさかなはつれるの？

田中 : そうだねえ。日本の川は流れが急で、こおらないけど. . .。

セルゲイ : うーん。どうしようかな。西の方がいいかな。大阪とか京都とか。

田中 : 新かんせんには乗ったことがある？

セルゲイ : いや、まだ。

田中 : じゃ、関西はどう。いい所だよ。あまり寒くないし。

セルゲイ : そう。

田中 : むかし日本の都だった奈良や京都は外国人だけでなく、日本人にも人気があるんだよ。

セルゲイ : そうだね。

田中 : 奈良と京都は日本文化の生きた博物館だよ。お寺や神社も多いよ。

セルゲイ : そうか。やっぱり関西に行くことにしようかな。

СЛОВАРЬ к тексту 21-1

1. 旅行	りょこう	путешествие
2. 行き先	いきさき	место назначения
3. 決める	きめる	решать
4. 島国	しまぐに	островная страна
5. 国土	こくど	территория страны
6. 本州	ほんしゅう	о-в Хонсю

7. 四国	しこく	о-в Сикоку
8. および		и (союз)
9. 周辺	しゅうへん	окрестности
10. 広さ	ひろさ	площадь
11. 約	やく	приблизительно, около
12. 平方	へいほう	квадрат
13. キロメートル	kilomètre	километр
14. ドイツ		Германия
15. 大たい	だいたい	большей частью
16. 人口	じんこう	население
17. 億	おく	сто миллионов
18. 以上	いじょう	свыше, сверх
19. 首都	しゅと	столица
20. しめる		занимать
21. 富士山	ふじさん	гора Фудзи
22. メートル	mètre	метр
23. 中央部	ちゅうおうぶ	центральная часть
24. そびえる		возвышаться
25. 日本アルプス	にほんアルプス	Японские Альпы
26. 火山	かざん	вулкан
27. 温せん	おんせん	горячий источник
28. 活動する	かつどうする	действовать
29. 休火山	きゅうかざん	временно потухший вулкан
30. 活火山	かつかざん	действующий вулкан
31. 死火山	しかざん	потухший вулкан
32. 流れ	ながれ	течение
33. 急 (な)	きゅう (な)	быстрый, резкий, крутой
34. 信濃川	しなのがわ	р. Синаногава
35. 流いき	りゅういき	бассейн (реки)
36. 平野	へいや	равнина
37. 浅間山	あさまやま	гора Асамаяма
38. ふもと		подножье (горы)

Урок 21

39. 湖	みずうみ	озеро
40. 周り	まわり	вокруг, кругом
41. つらなる		протянуться цепью
42. 気温	きおん	температура воздуха
43. さ		разница
44. 国内	こくない	внутри страны
45. マイナス	minus	минус
46. 年平均	ねんへいきん	среднегодовой
47. 以下	いか	менее чем; ниже
48. 各地	かくち	езде, повсеместно
49. 植物	しょくぶつ	растения
50. ようす		положение
51. 異なる	ことなる	отличаться
52. 国定	こくてい	утверждённый правительством (законом)
53. のこる		оставаться
54. 神社	じんじゃ	синтоистский храм
55. 日光	にっこう	г. Никко
56. たき		водопад
57. しろ		замок, крепость
58. スキー場	スキーじょう	место для катания на лыжах
59. 海岸	かいがん	морской берег
60. そうだん		совет

СЛОВАРЬ к тексту 21-2

1. えらぶ		выбирать
2. さんか		участие
3. 外国人	がいこくじん	иностранец
4. チーム	team	команда
5. き用 (な)	きよう (な)	умелый, искусный
6. 新潟	にいがた	г. Ниигата
7. 鳥取	とっとり	г. Тоттори

8. さきゆう		песчаные дюны
9. めずらしい		замечательный, редкий
10. 日ざし	ひざし	лучи солнца
11. すな		песок
12. きらきらする		ослепительно сверкать, блестеть
13. 登る	のぼる	подниматься
14. 登山者	とざんしゃ	альпинист
15. 初雪	はつゆき	первый снег
16. つり		рыбная ловля
17. つる		ловить (рыбу)
18. こおる		покрываться льдом
19. 新かんせん	しんかんせん	суперэкспресс, синкансэн
20. 関西	かんさい	р-н Японии, включающий Осака и Киото с прилегающими префектурами
21. 人気がある	にんきがある	популярный
22. やっぱり		всё же, тем не менее

СЛОВАРЬ

к упражнениям урока 21

1. 自動はん売き	じどうはんばいき	автомат по продаже
2. けいかく		план
3. 立てる	たてる	строить (план)
4. 都	みやこ	столица
5. まれ (な)		редкий
6. じゅんぴ		подготовка
7. クレムリン		Кремль
8. やめる		1) прекращать 2) оставлять (работу)
9. できるだけ		насколько возможно
10. ジョギング	jogging	бег трусцой
11. アイパッド	ipad	айпод
12. アパート	apartment	квартира, дом

Урок 21

13. おみやげ		подарок
14. 歩き回る	あるきまわる	ходить кругом
15. ポピュラー	popular	популярный
16. あつい		толстый (о плоских предметах)
17. かのじょ		она
18. なか間	なかま	компания, друзья
19. よやく	よやく	предварительный заказ

КОММЕНТАРИЙ

1. Особенности разговорной речи.

В тексте этого урока встречаются различные междометия и заключительные частицы. Рассмотрим их значения.

● Междометие *へえ* может передавать вопросительное значение *как?*, *что?*, например:

へえ。授業の宿だい？ *Что? Домашнее задание?*

● Междометие *ふーん* передаёт сомнение, соответствует *хм*, например:

ふーん。北海道では、「雪祭り」を見ることもできるね。 *Хм. На Хоккайдо можно посмотреть «снежный праздник».*

● Междометие *えっ* передаёт значения удивления, например:

—見るだけじゃなくて、さんかできるよ。

—えっ？

—*Можно не только смотреть, но и участвовать.*

—*Да?*

● Заключительная частица *な* употребляется для выражения эмоций. Для передачи большей степени эмоциональности частица может произноситься *なあ*, например:

でも、ぼくはき用じゃないからなあ。 . . . 。 *Но я не очень-то и могу, поэтому ...*

● Заключительная частица *かな* является сочетанием вопросительной частицы *か* и частицы *な*, выражающей эмоции. Частица *かな* присоединяется к простой заключительной форме глагола и показывает, что говорящий как бы задаёт вопрос сам себе, например:

山に登ろうかな。 *Я вот думаю, а не пойти ли в горы?*

2. Исходный падеж *から* может употребляться с глаголом *なる* в значении *состоять из* при обозначении крупных составляющих, например:

国土は、北海道、本州、四国、九州および周辺の小さな島々からなっています。Территория состоит из островов Хоккайдо, Хонсю, Сикоку, Кюсю и расположенных вокруг маленьких островов.

3. Слово 約 в позиции перед числительным обозначает *приблизительно, около*, например:

広さは約 38 万平方キロメートルです。Площадь около 380 тысяч квадратных километров.

4. Выражение 人気がある *иметь популярность* в определительной позиции имеет форму 人気のある *популярный*, например:

日本人にも人気があるんだ。И среди японцев пользуется популярностью.

北海道では、スキーは人気のあるスポーツです。На Хоккайдо лыжи популярный вид спорта.

5. В японском языке существует группа прилагательных, к которым могут относиться дополнения, например, прилагательное 有名な *быть известным* в значении *быть чем-либо известным* управляет творительным падежом *на* で, например:

鳥取はさきゅうで有名です。Тоттори известен песчаными дюнами.

6. Отымённый послелог . . . の中に может употребляться также в значении *среди*, например:

火山の中には. . . あります。Среди вулканов есть ...

7. Глагол そびえる *возвышаться* обычно употребляется в форме длительного вида – *そびえている*.

8. Глагол さんかする *участвовать* в значении *участвовать* (в чём-либо) управляет дательным падежом *на* に, например:

「雪祭り」にさんかした。Принимал участие в «снежном празднике».

9. Глагол ちがう *отличаться* имеет управление: *отличаться* (с кем-то), (с чем-то) – と, *отличаться* (на основе чего-либо, по каким-то параметрам) – によって, например:

年によってちがう。В зависимости от года по-разному.

ЗАДАНИЯ И УПРАЖНЕНИЯ

1. Образуйте от следующих глаголов утвердительную и отрицательную формы потенциального залога.

行く、作る、なおよす、飲む、話す、あそぶ、座る、送る、買う、読む、さがす、登る、入る、待つ、使う、えらぶ、取る、乗る

2. Преобразуйте предложения, употребив глаголы, данные в скобках, в форме потенциального залога. Переведите.

Например: この水を（飲む）。→ この水が飲める。

1. 神田の本屋で露和辞典を（買う）。→
2. 明子さんは英語を（話す）。→
3. この車には、2人しか（乗らない）。→
4. 大学までバスでも電車でも（行く）。→
5. この川の水はきれいなので、さかなを（つる）。→
6. 今日はその自動はん売きしか（使わない）。→
7. その薬はよいので、早く病気を（なおす）。→
8. あの人は日本の歌を（歌う）。→

3. Преобразуйте предложения, дополнив объяснениями, почему «не можете совершить данные действия». Переведите.

Например: ドイツ語を話す。→ ドイツ語が下手ですから、話せません。

1. 日本語で手紙を書く。→
2. オレンジ・ジュースを飲む。→
3. 手紙を送る。→
4. その山を登る。→
5. パーティーに行く。→
6. 明日、山口さんと会う。→
7. 今、うちに帰る。→
8. そのざっしを読む。→

4. Переведите следующие предложения на японский язык.

1. Эта книга небольшая, её можно прочитать за один день. 2. Имея такой путеводитель, можно быстро выбрать место, куда поехать отдыхать. 3. Туда можно доехать на автобусе. 4. На эту гору можно подняться и зимой. 5. Здесь не очень чисто, поэтому дети здесь играть не могут. 6. В этом озере можно ловить рыбу. 7. Я могу поговорить с ним об этом. 8. Дети летом каждый день могут плавать в школьном бассейне. 9. Рядом много горячих источников, поэтому эта река не может зимой замёрзнуть. 10. Я никак не могу найти нужную мне книгу. 11. Я не могу сейчас фотографировать, так как уже темно. 12. Я не могу вам об этом ничего рассказать. 13. До Нара невозможно доехать на синкансэн. 14. Этот словарь очень дорогой, поэтому я не могу его купить. 15. Он не может пробежать 10 км. 16. Студенты 1-го курса не могут читать такие трудные книги на японском языке.

5. Употребите слова, данные в скобках, в срединной форме. Переведите.

- I. Например:** 本屋へ（行く）、日本の地図を買いしました。→
本屋へ行き、日本の地図を買いしました。

1. ガイドブックを（読む）、旅行のけいかくを立てました。→
2. 町の中を（見物する）、たくさんしゃしんをとりました。→
3. 日本はアジアの東に（ある）、たくさんの島からなります。→
4. つゆの季節には雨が（降る）、むし暑い日がつづきます。→

II. Например: 1月と2月は（寒い）、時々雪が降ります。→

1月と2月は寒く、時々雪が降ります。

1. 日本は長い川が（ない）、あまり高い山也没有せん。→
2. 日本には火山が（多い）、その近くに温泉が出ています。→
3. その川は（みじかい）、流れは急です。→
4. 日光は（ふるい）、有名な所が多いです。→

III. Например: ロシアの西部で一番長い川は（ボルガ）、平野を流れます。→

ロシアの西部で一番長い川はボルガで、平野を流れます。

1. 京都は古い（町）、お寺や神社が多いです。→
2. 日本の西は（日本海）、東は太平洋です。→
3. 一番高い山は（富士山）、3776メートルあります。→
4. 富士山は（休火山）、今活動していません。→

6. Переведите следующие предложения на японский язык.

I

1. Потемнело, пошёл дождь. 2. На Камчатке есть потухшие вулканы, есть и действующие. 3. У меня вчера заболела голова, поднялась температура. 4. Они поднимались в горы, купались в горных озёрах. 5. Студенты поехали в Киото, осматривали достопримечательности древней столицы. 6. В этом магазине продают книги на иностранных языках, сюда часто приходят иностранцы. 7. В России есть много рек, озёр тоже много. 8. Он сел в электричку на станции Мита, вышел в Уэно. 9. Зимой часто идёт снег, холодно. 10. Они осматривали старый замок, сделали много фотографий.

II

1. В этом городе много синтоистских и буддистских храмов, много людей приезжает сюда на экскурсии. 2. Эта река длинная, течение быстрое. 3. Сегодня холодно, вечером, наверное, пойдёт снег. 4. Там очень жарко, летний отдых не очень приятен. 5. В этой библиотеке специальных книг мало, он редко берёт здесь книги. 6. Климат холодный, зимой дуют сильные ветры. 7. У него температура высокая, болит горло. 8. В этих горах нет больших озёр, рек тоже мало. 9. В прошлом году зима была холодная, лето – жаркое. 10. Этот словарь новый и очень хороший.

7. Ответьте на вопросы, употребляя в ответе данные в скобках предложения, как определительные. Переведите.

Например: あの建物はどんな建物ですか。（かべが白い）→
あの建物はかべの白い建物です。

1. この本はどんな本ですか。（子どもが好きだ）→
2. 一年生の教室はどんな教室ですか。（まどが大きい）→
3. 昨日はどんな日でしたか。（天気がいい）→
4. その湖はどんな湖ですか。（水がきれいだ）→
5. その町はどんな町ですか。（名所が多い）→
6. あの川はどんな川ですか。（流れが急だ）→
7. 奈良^{なら}はどんな町ですか。（寺や神社が多い）→
8. 今年の夏はどんな夏でしたか。（暑さがひどい）→

8. Переведите следующие предложения на японский язык.

1. Дом, в котором я живу, старый.
2. Книга, которую я купил, очень интересная.
3. Это река с быстрым течением.
4. Гора, на которую мы собираемся подняться, достаточно высокая.
5. Письмо, которое я написал, очень короткое.
6. В этом магазине не продают фрукты, которые я люблю.
7. Здание, с красными стенами, – библиотека.
8. В Тоттори, куда мы поедem, есть красивые песчаные дюны.
9. Парк, где мы гуляем, большой и красивый.
10. Там есть пруд, в котором плавают лебеди.
11. Там река с чистой водой.
12. Цветы, которые мне подарила Акико, очень красивые.
13. Хаконэ – это место, где много горячих источников.
14. Человек с портфелем – Мацуно.
15. Киото – город, в котором много синтоистских и буддийских храмов.

9. Скажите, что вам «случается или не случается» совершать следующие действия. Переведите.

Например: タクシーで、行く。→ タクシーで行くことがある。

1. 夏休みの時、旅行する。→
2. テレビを見る時間がない。→
3. 花を生ける。→
4. しけんのじゅんぴの時、朝から夜まで一日中勉強する。→
5. 今年はよくスノーボードをする。→
6. 川でさかなをつる。→
7. 日本アルプスに登る。→
8. し事でヨーロッパへ行く。→

10. Прочитайте диалог, заменяя подчёркнутые слова на данные ниже. Переведите.

スノーボードをやる→

— スノーボードをやったことがありますか。

— ええ、あります。

— スノーボードのやり方がわからないんですが、教えていただけませんか。

— ええ、いいですよ。

1. このコンピュータを使う→
2. ホテルをよ約する→
3. この薬を飲む→
4. 新かんせんの切符を買う→
5. 本屋で本を注文する→
6. この自動はん売きを使う→

11. Ответьте на вопросы, используя конструкцию ことがある. Переведите.

I. Например: 着物を着る。→

- 着物を着ることがありますか。
- ええ、（よく、たびたび）あります。
- いいえ、（ぜんぜん、あまり）ありません。

1. 山に登る。→
2. 日本のえいがを見る。→
3. インタネットで本を買う。→
4. 温せんに入る。→
5. サクト・ペテルブルグへ行く。→
6. さかなをつる。→

II. Например: 日本へ行く。（きょ年、何度も、一度も）→

- 日本へ行ったことがありますか。
- ええ、きょ年行きました。
- ええ、何度も行ったことがあります。
- いいえ、一度も行ったことはありません。

1. お花見に行く。（今年、一度、一度も）→
2. 富士山に登る。（きょ年、一度、まだ）→
3. 新かんせんに乗る。（先月、二度、まだ）→
4. 本屋で本を注文する。（昨日、何度も、一度も）→
5. 「札幌^{さっぽろ}雪祭り」にさんかする。（今年の冬、二回、一回も）→
6. 神社へ行く。（一昨日、何回も、まだ）→

12. Переведите следующие предложения на японский язык.

I

1. Мне приходится иногда ездить на Хоккайдо. 2. Возвращаясь с работы, мне случается заходить в книжный магазин, который находится рядом со станцией. 3. Зимой мне случается кататься на сноуборде. 4. Мне редко случается ловить рыбу в горных реках. 5. Мне случается летом ходить в горы. 6. Мне не случается ловить там рыбу. 7. Мне приходится часто писать ему письма. 8. Мне случается бывать в этом музее.

II

1. Я ездил как-то на синкансэнэ в Осака. 2. Я был в Тоттори. 3. Мне один раз пришлось ему всё это объяснить. 4. У меня был случай, когда я принимал участие в празднике «любования луной». 5. Мне не довелось участвовать в «снежном празднике» в Саппоро. 6. Мне часто случалось ездить туда кататься на лыжах. 7. В прошлом году мне довелось подняться по канатной дороге. (ロープウェイ) 8. Мне случилось побывать на празднике огня в Нара.

13. Употребите конструкции:

а) ことにした, сказав, что вы «решили совершить следующие действия».

Переведите.

Например: タクシーで行く。→ タクシーで行くことにした。

1. 秋、鳥取に行く。→
2. モスクワのクレムリンを見物する。→
3. 新しいパソコンを買う。→
4. 夏、国に帰る。→
5. 来週の日曜日、うちでパーティーをする。→
6. 京都へ新かんせんで行く。→

б) ことにする, сказав, что вы «решили совершить следующие действия».

Переведите.

Например: プールへおよぎに行く。(明日から) →
明日からプールへおよぎに行くことにする。

1. 会社をやめる。(来月) →
2. ドイツ語を習う。(九月から) →
3. アルバイトをする。(来週から) →
4. 自分で洗たくする。(明日から) →
5. 早く寝る。(今晚) →
6. 毎日ジョギングをする。(明日から) →

в) ことにしている, сказав, что вы «взяли за правило совершать следующие действия». Переведите.

Например: 毎週の日曜日、つりに行く。→
毎週の日曜日、つりに行くことにしている。

1. 毎日早く起きる。→
2. 毎朝たいそうをする。→
3. できるだけ日本語を話す。→
4. 毎日漢字を 10 おぼえる。→
5. 毎週両親に手紙を書く。→
6. 毎日 3 時間ぐらい日本語を勉強する。→

14. Ответьте на вопросы, используя в ответах слова, данные в скобках. Переведите.

Например: どこへ旅行するんですか。(京都) →

—どこへ旅行するんですか。

—いろいろかんがえましたが、京都へ旅行することにしました。

1. 京都にいつ行くんですか。(一週間後) →
2. レポートのテーマをえらびましたか。(日本の地理) →
3. 新しいパソコンを買いましたか。(クリスマスセール) →
4. おみやげは何を買うんですか。(京都のおかし) →
5. 富士山に登るんですか。(来年の夏) →
6. ヨーロッパへ行くんですか。(フランス) →
7. 今回の旅行の行き先をえらびましたか。(札幌^{さっぽろ}) →
8. 何の辞典を買うんですか。(和英電子辞典) →

15. Переведите следующие предложения на японский язык.

I

Решение о следующих действиях принято в настоящий момент.

1. Буду участвовать в этом храмовом празднике.
2. Возьму в библиотеке книгу о древних синтоистских храмах Японии.
3. Поеду на Рождество в Кансай.
4. Совершу восхождение на Фудзи.
5. В воскресенье поеду на Акихабару посмотреть электронный словарь.
6. Во время каникул поеду на горячие источники.
7. Завтра напишу ему письмо.
8. Завтра пойду на приём к врачу.

II

1. Я решил во время каникул поехать в Киото.
2. Я решил повторить грамматику.
3. Я решил купить электронный словарь.
4. Он решил в следующее воскресенье поехать на рыбалку.
5. Они решили поехать на озеро Бива.
6. Они решили летом не ехать в Тоттори.
7. Они решили в это воскресенье поехать покупать Акико подарок.
8. Мы решили поехать кататься на лыжах на Хоккайдо.

III

1. Он взял за правило выписывать новые слова на карточки.
2. Я взял за правило в каникулы ездить куда-нибудь на экскурсию.
3. Он взял за правило ездить до станции на велосипеде.
4. Он взял за правило смотреть по телевизору все передачи о Японии. (ばんぐみ)
5. Она взяла за правило покупать фрукты только в этом магазине.
6. Он взял за правило каждое воскресенье ходить на прогулку.
7. Он взял за правило ходить на все концерты в клуб иностранных студентов.
8. Он взял за правило каждый день ходить плавать.

16. Вы скажите совет «совершить» следующие действия. Переведите.

Например: バスで行く。→ バスで行った方がいい。

1. 新かんせんに乗る。→
2. 新宿で乗りかえをする。→
3. 冬休みに山へ行く。→
4. 本屋でその辞典を注文する。→
5. 山田先生にそうだんする。→
6. 日光^{にっこう}に旅行する。→
7. ここで待つ。→
8. 絵葉書を送る。→

17. Вы скажите совет «не совершать» следующие действия. Переведите.

Например: 夏、鳥取へ行く。→ 夏、鳥取へ行かない方がいい。

1. この薬を飲む。→
2. 内田先生の講義を休む。→
3. それについて忘れる。→
4. 授業に遅れる。→
5. 今つめたい水を飲む。→
6. 今日、あそこへ行く。→
7. それについてだれにも話す。→
8. あの人と会う。→

18. Прочитайте диалоги, заменяя подчёркнутые слова на данные ниже. Переведите.

I. 田中さんの家にあそびに行く→

— 田中さんの家にあそびに行きませんか。

— ええ、いつ行きましょうか。

— 今日はどうですか。

— 今日は行かない方がいいでしょう。

— じゃ、明日行きましょうか。

— ええ、明日行った方がいいですね。

し事を始める→ DVDを見る→

テニスをする→ いっしょに食事をする→

スキーをやる→ どこかいい喫茶店でコーヒーを飲む→

II. 本、おもしろい、読む→

— その本はおもしろいですか。

— あまりおもしろくないですよ。

— そうですか。じゃ、読まない方がいいですね。

— ええ、読まない方がいいでしょう。

その料理、おいしい、食べる →
紅茶、熱い、飲む →
かさ、べんり、使う →

辞典、いい、買う →
電車、あいている、乗る →
アパート、広い、借りる →

19. Переведите следующие предложения на японский язык.

I

1. Лучше поехать летом. 2. Лучше на эту гору не подниматься. 3. Лучше ловить рыбу на том озере. 4. Лучше посмотреть пейзаж песчаных дюн. 5. Лучше принять участие в этом празднике. 6. Лучше сходить полюбоваться цветами сакуры. 7. Лучше, чтобы аудитория была светлая. 8. Этот словарь очень хороший. Лучше его купить. 9. Лучше, чтобы текст был нетрудный. 10. Лучше, чтобы билеты были недорогие.

II

1. Лучше бы померить температуру. 2. Лучше бы сначала посмотреть достопримечательности. 3. Лучше бы туда не ездить. 4. Лучше бы, чтобы в комнате было не так жарко. 5. Лучше об этом не спрашивать. 6. Лучше бы все вопросы задать завтра. 7. Лучше бы, чтобы вода была горячая. 8. Лучше бы зимой съездить на Хоккайдо. 9. Лучше бы выбрать маршрут путешествия по карте или по путеводителю. (пользуясь картой или путеводителем) 10. Лучше бы, чтобы иероглифов было немного.

20. Употребите слова, данные в скобках, с частицей だけ. Переведите.

Например: アンナさんの家から新宿までは (JR) 行くことができます。→
アンナさんの家から新宿までは JR だけで行くことができます。

1. 今日の授業は (日本語) です。→
2. 入学しけんをうける (人) その教室に入ることができます。→
3. 英語の授業の時には、(英語) 話します。→
4. あの人は地下鉄がきらいなので、(電車) 行きます。→
5. この売り場は (地図) 売っています。→
6. この本屋では、(本) 売っています。→
7. あの人は (山本さん) 会います。→
8. あの人は (クラシック音楽) 聞きます。→

21. Дополните предложения. Переведите.

- I. Например:** 冬休みの時、(京都) 行きます。→
冬休みの時、京都だけでなく大阪へも行きます。
1. アンナさんは文房具屋で (絵葉書) 買った。→
  2. あの人は (日本の地理) 本を読んだ。→
  3. 日本のふるい首都は (奈良) です。→

4. その都市には（寺）あります。→
5. あの人は（日本アルプス）登った。→
6. あの人は（夏）さかなをつります。→

II. Например: 日本語の授業の時、漢字を書く . . . → 日本語の授業の時、漢字を書くだけでなく、テキストも読みます。

1. 「雪祭り」の時、見る . . . →
2. その本屋でほしい本を買う . . . →
3. この都市には、ふるい建物がのこっている . . . →
4. 休みの時、さかなをつる . . . →
5. その湖では、およぐ . . . →
6. 田口さんはうちの庭に池を作る . . . →

22. Ответьте на вопросы, используя в ответе частицы **しか** **или** **だけ**.

1. この本は何ページ読みましたか。
2. 今お金をいくら持っていますか。
3. 昨日何時間ぐらい眠りましたか。
4. しけんをいくつうけましたか。
5. 辞典を何さつ持っていますか。
6. この辺りに温泉はいくつありますか。
7. 日本へ何回行ったことがありますか。
8. 今月はれた日は何日ありましたか。

23. Переведите следующие предложения на японский язык.

I

1. Мы поедем только в Киото. 2. Я принимал участие в снежном празднике только в прошлом году. 3. Мы осмотрим только старую крепость. 4. Мы будем ловить только эту рыбу. 5. Я поднимался только на Японские Альпы. 6. Там собрались только альпинисты. 7. Он утром занимается только бегом. 8. Он ездит в Осака только на синкансэн. 9. Я посоветовался только с ним. 10. Там находятся только потухшие вулканы.

II

1. Он слушает не только популярную, но и классическую музыку. 2. Она в том магазине покупает не только овощи, но и фрукты. 3. Он занимается не только теннисом, но и каратэ. 4. Она уже была не только на празднике любования цветами сакуры, но и на празднике любования луной. 5. У него не только поднялась температура, но и начался сильный кашель. 6. Он не только занимается альпинизмом, но и часто ездит на рыбалку. 7. Мы ездили не только на Сикоку, но были и на Хоккайдо. 8. На уроке мы не только читаем тексты, но и пишем иероглифы. 9. Он осматривал не только синтоистские и буддийские храмы, но и старые крепости. 10. Туда можно доехать не только на метро, но и на электричке.

III

1. У меня только два словаря. 2. Я купила только две открытки. 3. Там было только пять человек. 4. В этих горах есть только одно озеро. 5. В аудитории только один компьютер. 6. В саду только три яблони. 7. На столе только один карандаш. 8. В этом городе только один буддийский храм. 9. На пруду сейчас только один лебедь. 10. В аудитории только одна доска.

24. Употребите слова, данные в скобках, с послелогом について. Переведите.

Например: 私は（旅行の行き先）先生とそうでした。→
私は旅行の行き先について先生とそうでした。

1. あの人は（大学のニュース）話してくださった。→
2. あの人は（その旅行）何もしらないでしょう。→
3. セルゲイさんは田中さんに（大阪の名所）しつもんしました。→
4. 学生たちは毎週（日本の文化）講義を聞きます。→
5. 私は兄に（その旅行）手紙を書きました。→
6. 私は友だちから（そのパソコン）聞きました。→
7. あの人は子どもの時から（日本）本を読みました。→
8. あの人は（明日の見物）話してくれた。→

25. Ответьте на вопросы, имея в виду, что ответы содержат слова, данные в скобках. Переведите.

Например: —モスクワの夏は暑いですか。（暑い）→
—そうですね。年によってちがいますけど。きょ年は暑かったです。

1. あの大学に入学したい人は多いですか。（多い）→
2. モスクワ川はあつくこおりますか。（あまりあつくない）→
3. 夏、富士山にたくさんの人が登りますか。（多い）→
4. 東京には雪がよく降りますか。（一度）→
5. 夏、海で何月からおよぎ始めますか。（7月）→
6. 東京の冬は寒いですか。（寒くない）→
7. 秋、モスクワには、雨がたくさん降りますか。（それほど降らない）→
8. 冬、よくスキーをやりに行きますか。（よく）→

26. Переведите следующие предложения на японский язык.

1. Мы читали книгу о вулканах. 2. Он много рассказывал о климате той части Японии, которая обращена к Японскому морю. 3. Я ничего не знала об этом. 4. Он принёс интересную книгу о замках Японии. 5. В этой книге я прочитала о горячих источниках. 6. В зависимости от местности – разная растительность. 7. В зависимости от года лето бывает разное. В прошлом году было жаркое. 8. В зависимости от времени года здесь разный пейзаж. Очень красиво осенью. 9. В зависимости от города – храмы разные. Есть буддийские, есть синтоистские. 10. В зависимости от местности животный мир различается.

Урок 21

27. Скажите следующие предложения, употребляя **かもしれません**.
Переведите.

I. **Например:** 明日は忙しくなります。→ 明日は忙しくなるかもしれません。

1. バスは少し遅れます。→
2. その辞典は本屋で注文できます。→
3. 小口さんは英語が話せました。→
4. 川の流れが急ですから、およげませんでした。→
5. 明日雨が降りません。→
6. アンナさんはパーティーに行きませんでした。→

II. **Например:** 冬の休みの時に、山へ行く方がいいです。→

冬の休みの時に、山へ行く方がいいかもしれません。

1. 奈良^{なら}へ見物に行く方がいいです。→
2. 今年は寒いですから、初雪が早いです。→
3. 今日は風が強いです。→
4. その川は長いです。→
5. 熱が高いです。→
6. 海に行く方がいいです。→

III. **Например:** せきが出るので、かぜです。→

せきが出るので、かぜかもしれません。

1. このガイドブックは明子さんのです。→
2. かのじょはテニスが好きです。→
3. あの人は 19 さいです。→
4. このクラブは留学生だけのクラブです。→
5. あそこはしずかではありません。→
6. しけんは来週です。

28. Составьте диалоги по образцу, употребляя данные ниже слова. Переведите.

Например: パソコン、アイパッド、使う→

—今回はパソコンよりアイパッドを使った方がいいでしょう。

—そうですね。パソコンの方がいいかもしれません。

1. ひらがな、漢字、書く →
2. 北海道、九州、行く →
3. 温泉、海、行く →
4. 英和辞典、露和辞典、買う →

5. スキー、スノーボード、やる →
6. 川口さん、広田さん、そうだんする →
7. バス、JR、乗る →
8. テレビ、DVD、見る →

29. Переведите следующие предложения на японский язык.

I

1. Может быть, летом он поедет на Кюсю. 2. Может быть, на каникулы мы поедём на Хоккайдо. 3. Может быть, он вчера уехал на рыбалку. 4. Может быть, они купили билеты в этом автомате. 5. Может быть, завтра не будет идти снег. 6. Может быть, он сможет вам это объяснить. 7. Может быть, я посоветуюсь с ним об этом. 8. Может быть, я уже завтра напишу вам письмо.

II

1. Может быть, кофе в этом кафе вкусный. 2. Может быть, та аудитория больше этой. 3. Может быть, завтра ветер будет не очень холодный. 4. Может быть, первый снег в этом году будет рано. 5. Может быть, лучше купить этот компьютер. 6. Может быть, там не очень жарко. 7. Может быть, вода не очень холодная. 8. Может быть, теперь эта книга недорогая.

III

1. Может быть, он журналист. 2. Может быть, у вас простуда. 3. Может быть, это синтоистский храм. 4. Экзамен, может быть, будет уже на следующей неделе. 5. Может быть, течение той реки не быстрое. 6. Может быть, там не очень оживлённо. 7. Может быть, там великолепные места для катания на лыжах. 8. Может быть, это уже потухший вулкан.

30. Скажите по-японски следующие числа.

10.005, 17.840, 25.492, 65.329.581, 467.003, 1.938.000, 3.684.070, 690.753, 12.000.687, 10.001.000, 143.600.421, 267.584.302, 120.074.963, 4.208.419.207, 50.002.178.921, 101.000.100.100, 148.249.075.465, 500.200.300.900.

31. Скажите по-японски следующие дроби.

2/3, 4/5, 7/8, 5/6, 7/9, 10/13, 24/37, 58/79, 113/147, 173/198.

32. Образуйте из данных слов вопросы и ответы по образцу. Переведите.

Например: 季節、好き → 一季節の中にいつが一番好きですか。
一秋が一番好きです。

1. 日本の食べ物、おいしい →
2. ロシアの都市、大きい →
3. 野さい、安い →

4. ロシアの山、高い →
5. ロシアの川、長い →
6. スポーツ、好き →
7. モスクワのとおり、にぎやか →
8. 学生、わかい →

33. Соедините правильно части предложений. Переведите.

1. デパートは10時	1. 上野まで遠い。
2. うち	2. 二つ目の建物は図書館です。
3. 新宿	3. なっている。
4. 授業は9時	4. 日本語のスピーチ・コンテストに
	から 一人をえらびました。
5. 日本は4つの大きな島	5. 図書館までバスで行くと、25分
	ぐらいかかります。
6. そのかど	6. ひらいています。
7. 一年生の中	7. 3時までです。

34. Соедините слова, вставив в пропуски соответствующие падежные показатели. Переведите.

行き先 ( )	有名です
小さな島々 ( )	登る
国土の3分の一 ( )	さんかする
さきゅう ( )	しめる
雪祭り ( )	なる
山 ( )	決める

35. Назовите синонимы следующих слов.

首都、異なる

36. Назовите антонимы следующих слов.

島、活火山、マイナス、以上、こおる

37. Прочитайте диалоги и воспроизведите их в парах.

1. 田中 : セルゲイさん、冬休み、どうするの。
セルゲイ : ううん. . . まだ決めていないんだけど。
田中 : どうして。
セルゲイ : 前はなか間で旅行したんだけど。

- 田中 : 今は？
 セルゲイ : みんな忙しいから．．．
 田中 : あ、そうか。
2. 田中 : 冬休み、どこ行くの。
 アンナ : 今日、明子さんとそうだんしてたんですけど。
 田中 : うん。
 アンナ : 今のところ、日光がいいんですけど。
 田中 : あ、そうか。
3. 明子 : あ、アンナさん、旅行のこと、決まった？
 アンナ : いいえ、まだ。
 明子 : そう。箱根^{はこね}はどう？
 アンナ : 箱根^{はこね}はいいわね。
4. 田中 : 日光がいいよ。温せんがあるし。
 アンナ : そうですね。温せんもいいですけど、スキーの方がみんなで楽しめるでしょうか。
 田中 : スキーは寒いけど。
 アンナ : そうですか。

38. Выберите из данного списка слова, относящиеся к темам по географии Японии: «расположение», «горы», «реки и озёра», «моря», «климат», «достопримечательности». Составьте рассказы по этим темам, используя выбранные слова.

大陸、北海道、気温、プラス、富士山、日本海、びわ湖、流れ、広さ、寺、火山、都、本州、平野、人口、島、温せん、しろ、太平洋、さきゅう、雨、四国、日本アルプス、神社、おきなわ、海岸、ふもと、九州、雪、国土、みじかい、国立公園

39. Прочитайте и переведите письменно со словарём следующий текст.

ロシアの地理

ロシアは旧ソ連の国土の大部分をしめ、西はバルト海から東は太平洋まで広がっています。面積は世界最大で、日本の約 46 倍です。

国土の大部分は平野です。ウラル山脈が南北にのび、国土を東西に 2 分しています。山脈の西は、ヨーロッパで、東はアジアです。山脈の西には、ロシア平原（東ヨーロッパ平原）が、東には西シベリア高原が広がります。コーカサスとシ

ベリヤの南には高い山があります。カムチャッカ半島には活火山があります。ロシアには 10 km以上の長い川が 12 万以上あります。西部で一番長い川はボルガ川で、平原を南に流れ、カスピ海に注いでいます。東部には、オビ川、レナ川、エニセイ川などの長い川があり、北極海に注いでいます。アムール川は太平洋に注いでいます。

ロシアには湖も多いです。バイカル湖は世界で一番ふかい湖です。ロシアの国土は東西に長くのびていて、一つの国でありながら、9時間の時差があります。気候もたいへんちがっています。シベリアの気候は寒さが厳しく、とくに北極海沿岸は、1年の3分の2が0°C以下で、植物が生息できません。その南にはタイガという広大な森が広がっています。

ロシアの人口は1億2974万人で、大半はウラル山脈の西側にすんでいます。住民の多くはロシア人ですが、そのほか100以上の民族がすんでいます。首都はモスクワで、人口は1374万人ぐらいです。

主要な都市にはサンクト・ペテルブルグ、ニジニーノブゴロド、ノボシビルスクなどがあります。

СЛОВАРЬ

旧	きゅう	бывший, прежний
ソ連	それん	Советский Союз
バルト海	バルトかい	Балтийское море
面積	めんせき	площадь
世界	せかい	мир
倍	ばい	(после числительных) в ...раз (больше)
ウラル山脈	ウラルさんみやく	Урал (горы)
のびる		тянуться
平原	へいげん	равнина
高原	こうげん	плоскогорье, возвышенность
コーカサス		Кавказ
半島	はんとう	полуостров
北極海	ほっきょくかい	Северный Ледовитый океан
ふかい		глубокий
時差	じさ	разница во времени

厳しい	きびしい	жестокий
沿岸	えんがん	берег, побережье
生息する	せいそくする	жить, существовать
タイガ		тайга
広大 (な)	こうだい (な)	огромный
森	もり	лес
大半	たいはん	больше половины
住民	じゅうみん	жители
民族	みんぞく	национальность
主要 (な)	しゅよう (な)	главный

40. Расскажите о географии Японии.

41. Расскажите о географии России.

42. Расскажите о географических особенностях местности, где вы живёте.

43. Опишите фотографии, данные в приложении к уроку 21.

44. Напишите сочинения на темы: 1) География Японии; 2) География России.

45. Переведите следующее фразеологическое выражение.

一度ある事は二度ある

46. Как Вы думаете, почему фразеологическое выражение 長い目で見る переводится «смотреть в будущее»?

47. Соедините правильно фразеологические выражения и их переводы.

1) 十全十美	1) природные бедствия
2) 取りつく島がない	2) обходительный со всеми человек, тот, кто умеет нравиться всем
3) 大同小異	3) само совершенство
4) 天変地異	4) бесконечные изменения (в пейзаже)
5) 八方美人	5) почти одинаковый
6) 千変万化	6) холодность партнёра

48. Определите ключи у следующих иероглифов.

内、取、美、周、旅、首、島、富、動

49. Напишите иероглифы, имеющие следующие оны.

マン、ショ、トウ、イ、シ、ビ、チョウ、ト、サイ

50. Выделите из данных списков иероглифов иероглифы с одинаковыми

а) онами:

Урок 21

士、登、社、周、万、答、千、思、書、取、島、満、習、所、長、以、州、
四、都、植、初、師、首、暑、始、終、異、者、川、週、手、史、町、医、車、
東、食

6) ключами:

万、法、町、寒、湖、側、辺、号、寝、大、億、族、以、台、約、初、異、
祖、決、員、紅、方、島、遠、一、央、三、休、七、信、遅、切、客、使、紙、
岸、注、候、週、社、洋、周、定、旅、山、富、祭

51. Вставьте в пропуски соответствующие иероглифы.

ロシアは. . . . . の国で、日本は. . . . . です。

たいりく

しまぐに

. . . . . 高い山は. . . . . です。

いちばん

ふじさん

. . . . . の中には、もう. . . . . していない. . . . . などがあります。

かざん

かつどう

しかざん

日本の. . . . . りは. . . . . です。

まわ

うみ

. . . . . には. . . . . が多い。

なつ

とざんしゃ

川はみじかく、. . . . . れは. . . . . です。

なが

きゅう

52. Соедините правильно слова и их чтение.

大陸   首都   周辺   活動   旅行   植物   鳥取
しゅうへん   かつどう   りょう   とっとり   しょくぶつ   たいりく   しゅと

53. Соедините иероглифы для образования слов.

地   島   中   活   登   首   海   旅   周
動   都   行   国   辺   岸   央   理   山

54. Составьте слова из данных ниже иероглифов.

辺、国、士、植、島、富、動、大、活、陸、死、物、周、定、土

55. Вставьте вместо вопросительных знаков иероглифы, чтобы получились слова.

?   島   ?   首   動   植   ?   ?   ?
陸   学   ?   土   定   立   ?   市   ?   田   社   山

56. Скажите оны, куны и значения следующих иероглифов.

岸、具、富、秋、土、紙、万、千、央、寮、異、祖、以、音、死、
 客、辺、売、取、楽、社、変、初、南、美、暖、決、夏、首、席、
 周、然、長、品、定、黒、約、限、関、雨、活、病、旅、黄、島、
 囟、植、果、都、流、登、院、湖、物、祭、風、動、店、億、遅

57. Прочитайте следующие иероглифы, используя знание чтения онов и кунов. Попробуйте перевести, исходя из значений иероглифов.

- а) 1 社長 2 社員 3 社会 4 社会学 5 定員 6 定時 7 定食 8 定年 9 都会 10 都内
 11 都立 12 決着 13 万国 14 万事 15 万全 16 最初 17 以降 18 以前 19 以来
 20 市長 21 死後 22 死者 23 初夏 24 同士 25 美化 26 美学 27 旅客 28 町長
 29 植物学 30 異色 31 異説
- б) 1 長年 2 決め手 3 首切り 4 売り切れ 5 秋祭り 6 取り入れる 7 旅先 8 旅人
 9 海辺 10 植木

58. Прочитайте следующие фамилии, используя знание чтения кунов. Обратите внимание, что в фамилиях иероглиф 富 читается とみ, иероглиф 辺 – なべ. Проверьте себя по данному в конце учебника чтению этих слов.

- 1 富原 2 原島 3 富田 4 富中 5 富山 6 富野 7 島 8 中島 9 島内 10 島原 11 島山
 12 島川 13 平島 14 松島 15 島本 16 島田 17 島野 18 植原 19 植木 20 植田 21 小島
 22 大島 23 川島 24 関 25 関口 26 田辺

УРОК 22

ГРАММАТИКА

§ 1. Отрицательная форма глагола на ず

Отрицательная форма глагола может быть образована путём присоединения суффикса ず к 1-й основе глагола, например:

書く	:	書か	+	ず	→	書かず	не написав
食べる	:	食べ	+	ず	→	食べず	не поев
来る	:	来	+	ず	→	来ず	не придя
する	:	せ	+	ず	→	せず	не сделав

В этой форме глагол играет роль срединного сказуемого или обстоятельства (обычно в сопровождении частицы に), например:

あの人は今朝ご飯を食べずに学校へ行った。Он сегодня пошёл в школу, не позавтракав.

辞典を使わずに読んでください。Читайте без словаря (не используя словарь).

Форма на ず более характерна для письменного стиля современного японского языка.

文れい

1. 何もいわずに部屋を出ました。
2. 勉強せずにずっと寝ていました。
3. あの人は京都へ行かず、すぐ大阪へ行きました。
4. よく休むことができません。

§ 2. Результативный вид

Результативный вид глаголов образуется путём присоединения вспомогательного глагола ある к деепричастной форме на て/で. Результативный вид обозначает состояние предмета или результат действия, выраженного глаголом в форме на て/で, на неодушевлённый предмет, например:

読む: 読んである *прочитано*

Результативный вид образуется только от переходных глаголов.

В предложении предмет, над которым совершается действие, имеет форму именительного падежа на が, субъект действия никогда не указывается, например:

かべに地図が掛けてあります。На стене висит карта.

文れい

1. 飲物はもう買ってあります。
2. まどがあけてある。
3. 黒ばんに漢字が書いてあります。

4. つくえの中にお金が入れてありました。
5. カーテンがしめてありません。
6. 部屋のそうじがしてあります。

§ 3. Служебное употребление глагола 見る

Глагол 見る *смотреть* после деепричастной формы глагола на て/で обозначает совершение действия в целях получения какой-либо информации (буквально: «сделать и посмотреть, что получается»). На русский язык глагол 見る в служебном употреблении иногда может переводиться *попытаться* что-либо сделать, *попробовать* что-либо сделать, например:

読む: 読んでみる   *попытаться прочитать*

Глагол 見る после деепричастной формы на て/で может иметь и самостоятельное значение, например:

行ってみましょう。 *Давайте пойдём и посмотрим.*

Некоторые глаголы в форме на て/でみる на русский язык переводятся одним словом, например:

着る *надевать* – 着てみる *примерить*

食べる *есть* – 食べてみる *пробовать* (еду) и т. д.

文れい

1. わかりませんから、先生に聞いてみましょう。
2. その本はわからない漢字が多いですが、読んでみましょう。
3. すしを食べてみました。おいしいですよ。
4. あした秋葉原へ行って見ませんか。

§ 4. Устойчивая грамматическая конструкция: 3-я основа глагола + ことになる

Конструкция: 3-я основа глагола + ことになる имеет значение обусловленности совершения действия какими-то обстоятельствами или чьими-то решениями, не зависящими от говорящего.

Время принятия решения совершить действие передаётся глаголом なる, то есть глагол なる может иметь формы なる, なった, なっている. Эти формы в составе конструкции имеют следующие значения.

а) なる – действие совершается при определённых обстоятельствах, например:

あの人は今年の冬休みの時、国へ帰ることになるでしょう。 *В этом году у него, видимо, так сложатся обстоятельства, что он на зимние каникулы поедет домой.*

б) なった – действие совершалось или совершается в силу принятых ранее решений, например:

来月からその会社につとめることになった。*Было решено, что со следующего месяца я буду работать в этой компании.*

в) なっている — действие совершается в силу того, что «так принято, так заведено», например:

日曜日はそのデパートは休むことになっています。*По воскресеньям этот универмаг не работает.*

文れい

1. 今日は山田先生に会うことになるでしょう。
2. あの人は私といっしょにあそこへ行くことになるだろう。
3. 今年しけんは6月から始まることになりました。
4. 私は来年東京へ行くことになりました。
5. 大学の授業は9時に始まることになっています。
6. そのデパートではクリスマスセールが12月15日から始まることになっている。

§ 5. Придаточные предложения времени с союзным словом 時

Придаточные предложения времени могут образовываться с союзным словом 時, присоединяемым к сказуемому придаточного предложения в простой форме настоящего-будущего или прошедшего времени. В таких предложениях союзное слово 時 соответствует союзу *когда*.

Сказуемое придаточного предложения может быть выражено глаголом, прилагательным или именным сказуемым со связкой, например:

アンナさんは神田へ行った時、絵葉書を買いました。*Когда Анна ездила на Канду, то купила там открытки.*

天气がいい時散歩に行きます。*Я хожу гулять, когда хорошая погода.*

私が大学生の一年生だった時、弟はまだ10さいだった。*Когда я был студентом 1-го курса университета, моему младшему брату было только 10 лет.*

Связка настоящего времени в именном сказуемом меняется на の, а при полупредикативном прилагательном на な, например:

あの人は子どもの時にもテニスをやりました。*Он и в детские годы играл в теннис.*

その部屋がしずかな時、勉強することができます。*В этой комнате можно заниматься, когда тихо.*

Время сказуемого придаточного предложения в предложениях с союзным словом 時 имеет смысловозначительное значение, а сказуемое главного предложения указывает на реальное время совершения действия.

Рассмотрим схему А 時 В (*Когда А, то В*), где

1) А — глагол, обозначающий действие или движение,

а) в форме настоящего времени вносит дополнительное значение *перед тем, как*, а именно:

сначала совершается действие В, то есть действие, выраженное сказуемым главного предложения, потом А, то есть действие, выраженное сказуемым придаточного предложения, например:

日本へ行く時、辞典を買う。Я куплю словарь, когда поеду в Японию. (Куплю словарь перед поездкой в Японию.)

日本へ行く時、辞典を買った。Я купил словарь, когда поехал в Японию. (Купил словарь перед поездкой в Японию.)

Если А — сказуемое придаточного предложения является глаголом, обозначающим движение, то форма настоящего времени может также вносить значение *по пути*, например:

日本へ行く時、辞典を買った。Я купил словарь, когда ехал (по пути) в Японию.

б) в форме прошедшего времени вносит дополнительное значение *после того как*, а именно:

сначала совершается действие А, то есть действие, выраженное сказуемым придаточного предложения, потом действие В, то есть действие, выраженное сказуемым главного предложения, например:

日本へ行った時、辞典を買う。Я куплю словарь, когда буду в Японии. (Куплю словарь во время поездки в Японию.)

日本へ行った時、辞典を買った。Я купил словарь, когда был в Японии. (Купил словарь во время поездки в Японию.)

2) А — прилагательное или глагол, обозначающий результат, тогда *時* обозначает параллельность совершения действий сказуемыми главного и придаточного предложений как в настоящем, так и в прошлом, а именно:

а) если сказуемое главного предложения — В выражено глаголом настоящего времени, то сказуемое придаточного предложения — А, выраженное глаголом, обозначающем состояние, или прилагательным, также всегда имеет форму настоящего времени, например:

風が強い時、まどをしめます。Когда ветер сильный, то я закрываю окно.

б) если сказуемое главного предложения — В выражено глаголом в прошедшем времени, то сказуемое придаточного предложения — А, выраженное глаголом, обозначающем результат, может иметь форму как настоящего, так и прошедшего времени, например:

お金がない (なかった) 時、友だちに借りました。Когда у меня не было денег, то я занимал у товарища.

Тогда как прилагательные и связка в составном именном сказуемом в таких предложениях чаще имеют форму настоящего времени, например:

忙しい時、だれとも会わなかった。Когда я был занят, то ни с кем не встречался.

休みの時、よくスキーをやりに行きました。Во время отдыха я часто ходил кататься на лыжах.

Союзное слово *時* может иметь различные падежные показатели и частицы *に*, *から*, *は*, *も*, соответствующие позиции слова *時* в предложении, например:

京都へ行く時に、東京駅で田中さんと会いました。 *Когда я поехал в Киото, то на станции Токио встретился с Танака.*

りんごが高い時は、なしも高いです。 *Когда яблоки дорогие, то и груши в это время дорогие.*

文れい

1. 会話の授業をする時はいつも LL 室を (リンガфонный кабинет) 使います。
2. 外が暑い時はうちの中も暑いです。
3. 私はご飯を食べる時、手を洗う。
4. 大学で勉強した時、よく田中さんと会った。
5. 私はしずかな時しか休むことができない。
6. 教科書がない時、図書館で借ります。

§ 6. Выражение намерения совершить действие

Намерение совершить действие передаётся конструкцией: 5-я основа глагола + と + する, например:

読む: 読もうとする *собираться читать*

Употребление этой конструкции вносит дополнительный оттенок — значение быть готовым совершить действие, например:

辞典を買おうとしたが、お金が足りないので、買わなかった。 *Собрался было уже купить словарь, но не хватило денег, поэтому не купил.*

文れい

1. うちへ帰ろうとすると、雨が降り出した。
2. 駅で長い間友達を待っていたが、来ないので、駅を出ようとした時、友達が来た。
3. テレビを見ようとした時、電話がなりました。
4. この喫茶店に入ろうとしましたが、こんでいて入りませんでした。

§ 7. Служебное слово ため

Служебное слово ため после имени существительного или местоимения в родительном падеже указывает на цель действия или назначение предмета, например:

勉強のため *для занятий*, あの人のため *для него*

Если слово, выражающее цель, относится к глаголу, то ため оформлено に, если это слово относится к имени существительному, то — の, например:

会社のためにはたらく *работать для компании*, 留学生のためのクラブ *клуб для иностранных студентов*.

文れい

1. 昨日田中さんのためにプレゼントを買いました。
2. 外国人のためのいい辞典がない。
3. 大学しけんのためのじゅんぴがたいへんです。
4. それはだれのために買ったんですか。－明子さんのためです。

§ 8. Придаточные предложения цели со служебным словом **ため**

Придаточные предложения цели образуются путём присоединения служебного слова **ため** к 3-й основе глагола, например:

日本語を勉強するため、日本に来ました。*Я приехал в Японию, чтобы изучать японский язык.*

Служебное слово **ため** может быть оформлено показателем дательного падежа **に**, например:

早くなおすために、その薬を飲んでください。*Для того чтобы быстрее поправиться, принимайте это лекарство.*

В придаточных предложениях цели со служебным словом **ため** не употребляются глаголы, обозначающие состояние (ある、いる и т. д.), также редко встречаются непереходные глаголы, в основном же употребляются глаголы, обозначающие контролируемые действия, которые выполняет субъект действия.

文れい

1. からだを強くするために毎日プールでおよぎます。
2. 日本語を上手に話すためにできるだけたくさんれん習してください。
3. あの人は日本のふるいお寺を見物するために京都へ行った。
4. 旅行の行き先をえらぶために、いろいろなガイドブックを読んだ。

§ 9. Придаточные дополнительно-изъяснительные предложения с союзом **と**, прямая и косвенная речь

Придаточные дополнительно-изъяснительные предложения соединяются с главным союзом **と**, стоящим после простой заключительной формы сказуемого придаточного предложения, например:

あした来ないと思います。*Думаю, что завтра не приду.*

Так же образуются предложения с прямой и косвенной речью. Прямая речь на письме заключается в кавычки 「 」, в сказуемом возможно употребление форм **なす** и **です**, подлежащее может быть оформлено частицей **は**, то есть предложение может иметь любой вид, например:

アンナさんは「今夜新宿へ行きましょうか。」と言いました。*Анна сказала: «Давайте поедем сегодня вечером в Синдзюку.»*

При построении предложения с косвенной речью существуют следующие правила:

а) сказуемое имеет простые формы глагола, прилагательного или связи;

б) подлежащее оформляется именительным падежом на が, например:

アンナさんは明子さんが今日両親の所に行ったと言いました。 Анна сказала, что Акико сегодня уехала к родителям.

Это же предложение с прямой речью:

アンナさんは「明子さんは今日両親の所に行きました。」と言いました。

Анна сказала: «Акико сегодня уехала к родителям».

文れい

1. このテキストはむずかしいと思いません。
2. 父は九時に東京に着くと手紙に書いた。
3. 母は妹に「コーヒーを持ってきて。」と言った。
4. セルゲイさんは田中さんが今日図書館に行かないと言った。

§ 10. Придаточные определительные предложения

Придаточные определительные предложения образуются так же, как нераспространённые придаточные определительные предложения, только в придаточном предложении подлежащее имеет форму именительного падежа на が, например:

私が京都へ行きたいと思うバスは夜 10 時にしゅっぱつします。 Автобус, на котором я собираюсь поехать в Киото, отправляется в 10 часов вечера.

СЛОВООБРАЗОВАНИЕ

§ 11. Счётный суффикс ^{そく}足

Счётный суффикс ^{そく}足 используется для счёта пар обуви, носков и т. п., например:
二足のくつした   две пары носков

§ 12. Счётный суффикс ^{ちやく}着

Счётный суффикс ^{ちやく}着 используется для счёта верхней одежды, пиджаков и т. п., например:

一着のコート   одно пальто

§ 13. Суффикс ^{よう}用

Суффикс ^{よう}用, присоединяясь к основе имени существительного, вносит значение *используемый для, предназначенный для*, например:

冬用   зимний

Слово с суффиксом 用 переходит в разряд приимённых, употребляется в определительной позиции в родительном падеже на の, например:

夏用の洋服   летняя одежда

ПИСЬМЕННОСТЬ

§ 14. Иероглифы.

1.	円	エン まるい	иена круглый	冂 13 <i>перевернутая коробка</i>
2.	必	ヒツ かならず	обязательно, непременно	心, ↑ 61 <i>сердце</i>
3.	付	フ つく つける	1) быть прикреплённым 2) прибавляться, быть добавленным прикреплять, прицеплять	人, 亻 9 <i>человек</i>
4.	示	シ、ジ しめす	указывать (на что-л.), показывать, обозначать	示, 礻 113 <i>указывать</i>
5.	包	ホウ つつむ	заворачивать, упаковывать	勹 20 <i>обёртка</i>
6.	衣	イ ころも	одежда	衣 145 <i>одежда</i>
7.	向	コウ むかう むける むく むこう	направление быть обращённым (куда-л.) поворачивать, обращать быть обращённым (куда-л.) 1) та сторона 2) те, они	口 30 <i>рот</i>
8.	合	ガッ ゴウ あう あわせる	соединять(ся) совпадать, соответствовать соединять	口 30
9.	似	ジ にる	быть похожим	人, 亻 9

Урок 22

		に <u>せる</u>	имитировать, подделывать	
10.	形	ギョウ ケイ かた かたち	1) фасон, стиль 2) форма, вид (внешний) вид, образ	≡ 59 <i>пух</i>
11.	束	ソク たば	связка, вязанка, пачка, букет	木 75 <i>дерево</i>
12.	放	ホウ はな <u>す</u> はな <u>つ</u> はな <u>れる</u>	выпускать, отпускать 1) выпускать, отпускать 2) испускать получить свободу	支 66 <i>складной стул</i>
13.	枚	マイ	1) лист (бумаги) 2) счётный суффикс для плоских предметов	木 75
14.	若	ジャク わかい	1) молодой, юный 2) неопытный	艹 140 <i>трава</i>
15.	要	ヨウ い <u>る</u>	необходимый, важный быть нужным, требоваться	西 146 <i>запад</i>
16.	姿	シ すがた	1) образ, фигура, вид 2) состояние, положение	女 38 <i>женщина</i>
17.	背	ハイ せ せい そむ <u>く</u> そむ <u>ける</u>	1) спина 2) задняя сторона 3) рост рост 1) противоречить 2) нарушать (обещание) отворачивать (лицо), отводить (глаза)	肉 130 <i>мясо</i>
18.	通	ツウ とお <u>る</u> とお <u>す</u> かよ <u>う</u>	счётный суфф. при счёте писем проходить, проезжать пропускать (регулярно) ходить, курсировать	辶 162 <i>дорога</i>
19.	展	テン	шириться, развёртываться	尸 44 <i>труп</i>
20.	紳	シン	благородный	糸 120 <i>длинная нить</i>

21.	婦	フ	(замужняя) женщина	女 38
22.	菓	カ	сладости	廿 140
23.	短	タン みじかい	короткий	矢 111 стрела
24.	普	フ	повсюду, везде	日 72 день
25.	試	シ こころみる ためす	пробовать, проверять пытаться, испытывать (механизм)	言 149 слово
26.	飾	シヨク かざる	украшать, наряжать	食 184 еда
27.	慣	カン なれる ならす	привыкать, осваиваться приучать	心, ↑ 61
28.	様	ヨウ さま	способ, стиль 1) вид, образ 2) господин, госпожа	木 75
29.	類	ルイ	1) сходство, подобие 2) сорт, вид, класс	頁 181 большая раковина
30.	題	ダイ	1) тема, предмет 2) заглавие 3) задание	頁 181

§ 15. Фонетика

付 — フ сам иероглиф 付   方 — ホウ в иероглифе 放
包 — ホウ сам иероглиф 包   申 — シン в иероглифе 神

§ 16. Иероглифическое написание введённых ранее слов

向こう—むこう、枚—まい、若い—わかい、通り—とおり、短い—みじかい、
普通—ふつう、試けん—しけん、宿題—しゅくだい、お菓子—おかし、付ける—
つける

ТЕКСТ 22-1

買い物

アンナとセルゲイは旅行のじゅんびを始めた。旅行のためにいろいろな
物が要る。必要な物をリストに書き出してデパートへ行くことにした。二
人は日本が暑い国だと思っていたので、日本へ来る時、冬用の暖かい洋服
を持って来なかったのだ。明子がいっしょに行ってくれることになった。

デパートはクリスマスの飾りできれいに飾ってあった。普通デパートは定休日があるが、十二月の一か月は休まずにえい業するところが多い。

まず一階のかばん売り場へ行った。いろいろなサイズのかばんがある。アンナはあまり大きくない青いボストンバッグを買った。セルゲイは黒いスーツケースを買った。そのほか、スリッパなどの小物も買った。洋服を売っている階へ上がろうとして、エスカレーターに乗った時、店内放送が流れた。「6 階のホールで着物のデモンストレーションが始まります。お客様は、どうぞ、6 階にお越しください。」アンナと明子は、セルゲイと後で会う約束をして、急いで 6 階に上がった。

セルゲイはスラックスやハーフコートなどを買いたいと思って、紳士洋服売り場に行った。セルゲイは背が高く、なかなかサイズが合わない。スラックスの売り場で、気に入ったスラックスを見つけて、それを試着室ではいてみたが、短かった。店員がほかの物を何本か持って来てくれたが、けっきょく合うサイズがなかった。スラックスをあきらめて、ハーフコートを見に行った。気に入ったコートが一着あったので、着てみた。ぴったりだった。それから、ブーツと、くつ下を二足買った。新しいワイシャツもほしいと思って、ワイシャツの売り場へ行った。また、サイズが合わなかった。今度はそでが短かった。けっきょく、白いワイシャツを一枚買うことができた。ワイシャツに合わせてネクタイも一本買った。

アンナと明子が 6 階に上がると、ホールには美しい着物がたくさん展示してあった。デモンストレーションでは着物の着方を教えていた。着付けの先生は「年の始めは“和”の習慣を大切にしますから、よく着物を着ます。来年はみなさんも美しい着物姿で年始回りをしてみませんか。お年がの品物を包む時は、ふろしきを使います。包み方をちょっとお見せしましょう。」と言って、ふろしきの上手な使い方も見せてくれた。

デモンストレーションが終わってから、二人は婦人洋服を売っている階に下りた。アンナはジャケットを買いたいと思っていた。いろいろな形や色のジャケットがあったが、アンナは青が一番好きなので、青いジャケットを着てみた。とても似合うと明子が言ったので、それを買うことにした。アンナは旅行用に新しいかさを買いたいと思った。売り場には長いかさやおりたたみのかさなどいろいろあったが、気に入った色のおりたたみのかさにした。

アンナと明子は約束を忘れて買い物をしていたが、思い出して急いで地下1階の約束の場所に行った。地下1階は食料品売り場だ。3人は夜のパーティーのために果物やお菓子や飲み物などを買って、帰った。

ТЕКСТ 22-2

買い物

- 田中 : 旅行のじゅんぴ？
 セルゲイ : うん。いろいろ買いたい物があるんだ。冬の衣類とかくつとか。かばんもほしいし。いっしょに行かない？
 田中 : うーん。今日は宿題がたくさんあるから、・・・。
 セルゲイ : あ、そうか。
 田中 : ごめん。また今度。
 セルゲイ : うん。じゃ、行ってきます。
 . . .
- アンナ : きれいに飾ってあるわね。
 明子 : クリスマスが近いからね。イルミネーションもすてきね。
 アンナ : ほんとうにきれいね。あちこちにクリスマス・ツリーがあるわね。
 明子 : そうね。あのデパートのが一番大きくて、きれいね。
 アンナ : でも、あのショーウィンドーの中の小さいのもセンスがいいと思わない？
 明子 : そうね。
 . . .
- アンナ : 明子さんはいつも洋服ね。
 明子 : そうね。
 アンナ : 着物は着ないの？
 明子 : 着ないわね。今まで着物は一回しか着たことがないし、一枚も持っていないのよ。
 アンナ : そう。じゃ、この前着た時はレンタルだったの？
 明子 : うん。それに着方もむずかしいのよ。この前は母に着せてもらったの。
 アンナ : そう。この間、テレビで着物の学校のコマーシャルを見たわ。明子さんは着物の着方を習いに通ったことはないの？
 明子 : ええ、通いたいと思ったこともないわ。
 アンナ : 着物は夏は暑くないの？

Урок 22

- 明子 : そうね。でもゆかたはずずしいわ。
アンナ : おとこの人は着物をぜんぜん着ないの？
明子 : ううん。若い人はあまり着ないけど、年ばいの人の中には家で
のんびりするために着物を着る人もいるわ。
アンナ : そう。
明子 : 大きなデパートでは時々着物のデモンストレーションがあるの
よ。いつか行ってみない？
アンナ : そうね。行ってみたいわ。
明子 : ここはレディースフロアね。ジャケットの売り場はあそこよ。
行こう。
アンナ : それすてきね。このデザインはやってるでしょう。
明子 : ええ、ちょっと着てみて。試着室はそこよ。
アンナ : どう？
明子 : こっちを向いてみて. . . 。いいわ。とても似合ってるわ。サ
イズはどう？
アンナ : だいじょうぶ。ぴったり。これにしよう。
. . .
アンナ : これ、おねがいします。
店員 : どうもありがとうございます。9000 円でございます。
アンナ : じゃ、これで。
店員 : はい。1 万円おあずかりします。しょうひぜいが 720 円で、全
部で 9720 円になります。280 円のおつりです。こちらはレシー
トです。どうもありがとうございました。
アンナ : どうも。

СЛОВАРЬ к тексту 22-1

1. 要る	いる	требоваться (глагол 1-го спряжения)
2. 必要 (な)	ひつよう (な)	необходимый
3. リスト	list	список
4. 書き出す	かきだす	выписывать
5. 冬用	ふゆよう	зимний, для зимы
6. 飾り	かざり	украшение
7. 飾る	かざる	украшать
8. 定休日	ていきゅうび	постоянный выходной день
9. えい業する	えいぎょうする	работать, быть открытым (о предприятии)

10. サイズ	size	размер
11. ボストンバッグ	Boston bag	саквояж
12. スーツケース	suitcase	небольшой чемодан
13. 小物	こもの	мелкий предмет
14. 店内	てんない	в магазине
15. 放送	ほうそう	радиовещание
16. デモンストレーション	demonstration	демонстрация
17. こす		идти, проходить
18. 約束	やくそく	обещание
19. スラックス	slacks	спортивные брюки, слаксы
20. 紳士	しんし	джентльмен
21. 背	せ	спина
22. 背が高い	せがたかい	высокий (о человеке)
23. ハーフコート	half coat	куртка
24. 合う	あう	соответствовать, подходить
25. 見つける	みつける	замечать, обнаруживать
26. 試着室	しちやくしつ	примерочная
27. はく		надевать (брюки и т. д.)
28. あきらめる		отказаться от мысли (что-либо сделать)
29. ぴったり		точно
30. ブーツ	boots	ботинки
31. くつ下	くつした	носки
32. ワイシャツ	white shirt	верхняя рубашка
33. そで		рукав
34. 合わせる	あわせる	согласовывать
35. ネクタイ	necktie	галстук
36. 展示する	てんじする	выставлять, демонстрировать
37. 着付け	きつけ	одевание
38. 和	わ	1) мир, согласие 2) японский
39. 習慣	しゅうかん	привычка
40. 大切 (な)	たいせつ (な)	важный
41. 大切にする	たいせつにする	дорожить (чем-либо)
42. 姿	すがた	фигура, образ, вид
43. 年始回り	ねんしまわり	новогодние визиты
44. 年が	ねんが	новогоднее поздравление
45. 品物	しなもの	товар, вещь

Урок 22

46. 包む	つつむ	заворачивать
47. ふろしき		фуросики (цветной платок для завязывания в него вещей)
48. 婦人	ふじん	женщина
49. ジャケット	jacket	жакет
50. 形	かたち	форма, фасон
51. 似合う	にあう	быть к лицу (об одежде), быть подходящим
52. おりたたみ		складной
53. 思い出す	おもいだす	вспоминать
54. 食料品	しょくりょうひん	продукты
55. 飲み物	のみもの	напитки

СЛОВАРЬ к тексту 22-2

1. 衣類	いるい	одежда
2. イルミネーション	illumination	иллюминация
3. あちらこちら		там и сям, в разных местах
4. クリスマス・ツリー	Christmas tree	новогодняя ёлка
5. ショーウィンドー	show window	витрина
6. センス	sense	чувство
7. レンタル	rental	прокат
8. それに		вдобавок, к тому же
9. 着せる	きせる	надевать что-либо на кого-либо
10. コマーシャル	commercial	реклама
11. 通う	かよう	ходить (в школу, на работу)
12. ゆката		юката (лёгкое летнее кимоно)
13. 年ばいの	ねんばいの	пожилой
14. のんびりする		чувствовать себя свободно
15. レディースフロア	ladies' floor	этаж (товаров) для женщин
16. デザイン	design	дизайн
17. はやる		быть модным
18. 向く	むく	повернуться
19. だいじょうぶ		в порядке, ничего, сойдёт
20. 円	えん	иена
21. あずかる		взять на хранение
22. しょうひぜい		налог на потребление

23. おつり		сдача
24. レシート	receipt	чек

СЛОВАРЬ

к упражнениям урока 22

1. ぼうし		шапка
2. こしかける		сидеть, садиться
3. はたらく		работать
4. かかる		висеть
5. さら		блюдо
6. ならべる		в ряд
7. ならぶ		стоять в ряд
8. 両側	りょうがわ	обе стороны
9. たおす		сваливать
10. たおれる		сваливаться, падать
11. ひえる		остывать, становиться холоднее
12. ひやす		остужать
13. 用い	ようい	готовность
14. かびん		ваза
15. 近づく	ちかづく	приближаться
16. しまう		прятать, убирать
17. 手ぶくろ	てぶくろ	перчатки
18. はめる		надевать (на руку)
19. さす		раскрывать над головой зонтик
20. うまい		умелый, ловкий
21. きつい		тесный (об обуви, одежде)
22. 家庭	かてい	дом
23. はらう		платить
24. ビル	building	здание
25. 制服	せいふく	форменная одежда
26. よ定	よてい	предположение
27. 火事	かじ	пожар
28. めがね		очки
29. 時さ	じさ	разница во времени
30. 持っていく	もっていく	уносить (с собой)
31. しりょう		материал

32. 薬屋	くすりや	аптека
33. 社員	しゃいん	служащий компании

Обиходные выражения

行ってきます。

Я пошёл. (пошла)

КОММЕНТАРИЙ

1. Речевой этикет.

- При приглашении куда-либо пойти используют выражение:

いっしょに行かない (行きませんか)? *Не пойдёшь (пойдёте) ли со мной?*

Отказ от приглашения в японском языке обычно выражается достаточно мягко, например:

うーん。今日は宿題がたくさんあるから、...。ごめん、また今度。

Ну ... У меня сегодня большое домашнее задание, поэтому ... Извини, в следующий раз.

- Уходя из дома, обычно произносят фразу:

行ってきます。 *Я пошёл (пошла).*

• В магазине при покупке товара между продавцом и покупателем может происходить следующий диалог:

買い手: これ、おねがいします。

店員: どうもありがとうございます。... 円でございます。

買い手: じゃ、これで。

店員: はい。... 円おあずかりします。しょうひぜいが、... 円で、全部で... 円になります。... 円のおつりです。こちらはレシートです。どうもありがとうございました。

買い手: どうも。

Покупатель: *Пожалуйста, (я покупаю) это.*

Продавец: *Спасибо. (Это стоит) ... иен.*

Покупатель: *Вот (деньги).*

Продавец: *Да. Я взял ... иен. Налог ... иен, всего ... иен. Сдача ... иен. Вот чек. Спасибо большое.*

Покупатель: *Спасибо.*

2. Глагол 要る *требоваться* управляет именительным падежом на が, например: *いろいろな物が要る. Нужны разные вещи.*

3. Глагол 飾る *украшать* имеет следующее управление: *украшать* что-либо – に, *украшать* чем-либо – を, например:

かのじよは家にクリスマス飾りを飾った。 Она украсила дом новогодними украшениями.

Когда глагол 飾る употребляется в форме результативного вида на てある, то управление следующее: (то, что) украшено на は, (чем) украшено – で, например:

デパートはクリスマス飾りで飾ってあった。 Универмаг украшен новогодними украшениями.

4. Глагол 向く поворачиваться в значении поворачиваться (в какую-либо сторону) управляет винительным падежом на を, например:

こっちを向いてみて。 Повернись сюда.

5. Русским словам надеть, носить (пальто, ботинки, шляпу и т. д.) в японском языке соответствуют различные слова, например:

глаголы 着る надеть, носить и ぬぐ (脱ぐ) снимать употребляются со словами, обозначающими верхнюю одежду и одежду для верхней части тела, то есть, ジャケット жакет, セーター свитер, シャツ рубашка, コート пальто и т. д.;

глаголы はく надеть, обувать, носить и ぬぐ (脱ぐ) снимать употребляются со словами, обозначающими одежду для нижней части тела и обувь, то есть, ズボン брюки, スカート юбка, くつ ботинки, くつ下 носки и т. д.;

глаголы かぶる надеть и ぬぐ (脱ぐ) снять употребляются со всеми предметами, которые надевают на голову, например, ぼうし шляпа;

глаголы はめる надеть и はずす снять употребляются со словами, обозначающими предметы, которые надевают на руку или пальцы, например, とけい часы, ゆびわ кольцо;

глаголы はめ надеть и とる снять употребляются со словом 手ぶくろ перчатки;

глаголы しめる завязать и はずす развязать употребляются со словом おび пояс (для кимоно);

глаголы しめる завязать и とる снять употребляются со словами ベルト пояс и ネクタイ галстук;

глаголы かける надеть и とる, はずす снять употребляются со словом めがね очки.

6. Необходимо обратить внимание на употребление счётных суффиксов при счёте предметов одежды, а именно:

брюки, галстуки, юбки, зонты – 本;

пальто, пиджаки, плащи, куртки – 着;

рубашки, кимоно, блузки (в сложенном виде) – 枚;

рубашки, кимоно, блузки (в шкафу на вешалке) – 着;

носовые платки – 枚;

ботинки, носки, колготки – 足.

7. Слова 流行する и はやっている имеют значение быть модным, но 流行する употребляется в письменном языке, а はやっている – в разговорной речи.

ЗАДАНИЯ И УПРАЖНЕНИЯ

1. Образуйте от следующих глаголов форму на **ず** .

はじめる、要る、書く、行く、思う、飾る、休む、売る、買う、上がる、乗る、流れる、会う、はく、あきらめる、待つ、着る、できる、教える、包む、使う、見せる、終る、帰る、通う、あそぶ、ねがう、持つ

2. Употребите глаголы, данные в скобках, в форме на **ず**. Переведите.

1. あの人はぼうしを（ぬぐ）部屋に入った。
2. せっけんを（使う）手を洗った。
3. あいさつを（する）部屋に入っ*て*いすにこしかけた。
4. 何も（買う）デパートを出た。
5. （わすれる）明日九時に来てください。
6. お金を（持つ）店へ行った。
7. 店内放送を（聞く）着物のデモンストレーションに行くことができなかった。
8. アンナさんはうちに（帰る）すぐ駅に行った。

3. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Ничего не купив, он вышел из магазина. 2. Не заходя в отдел сумок, она сразу поднялась на этаж, где продают товары для женщин. 3. Не встретив его в условленном месте, она сразу вернулась домой. 4. Не найдя рубашку с длинными рукавами, он купил рубашку с короткими рукавами. 5. Он сделал эту работу, не используя компьютер. 6. Он ушёл, не выслушав меня. 7. Он купил ботинки, не померив их. 8. Не умея красиво завязывать фуросики, она завернула свой подарок в бумагу. 9. Не отвечая на мой вопрос, он вышел из комнаты. 10. Он очень устал, так как давно работает без отдыха.

4. Преобразуйте предложения, заменив подчёркнутый глагол на парный переходный в соответствующей форме. Переведите.

Например: 部屋のまどがあいている。→ 部屋のまどがあけてある。

1. ドアがしまっている。→
2. はこの中にお金が入っている。→
3. かべに絵がかかっている。→
4. つくえの上には、さらがならんでいる。→
5. 通りの両側には、きれいなはたが (flag) 立っている。→
6. 庭にはふるい木がたおれている。→
7. 必要な本が見つかっている。→
8. ジュースがひえている。→

5. Преобразуйте следующие предложения по образцу, употребив форму *である*. Переведите.

Например: 10 分前に部屋の電気をつけました。(今) →
今部屋の電気がつけてあります。

1. 1 時間前に台所のまどをあけました。(今) →
2. 昨日レポートを用いました。(今) →
3. アンナさんはコーヒーにさとうを入れました。(今) →
4. 昼、部屋にかびんをおきました。(今) →
5. 昨日たなの上に本をならべました。(今) →
6. 昨夜ろう下の電気をけしました。(今) →
7. 電車の切符を買いました。(今) →
8. ちょっと前暖房を入れました。(今) →

6. Вставьте в пропуски глагол *ある* или *いる* в соответствующей форме. Переведите.

1. クリスマスが近づいて. . . から、デパートはきれいに飾って. . . 。
2. まどがしまって. . . ね。あけましょうか。
3. 電話はどこですか。一つくえの上において. . . 。
4. 教室のかべに、きれいな絵がかかって. . . 。これもかけてください。
5. 田中さんの本だなの上に、歴史の本がたくさんならべて. . . 。
6. れいぞうこにジュースが入って. . . か。
7. 今、部屋をそうじして. . . か。もう部屋がそうじして. . . 。
8. 飲物はもう買って. . . 。

7. Ответьте на следующие вопросы.

1. (あなたの) 本には名前が書いてありますか。
2. (あなたの) 部屋にはカーテンがかけてありますか。
3. (あなたの) 部屋には何がおいてありますか。
4. 大切な物はどこにしまっていてありますか。
5. (あなたの) 部屋はきれいにそうじしてありますか。
6. 部屋には電気がつけてありますか。
7. こくばんに何か書いてありますか。何も書いてありませんか。
8. つくえの上に本がならべてありますか。

8. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. На доске красиво написаны иероглифы. 2. На стене повешены картины.
3. В коробку положены карандаши и ручки. 4. Витрины магазинов красиво украшены к Рождеству. 5. К поездке всё было подготовлено. 6. Аудитория ещё не убрана. 7. Письмо было не отправлено. 8. Напитки для вечеринки не были куплены.
9. Окно не закрыто. 10. Подарки не были завернуты в фуросики.

9. Преобразуйте следующие предложения по образцу, употребив форму *てみる*. Переведите.

Например: このペンで、書く。→

すみません。このペンで書いてみたいんですが、...

1. このくつをはく。→
2. このコートを着る。→
3. このスラックスをはく。→
4. この手ぶくろをはめる。→
5. このケーキを食べる。→
6. このジャケットを着る。→
7. このジュースを飲む。→
8. このかさをさす。→

10. Прочитайте, переведите диалоги, заменяя подчёркнутые слова на данные ниже.

I. 辞書をひく、分かる

—辞書をひいてみましたか。どうですか。

—辞書をひきましたが、分からないんですよ。

スラックスをはく、気に入る

コートを着る、サイズが合う

このジュースを飲む、おいしい

ふろしきで包む、うまくできる

II. 中山さん、来る、電話をかける

—中山さんはまだ来ませんか。

—まだです。どうしたんでしょう。

—電話をかけてみましょうか。

—ええ、おねがいします。かけてください。

食事、できる、食べる

新聞、持って来る、電話をかける

講義、終わる、とをあける

タクシー、来る、電話をかける

11. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Я попробовала этот вкусный пирог.
2. Он уже мерил эти ботинки. Они ему малы.
3. Анна померила куртку, она была ей как раз.
4. Я не пыталась это понять.
5. Я ему пытаюсь это объяснить, но у меня ничего не получается.
6. Он пытался найти в библиотеке книги по специальности, но в этой библиотеке таких книг не было.
7. Я пытался сесть в подошедший автобус, но не смог, так как он был переполнен.
8. Я вчера пыталась купить ему подарок, но ничего не нашла. Пойду завтра.
9. Я пытался посмотреть и оттуда, но всё равно ничего не смог увидеть.
10. Я пытался это вспомнить, но не смог.

12. Употребите данные в скобках глаголы в конструкции

а) ことになっている. Переведите.

Например: 日本の家に入る時、くつを（ぬぐ）。→

日本の家に入る時、くつをぬぐことになっている。

1. 先生が教室に入った時、学生は立って、（あいさつする）。
2. 富士山の初登山は4月ごろから（始まる）。
3. 18日にお金を（はらう）。
4. この町では高いビルを（建てない）。
5. 日曜日、このデパートは（えい業する）。
6. 大学の夏休みは7月1日から（始まる）。
7. この学校では生とは制服を（着る）。
8. その博物館は木曜日に（休む）。

б) ことになった. Переведите.

Например: 妹はあの大学に（入学する）。→

妹はあの大学に入学することになった。

1. 今年の夏、田中さんはモスクワに（行く）。
2. 明日あの人と（会う）。
3. 日本に1年間（いる）。
4. テレビでコマーシャルを（少なくする）。
5. 明子さんもデパートへ買物をしに（行く）。
6. 来年から英語を（勉強する）。

13. Дополните предложения, используя конструкцию ことになった. Переведите.

Например: いつまで日本にいますか。—6月に．．． →

いつまで日本にいますか。—6月に国へ帰ることになりました。

1. 土曜日、買物をしたいのですが、いっしょに行きませんか。—ざんねんですが、明日．．． →
2. 山田先生はいつ帰って来ますか。—山田先生の電車は午後5時に、東京駅に．．． →
3. 大学をそつ業してから、何をするんですか。—会社で．．． →
4. 冬休みに旅行をしますか。—家庭の事情で．．． →
5. 試けんの時、だれが始めに答えますか。—セルゲイさんが．．． →
6. 山口さんは元気ですか。—いいえ、病気で．．． →
7. だれが大阪へ行きますか。—私が．．． →
8. 明日のご予定？—．．． →

14. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

I

1. Если возникнет пожар в день, когда сильный ветер, то это будет ужасно.
2. Между Москвой и Токио разница во времени 5 часов, значит, сейчас в Токио 11 часов вечера.
3. Он ложится спать в час ночи, встаёт в семь часов утра, поэтому выходит, что спит только шесть часов.
4. Билет подорожал на 10%, значит, он теперь стоит 110 рублей.
5. Пётр — сын моей тёти, значит он мой двоюродный брат.
6. Вы работаете в этой компании? Получается, что в этой компании могут работать и студенты 4-го курса.

II

1. Вечером получилось так, что я вместе с ними поужинал.
2. Было решено, что на зимние каникулы он поедет в Саппоро.
3. Было решено, что мы все встретимся в Киото.
4. Решено, что завтра она поедет с нами на демонстрацию одежды зимнего сезона.
5. Получилось так, что я не смог с ним встретиться.
6. Получилось так, что мы опоздали к условленному времени.

III

1. По субботам занятия в университете до часа дня.
2. По понедельникам этот музей закрыт.
3. В этом универмаге каждое воскресенье с 8 до 10 часов утра проводят большую распродажу.
4. Так заведено, что на этой площади выставляется самая большая новогодняя ёлка.
5. В этой семье заведено, что в квартире убираются дети.
6. В этом универмаге по средам проводят демонстрацию кимоно.

15. Составьте из двух предложений одно с союзом 時. Переведите.

- I. Например:** おいしいコーヒーが飲みたいです。喫茶店へ行きます。→
おいしいコーヒーが飲みたい時、喫茶店へ行きます。

1. 頭が痛いです。薬を飲みます。→
2. 寒いです。暖かい洋服を着ます。→
3. ひまがないです。友だちと会いません。→
4. かぜがひどいです。うちにいます。→
5. 天気がいいです。近くの公園へ散歩に行きます。→
6. 着物がないです。レンタルで借ります。→

- II. Например:** 今度モスクワに行く。山本さんに電話をかけてください。
い。→ 今度モスクワに行く時、山本さんに電話をかけてください。

1. かのじょは着物を着る。お母さんにいつも着せてもらいました。→
2. 日本に来る。冬用の洋服を持って来なかった。→
3. ジャケットをえらぶ。ほしい青いジャケットがなかった。→
4. あの人はテレビを見る。めがねをかけます。→
5. お年がの品物を包む。ふろしきを使います。→
6. うちでのんびりする。着物を着ている。→

III. Например: 国に帰った。学校の友だちと会いたいと思った。→
 国に帰った時、学校の友だちと会いたいと思った。

1. セルゲイは試着室でスラックスをはいてみた。店員はスラックスを何本持って来た。→
2. 三人は二階に上がった。店内放送が流れた。→
3. うちに帰った。日本から帰った兄と会いました。→
4. 初めて会いました。「はじめまして」と言います。→
5. 昨日みんながテレビを見ていた。私は漢字をふく習した。→
6. 今度デパートに行った。暖かいコートを買いたいと思います。→

16. Составьте диалоги по образцу, используя данные выражения. Переведите.

Например: (外国に行く) (どんなじゅんぴをする) →
 — 外国に行く時、どんなじゅんぴをしたいと思いますか。
 — ポストンバッグを買いたいと思います。

1. (国へ帰る) (何で行きますか。) →
2. (旅行に行く) (何を持っていく) →
3. (京都へ行った) (何を見る) →
4. (ジャケットを買う) (何の色をえらぶ) →
5. (品物を包む) (どんな紙を使う) →
6. (デモンストレーションが終わった) (どこへ行く) →
7. (図書館へ行った) (どの本を借りる) →
8. (レディースフロアに行った) (何を買う) →

17. Соедините правильно предложения. Переведите.

1. ことばが分からない	1. スーツケースを持っていく。
2. 電車に乗る	2. 本を読む。
3. 旅行に行く	3. 「はじめまして」といいます。
4. 時間がある	4. 切符を買う。
5. 朝、起きた	5. 先生に聞いてみてください。
6. 人と初めて会った	6. おふろに入ります。
7. 日本語の文法が分からない	7. はをみがきます。
8. 疲れてうちに帰った	8. 辞典をひく。

18. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

I

Действие, выраженное сказуемым главного предложения, предшествует действию, выраженному сказуемым придаточного предложения, или происходит одновременно.

Урок 22

1. Я всегда, когда покупаю обувь, долго её меряю. 2. Её бабушка, когда идёт в гости, надевает кимоно. 3. Она всегда, когда едет в путешествие, составляет список вещей, необходимых для путешествия. 4. Я зашла в отдел сумок, когда выходила из магазина. 5. Мы часто используем фурсики, когда заворачиваем в них новогодние подарки. 6. Когда мы туда поехали, то не взяли с собой летние вещи. 7. Когда я отправился в путешествие, то купил фотоаппарат. 8. Когда он работает на компьютере, то надевает очки.

II

Действие, выраженное сказуемым главного предложения, происходит после действия, выраженного сказуемым придаточного предложения.

1. Я зайду в магазин канцелярских товаров, когда поеду на Канду. 2. Она, когда приходит домой, всегда надевает юката. 3. Когда они поднялись на эскалаторе на 3-й этаж, то услышали объявление по радио универмага. 4. Когда мы пришли на демонстрацию кимоно, то там встретили Юкико. 5. Когда мы купили подарок, то красиво завернули его в фурсики. 6. Когда он померил брюки, которые принёс продавец, то решил купить две пары, которые ему были как раз. 7. Когда он надел форменную одежду, я его не узнал. 8. Когда мы прошли в примерочную, продавец принёс нам несколько жакетов.

III

1. Часто, когда есть свободное время, нет денег. 2. Бабушка, когда хорошо себя чувствует, выходит из дома и идёт гулять в парк. 3. Когда дети были маленькие, то мы жили в Нара. 4. Когда мы были в Токио, то встречались со многими людьми. 5. Он приходил, когда я спал. 6. Когда у нас есть вопросы, мы всегда спрашиваем у преподавателя. 7. Когда холодно, я всегда надеваю это пальто. 8. Когда было жарко, она не выходила из дома.

19. Дополните следующие предложения, преобразовав их по образцу. Переведите.

Например: 新聞を読む → 新聞を読もうとした時、電話がなりました。

1. 9時の電車に乗る →
2. おふろに入る →
3. 電話をかける →
4. カウンターでお金をはらう →
5. デパートを出る →
6. 友だちとゆっくり話す →
7. 着物のデモンストレーションに行く →
8. 図書館で本を借りる →

20. Дополните следующие предложения, высказав причину невыполнения действий, которые уже «готовы были совершить». Переведите.

Например: 電気を（つける）が、．．． → 電気をつけようと思いました
が、日が出て、明るくなりました。

1. ドアを（あける）が、．．． →
2. セルゲイさんは黒いスーツケースを（買う）が、．．． →
3. エスカレーターに（乗る）が、．．． →
4. うちを（出る）が、．．． →
5. 紳士売り場に（上がる）が、．．． →
6. 新宿で電車を（降りる）が、．．． →
7. あの人にそれについて（話す）が、．．． →
8. あの人に電話を（かける）が、．．． →

21. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Он пытался это забыть, но не мог. 2. Он уже собрался пойти с нами в магазин, но вспомнил о назначенной встрече и не пошёл. 3. Он собрался ехать на электричке, но опоздал, поэтому поехал на автобусе. 4. Так как он едет в путешествие, то собирается купить дорожную сумку. 5. Акико тоже собирается поехать в Киото. 6. Они спустились на этаж, где продают продукты, и собирались купить фрукты и напитки для вечеринки. 7. Он собирался поехать на Хоккайдо, уже купил билет, но по семейным обстоятельствам не смог поехать. 8. Он уже собрался купить эти ботинки, примерил ещё раз, но всё же не купил, так как были немного тесноваты. 9. Она собиралась украсить дом к Рождеству, купила украшения, но заболела и ничего не сделала. 10. У него, вероятно, нет желания попытаться это запомнить.

22. Употребите слова, данные в скобках, как цель действия, описываемого в предложении. Переведите.

Например: 先生は（説明）地図を持って来ました。 →
先生は説明のために地図を持って来ました。

1. （旅行）いろいろな物を買った。 →
2. （パーティー）果物やお菓子などを持って来た。 →
3. （デモンストレーション）美しい着物がじゅんぴしてあった。 →
4. （コンサート）ギターを借りた。 →
5. （レポート）しりょうをあつめました。 →
6. （日本語の勉強）辞典が要ります。 →
7. （お年がの品物）ふろしきを使います。 →
8. （あの人）プレゼントを買った。 →

23. Дополните предложения, рассматривая данные как

а) придаточные предложения цели. Переведите.

Например: 日本の事情をよく知る。 →
日本の事情をよく知るために、日本語を勉強しています。

1. お医者さんにみてもらう。→
2. 着付けの先生の説明を聞く。→
3. スラックスをはいてみる。→
4. 飲物やお菓子を買う。→
5. 旅行の行き先を決める。→
6. 部屋を暖かくする。→

б) главные в сложноподчинённых цели. Переведите.

Например: 大学に入りました。→

医者になるために、大学に入りました。

1. 手紙を書く。→
2. デパートへ行く。→
3. 薬屋へ行く。→
4. 日本地理についての本を読んだ。→
5. 着物のデモンストレーションに行く。→
6. 紳士売り場に上がった。→

24. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

I

1. Люди живут (くらす) не ради еды. 2. Он работает для семьи. 3. Для детей это не годится. (ならない) 4. Для него это очень важно. 5. Для детей лучше жить за городом. 6. Для первокурсника эта книга — трудная. 7. Всё это он сделал для неё. 8. Эти вещи необходимы для путешествия.

II

1. Для того чтобы прийти в университет к 9.30, он выходит из дома в 8 часов. 2. Он учит иероглифы, чтобы читать по-японски. 3. Для того чтобы изучить японский язык, требуется много времени. 4. Он поехал на Канду для того, чтобы купить книги, нужные по специальности. 5. Для того чтобы чувствовать себя дома свободно, он иногда надевает кимоно. 6. Он пошёл в универмаг, чтобы купить дорожную сумку. 7. Она поднялась на шестой этаж для того, чтобы пойти на демонстрацию способов завязывания фуросики. 8. Он прошёл в примерочную, чтобы померить брюки.

25. Прочитайте диалог, заменяя подчёркнутые выражения на данные ниже. Переведите.

着物のデモンストレーションに行く →

田中: 着物のデモンストレーションに行きますか。

明子: ええ、行こうと思っています。

田中: アンナさんは?

明子: アンナさんも行くだろうとおもいます。

1. 旅行にカメラを持っていく →
2. 新しいボストンバッグを買う →
3. 山へスキーをやりに行く →
4. 冬休みに旅行する →
5. 寮にクリスマスの飾りをかける →
6. 山田先生とそうだんする。→

26. Употребите данные предложения как прямую и косвенную речь. Переведите.

Например: 私は明日買い物に行きます。→

アンナさんは「明日買い物に行きます。」といいました。

アンナさんは明日買い物に行くといいました。

1. 私は新しいジャケットを買いしたいと思います。→
2. 私は今朝7時に起きました。→
3. 私は大きいスーツケースを買いません。→
4. 私は昨日パーティーに行きませんでした。→
5. 私はまず着物のデモンストレーションへ行きたいです。→
6. 私はそのスラックスを買いたくないです。→
7. 私はおりたたみのかさを買いたかったです。→
8. 私は昨日どこへも行きたくなかったです。→
9. 私は果物が好きです。→
10. 私は医者ではありません。→
11. 私は前にはその会社の社員でした。→
12. 私はモスクワ大学の学生ではありませんでした。→

27. Преобразуйте предложения по образцу. Переведите.

Например: セルゲイ：「今日は、買い物に行きます。」

セルゲイさんは、今日は買い物に行くといっています。

1. アンナ：   「買い物が忙しかったです。」
2. 明子：   「今日は疲れました。」
3. 着付けの先生：   「年の始めはよく着物を着ます。」
4. 山田先生：   「あしたひまです。」
5. セルゲイ：   「試けんはまだ終わっていません。」
6. 店員：   「今年、このデザインが一番はやっています。」
7. アンナ：   「このかさはきれいです。」
8. 田中：   「今日は宿題が多い。」

Урок 22

28. Скажите по два варианта ответов на данные вопросы по образцу. Переведите.

Например: 土曜日の午前は電車がこんでいますか。→
—土曜日の午前は電車がこんでいると思います。
—いいえ、土曜日の午前は電車がこんでいないと思います。

1. 今日はデパートはえい業していますか。→
2. このデパートには、着物が展示してありますか。→
3. このコーヒーにさとうが入っていますか。→
4. セルゲイさんは冬休みに国へ帰りますか。→
5. あの本屋は駅から遠いですか。→
6. このふろしきは高いですか。→
7. 着物はべんりですか。→
8. あの人はお医者さんですか。→

29. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

I

1. Танака сказал, что Анна и Сергей собираются поехать в путешествие в Киото. 2. Он думал, что там не нужны тёплые вещи. 3. Он говорит, что ему для путешествия необходимы разные вещи. 4. Она говорит, что перед Рождеством Гиндза очень красиво украшена. 5. Она сказала, что завтра вместе с нами поедет в магазин. 6. Она говорит, что в декабре все магазины работают без выходных. 7. Акико сказала, что у неё нет ни одного кимоно. 8. Сергей сказал, что он не смог купить брюки, так как не было его размера. 9. Он думает, что эта дорожная сумка подойдёт для путешествия. 10. Она думает, что завтра, когда пойдёт в магазин, то купит для всех новогодние подарки.

II

1. Он спросил: «Где находится отдел мужской одежды?» 2. Он сказал: «Акико и Анна идите на демонстрацию кимоно, а я пойду в обувной отдел покупать ботинки». 3. Акико сказала: «Эта новогодняя ёлка самая большая и красивая на Гиндзе». 4. По радио сказали: «Сегодня в холле 8-го этажа выставлены кимоно. Уважаемые посетители, пожалуйста, посетите выставку». 5. Продавец сказал: «К сожалению, у нас нет рубашек вашего размера».

30. Соедините слова, вставив в пропуски соответствующие падежные показатели. Переведите.

I.	いろいろな物 ( )	はいてみる
	物 ( ) リスト ( )	あきらめる
	エスカレーター ( )	始まる
	ホール ( ) デモンストレーション ( )	会う

II.	あの人 ( )	乗る
	スラックス ( ) 試着室 ( )	書き出す
	コート ( )	要る
	サイズ ( )	包む
	ワイシャツ ( )	向く
	ホール ( ) 着物 ( )	教える
	デモンストレーション ( ) 着物の着方 ( )	合わせる
	お年がの品物 ( )	のんびりする
	家 ( )	展示する
	こっち ( )	合う

31. Назовите синонимы следующих слов:

要る、婦人、衣類

32. Назовите антонимы следующих слов:

えい業する、売る、紳士、短い、下る、忘れる

33. Выберите из данного списка слова, относящиеся к темам: «универмаг», «покупка женской одежды», «покупка мужской одежды», «демонстрация кимоно». Составьте рассказы по этим темам, используя выбранные слова.

定休日、売り場、デモンストレーション、紳士服、試着室、はいてみる、着てみる、ワイシャツ、ジャケット、ハーフコート、着方、店内放送、ふろしき、ブーツ、展示する、そで、かさ、ぴったり、食料品、包む、着付けの先生、ネクタイ、くつ、サイズ、似合う

34. Прочитайте и переведите письменно со словарём следующий текст.

ロシアの名産 プラトーク

「女性のおみやげには何がいいでしょうか。」ロシアのおみやげにはいろいろなアクセサリーがあります。しかし、どれも高いです。もっと安くてロシア的なものにプラトークがあります。

ロシア語の「プラトーク」という言葉はスカーフやショールやハンカチを意味します。日本でも最近、スカーフやショールを使ったファッションがはやっていますが、ロシアではむかしからずっと色あざやかな模様のプラトークを使っていました。以前は、プラトークは結婚式の時の幸福のシンボルでした。また、長く寒い冬にはプラトークは花を忘れたくない女性の気持ちを表していました。ロ

Урок 22

シア正教の規則では、女性は教会の中では必ず頭に何かをかぶることになっています。その時にも、プラトークを使います。プラトークは頭にかぶることもできますし、肩にかけることも、首にまくこともできます。ロシアの生活には不可欠なものです。

寒い季節には、オレンブルグのプラトークがいいでしょう。レース編みで、白や灰色のものもあります。このプラトークは鳥の羽根を使って作りますから、とてもかるくて暖かいです。とくにいいものはうすくて、ゆびわに通すことができます。

СЛОВАРЬ

名産	めいさん	достопримечательность, сувенир
プラトーク		платок
女性	じょせい	женщины, женский пол
アクセサリー	accessory	аксессуары
スカーフ	scarf	шарф
ショール	shawl	шаль
ハンカチ	handkerchief	носовой платок
意味する	いみする	иметь значение
あざやか (な)		яркий
模様	もよう	узор
以前	いぜん	раньше, прежде
結婚式	けっこんしき	свадьба
幸福	こうふく	счастье
シンボル	symbol	символ
表す	あらわす	выражать, проявлять
正教	せいきょう	православие
規則	きそく	правило
教会	きょうかい	православная церковь
かぶる		надевать на голову
肩	かた	плечо
まく		наматывать
生活	せいかつ	жизнь
不可欠 (な)	ふかけつ (な)	необходимый
レース	lace	кружева
編み	あみ	вязанье
灰色	はいいろ	серый
羽根	はね	пух
ゆびわ		кольцо

35. Расскажите о каком-либо изделии, которым славится местность, где вы живёте.

36. Расскажите о том, как вы ходили в магазин покупать одежду.

37. Расскажите о кимоно.

38. Опишите фотографии, данные в приложении к уроку 22.

39. Напишите сочинения на темы:

а) Покупки для путешествия; б) Рождественские подарки.

40. Переведите следующие фразеологические выражения.

必要は発明の母, 好みは人々様々

41. Соедините правильно фразеологические выражения и их переводы.

1. 一長一短

1. сколько людей, столько и мнений

2. 三人三様

2. за гроши, по дешёвке

3. 二束三文
にそくさんもん

3. достоинства и недостатки

42. Определите ключи у следующих иероглифов.

円、付、包、若、紳、飾、形、類、普

43. Напишите иероглифы, имеющие следующие оны.

ヨウ、シ、フ、ツウ、ジ、ゴウ、テン、イ

44. Выделите из данных списков иероглифов иероглифы с одинаковыми

а) онами:

円、向、付、間、毎、様、示、法、普、大、管、展、字、紳、枚、婦、景
姿、高、号、新、遠、痛、天、神、時、館、台、方、園、包、親、化、行、自、父、
四、寝、要、師、寒、以、診、持、慣、衣、菓、店、公、放、通、辞、果、形、
始、用、使、飾、似、医、洋、題、史、典、合、食、寺、信、植

б) ключами:

頭、話、好、近、食、様、紙、題、草、飲、診、枚、士、類、信、普、東、
情、号、時、道、姉、急、社、来、壳、飾、神、曜、校、似、茶、憤、試、合、
語、紳、同、菓、婦、通、方、束、姿、若、旅、使、説、ロ、付、必、向

45. Вставьте в пропуски соответствующие иероглифы.

．．．．．な．．．をリストに書き出した。

ひつよう   もの

. . . デパートは. . . . . がある。
ふつう   ていきゅうび
あの人は. . . . . に行った。
しんしふくうりば
あの人は. . が. . . く、サイズが. . わない。
せ   たか   あ
その時. . . . . が. . . れた。
てんないほうそう   なが
あの人はスラックスを. . . . . ではいてみた。
しちやくしつ
ホールには. . . . しい. . . . が. . . してあった。
うつく   きもの   てんじ
. . . . . を. . . れて. . . . . をしていた。
やくそく   わす   かいもの

46. Соедините правильно слова и их чтение.

約束 習慣 放送 お客様 大切 衣類
ほうそう いるい たいせつ やくそく しゅうかん おきやくさま

47. Соедините иероглифы для образования слов.

婦類 放物 展要 試送 紳束 約着 着人 普士 衣通 必示

48. Составьте слова из данных ниже иероглифов.

慣、室、送、束、展、約、小、習、示、必、物、要、着、放、試

49. Вставьте вместо вопросительных знаков иероглифы, чтобы получились слова.

小 着 品 売り 紳 富 ? 大 新
? ? 所 ? 方 付け ? 符 ? 題

50. Скажите оны, куны и значения следующих иероглифов.

円、母、必、師、付、惡、示、借、包、忘、衣、朝、類、思、合、
 雪、向、池、似、花、枚、注、形、和、若、英、要、乘、姿、同、
 背、段、束、鉄、放、葉、通、海、展、町、紳、義、短、痛、婦、
 眠、菓、曲、普、回、飾、太、試、景、慣、房、様、勉、題、初

51. Прочитайте следующие иероглифы, используя знание чтения онов и кунов. Попробуйте перевести, исходя из значений иероглифов.

- a) 通行 2 通用 3 通学 4 動向 5 背景 6 背後 7 要約 8 題名 9 話題
10 付近 11 必然 12 試作 13 慣行 14 向上 15 合同 16 神道 17 類似
b) 1 首飾り 2 背中 3 向う側 4 花束 5 若手 6 若々しい 7 若者

**52. Прочитайте следующие фамилии, используя знание чтения кунов.
Проверьте себя по данному в конце учебника чтению этих слов.**

- 1 向山 2 若山 3 若島 4 若原 5 若木 6 若松

УРОК 23

ГРАММАТИКА

§ 1. Страдательный залог

Страдательный залог в японском языке образуется от переходных и некоторых непереходных глаголов. Формы страдательного залога образуются следующим образом.

Глаголы 1-го спряжения: 1-я основа + れる, например:

読む: 読ま + れる → 読まれる *читаться, быть прочитанным*

Глаголы 2-го спряжения: 1-я основа + られる, например:

食べる: 食べ + られる → *быть съеденным*

Глагол する: される *быть сделанным, делается*

Глагол 来る: 1-я основа 来 + られる → 来られる (об употреблении непереходных глаголов в форме страдательного залога в уроке 24).

Все глаголы в форме страдательного залога изменяются как глаголы 2-го спряжения.

Страдательный залог употребляется для передачи ряда значений. В этом уроке рассмотрим некоторые из них.

1. Собственно страдательное значение у переходных глаголов.

Переходные глаголы в форме страдательного залога становятся непереходными и употребляются в собственно страдательном значении, например:

作る *делать* – 作られる *делаться*

忘れる *забывать* – 忘れられる *быть забытым*

Структура предложения со сказуемым в форме страдательного залога в собственно страдательной функции следующая:

A が (は) B に (によって、より、から) C, где

A – прямой или косвенный объект действия, то есть то лицо или тот предмет, который подвергается действию.

B – деятель, источник действия, то есть лицо, кем совершается действие.

C – глагол в форме страдательного залога, например:

今日の授業の時、アンナさんは山田先生にほめられた。 *Сегодня на уроке Анну похвалил Ямада-сэнсэй. (Анна была похвалена Ямада-сэнсэй.)*

Форма на から употребляется в том случае, когда действие исходит непосредственно от действующего лица или когда источник действия выражает чувства, эмоции, передаёт какое-либо сообщение, например:

あの人はみんなからその旅行について聞かれました。 *Его все спрашивали об этом путешествии.*

Форма на によって употребляется в публицистической речи, например:

そのニュースはロシアテレビによって放送されました。 *Эту новость сообщили по Российскому телевидению.*

2. Выражение возможности.

Страдательный залог употребляется также для выражения возможности – невозможности совершения действия (обычно у глаголов 2-го спряжения).

Структура предложения со сказуемым в форме страдательного залога в значении возможности совершения действия следующая:

AはBがC, где

A – деятель, то есть лицо, которое может совершить действие.

B – объект действия, то есть то, что (с чем) можно совершить.

C – глагол в форме страдательного залога, например:

イワノフさんはさしみが食べられます。Иванов может есть сасими.

Глагол *する* не употребляется в форме страдательного залога для обозначения возможности – невозможности совершения действия. В этом значении вместо него употребляется глагол *できる*, например:

アンナさんはテニスができます。Анна умеет играть в теннис.

文れい

1. この建物は三年前に建てられた。
2. あの人はだれからも信らい (доверие) されている。
3. この絵はレーピンによってかかれた。
4. そのしつもんはだれも答えられなかった。
5. あのえいがはどこで見られますか。
6. 昨日は遅くまで寝られませんでした。

§ 2. Результативная направленность действия

Глагол *おく* *класть* после деепричастной формы глагола на *て/で* обозначает, что результат действия, выраженного глаголом в форме на *て/で*, сохраняется и будет использован в будущем, например:

とをあけておいてください。Откройте, пожалуйста, дверь (и не закрывайте).

Конструкции с *おく* образуются только от глаголов, обозначающих контролируемые действия, поэтому подлежащие в предложениях со сказуемым в форме на *て/で* *おく* всегда одушевлённые.

文れい

1. 明日パーティーをするので、飲物を買っておいた。
2. 来年日本へ行くので、日本語を勉強しておきます。
3. これははこの中に入れておきましょう。
4. コンサートの前に少し休んでおきましょう。

§ 3. Необратимость результата действия

Глагол *しまう* *заканчивать* после деепричастной формы глагола на *て/で* обозначает необратимость изменения, возникшего в результате совершения действия, выраженного глаголом в форме на *て/で*, например:

電車が行ってしまいました。 *Электричка ушла. (Я не успел).*

В предложениях с глагольной формой на *て/で* *しまう* часто употребляются наречия *すっかり* *полностью*, *全部* *всё*, например:

それについてすっかり忘れてしまった。 *Совсем забыл об этом.*

Форма на *て/で* *しまう* может передавать непредвиденный или ошибочный результат совершённого действия, например:

私はちがうバスに乗ってしまった。 *Я сел (по ошибке) в другой автобус.*

В некоторых случаях предложение со сказуемым в форме на *て/で* *しまう* может иметь два значения, например:

子どもはお菓子を食べてしまった。 *Ребёнок съел все сладости. и Ребёнок переел сладостей. (Хотя он не думал, что так получится.)*

文れい

1. 山川さんは二日でその本を読んでしまいました。
2. 宿題をもうしてしまいましたか。
3. 早くご飯を食べてしまいなさい。
4. あの人はすっかり英語を忘れてしまいました。

§ 4. Многократный вид

Формы многократного вида образуются присоединением суффикса *り* к простой форме прошедшего времени глагола, предикативного прилагательного, связки, например:

読む：読んだ+り → 読んだり

寒い：寒かった+り → 寒かったり

しずか：しずかだった+り → しずかだったり

Многократный вид может указывать на:

1) неоднократное чередование действий, качеств, предметов, например:

あの人は講義に出たり、出なかったりです。 *Он то ходит, то не ходит на лекции.*

2) то, что действие, качество меняется в зависимости от лица, места, времени и т. д., в таких предложениях часто употребляются слова с глагольным послелогом *によって*, например:

朝食は人によってご飯だったり、パンだったりします。 *В зависимости от человека, кто на завтрак выбирает рис, а кто – хлеб.*

3) репрезентативность, то есть когда из ряда подобных действий приводятся в качестве примера несколько или одно действие, например:

日曜日には、テレビを見たり音楽を聞いたりしてのんびりすごします。 *В воскресенье я приятно провожу время – смотрю телевизор, слушаю музыку и т. п.*

学校の友だちとめったに会わないのですが、年に二・三回はいっしょに食事したりします。 *Я редко встречаюсь со школьными друзьями, но несколько раз в год мы вместе обедаем (куда-нибудь ходим, общаемся и т. п.).*

После последнего глагола, прилагательного в форме на *たり/だり* стоит глагол *する* или связка *です*, через формы которых выражается время и наклонение, например:

毎日授業の時、テキストを読んだり、漢字を書いたりします。 *Каждый день на занятиях мы читаем тексты, пишем иероглифы.*

今週の日曜日は DVD を見たり、本を読んだりしました。 *В это воскресенье я смотрел DVD, читал книгу.*

Связка *です* употребляется достаточно редко, в основном при описании чередования противоположных действий, качеств, выраженных как разными словами, так и просто утвердительной и отрицательной формами одного глагола или прилагательного, например:

かのじよはないたりわらったりです。 *Она то плачет, то смеётся.*

あの人はたいへん忙しかったり、あまり忙しくなかったりでした。 *Он то был очень занят, то не очень.*

В предложении кроме глаголов и прилагательных в форме на *たり/だり* *する* может употребляться глагол или прилагательное, обобщающие данные в предложении действия или признаки, например:

学生は毎日プールでおよいだり、テニスをしたりして、スポーツをしている。 *Студенты каждый день занимаются спортом: плавают в бассейне, играют в теннис и др.*

文れい

1. 日本語の先生は日本人だったり、ロシア人だったりします。
2. 教室にはコンピュータを使ったり、コンピュータを使わなかったりしている学生がいます。
3. 私たちは歌ったり、ピアノをひいたりしました。
4. あの店のさかなは新せん(свежий)だったり、新せんではなかったりです。
5. あの人はここへ来たり、来なかったりです。
6. パーティーでは、ダンスをしたり、話したりして、楽しかったです。

§ 5. Двойной падеж

Дополнение, выраженное именем существительным или местоимением в косвенном падеже, может подчиняться не только сказуемому, но и подлежащему или дополнению, выраженному именем. Такая связь осуществляется через форму родительного падежа на *の*, то есть получается соединение как бы двумя падежами, например:

兄からの手紙 *письмо от брата*

Двойной падеж образуется с именами, стоящими во всех косвенных падежах, кроме に, вместо которого употребляется показатель направления движения へ, например:

京都への旅行 *путешествие в Киото*

文れい

1. これは明子さんからのプレゼントです。
2. 明子さんとの旅行は楽しかった。
3. 山田先生の講義は 10 時から 12 時までの授業です。
4. このバスは新宿までのバスですか。

§ 6. Придаточные условно-временные предложения

Для образования придаточных условно-временных предложений используются условные формы глаголов, предикативных прилагательных, связок.

Условно-временные формы образуются следующим образом.

1. Глаголы:

а) утвердительная форма: 4-я основа + суффикс ば, например:

読む: 読め + ば → 読めば *если читать*

見る: 見れ + ば → 見れば *если смотреть*

б) отрицательная форма: 1-я основа + なければ, например:

読む: 読ま + なければ → 読まなければ *если не читать*

見る: 見 + なければ → 見なければ *если не смотреть*

2. Предикативные прилагательные:

а) утвердительная форма: основа на けれ¹ + суффикс ば, например:

寒い: 寒けれ + ば → 寒ければ *если холодно*

б) отрицательная форма: основа на く + なければ, например:

寒い: 寒く + なければ → 寒くなければ *если не холодно*

3. Связки:

а) утвердительная форма:

в письменной речи であれば, в разговорной речи – ならば, например:

学生であれば *если студент*

学生ならば *если студент*

б) отрицательная форма: でなければ, например:

学生でなければ *если не студент*

Форма на ば обозначает достаточно очевидные общие и конкретные условия совершения действий, например:

今行けば、間に合います。 *Если пойти сейчас, то успеем.*

安ければ、買います。 *Если дешево, то куплю.*

学生ならば、切符は少し安い。 *Если студент, то билеты немного дешевле.*

¹ О форме прилагательных на けれ см. урок 10.

Форма *на ば* употребляется при описании таких ситуаций, когда (A ば、B) тождественно (A でなければ、B でない), например:

雨が降れば、うちにいます。Если будет дождь, то буду дома.

雨が降らなければ、友だちとはやしにハイキングに行きます。Если не будет дождя, то с другом пойду на прогулку в лес. (не буду дома)

Если сказуемое придаточного предложения выражено прилагательным или глаголом, выражающим состояние лица, предмета, (но не действие!), то сказуемое главного предложения может передавать повеление, просьбу, приказание и т. п., например:

寒ければ、窓をしめてください。Если холодно, то закройте окно.

Если в сложном предложении подлежащее общее для главного и придаточного, то сказуемое придаточного предложения выражено глаголом, обозначающим контролируемое действие, а сказуемое главного предложения – глаголом, обозначающим состояние предмета, лица, или наоборот, например:

京都へ行けば、ふるいお寺がたくさん見られます。Если (когда) я поеду в Киото, то смогу посмотреть много древних буддийских храмов.

私はお金があれば、おみやげを買う。Если (когда) у меня будут деньги, то я куплю сувениры.

Форма *на ば* более характерна для письменного языка.

文れい

1. 車で行けば 30 分で行ける。
2. 雨が降らなければ、公園へ行きます。
3. 天気がよければ、山へ行きます。
4. 忙しくなければ、今日会いませんか。
5. あそこがしずかならば、あそこで話しましょう。
6. 四年生でなければ、このテキストが読めないでしょう。

§ 7. Устойчивая грамматическая конструкция: условная форма глагола *на ば+いい (です)*

Значение целесообразности совершения действия или качества, совет, пожелание, косвенное долженствование передаётся конструкцией: условная форма глагола *на ば+いい (です)*, например:

漢字で書けばいいです。Следует писать иероглифами.

Прилагательное *いい* в форме прошедшего времени *よかった* указывает на то, что совет не был осуществлён, на русский язык часто переводится сослагательным наклонением – *надо было бы*, например:

早く来ればよかった。Надо было бы прийти пораньше.

1. お医者さんにみてもらえばいい。
2. 帰りはバスで行けばいい。
3. この薬を飲めばよかった。
4. 先生に聞けばよかった。

§ 8. Субстантивация глаголов и прилагательных

В японском языке существуют специальные слова – субстантиваторы, которые, присоединяясь к заключительной основе глаголов или прилагательных, превращают их формально в существительные, что позволяет глаголам и прилагательным выполнять в предложении функции подлежащего, прямого или косвенного дополнения.

Полупредикативные прилагательные со связкой в форме настоящего-будущего времени в позиции перед субстантиватором имеют форму на な.

В данном уроке рассматриваются формальные существительные こと, の, もの.

Глагол + こと (の) обозначает действие, выраженное данным глаголом, например:

妹はダンスすること (の) が好きです。 *Младшая сестра любит танцевать.*

Прилагательное + こと (の) обозначает признак, свойство, качество, выраженное данным прилагательным, например:

大事なことはもう全部話しました。 *Я уже всё важное рассказал.*

もう少し安いのはありませんか。 *Нет ли чего-нибудь подешевле?*

На русский язык такие конструкции часто переводятся, как «то, что», «тот, кто», «тогда, когда» и т. д., например:

買ったものを見せた。 *Показал то, что купил.*

Субстантиватор もの передает значение «человек» или «предмет» (раньше, когда служебные слова записывались иероглифами, они, соответственно, писались иероглифами 者 и 物), например:

何か書くものはありますか。 *Нет ли чего-нибудь, чем можно написать.*

Субстантиватор の употребляется тогда, когда описывается реально воспринимаемая ситуация. Поэтому, если в сказуемом используются глаголы, выражающие непосредственное восприятие событий органами чувств, т. е. глаголы 見る *видеть*, 聞く *слышать*, 感じる *чувствовать* и др., всегда используется субстантиватор の, например:

学生は先生が大学に入るのを見た。 *Студент видел, как преподаватель вошел в институт.*

Однако если указанные глаголы употребляются не в прямом значении чувственного восприятия, а в переносном значении, возможно употребление субстантиватора こと.

Сравним два предложения:

私は田中さんがピアノをひくのを聞いた。 *Я слышал, как Танака играл на фортепиано.*

私は田中さんがピアノをひくことを聞いた。*Я слышал, что Танака играет на фортепиано.*

Substantivator こと употребляется тогда, когда описывается абстрактная или воображаемая ситуация, например:

かのじょは宿題があったことを思い出した。*Она вспомнила о том, что было домашнее задание.*

Substantivator の наиболее универсален. С помощью substantivatora の может быть обозначено место и время действия, например:

教室に入ったのはちょうど9時だった。*В аудиторию вошли точно в 9 часов.*

昨日行ったのは、デパートだった。*Вчера мы ходили в универмаг. (То, куда мы вчера ходили, – универмаг.)*

С помощью substantivatorов целые предложения могут превращаться в подлежащее или дополнение другого предложения, например:

ロシア人が毎日食べているのはパンです。*Русские каждый день едят хлеб. (То, что русские едят каждый день, – хлеб.)*

京都へ行きたいと思っているのを聞いた。*Я слышал, что вы собираетесь поехать в Киото.*

文れい

1. 中島さんが夜クラブでピアノをひいていることを話した。
2. 自てん車に乗ることがきらいです。
3. イワノフさんが日本に行くことをしていますか。
4. 着物のデモンストレーションに行くものは三時にホールにあつまってください。
5. 駅に着いたのはちょうど12時でした。
6. つくえの上にあるものはパソコンと電気スタンドです。

§ 9. Уступительные придаточные предложения с союзом *のに*

Союз *のに* используется при образовании уступительно-противительных придаточных предложений для выражения яркого контраста реально происходящих событий, явлений. Уступительные придаточные предложения с союзом *のに* можно сопоставить с причинными предложениями с союзом *ので*, где также логически обусловлены всем понятные причинные связи, например:

たくさん勉強したのに、漢字のテストがよくなかった。*Хотя я много занимался, но плохо написал тест по иероглифам.*

たくさん勉強したので、漢字のテストがよかった。*Так как я много занимался, то хорошо написал тест по иероглифам.*

Союз *のに* употребляется после простых форм настоящего или прошедшего времени глаголов, предикативных прилагательных. У полупредикативных прилагательных и именной части составного именного сказуемого вместо связки настоящего времени *だ* используется суффикс *な*, в прошедшем времени – связка *だった*, например:

Урок 23

毎日漢字を勉強しているのに、よくおぼえられない。 *Хотя каждый день учу иероглифы, не могу их хорошо запомнить.*

このにくは高いのに、おいしくない。 *Хотя это мясо дорогое, но невкусное.*

あの人は 70 さいなのに、まだはたらいています。 *Хотя ему 70 лет, он ещё работает.*

かさはおりたたみのだったのに、あのバッグに入らなかった。 *Хотя зонтик был складной, но в ту сумку не помещался.*

В придаточных предложениях с союзом *のに* в главном предложении могут употребляться сказуемые, выраженные глаголами только в изъявительном наклонении, то есть не употребляются формы повелительного наклонения, совместного действия, пожелания совершить действие и т. д., в этом случае употребляется союз *けれども* (けれど、けど), например:

むずかしいけれども、してみてください。 *Хотя трудно, но попробуйте сделать.*

文れい

1. スラックスはいろいろあるのに、なかなかサイズが合わない。
2. 説明してもらったのに、まだわかりません。
3. 寒いのに、ハーフコートを着ないで出ました。
4. 三年生なのに、こんなにやさしいテキストが読めません。

СЛОВООБРАЗОВАНИЕ

§ 10. Вспомогательный глагол *こむ*

Глагол *こむ* может входить в состав сложных глаголов как вспомогательный, внося дополнительное значение *направленность действия внутрь*, например:

乗る *ехать* + *こむ* *направленность действия внутрь* →

乗りこむ *садиться (входить) в какой-либо вид транспорта*

§ 11. Суффикс *した*

Суффикс *した* используется для образования от наречий непредикативных прилагательных. Такие прилагательные могут употребляться только в определительной позиции, например:

ちょっと *немного* – ちょっとした *незначительный*

§ 12. Суффикс *毎*^{ごと}

Суффикс *毎* при существительных имеет значение *каждый*, например:

駅 *станция* – 駅毎 *каждая станция*

ПИСЬМЕННОСТЬ

§ 13. Иероглифы.

1.	心	シン こころ	центр сердце, душа	心 61 <i>сердце</i>
2.	止	シ とまる とめる やむ やめる	останавливаться, прекращаться останавливать, прекращать 1) переставать, прекращаться 2) исчезать 1) прекращать 2) переставать, бросать (что-л. делать)	止 77 <i>остановиться</i>
3.	戸	コ と	1) дом, семья 2) счетное слово для счета квартир в многоквартирном доме дверь	戸 63 <i>дверь</i>
4.	予	ヨ	заранее, предварительно	丿 6 крюк
5.	弁	ベン	1) речь, красноречие, диалект 2) различие 3) лепесток	卩 55 <i>двадцать</i>
6.	札	サツ ふだ	1) (бумажные) деньги 2) билет, талон бирка, ярлык, этикетка	木 75 <i>дерево</i>
7.	代	ダイ、タイ かえる かわる よ	1) поколение 2) цена, плата менять, обменивать заменять, замещать 1) век, эпоха, столетие 2) мир, свет	人, 亼 9 <i>человек</i>
8.	列	レツ	ряд, шеренга, колонна	刀, 刂 18 <i>меч</i>
9.	江	コウ え	бухта	水, 氵 85 <i>вода</i>
10.	当	トウ あたる	тот, данный 1) подходить, соответствовать 2) попадать 3) попадать (в цель)	小 42 <i>маленький</i>

Урок 23

		あてる	1) накладывать 2) попадать 3) попадать (в цель)	
11.	次	ジ つぎ つぐ	следующий следовать (за кем-л.)	欠 76 зевок
12.	改	カイ あらたまる あらためる	контроль, проверка обновляться, улучшаться обновлять, улучшать	支 66 складной стул
13.	泊	ハク とまる	останавливаться на ночлег, ночевать (в гостинице)	水, 氺 85
14.	並	ヘイ なみ ならぶ ならべる ならびに	средний, обычный стоять в ряд, равняться выстраивать, ставить в ряд наряду с этим, а также	一 1 один
15.	直	ジキ、チョク ただちに なおす なおる	прямо, непосредственно сразу, немедленно исправлять, чинить исправляться, улучшаться	目 109 глаз
16.	発	ハツ、ホツ	1) начинать(ся), возникать 2) выявлять, обнаруживать 3) издавать, публиковать 4) взрываться	𠂇 105 отправ- ляться
17.	指	シ さす ゆび	показывать палец	手 64 рука
18.	特	トク	в частности, особенно	牛, 牛 93 бык
19.	第	ダイ	1) префикс порядковых числительных 2) следующий	竹, 竹 118 бамбук
20.	窓	ソウ まど	окно	穴 116 пещера
21.	停	テイ	1) останавливаться 2) оставаться	人, 人 9

		とまる とめる	остановить	
22.	備	ビ そなえる	1) снабжать, оборудовать 2) готовить(ся)	人, イ 9
23.	続	ゾク つづく つづける	продолжаться, длиться продолжать	糸 120 длинная нить
24.	数	スウ、ス かず かぞえる	число, несколько число, количество считать	支 66
25.	意	イ	1) мысли, намерения, чувства 2) смысл, значение	心 61
26.	準	ジュン	1) уровень, норма 2) приравниваемый к...	水, ヱ 85
27.	幹	カン みき	основа ствол	干 51 сухой
28.	算	サン	счёт	竹, ^ノ 118
29.	線	セン	линия, черта	糸 120
30.	選	セン えらぶ	выбирать, отбирать	辵 162 дорога

§ 14. Фонетики.

止ーシ сам иероглиф 止
工ーコウ в иероглифе 江

白ーハク в иероглифе 泊
干ーカン в иероглифе 幹

§ 15. Иероглифическое написание введенных ранее слов.

次ーつぎ、窓ーまど、準備ーじゅんび、新幹線ーしんかんせん、特ーとく、意みーいみ、続くーつづく、選ぶーえらぶ、並べるーならべる、予定ーよてい、並ぶーならぶ、発音ーはつおん、本当ーほんとう、直すーなおす、直るーなおる、用意ーようい

新幹線

旅行の準備も終わり、アンナとセルゲイと明子は切符を買おうと思ったが、どんな列車に乗ればいいのかまよってしまった。特急で行けば、景色が見られるが、時間がかかる。新幹線で行けば早い、高い。けっきょく、京都まで新幹線で行き、京都から大阪までは電車で行くことにした。帰りはバスに乗る。

切符は出発の日に駅のみどりの窓口で買うことにしたが、ホテルは早めに近くの旅行代理店で予約をすることにした。代理店では予算に合わせてホテルや旅館を予約することができる。アンナは旅館に泊まったことがないから、旅館を予約してもらった。

当日の朝、駅のみどりの窓口へ行った。切符にはいろいろなタイプがあって、時間や予算に合わせて選べる。新幹線には、グリーン車と普通車があり、普通車は、さらに指定席と自由席に分かれている。三人は自由席で行くことにした。

東京駅は日本最大の駅で、JR、新幹線、地下鉄の地上と地下にプラットホームが 28 本ある。アンナとセルゲイと明子は改札を通過して 18 番線のホームに上がり、列車が入るのを待った。自由席の車両が止まる所には乗客が並んでいた。平日で、人はあまり多くなかった。発車 10 分前に、列車が入った。ドアがひらき、乗客が電車に乗りこんだ。三人の旅行が始まった。

江戸時代には、東京から京都まで歩いて数週間かかったが、げんざいは新幹線を使えば、2 時間 20 分で着く。

列車が走り出し、窓の外にはしばらく大きな町が続いた。だが、次第に景色は変わり始め、広々とした平野が見え、海も見えた。小田原を出ると、山が見え始めた。列車はトンネルをいくつもぬけた。温泉で有名な熱海の町が見えた。天気の良い日には、熱海をすぎた辺りから富士山が見えるというが、今日は見えなかった。

三人の乗っている列車には食堂車がついていなかった。お弁当を持ってくるのを忘れてしまったが、しばらくすると、かるい食事と、お菓子、飲

み物などをワゴンに乗せて売っている車内はんばいが来た。三人はサンドイッチとコーヒーを買って、窓の外の景色を見ながら食べた。列車の中で食べると、いつもなぜかとてもおいしい。

新幹線ではいろいろなサービスをしている。食事をしたり、電話をかけたり、新聞を読んだりすることができる。車内インターネットもある。

明子が下りの時こくひょうを見ようとする、車内アナウンスが聞こえた。「まもなく名古屋です。名古屋をしますと、次は京都に止まります。」

この新幹線で行くと、名古屋は東京から一つ目の駅だ。停車時間は駅毎に決まっていて、名古屋での停車時間は 2 分しかなかった。列車は名古屋を出て、次の停車駅の京都に向かった。

三人は景色を見たり、話をしたりして、新幹線での旅行を楽しんだ。名古屋を出て一時間あまりで京都に着いた。

ТЕКСТ 23-2

京都へ行く

田中 : 行き先を決めた？何で行くんだい？

セルゲイ : じつは、どんな列車に乗ればいいかまよっているんだ。

田中 : えっ、どうして？

セルゲイ : 新幹線で行けば、早いけど、景色がよく見られないし。

田中 : そうだね。特急は？

セルゲイ : 時間がかかるだろう。

田中 : じゃ、行きは新幹線で、帰りはバスにすれば。

セルゲイ : あっ、そうだね。それはいいね。

田中 : 切符は出発直前でも駅のみどりの窓口で買えるけど、ホテルは早めに予約しておいた方がいいよ。

セルゲイ : あ、そうか。わかった。どうもありがとう。

旅行代理店で

セルゲイ : あのう、ホテルを予約したいんですが。

かかり員 : ホテルの予約ですか。私がうけたまわります。

セルゲイ : そうですか。ええと、京都に 2 泊、それから大阪に 1 泊したいんですが。

かかり員： 京都が 2 泊、大阪が 1 泊ですね。京都は何日からのご予定ですか。

セルゲイ： 1 月 6 日からです。

かかり員： お部屋はおいくつご用意いたしましょうか。

セルゲイ： シングルを 1 つと、ツインを 1 つおねがいします。

かかり員： ご予算はどのくらいですか。

セルゲイ： そうですねえ。学生ですから、できるだけ安い方がいいです。でも、町の中心部からあまり遠くない方がいいんですが。

かかり員： はい。旅館でもよろしいですか。

セルゲイ： ええ、けっこうです。

かかり員： はい、分かりました。少々お待ちください。

時こくひょうの前で

セルゲイ： 時こくひょうを見に行こう。

明子： これは上りのよ。

アンナ： 上り？

明子： ええ、東京へ向かう列車は上りの列車で、東京から地方へ行く列車は下りの列車よ。

セルゲイ： あ、そう。そうか。「東京へ行く」ことは「上京する」という意みを持っているんだね。

明子： ええ、そう。私たちは東京から京都へ行くから、下りの時こくひょうよ。

アンナ： うん、分かった。

ホームで

セルゲイ： お弁当、持って来た？

アンナ： あっ、準備しておいたのに、忘れちゃった。どうしよう。

明子： だいじょうぶ。ホームの売店でも買えるし、車内はんぱいもあるから。

アンナ： でも、この列車には食堂車がついていなかったと思うけど。

明子： 食堂車はないけど、カフェテリアはあるわよ。

セルゲイ： よかった。じゃ、車内で何か買おう。

車内で

- セルゲイ : 次は名古屋だね。
 アンナ : 東京から一つ目の停車駅ね。停車時間はどのくらい？
 明子 : 普通は、1、2分しか止まらないけど。
 アンナ : そう。じゃ、ホームに出ることはできないわね。
 明子 : ええ、出ない方がいいわよ。
 セルゲイ : 名古屋、大きいね。明子さんは来たことがある？
 明子 : ええ。
 アンナ : あ、止まった。名古屋駅に着いたわよ。

СЛОВАРЬ
к тексту 23-1

1. 列車	れっしゃ	поезд
2. まよう		растеряться
3. 特急	とっきゅう	экспресс
4. 出発	しゅっぱつ	отправление
5. みどりの窓口	みどりのまどぐち	касса по продаже билетов на поезда дальнего следования
6. 早めに	はやめに	раньше
7. 旅行代理店	りょこうだいてん	туристическое агентство
8. 予約	よやく	предварительный заказ
9. 予算	よさん	бюджет, смета
10. ホテル	hotel	гостиница
11. 旅館	りょかん	гостиница японского типа
12. 泊まる	とまる	останавливаться на ночь
13. 当日	とうじつ	(тот) день
14. タイプ	type	тип, вид
15. グリーン車	グリーンしゃ	вагон 1-го класса
16. 普通車	ふつうしゃ	обычный вагон
17. さらに		снова, ещё
18. 指定席	していせき	нумерованное место
19. 自由席	じゆうせき	нenumерованное место
20. 分かれる	わかれる	делиться

Урок 23

21. 最大	さいだい	самый большой
22. 地上	ちじょう	наземный
23. 改札	かいさつ	проверка билетов, турникет
24. 線	せん	линия, путь
25. 車両	しゃりょう	вагон
26. 止まる	とまる	останавливаться
27. 発車	はっしゃ	отправление поезда
28. ひらく		открываться
29. 乗りこむ	のりこむ	садиться (в поезд)
30. 江戸	えど	Эдо – бывшее название Токио
31. 時代	じだい	эпоха, период
32. 江戸時代	えどじだい	эпоха Эдо (период с 1603 г. по 1867 г.)
33. げんざい		настоящее время
34. 走り出す	はしりだす	побежать, помчаться
35. だが		(союз) однако, но
36. 次第に	しだいに	постепенно
37. 広々とした	ひろびろとした	широкий, обширный
38. 見える	みえる	быть видным, виднеться
39. 小田原	おだわら	г. Одавара
40. トンネル	tunnel	туннель
41. いくつ (で) も		сколько угодно, много
42. ぬける		проходить (через что-либо)
43. 熱海	あたみ	г. Атами
44. 辺り	あたり	окрестности
45. 食堂車	しょくどうしゃ	вагон-ресторан
46. 弁当	べんとう	бэнто – завтрак или обед в коробке, взятый из дома или купленный в магазине
47. ワゴン	wagon	тележка, фургон, прицеп
48. 乗せる	のせる	класть, ставить (на)
49. 車内	しゃない	в вагоне
50. はん売	はんばい	продажа, продавец

51. なぜ		почему
52. サービス	service	обслуживание
53. 下り	くだり	поезд, идущий из Токио в провинцию
54. 時刻ひょう	じこくひょう	расписание
55. アナウンス	announce	объявление, сообщение
56. 聞こえる	きこえる	слышаться
57. まもなく		скоро
58. 名古屋	なごや	г. Нагоя
59. 停車	ていしゃ	остановка поезда
60. 向かう	むかう	отправляться (куда-либо)

СЛОВАРЬ к тексту 23-2

1. じつ		правда, действительность
2. 直前	ちよくぜん	непосредственно перед
3. かかり員	かかりいん	служащий
4. うけたまわる		слушать (вежл.)
5. 泊	はく	ночёвка
6. いたす		делать (о 1-м лице)
7. シングル	single	одноместный номер
8. ツイン	twin	двухместный номер с двумя кроватями
9. 中心部	ちゅうしんぶ	центральная часть
10. 少々	しょうしょう	немного
11. 上京する	じょうきょうする	приезжать в столицу (в Токио)
12. 上り	のぼり	поезд, идущий в Токио из провинции
13. 売店	ばいてん	киоск, ларёк
14. カフェテリア	cafeteria	кафе, кафетерий

СЛОВАРЬ к упражнениям урока 23

15. ほめる		хвалить
16. 日本製	にほんせい	«сделано в Японии»

Урок 23

17. よぶ		приглашать, звать
18. しょうたいする		приглашать
19. 出口	でぐち	выход
20. 転らん会	てんらんかい	выставка
21. 植物園	しょくぶつえん	ботанический сад
22. すてる		выбрасывать
23. 窓口	まどぐち	форточка
24. しお		соль
25. なくなる		кончаться, умирать
26. こまかい		мелкий
27. けんかする		ссориться
28. チーズ	cheese	сыр
29. バター	butter	(сливочное) масло
30. 間に合う	まにあう	успевать
31. 目ざめる	めざめる	просыпаться
32. なく		плакать
33. すごす		проводить (время)
34. LL 教室	エルエルきょうしつ	лингфонный кабинет
35. いくら		сколько (стоит)
36. めんかい		встреча
37. たのむ		просить, поручать
38. だめ (な)		непригодный, бесполезный
39. ぜひ		обязательно
40. 改札口	かいさつぐち	проход, где проверяют билеты
41. 時こく	じこく	время
42. しらべる		исследовать
43. 似る	にる	быть похожим
44. さわぎ		шум
45. パノラマ	panorama	панорама
46. テレビとう		телевизионная башня
47. 見分ける	みわける	узнавать, различать

КОММЕНТАРИЙ

1. Речевой этикет.

При заказе гостиницы, покупке билета служащий может спросить:
 ご予算はどのくらいですか。 *На какую сумму вы рассчитываете?*

2. Особенности разговорной речи.

• В разговорной речи широко употребляются междометия. В тексте этого урока встречается междометие あっ, передающее значения растерянности, удивления, например:

—行きは新幹線で、帰りはバスにすれば。

—あっ、そうだね。それはいいね。

—*Следует туда поехать на синкансэнэ, обратно – на автобусе.*

—*А, вот как! Это хорошо.*

• В мужской речи употребляется вопросительная частица だい, например:
 何で行くんだい? *На чём вы поедете?*

• В разговорной речи при произнесении форм на て/でしまう могут происходить фонетические изменения, а именно:

てしまう→ちやう： はなしてしまう→ はなしちやう

でしまう→じゃう： のんでしまう→ のんじゃう

てしまった→ちやった： はなしてしまった→ はなしちやった

でしまった→じゃった： のんでしまった→ のんじゃった

например:

忘れてしまった → 忘れちやった

• В разговорной речи при произнесении форм на て/でおく могут происходить фонетические изменения, а именно:

ておく→とく： みておく→みとく

でおく→どく： よんでおく→よんどく

• В вежливой речи, как уже говорилось в комментарии урока 20, используются специальные грамматические формы вежливости, примером их служат следующие формы.

ご用意いたしましょうか。 *(Вам) приготовить?*

おねがいします。 *(Я) прошу вас.*

Следует обратить внимание на употребление в вежливой речи префиксов お и ご, например, во фразе, произносимой служащим туристического агентства, お部屋はおいくつご用意いたしましょうか。 – эти префиксы встречаются со всеми словами.

3. Кроме глаголов 見る *видеть* и 聞く *слышать* в форме страдательного залога в значении возможности – 見られる, 聞かれる, в том же значении могут употребляться глаголы 見える *виднеться* и 聞こえる *слышаться*.

Глаголы 見える и 聞こえる употребляются в ситуации, когда что-то можно увидеть или услышать независимо от воли, желания говорящего, например:

富士山が見える。Видна гора Фудзи.

車内アナウンスが聞こえた。Послышалось сообщение по вагонному радио.

Формы 見られる, 聞かれる, напротив, употребляются в ситуации, когда говорящий прикладывает определённые усилия, чтобы что-то смочь увидеть или услышать, например:

特急で行けば、景色が見られる。Если ехать на экспрессе, то можно посмотреть пейзаж (за окном).

4. В предложении 切符にはいろいろなタイプがあって、 показатель дательного に падежа с частицей は имеют значение среди, соответствующее отымённому послелогу . . . 中で, то есть вышеприведённое предложение переводится:

Среди билетов есть разные виды, ...

5. Если придаточное дополнительное предложение является вопросительным, то оно соединяется с главным непосредственно без союза と, сохраняя вопросительную частицу か. При этом сказуемое главного предложения обычно выражено глаголами типа 分かる понимать, 思う думать и т. д., например:

どんな列車に乗ればいいのかまよってしまった。Они были в растерянности: каким поездом следует ехать?

6. Наречие あまり после числительных имеет значение немного больше, например, 名古屋を出て一時間あまりで京都に着いた。Выйдя со станции Нагоя, поезд через час с небольшим прибыл в Киото.

7. Слово ^{すう}数 число перед словом, обозначающим промежуток времени или число, передаёт значение несколько, например:

数週間・несколько недель.

8. Счётный суффикс 本 используется также для счёта платформ на вокзале, например:

. . . 地上と地下にプラットホームが28本ある。... на земле и под землёй есть 28 платформ.

9. Слова 上り и 下り соответственно имеют значение в Токио и из Токио.

ЗАДАНИЯ И УПРАЖНЕНИЯ

1. Образуйте от следующих глаголов утвердительные и отрицательные формы страдательного залога.

知る、楽しむ、作る、しめる、限る、着る、歌う、借りる、洗う、買う、売る、読む、書く、教える、送る、思う、見る、さがす、言う、続ける、する、取る、使う、包む、忘れる、並ぶ、聞く、食べる、飲む、建てる、なおす、よぶ

2. Преобразуйте следующие предложения по образцу, употребив формы страдательного залога. Переведите.

I. Например: 山田先生はアンナさんをほめた。→
アンナさんは山田先生にほめられた。

1. アンナさんはこのし事を始めた。→
2. 多くの会社でこのタイプのコンピューターを使います。→
3. ロシアで日本製の車を売っています。→
4. 学生はよくこの歌を歌います。→
5. 先生はアンナさんをよびました。→
6. 若い人はこのざっしを読みます。→
7. 日本では、多くの人はロシアの歌をしっています。→
8. セルゲイさんはパーティーに田中さんをしょうたいしました。→

II. Например: 田中さんは図書館でカタカナ語辞典を借りた。→
田中さんは図書館でカタカナ語辞典が借りられた。

1. 明子さんは一人で着物を着ないでしょう。→
2. 一年生は一日でこんなにむずかしい漢字をおぼえない。→
3. セルゲイさんはおすしを食べる。
4. あの人は朝5時に起きないでしょう。→
5. あの人はそのしつもんに答えた。→
6. 子どもはそんなにきたない部屋にいない。→
7. 今から出かける。→
8. この出口から出る。→

3. Замените в диалоге подчёркнутое слово на данные ниже. Переведите.

- 私は明日博物館に行きます。いっしょに行きませんか。
—ざんねんですが、明日は忙しいです。あさって行きませんか。
—あさっては日曜日ですね。ゆっくり見られないでしょう。
—そうですか。

浅草、動物園、展らん会、植物園、新しいデザインの洋服のデモンストレーション

4. Переведите письменно на японский язык следующие предложения. Употребите в предложениях формы страдательного залога.

I

1. Билеты на синкансэн продаются в той кассе.
2. Гостиница была забронирована Сергеем.
3. Бэнто продаётся в киоске на платформе.
4. Сейчас молодые люди носят куртки такого фасона.
5. Эти правила (ルール) известны всем.
6. Анна пригласила меня на концерт.
7. Комната, куда меня провели, была японского типа.
8. Вчера меня похвалил преподаватель японского языка.
9. Об этом передали по радио.
10. Этот подарок был получен от фирмы.

II

1. Из окна поезда можно увидеть заливные поля. 2. Он не мог это забыть. 3. Мы не могли выйти на этой станции из поезда, так как стоянка была всего одну минуту. 4. Я не могу выбросить эти тетради, они мне ещё нужны. 5. Он, наверное, сегодня сможет прийти. 6. Я не смогу надеть это пальто, так как оно очень короткое. 7. Он не может есть яйца. 8. Я не могу закрыть форточку. 9. Я сегодня не могу в библиотеке взять книги. 10. Я не могу быстро запомнить иероглифы.

5. Преобразуйте следующие предложения по образцу, употребив глаголы, данные в скобках, в форме на て/でおく. Переведите.

Например: 旅行に行く時、ホテルを（予約する）。→
旅行に行く時、ホテルを予約しておきます。

1. テストの前にこと葉を（ふく習する）。→
2. だれかと会う時、時間と場所を（決める）。→
3. パーティーのために果物を（買う）。→
4. お客様が来るので、部屋をきれいに（そうじする）。→
5. 友だちがお金を忘れたから、私が（はらう）。→
6. 寒い時、窓を（しめる）。→
7. お客様が来るので、妹は花を（生ける）。→
8. クリスマスのために、母は家にクリスマス飾りを（飾る）。→

6. Составьте диалоги по образцу. Переведите.

Например: 窓をあける → ー窓をあけておきましょうか。
ーはい、あけておいてください。

1. 電気を付ける →
2. 電気をけす →
3. 暖房を入れる →
4. たなの上に本をおく →
5. はこの中にパンを入れる →
6. ケーキを買う →
7. お茶を入れる →
8. お弁当を準備する →

7. Замените в диалоге подчёркнутые словосочетания на данные ниже. Переведите.

ホテルを予約する → ー月曜日、旅行に行くんです。
ーああ、そうですか。いろいろな準備で忙しいでしょう。
ーええ、今日、ホテルを予約しておこうと思っているんです。

1. バスの切符を買う→
2. 新幹線の切符を買う→
3. お弁当を準備する→
4. 必要な物をリストにする→
5. ポストンバッグを買う→
6. 旅行用の物を準備する→

8. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Он всегда точно (せいかくに) определяет время встречи. 2. Для вечеринки мы заранее купили напитки и сладости. 3. Когда мы ездили в Нара, то гостиницу заказывали заранее. 4. Когда ветер сильный, то мы плотно закрываем окна и двери. 5. Откройте окно. 6. Для поездки я приготовила бэнто. 7. Все вещи, нужные в путешествии, я уже положила в дорожную сумку. 8. Давайте это расставим на столе. 9. Давайте повесим эти занавески. 10. Закройте книги, сейчас будем писать контрольную работу.

9. Преобразуйте следующие предложения по образцу, употребив глаголы, данные в скобках, в форме на て/でしまう. Переведите.

Например: しおとさとうを (間ちがえた) 。→
しおとさとうを間ちがえてしまった。

1. いぬはケーキを (食べた) 。→
2. 今晚レポートを (書く) 。→
3. 学生はひらがなを全部 (おぼえた) 。→
4. あの人は先週国に (帰った) 。→
5. アイスcreamを一人で (食べた) 。→
6. 私のねこが (死んだ) 。→
7. お金が (なくなった) 。→
8. この本は午前中に (読むでしよう) 。→

10. Преобразуйте следующие предложения по образцу. Переведите.

Например: お金を使う。→ お金を使ってしまって、こまった。

1. 遅くなった。→
2. 病気になった。→
3. また電車にかさを忘れた。→
4. ねこがさかなを食べる。→
5. こまかいお金がなくなった。→
6. 新幹線の切符をすてた。→
7. 友だちとけんかした。→
8. 大切な手紙をすてた。→

11. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Собака съела мясо, которое я купила для ужина. 2. Приехав на вокзал, мы поняли, что билеты забыли дома. 3. Деньги закончились. 4. Я выбросил нужные документы. (書類) 5. Я перепутал сыр и масло. 6. Подожди меня, я сейчас закончу писать письмо и пойду с тобой. 7. Было очень холодно, я прошёлся пешком и простудился. 8. Хочу спать, я очень устал. 9. Мы опоздали на экспресс. 10. Я уже прочитал эту книгу.

12. Преобразуйте следующие предложения по образцу, употребляя глаголы, данные в скобках, в форме на たり/だり. Переведите.

Например: 私たちは電車の中で景色を(見た)(話した)。→
私たちは電車の中で景色を見たり、話したりした。

1. みんなはパーティーでダンスを(する)(話す)。→
2. 乗客は新幹線の中でざっしを(読む)えいがを(見る)。→
3. 学生たちは授業でテキストを(読む)漢字を(書く)。→
4. 私は休みの日友だちと(会う)スポーツを(やる)。→
5. 人は電車の中で新聞とか本を(読む)(眠る)。→
6. 日によっては雨が(降る)雪が(降る)。→
7. 時間によって電車が(こんでいる)(あいている)→
8. 人によって薬を(飲む)(飲まない)。→

13. Преобразуйте следующие предложения по образцу, подобрав к сказуемому слово, противоположное по смыслу. Употребите форму на たり/だり. Переведите.

Например: 時間によってこの喫茶店はにぎやかです。→
時間によってこの喫茶店はにぎやかだったりしずかだったりです。
時間によってこの喫茶店はにぎやかだったりにぎやかではなかったりです。

1. 日によって電車に間に合う。→
2. 人によって部屋はきれいです。→
3. パーティーは週によって日曜日です。→
4. かきは人によって好きです。→
5. あの人は日によって元気です。→
6. 講義は週によって午前です。→
7. 帰りはお金によって特急です。→
8. 夕食は日によって早いです。→

14. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.**I**

1. На уроке по разговорной практике мы делаем сообщения, составляем диалоги, отвечаем на вопросы преподавателя. 2. В вагоне поезда мы ели, смотрели в окно, разговаривали. 3. В воскресенье он ходит в кино, играет в теннис, встречается с друзьями. 4. В магазине она мерила платья, примеряла туфли, выбирала шляпу. 5. В вагоне электрички он смотрел в окно, слушал музыку, читал журналы. 6. Ожидая поезда, он читал расписание, слушал объявления, смотрел на проходящие поезда.

II

1. На вокзале люди покупают билеты, кого-то ждут, куда-то спешат. 2. В вагоне поезда люди читали, спали, разговаривали. 3. В зависимости от сезона там бывает то очень жарко, то не очень. 4. В зависимости от времени года там выпадает то много дождей, то очень мало. 5. В зависимости от человека кто-то, сев в поезд, тут же засыпает, кто-то начинает есть. 6. В зависимости от времени суток там то мало народа, то много.

III

1. Он то засыпал, то опять просыпался. 2. Он то хорошо готовился к занятиям, то совсем не готовился. 3. Он то вставал, то садился. 4. Он целыми днями то читал книги, то играл в теннис. 5. Ребёнок то плакал, то спал. 6. Он то выходил из комнаты, то опять входил.

IV

1. Они во время урока отвечали на вопросы преподавателя, писали предложения – занимались грамматикой. 2. Она купается, ходит в лес – очень хорошо проводит время. 3. Он зимой ходит на лыжах, летом бегает – всё время занимается спортом. 4. Мы в поезде разговаривали, смотрели в окно – очень приятно провели время.

15. Переведите данные в скобках словосочетания на японский язык.

1. (При возвращении из школы) 山川先生に会いました。
2. (Новости из Москвы) とてもおもしろかったです。
3. (В экспрессе в Киото) テレビを見ていました。
4. (В течение недели с 5 по 12 марта) とても忙しいです。
5. これは (автобус до Осака)?
6. つくえの上に (письмо от товарища) 見ました。
7. (Разговор с преподавателем) とてもむずかしかったです。
8. (Дорога к университету) どこですか。

16. Переведите на японский язык следующие предложения.

1. Я послал письмо брату. 2. Занятия в лингафонном классе всегда очень интересные. 3. Время остановки в Киото – 5 минут. 4. Сколько стоит билет до Нагоя? 5. Встреча с другом была очень приятной. 6. Поезд из Осака опаздывает. 7. Раньше путешествие от Токио до Киото занимало несколько недель. 8. Вид из окна поезда

Урок 23

был очень красивый. 9. Где остановка автобуса до Синдзюку? 10. Сегодня у меня договорённость с Танака, поэтому не могу пойти с тобой. 11. Та поездка в Киото незабываема. 12. Было мало времени до отхода поезда.

17. Образуйте утвердительные и отрицательные условные формы от следующих:

а) глаголов:

知る、おどろく、楽しむ、行く、降る、作る、ある、しめる、限る、着る、歌う、借りる、洗う、買う、売る、読む、書く、教える、送る、思う、見る、さがす、言う、動く、続ける、始める、する、来る、取る、使う、包む、忘れる、並ぶ、聞く、食べる、飲む、建てる

б) предикативных прилагательных:

寒い、大きい、近い、明るい、青い、高い、新しい、うるさい、多い、早い、痛い、楽しい、忙しい、遅い、暖かい、暑い、悪い

в) полупредикативных прилагательных:

好き、きれい、しずか、にぎやか、上手、ていねい、きれい、有名

18. Преобразуйте следующие предложения по образцу, употребив условные формы. Переведите.

I. Например: а) 新幹線で（行く）高い。→ 新幹線で行けば、高い。

1. タクシーに（乗る）間に合う。→

2. この薬を（飲む）かぜがなおります。→

3. 特急で（行く）時間がかかる。→

4. 自由席で（行く）出発時間は自由です。→

5. この階段を（上がる）新幹線のホームに出る。→

6. 札幌^{さっぽろ}へ（行く）雪祭りにさんかすることができる。→

б) 日本語を毎日（話さない）上手にならない。→

日本語を毎日話さなければ、上手にならない。

1. 漢字を（おぼえない）本が読めない。→

2. お弁当が（ない）ホームの売店で買える。→

3. 九時に（来ない）あの列車に遅れる。→

4. （急がない）着物のデモンストレーションに遅れる。→

5. 旅行の準備を（しない）こまる。→

6. 東京の地図が（ない）ぜひ買ってください。→

II. Например: а) 明日（忙しい）パーティーに行かない。→

明日忙しければ、パーティーに行かない。

1. 部屋が（くらい）電気をつける。→

2. 天気が（いい）あそこから富士山が見えます。→

3. このくつは（高い）買わない。→

4. 庭が（広い）池が作れる。→

6) 外は（寒くない）あついコートを着ない。→

外が寒くなければ、あついコートを着ない。

1. ここから（遠くない）歩いていく。→

2. 今日は（暑くない）山へ行く。→

3. このテキストが（むずかしくない）一年生にも読めるだろう。→

4. このガイドブックが（高くない）買うでしょう。→

III. Например: a) (ツインです) ベッドが二つです。→

ツインならば、ベッドが二つです。

1. 流れが（急です）こおらないでしょう。→

2. 旅行への出発は（明日です）今日会うことができる。→

3. (四年生です) 日本語で手紙を書くことができる。→

4. (グリーン車です) テレビを見ることができる。→

6) 列車は（新幹線でない）この旅行は時間がかかります。→

列車が新幹線でなければ、この旅行は時間がかかります。

1. 切符は（自由席でない）出発は決まった時こくです。→

2. 出発は（今日でない）間に合わないでしょう。→

3. この薬が（だめでない）毎日三回ずつ飲んでください。→

4. (子どもでない) 切符はずっと高い。→

19. Дополните следующие предложения. Переведите.

Например: 新幹線で行けば. . . → 新幹線で行けば、早い。

1. 田中さんにたのめば. . . →

2. 列車の窓から景色を見れば. . . →

3. 電話をかけてくれれば. . . →

4. たくさん勉強すれば. . . →

5. わからなければ. . . →

6. 列車に食堂車がついていなければ. . . →

20. Ответьте на вопросы, используя в ответах данные в скобках выражения. Переведите.

Например: 帰りは新幹線に乗りますか。(お金がある) →
お金があれば、帰りは新幹線に乗ります。

1. 日本の新聞を読むことができますか。(辞典を使う) →

2. この病気がなおりますか。(薬を飲む) →

3. 列車の窓から富士山が見えますか。(天気がいい) →

4. 新幹線に間に合いますか。(今、急ぐ) →
5. 次の停車駅にホームに出ますか。(停車時間が長い) →
6. 今年富士山に登りますか。(初雪が早くない) →
7. 列車に間に合いますか。(朝6時に起きる) →
8. その電車に乗れますか。(切符を買う) →

21. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

I

1. Если это гостиница японского типа, то кроватей нет. 2. Если он студент 1-го курса, то, наверное, не сможет прочитать эти иероглифы. 3. Если это поезд синкансэн до Осака, отправляющийся в 10.00, то остановки только в Нагоя и Киото. 4. Если не сегодня, то когда мы сможем с тобой встретиться? 5. Если не Ямагути, то кто сможет это сделать? 6. Если этот телевизор не японского производства, то не буду покупать.

II

1. Когда погода хорошая, дедушка гуляет около дома. 2. Если эта сумка дешёвая, то куплю. 3. Если холодно, то надену тёплую куртку. 4. Если сегодня будет не очень жарко, то обязательно туда съезжу. 5. Если эта хурма невкусная, то не ешь. 6. Если не очень занят, то пойдём со мной.

III

1. Если все хвалят, то приятно. 2. Когда есть свободное время, то я читаю книгу. 3. Если поеду в Киото, то обязательно схожу в храм Киёмидзудэра. 4. Если у тебя нет этого словаря, то обязательно купи. 5. Если не писать иероглифы, то они забываются. 6. Если сейчас не поедem на такси, то опоздаем.

22. Преобразуйте следующие предложения по образцу, сказав, что следующие действия

а) (не) следует осуществить:

Например: 帰りはバスにする。→ 帰りはバスにすればいい。

1. あの列車に乗る。→
2. 旅館を予約する。→
3. お弁当を準備する。→
4. 8時にうちを出る。→
5. 暖房で部屋を暖める。→
6. 京都の絵葉書を買う。→
7. ツインを二つ予約しない。→
8. 窓をしめない。→

б) (не) следовало бы осуществить:

Например: あの旅館に泊まる。→ あの旅館に泊まればよかった。

1. 自由席で行く。→

2. あの改札口を通らない。→
3. もっと勉強する。→
4. お弁当を忘れない。→
5. 着物のデモンストレーションを見に行く。→
6. ワイシャツに合わせてネクタイを買う。→
7. 列車の時こくをしらべる。→
8. シングルを三つ予約する。→

23. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

I

1. Билеты следует купить за два дня до отъезда. 2. Гостиницу следует заказать заранее в туристическом агентстве. 3. Следует приготовить бэнто для путешествия. 4. Следует купить справочник по Киото. 5. Следует осмотреть все достопримечательности этого города. 6. Следует подняться на платформу и подождать там прибытия поезда. 7. Следует заказать гостиницу в японском стиле. 8. Следует выйти на следующей остановке. 9. Следует на обратном пути поехать на автобусе. 10. Следует купить открытки с видами Нара.

II

1. Надо было бы заказать гостиницу японского типа. 2. Надо было бы купить билеты с зарезервированными местами. 3. Надо было бы выбрать поезд с вагоном-рестораном. 4. Надо было бы заранее посмотреть расписание поездов, отправляющихся в Токио. 5. Надо было бы заказать два одноместных номера. 6. Надо было бы купить складной зонт. 7. Надо было бы встретиться у кассы, где продают билеты на синкансэн. 8. Надо было бы выбирать гостиницу в соответствии с бюджетом. 9. Надо было бы послушать объявление диктора. 10. Надо было бы купить сэндвич у продавца, развозящего еду по вагонам на тележке.

24. Преобразуйте следующие предложения по образцу. Переведите.

I. Например: これを書きました。(私) → これを書いたのは私です。

1. しやしんを送ってくれました。(母) →
2. いすにこしかけています。(母と父) →
3. りんごで有名です。(この町) →
4. スポーツが好きです。(弟) →
5. 医者になりたい。(妹) →
6. その本を持ってきましたか。(だれ) →

II. Например: 山口さんに会いました。(ぎん座の近くでした) →
山口さんに会ったのはぎん座の近くでした。

1. 日本語で書きます。(まだ下手です) →
2. そのプールでおよぎます。(とても好きです) →
3. アンナさんは京都へ行きました。(いつごろでしたか) →
4. 博物館へ行きました。(土曜日でした) →

5. 富士山が見えました。(熱海をすぎた辺りからでした) →

6. 切符を買いました。(出発の日でした) →

III. Например: 部屋がりっぱになりました。(おどろく) →
部屋がりっぱになったのにおどろきました。

1. 建物が高いです。(おどろく) →

2. 東京駅にはホームが多い。(おどろく) →

3. 名古屋での停止時間は2分しかない。(おどろく) →

4. あの人がとてもお父さんに似ています。(おどろく) →

5. 東京から京都まで新幹線で行けば、2時間20分かかる。
(おどろく) →

6. 新幹線があんなに早いです。(おどろく) →

IV. Например: あの人はよく京都へ行きます。(しりませんでした) →
あの人がよく京都へ行くの(こと)をしりませんでした。

1. アンナさんは大きくないボストンバッグを持っていました。(聞きました) →

2. 日本間には洋服ダンスがない。(しっています) →

3. アンナさんはお弁当を持ってくる。(忘れてしまった) →

4. アンナさんは旅館を予約した。(しりませんでした) →

5. 新幹線の切符は出発直前でも駅のみどりの窓口で買える。
(しりませんでした) →

6. 東京から京都へ新幹線で行くと、トンネルをいくつもぬける。
(しりませんでした) →

25. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Гостиницу заказал Сергей.
2. Билеты на синкансэн в кассе купила Акико.
3. Приготовленное бэнто забыла дома Анна.
4. Ходили на демонстрацию кимоно Анна и Акико.
5. В путешествие не поехал Танака.
6. Я очень люблю летом ездить на море.
7. Билеты мы купили в день отъезда.
8. Студенты, стоя на платформе, ждали прихода экспресса.
9. Я удивился тому, что в Японии подарки заворачивают в фуросики.
10. Я удивился тому, что он об этом ничего не знал.
11. Я слышала, что оттуда в хорошую погоду видна гора Фудзи.
12. Он забыл, что мы с ним договорились встретиться на вокзале.
13. Я не знал, что он уже заказал гостиницу.
14. Я знаю, что он недавно ездил в Киото на синкансэне.
15. Берите то, что нравится.

26. Преобразуйте следующие предложения по образцу, употребляя предложения, данные в скобках, как главные в уступительных придаточных предложениях с союзом **のに**. Переведите.

Например: お弁当を準備しておいた。(忘れてしまった。) →
お弁当を準備しておいたのに、忘れてしまった。

1. 朝ご飯をたくさん食べた。(もうおなかですいた。) →

2. 明日旅行に行く。(まだしたくを始めていない。) →

3. 先生に教えてもらった。(何もわかりません。) →
4. 試けんの準備をした。(大学に入れなかった。) →
5. おいしい料理をたくさん作った。(お客さんはあまり食べなかった。) →
6. 昨日疲れた。(なかなか眠れなかった。) →
7. あの人は病気だ。(来た。) →
8. あの人は元気です。(疲れたように (устало) 見えます)。 →

27. Соедините правильно предложения, при необходимости измените форму сказуемого придаточного предложения. Переведите.

1. 雨が降っている	1. 図書館はあまり大きくない。
2. 英語がわからない	2. バスが来なかった。
3. この大学が有名だ	3. お金と時間がないから、行けません。
4. いま食生活が変わった	4. アメリカの映画を見ます。
5. 1時間待った	5. 朝食はご飯とみそしるにする人がまだ多い。
6. ホテルを予約した	6. 散歩をしている。
7. 今回普通車だった	7. し事の用事で旅行へ行けなかった。
8. 海外旅行へ行きたい	8. 人は少なかった。

28. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

I

1. Хотя я несколько раз посылал письма, но ответа не было. 2. Хотя вчера шёл дождь, он ходил гулять. 3. Хотя она хотела купить пальто, но купила куртку, которая ей очень понравилась. 4. Хотя он обещал прийти к 6 часам, но не пришёл. 5. Хотя я собирался ему позвонить вчера по телефону, но забыл и не позвонил. 6. Хотя она и приготовила бэнто, но забыла дома.

II

1. Хотя дом близко, она всё время опаздывает. 2. Хотя холодно, он не надел куртку. 3. Хотя поздно, а на улице ещё светло. 4. Хотя он очень занят, но пошёл с нами в магазин. 5. Хотя яблоко красное, но не очень вкусное. 6. Хотя остановка поезда короткая, он вышел на платформу.

III

1. Хотя был январь, но температура была плюс два. 2. Хотя вчера была хорошая погода, сегодня снег. 3. Хотя уже 12 часов ночи, а ребёнок до сих пор не спит. 4. Хотя сегодня воскресенье, все магазины работают. 5. Хотя экспресс, а вагона-ресторана нет. 6. Хотя это и обычный вагон, но места очень удобные.

29. Ответьте на следующие вопросы.

1. まどから何か見えますか。
2. あそこから何が見えますか。

3. あそこから何も見えませんか。
4. あの人は目が見えませんか。
5. 外から何か聞こえますか。
6. 外から何が聞こえますか。
7. 外から何も聞こえませんか。
8. あの人はみみが聞こえませんか。

30. Составьте из следующих слов предложения по образцу.

I. Например: 電車の窓、海 → 電車の窓から海が見えます。

1. 教室の窓、いい景色 →
2. 山の上、向うの島 →
3. 部屋の窓、モスクワ大学の新しい建物 →
4. 東京、富士山 →
5. ボロビョーウィのおか、モスクワのパノラマ →
6. 食堂車の窓、広々とした平野 →

II. Например: 庭、鳥のこえ → 庭から鳥のこえが聞こえます。

1. 道、車の音 →
2. 近く、歌 →
3. どこか、音楽 →
4. 学校の庭、生とのこえ →
5. 外、道のさわぎ →
6. 隣の部屋、しずかな話しごえ →

31. Переведите на японский язык следующие предложения.

1. Из окна нашей аудитории хорошо виден Кремль. 2. Отсюда видно здание МГУ. 3. Оттуда не видна телевизионная башня. 4. Из той аудитории слышны голоса студентов. 5. Отсюда не слышны объявления диктора. 6. Из комнаты слышится тихая музыка.

32. Соедините слова, вставив в пропуски соответствующие падежные показатели. Переведите.

I. 時間 ( )	並んでいる
旅行代理店 ( ) ホテル ( )	通る
旅館 ( )	ぬける
改札 ( )	泊る
乗客 ( ) ホーム ( )	予約する
トンネル ( )	かかる
II. 富士山 ( )	停まる
飲み物など ( ) ワゴン ( )	付いている
電話 ( )	見える

京都 ( )	かける
列車 ( ) 食堂車 ( )	乗せる
名古屋 ( )	着く

33. Назовите синонимы следующих слов.

列車、町、まもなく、着く、ホテル、売店

34. Назовите антонимы следующих слов.

地上、平日、平野、下りの時こくひょう

35. Выберите из данного списка слова, относящиеся к темам: «заказ гостиницы», «синкансэн», «на вокзале», «в поезде». Составьте рассказы по этим темам, используя выбранные слова.

列車、代理店、切符、タイプ、新幹線、ツイン、グリーン車、ホーム、普通車、旅館、ホテル、自由席、シングル、泊まる、車内はん売、線、ドア、食堂車、景色、車内アナウンス、着く、特急、1泊、名古屋、お弁当、停まる

36. Прочитайте и переведите письменно со словарем следующий текст.

サブサン

サブサンはロシア鉄道の広軌(1, 520mm) 向けに導入されるシーメンス製高速鉄道車両一種である。

2009 年 12 月 18 日より、モスクワ・サンクト・ペテルブルグ間において、最高速度 250km/h で、1 日 3 往復の営業運転を開始した。最速列車は両都市間を、従来よりも 45 分短縮の 3 時間 45 分で、途中無停車で結ぶ。その後最高速度 330km/h へ引き上げられる予定である。

列車はモスクワ、サンクト・ペテルブルグ間とモスクワ、ニジニ・ノヴゴロドを最高速度 250km/h 以上で結び、車体はロシアの広軌規格に合わせて 330mm 拡張された。1 編成あたり 10 両で編成全体の長さは 250m、定員 600 名である。

2009 年 5 月 2 日に 281km/h のロシア記録を、同月 7 日には 290km/h の最高速度を記録している。

СЛОВАРЬ

サブサン		Сапсан
鉄道	てつどう	железная дорога
広軌	こうき	широкая колея

Урок 23

導入する	どうにゆうする	внедрять
シーメンス製		производство фирмы Сименс
高速	こうそく	высокая скорость
一種	いっしゅ	род, вид
最高	さいこう	максимум
往復	おうふく	туда и обратно
営業	えいぎょう	эксплуатация
運転	うんてん	движение
開始する	かいしする	открыть, начать
従来	じゅうらい	раньше, прежде
短縮	たんしゅく	сокращение, уменьшение
途中	とちゅう	в пути
無停	むてい	без остановок
結ぶ	むすぶ	связывать, соединять
引き上げる	ひきあげる	поднять, повысить
予定	よてい	предположение
車体	しゃたい	корпус
規格	きかく	стандарт
(に) 合わせて	(に) あわせて	в соответствии с ...
拡張する	かくふくする	увеличить колею
編成	へんせい	состав
定員	ていいん	установленное число
名	めい	счетный суффикс для счета людей
記録	きろく	запись, рекорд

37. Расскажите о Сапсане.

38. Расскажите о каком-нибудь вашем путешествии на поезде.

39. Опишите фотографии, данные в приложении к уроку 23.

**40. Напишите сочинения на темы: а) Путешествие из Токио в Киото;
б) Путешествие на синкансэн (на «Сапсане»).**

41. Переведите следующие фразеологические выражения.

1. 入日よければあした天気
2. 食うか食われるか

42. Соедините правильно фразеологические выражения и их переводы.

1. ひやっぱつひやくちゅう
百発百中
2. にしゃせんいつ
二者選一

1. Что город, то норов.
2. стопроцентное попадание

じんしんいつしん
3. 人心一新

3. выбор одного из двух

ところかわればしなかわる
4. 所変われば品変わる

4. духовное обновление

43. Определите ключи у следующих иероглифов.

止、戸、並、第、当、発、算、準、予

44. Напишите иероглифы, имеющие следующие оны.

ベン、カイ、レツ、チョク、トク、カン、ゾク、イ

45. Выделите из данных списков иероглифов иероглифы с одинаковыми

а) онами:

止、戸、白、弁、窓、由、題、階、向、湖、間、答、示、算、江、当、右、
管、草、字、姿、衣、高、美、線、時、海、散、第、館、続、博、慣、行、自、
会、並、医、師、千、寒、選、族、史、公、試、辞、始、勉、泊、使、似、走、
意、寺、備、改、平

б) ключами:

似、必、步、分、目、特、年、当、終、校、門、歌、空、切、続、田、浅、
遅、房、教、止、前、万、平、直、小、番、散、算、選、枚、通、答、代、戸、
物、泊、聞、並、由、改、情、留、所、札、線、慣、列、江、一、第、数、窓、
次、間、管、意、準、備、幹、週

46. Вставьте в пропуски соответствующие иероглифы.

..... の..... が終わりました。

りょこう   じゅんぴ

京都まで..... で行きました。

しんかんせん

..... は..... の日に駅のみどりの..... で買いました。

きっぷ   しゅっぱつ   まどぐち

..... には、その..... は..... がかかった。

えどじだい   りょこう   すうしゅうかん

..... には..... が付いていなかった。

れっしや   しょくどうしや

あの人はお..... を持ってくるのを..... れてしまった。

べんとう

わす

..... では..... に..... わせて..... を..... できる。

だいいてん   よさん   あ   りょかん   よやく

あの人は..... を..... って..... が入るのを待った。

かいさつ

とお

とつきゅう

47. Соедините правильно слова и их чтение.

列車 特急 改札 弁当 自由 予算 準備
じゅう よさん じゅんび れっしゃ かいさつ とつきゅう べんとう

48. Соедините иероглифы для образования слов.

準 予 自 改 列 出 窓 江 持
戸 車 急 備 口 算 由 札 発

49. Составьте слова из данных ниже иероглифов.

線、算、店、予、急、改、幹、理、札、持、準、備、代、新

50. Вставьте вместо вопросительных знаков соответствующие иероглифы, чтобы получились слова.

? ? ? 車 指定 自由 ? ? ?
車 ? ? ? 口 算 約

51. Скажите оны, куны и значения следующих иероглифов.

止、有、戸、説、弁、建、指、暖、由、注、改、似、札、若、代、
決、予、億、列、晩、江、長、当、定、次、市、泊、神、並、展、
直、送、発、絵、特、業、第、全、数、飯、停、歴、窓、夏、意、
員、準、右、備、事、幹、授、線、降、算、友、選、鳥、続、漢

52. Прочитайте следующие иероглифы, используя знание чтения онов и кунов. Попробуйте перевести, исходя из значений иероглифов.

а) 1 発電 2 発熱 3 発売 4 発明 5 発見 6 発生 7 発送 8 代金 9 当然
10 当時 11 当日 12 当社 13 決意 14 用意 15 選出 16 意外 17 意見 18
意向 19 意図 20 意義 21 意味 22 特色 23 特製 24 特定 25 特売 26 特有
27 予選 28 予定 29 予約 30 数学 31 数字 32 数回 33 数人 34 数年 35 続
行 36 次回 37 指定 38 指名 39 水平線 40 地平線 41 初代 42 改悪 43 改選
44 直線 45 直前 46 列島 47 行列 48 中止 49 並行 50 合意

б) 1 並木道 2 窓口

53. Прочитайте следующие фамилии, используя знание чтения кунов. Проверьте себя по данному в конце учебника чтению этих слов. Обратите внимание, что в фамилиях иероглиф 代 читается よ.

1 並川 2 並木 3 戸上 4 戸口 5 戸山 6 戸川 7 戸田 8 戸部 9 代々木
10 島代 11 田代 12 江口 13 江夏 14 江木 15 江上 16 江川

УРОК 24

ГРАММАТИКА

§ 1. Страдательный залог

В этом уроке будут рассмотрены ещё три значения страдательного залога.

1. Непереходные глаголы в форме страдательного залога.

В японском языке формы страдательного залога могут быть образованы и от непереходных глаголов.

Непереходные глаголы в форме страдательного залога в собственно-страдательной функции употребляются в тех случаях, когда действие для лица, являющегося в предложении подлежащим, оказывается неприятным, имеет отрицательный характер, например:

私は今日雨に降られた。 *Я сегодня попал под дождь.*

あの人はこの間お父さんにしなれた。 *У него недавно умер отец.*

2. Употребление прямого дополнения в предложениях со сказуемым в форме страдательного залога.

В японском языке в предложениях со сказуемым в форме страдательного залога может быть употреблено прямое дополнение, например:

私は友だちに本を取られました。 *У меня товарищ взял книгу.*

Часто в таких предложениях при одушевлённом объекте действия сохранение прямого дополнения используется для того, чтобы подчеркнуть неприятный результат действия для лица – объекта действия, выраженного в данном предложении подлежащим, например:

私は弟にお菓子を全部食べられました。 *Мой младший брат съел все сладости. (И я очень расстроилась).*

Функцию страдательного залога в предложениях с прямым дополнением можно сравнить с функцией глагола もらう, но глагол もらう не вносит отрицательной эмоциональной окраски, например:

アンナさんは山田先生に文法を教えてもらった。 *Преподаватель Ямада объяснил Анне грамматику.*

3. Глаголы «говорения – мышления» в форме страдательного залога.

Глаголы «говорения – мышления» в форме страдательного залога могут употребляться в качестве сказуемых неопределённо-личных предложений, например:

言う *говорить* – 言われる *говорят*

思う *думать* – 思われる *думается, считается, полагают*

見る *смотреть* – 見られる *считается, предполагается* и т. п., например:

これが日本の文化の中で一番おもしろいとかんがえられています。

Думается, что это самое интересное в японской культуре.

В этом значении может также употребляться глагол する в форме длительного вида – されている *считается, говорят*, например:

このお寺が日本で一番ふるいとされています。 *Считается, что этот храм самый древний в Японии.*

1. 昨日とても忙しかったのに、友だちに來られた。
2. 子どもになかれて、こまりました。
3. 通行人に (прохожий) 道を聞かれたが、この辺りがわからなかったから、教えることができなかった。
4. あの人はいだれかに車を取られた。
5. あの人はい日本語が上手だと思われていない。
6. 日本語は一番むずかしい言葉 (язык) だといられています。

§ 2. Уступительная форма на て/でも

Уступительная форма глагола, прилагательного, связки образуется путём присоединения частицы も к следующим формам:

1) глагола:

утвердительная – к деепричастной форме глагола на て/で

отрицательная – к форме 1-й основы глагола + なくて, например:

読む: 読んでも *хотя и читаю*

読まなくても *хотя и не читаю*

2) предикативного прилагательного:

утвердительная – к форме на くて

отрицательная – к форме на く+ なくて, например:

寒い: 寒くても *хотя и холодно*

寒くなくても *хотя и не холодно*

3) связки:

утвердительная – к であって

отрицательная – к でなくて, например:

春: 春であっても *хотя и весна*

春でなくても *хотя и не весна*

В настоящее время вместо уступительной формы связки であっても употребляется форма でも, например:

春でも *хотя и весна*

В уступительных придаточных предложениях, образованных с помощью сказуемых, имеющих уступительную форму на ても, могут противопоставляться и реальные, и предполагаемые события, действия, свойства, (тогда как в уступительных предложениях, образованных с помощью のに, противопоставляются только реальные события, действия), например:

雨が降っても行きます。 *Я пойду, даже если будет дождь.*

寒くても、暖房をつけなかった。 *Хотя и холодно, а отопление не включил.*

夏であっても、あまり暑くない日もある。 *Хотя сейчас и лето, но бывают не очень тёплые дни.*

В уступительных придаточных предложениях, образованных с помощью сказуемых, имеющих уступительную форму *ても*, в сказуемом главного предложения может быть выражено предположение, повеление, приглашение (в уступительных предложениях, образованных с помощью *のに*, это невозможно), например:

疲れても、れん習を続けてください。 *Хотя и устали, но продолжайте тренировку.*

Если в придаточных уступительных предложениях есть вопросительные местоимения – *だれ*, *いくら*, *いつ* и т. п., то предложения приобретают обобщённо-уступительный смысл, в переводе на русский язык используются такие слова, как *кто бы ни*, *сколько ни*, *когда бы ни* и т. п., например:

だれに聞いてもわからなかった。 *Кого бы ни спрашивал, никто не знал.*

いくらしてみても、できなかった。 *Сколько ни пробовал, не получалось.*

文れい

1. あの人新しいパソコンを買っても、まだ使わないでしょう。
2. 辞典を見なくてもわかる。
3. あまり寒くなくても、暖かいコートを着た方がいい。
4. お菓子が好きであっても、たくさん食べられない。
5. どんなにじょうぶであっても、スポーツをした方がいい。
6. いつ電話をかけても、山口さんはうちにいない。

§ 3. Выражение намерения совершить действия служебным словом *つもり*

Служебное слово *つもり* в позиции после заключительной формы настоящего времени глагола на У/РУ обозначает *намерение*, *предположение*, *желание* говорящего совершить действие. В утвердительных предложениях *つもり* оформляется связкой *です (だ)*, в отрицательных – частицей *は* (иногда показателем именительного падежа *が*) и глаголом *ある* в отрицательной форме, то есть *ありません* или *ない*, например:

もう一度京都へ行くつもりです。 *Я намереваюсь ещё раз поехать в Киото.*

来月大阪へ行くつもりはない。 *Я не предполагаю в следующем месяце поехать в Осака.*

Служебное слово *つもり* может присоединяться и к отрицательной форме глагола на *ない*, например:

できるだけお金を使わないつもりです。 *Я собираюсь, по возможности, не тратить деньги.*

Служебное слово *つもり* может быть оформлено связкой или глаголом *ある* в форме прошедшего времени, что передаёт значение «намерения, которое было раньше», например:

前からあの人に電話をかけるつもりだった。 *Я давно хотел ему позвонить.*

Конструкция с *つもり* обычно употребляется в речи о действиях 1-го лица или лиц, имеющих какое-либо отношение к говорящему, например:

妹は今年大学に入るつもりはない。*Сестра не предполагает в этом году поступать в институт.*

Конструкция с つもり может употребляться и в предложениях, выражающих намерения 2-го или 3-го лица в том случае, если эта конструкция не завершает предложение, например:

あの人も雪祭りにさんかするつもりだったのですが、し事で札幌へ行くことができませんでした。*И он собирался принять участие в снежном празднике, но из-за работы не смог поехать в Саппоро.*

В конструкциях с つもり выражается более устойчивое по времени намерение совершить действие, чем в других конструкциях, например, в конструкции 5-я основа глагола + と思う, с помощью которой обычно передаётся появившееся в данный момент намерение. Например, употребление つもり в следующем примере было бы неуместно:

いいかさですね。買おうと思います。いくらですか。*Какой хороший зонт! Я собираюсь купить. Сколько стоит?*

文れい

1. 東京へ花見に行くつもりです。
2. 私はそのし事を止めるつもりはない。
3. あの人はとは会わないつもりだ。
4. 今日新幹線の切符を買うつもりですか。—いいえ、明日買うつもりです。

§ 4. Служебное слово ところ

Служебное слово ところ в значении *момент* употребляется в ряде конструкций, выражающих временные связи.

1. Глагол настоящего времени на У/ПУ + ところです (だ) – лицо, обозначенное подлежащим, «как раз собирается совершить действие», например:

あの人は朝ご飯を食べるところです。*Он как раз собирается завтракать*

2. Глагол в форме длительного вида настоящего времени ている/でいる + ところです (だ) – лицо, обозначенное подлежащим, «как раз в этот момент совершает действие», например:

あの人は朝ご飯を食べているところです。*Он как раз сейчас завтракает.*

В придаточных предложениях времени сказуемое придаточного предложения может иметь форму ている/でいるところ, что обозначает совпадение во времени действия главного предложения с действием придаточного предложения, на русский язык обычно переводится как *раз в тот момент, когда*. Если сказуемое главного предложения выражено переходным глаголом, то служебное слово ところ имеет форму винительного падежа на を, если непереходным, то форму дательного падежа на に или падежа направления на へ, например:

私はあの人が電車を降りているところを見た。*Я увидел, что он как раз выходит из поезда.*

私はあの人が朝ご飯を食べているところへ来た。 *Я пришёл как раз тогда, когда он завтракал.*

3. Глагол в форме прошедшего времени на た/だ +ところ です - лицо, обозначенное подлежащим, «только что совершило действие, то есть действие только что совершилось», например:

あの人は朝ご飯を食べたところです。 *Он только что позавтракал.*

4. Глагол настоящего времени на У/РУ + ところ でした (だった) - лицо, обозначенное подлежащим, «как раз собиралось совершить действие», например:

昨日私があの人の所に来た時、あの人は朝ご飯を食べるところでした。 *Вчера, когда я к нему пришёл, он как раз собирался завтракать.*

Если в предложении есть наречное словосочетание もう 少 し で , то конструкция передаёт значение – *ещё немного, и ..., чуть не ...,* например:

もう 少 し で、電車で遅れるところでした。 *Ещё немного, и опоздал бы на поезд.*

文れい

1. 私は今出かけるところです。
2. 今、寝るところです。
3. 図書館で借りた本を読んでいるところです。
4. 明子さんがテレビでえいがを見ているところへ来た。
5. このことを説明したところです。
6. もう 少 し で切符を持たずに駅に行くところでした。

5. Придаточные предложения времени с союзом 前

Союз 前 в позиции после сказуемого придаточного предложения обозначает, что действие главного предложения предшествует действию придаточного предложения. Союз 前 всегда стоит после заключительной формы настоящего времени глагола на У/РУ, хотя действие придаточного предложения может относиться к прошлому, настоящему или будущему времени. Отнесение события к определённому времени передаётся временной формой главного предложения, например:

アンナさんは日本へ行く前、日本語を勉強しませんでした。 *Анна до отъезда в Японию не изучала японский язык.*

うちに帰る前に、田中さんに電話をかけます。 *Перед возвращением домой я позвоню Танака-сан.*

文れい

1. ご飯を食べる前に、コーヒーを飲みません。
2. 大学に行く前に、新聞を読みます。
3. うちを出る前に、友だちに電話をかけました。
4. 夜寝る前に、何といたしますか。— おやすみなさいといたします。

§ 6. Придаточные предложения времени с союзом 後

Союз 後 в позиции после сказуемого придаточного предложения обозначает, что действие главного предложения совершается после действия придаточного предложения. Союз 後 всегда стоит после заключительной формы прошедшего времени глагола на ТА/ДА, хотя действие придаточного предложения может относиться к прошлому, настоящему или будущему времени. Отнесение события к определённом времени передаётся временной формой главного предложения, например:

えいがを見た後で、コーヒーを飲みに行きましょう。 *После того как посмотрим кино, пойдём попьём кофе.*

文れい

1. 京都に着いた後、すぐホテルに行きます。
2. 駅を出た後、すぐバスに乗って旅館に行った。
3. 着物のデモンストレーションを見た後で、買物をしに行った。
4. あの人はホームに上がった後、自由席の車両が止まる所に並んだ。

§ 7. Придаточные предложения цели

Придаточные предложения цели могут быть также образованы путём присоединения к простой форме глагола настоящего времени на У/РУ сложной частицы のに, например:

私は日本の新聞を読むのに、辞典を使います。 *Я пользуюсь словарём для чтения японских газет.*

Придаточные предложения цели с のに имеют более ограниченное употребление, чем придаточные цели с союзным словом ため, поскольку в придаточных предложениях цели с のに в качестве сказуемых главного предложения обычно употребляются глаголы 使う *использовать*, 役に立つ *быть годным*, 要る *требоваться*, прилагательные いい, 必要 (な) *необходимый*, べんり (な) *удобный* и т. п.

文れい

1. 秋と春は自然を楽しむのに、とてもいい季節です。
2. その料理を作るのに、何が必要ですか。
3. 大学へ行くのに、地下鉄を使っています。
4. 京都へ行くのに、新幹線が一番べんりです。

§ 8. Служебная частица という

С помощью служебной частицы という присоединяются приложения или определения, употребляемые для раскрытия содержания явления, предмета, например:

友だちは「コスモス」というえいが館に行った。 *Друзья пошли в кинотеатр «Космос».*

これははしというものです。Это – палочки для еды.

Служебная частица という・употребляется с приложениями в том случае, когда, с точки зрения говорящего, название не очень известно и вводится впервые, например:

「コンメルサント」という新聞 газета «Коммерсант», но 朝日新聞 газета «Асахи».

На русский язык служебное слово という обычно не переводится.

文れい

1. これはかけものというものです。
2. ボリスという学生が教室に入った。
3. 昨日「アンナ・カレニナ」というえいがを見た。
4. 今週「クソコーウォ」という博物館へ行こうと思います。

СЛОВООБРАЗОВАНИЕ

§ 9. Счётный суффикс 個

Счётный суффикс 個 *штука* – универсальный суффикс для счёта небольших предметов, то есть на 個 можно считать куски мыла, камни и т. д., например:

りんごは一個です。Яблоко – одно.

§ 10. Вспомогательный глагол 直す

Глагол 直す может входить в состав сложных глаголов как вспомогательный, внося дополнительное значение – повторение действия другим способом с целью улучшения, исправления, например:

建てる *строить* – 立て直す *перестраивать*

§ 11. Вспомогательный глагол 合う

Глагол 合う может входить в состав сложных глаголов как вспомогательный, внося дополнительное значение взаимности действия, например:

話す *разговаривать* – 話し合う *разговаривать, беседовать*

ПИСЬМЕННОСТЬ

§ 12. Иероглифы.

1.	石	セキ いし	камень	石 112 <i>камень</i>
2.	光	コウ ひかり ひか <u>る</u>	1) свет 2) сияние, блеск 3) слава 1) светиться, сверкать 2) сиять, блестеть	儿 10 <i>ноги</i>
3.	再	サ、サイ ふたたび	вторично, повторно, вновь	冂 13 <i>перевернутая коробка</i>
4.	考	コウ かんが <u>える</u>	изучение, исследование 1) размышлять, думать, полагать 2) намереваться, предполагать	耂 125 <i>старик</i>
5.	言	ゲン こと い <u>う</u>	слово говорить	言 149 <i>слово</i>
6.	住	ジュウ す <u>む</u> す <u>まう</u>	жить, проживать	人, 亻 9 <i>человек</i>
7.	赤	セキ あか <u>い</u> あか	красный	赤 155 <i>красный</i>
8.	画	カク が	1) черта 2) планировать 1) рисовать 2) картина, рисунок	田 102 <i>поле</i>
9.	味	ミ あじ あじ <u>わう</u>	вкус 1) пробовать на вкус 2) испытывать, ощущать	口 30 <i>рот</i>
10.	治	ジ、チ おさ <u>まる</u> おさ <u>める</u> なお <u>す</u> なお <u>る</u>	1) стихать 2) быть спокойным 1) подходить, соответствовать 1) управлять 2) умирять, улаживать лечить выздоровливать	水, 氵 85 <i>вода</i>

11.	念	ネン	1) внимание 2) мысль, сознание	心, 忖 61 <i>сердце</i>
12.	政	セイ、ショウ	1) управление, администрация 2) политика	支 66 <i>складной стул</i>
13.	独	ドク	1) самостоятельный 2) Германия, немецкий	ㇿ 94 <i>собака</i>
14.	面	メン おも おもて つら	1) поверхность, сторона 2) аспект 3) лицо 4) маска лицо, поверхность рожа, физиономия	面 176 <i>лицо</i>
15.	残	ザン のこす のこる	жестокость оставлять (после себя) оставаться	歹 78 <i>смерть</i>
16.	案	アン	1) план, проект 2) ожидание, предположение	木 75 <i>дерево</i>
17.	個	コ	1) счётный суффикс при счёте небольших предметов 2) индивидуальный, отдельный	人, 亻 9
18.	造	ゾウ つくる	1) делать, изготавливать 2) воздвигать, строить	辶 162 <i>дорога</i>
19.	真	シン ま	правда, истина	目 109 <i>глаз</i>
20.	荷	カ に	1) груз, поклажа 2) забота, ответственность	艹 140 <i>трава</i>
21.	訪	ハウ おとずれる たずねる	1) посещать, навещать 2) извещать, сообщать 1) посещать, навещать (о 2-3-м лице) 2) спрашивать	言 149
22.	設	セツ もうける	1) устраивать, оборудовать 2) учреждать	言 149
23.	現	ゲン あらわす あらわれる	действительность, факт проявлять, выявлять проявляться, выявляться	玉 96 <i>драгоценность</i>
24.	装	ショウ、ソウ よそおう	1) обшивка 2) оборудование 1) наряжаться 2) прикидываться	衣 145 <i>одежда</i>

Урок 24

25.	置	チ おく	1) класть, ставить 2) учреждать, устраивать	网 122 <i>сеть</i>
26.	解	カイ とかす とく	комментарий, объяснение 1) растворять 2) расчёсывать (волосы) 1) развязывать, распускать 2) разгадывать, решать 3) расторгать	角 148 <i>рог</i>
27.	銀	ギン	серебро	金 167 <i>металл</i>
28.	維	イ	1) связывать, соединять 2) обновлять	糸 120 <i>длинная нить</i>
29.	調	チョウ しらべる	тон, тональность выяснять, расследовать	言 149
30.	観	カン	1) точка зрения 2) вид, внешность 3) смотреть, видеть	見 147 <i>видеть</i>

§ 13. Фонетики

正	—	セイ	в иероглифе 政	方	—	ホウ	в иероглифе 訪
古	—	コ	в иероглифе 個	安	—	アン	в иероглифе 案
可	—	カ	в иероглифе 荷	解	—	カイ	сам иероглиф 解

§ 14. Иероглифическое написание введённых ранее слов.

住む—すむ、言う—いう、言葉—ことば、赤い—あかい、真っ赤—まっか、けい画—けいかく、えい画—えいが、さん考書—さんこうしょ、考える—かんがえる、案内—あんない、意味—いみ、残る—のこる、残念—ざんねん、現ざい—げんざい、調べる—しらべる、銀座—ぎんざ、銀行—ぎんこう、味—あじ、治る—なおる、置く—おく、しゃ真—しゃしん、再来週—さいらいしゅう

ТЕКСТ 24-1

京都

三人は京都駅で新幹線を降りて駅前に出た。そこでバス乗り場をさがして、バスで旅館に行った。宿泊の手続きをした後で、部屋に入って、荷物を置いた。出かける前に、どこを見るか話し合ったが、もうすぐ旅館の前から観光バスが出発すると言われ、けっきょくそれに乗ることにした。

三人はバスに乗って、ガイドの説明を聞きながら窓の外の景色を見た。

“京都は長い間、都として政治や文化の面で、日本の中心でした。町は、東、北、西の三方を山にかこまれていて、どこからでも山がながめられます。町の中心を流れるかも川は大阪わんに注いでいます。

花見の名所がいたるところにあり、春には、大ぜいの人々が花見に訪れます。一雨毎に木の葉が色付く秋もすてきです。11月のこえを聞くころには、山々は紅葉し、真っ赤な紅葉が、ふるい神社やお寺と美しい調和を見せてくれます。

春や秋は京都の自然を楽しむのにいい季節です。夏はむし暑く、30° C 以上の日が70日近く続きます。冬は寒さがきびしく、時々雪も降ります。

長い歴史を持つ京都にはたくさんの祭りや行事があります。時代祭りは平安神ぐうの祭りです。この祭りは平安神ぐうが建設された1895年から行われているものです。この祭りでは、むかしの行事が再現されます。京都が都だった平安時代から明治維新までのいろいろな服装をした人や、乗り物の行列が町の中の大通りを歩きます。

京都の料理も独特なものです。味、形、色の取り合わせなど、どれを取ってもすばらしいです。和菓子も有名です。京都のいろいろな料理を食べ歩く「味めぐりコース」というものもあります。

町の中心部には、会社、銀行、デパートなどの近代的な建物が並んでいますが、ふるい木造の日本建物もたくさん残っています。神社とお寺もたくさんあり、国ほうに指定されているものもあります。たとえば、京都の付近にある高山寺は12せいきごろから独自の美術活動が続けているところで、有名な絵画がたくさんかかれています。ここではユニークなすみ絵を見ることができます。京都には石庭で有名な^{りょうあんじ}竜安寺とこけ寺と言われているお寺があります。

そろそろ竜安寺です。どうぞ、バスを降りてください。”

アンナとセルゲイは前からそのお寺、特に石庭を見たかったので、とてもうれしく思った。道を通して、お寺の中に入り、庭園を見わたせる場所に出た。白い小さな石をしきつめ、15個の石を置いたかれ山水の庭だ。木

も草も、一本もない。石は全部で 15 個で、7 個、5 個、3 個の 3 つのグループからなっている。だが、どこから見ても、15 個全部見えない。三人はいろいろな方向から数えてみたが、どうしても 14 個しか見えない。庭園にはいろいろな人がいた。庭に下りることはできないので、お寺の中を行ったり来たりして、石の数を数えている人もいたし、庭に向かって座り、しずかにながめながら何か考えている人もいた。理解できないせいかいにおどろいた顔をしている人もいた。三人はかんげきして、竜安寺を出た。そして、次に平安神ぐうに向かった。

ТЕКСТ 24-2

京都から帰る

(池田さんはホームステイ先のおくさん)

セルゲイ：ただいま。

池田：あ、セルゲイさん。お帰りなさい。

セルゲイ：あのう、これ、つまらないものですが。

池田：あら、京都のお菓子ですか。ありがとうございます。

セルゲイ：いいえ。

池田：旅行はどうでした。

セルゲイ：とても楽しかったです。

池田：お天気は？

セルゲイ：ええ、ずっといい天気でした。一度ちょっと雨に降られてしまいましたが。あ、でも東京よりかなり寒かったです。

池田：そうですか。かぜをひきませんでしたか。

セルゲイ：ええ、おかげさまで、だいじょうぶでした。いろいろな所に行くことができました。

池田：よかったですね。奈良へも行きましたか。

セルゲイ：いいえ、残念ですが、今回は京都と大阪だけです。

池田：そうですか。私は子どもが生まれてから、京都へ行っていないんですよ。どうでした？

セルゲイ：京都は初めてでしたが、とても気に入りました。大きな町なのに、しずかでおちついていて．．．高そうビルもあまりないんですね。

池田：そうですね。市内観光はしましたか。

セルゲイ：はい。旅館でどこを見るか話し合っていた時、ちょうど観光バスが出発するところだったので、急いでバスに乗りました。

池田：どんな所に行きましたか。

セルゲイ：平安神宮や金閣寺や竜安寺に行きました。

池田：京都のお寺や神社は日本の歴史と文化の一部分ですから、今も日本人の心のふるさとなんですよ。

セルゲイ：そうですね。私もそう思いました。京都に住んでいる人は、自分の町をほこりに思っていますね。とても親切で、いろいろ教えてくれましたし、案内もしてもらいました。

池田：そうですか。関西は、東京と人間かんけいなんかちがうと言われてますね。

セルゲイ：ええ、それに言葉や食べ物もちがいますね。

池田：そうですね。特におもしろかった所は？

セルゲイ：竜安寺の石の庭園がいんしょう的でした。

池田：そうですか。あの石庭はユニークな庭園ですね。

セルゲイ：金閣寺もすばらしかったです。金閣寺を見ると、金閣という名前が本当にぴったりだと思いました。

池田：金閣寺は鎌倉時代に建てられたんですが、1950年に火事でもえてしまったんですよ。現ざいの金閣寺は、その後、元通りに建て直されたものなんですよ。

セルゲイ：そうですか。金閣寺の庭もきれいでした。池にうつった金閣寺はとてもすばらしかったです。しゃしんをたくさん取りました。

池田：あ、そうですか。後で、見せてくださいね。

セルゲイ：はい。ロシアに帰る前に、必ずもう一度関西に行くつもりです。

池田：それはいいですね。今度は奈良にも行ってみたいですね。

СЛОВАРЬ
к тексту 24-1

1. 駅前	えきまえ	перед вокзалом, станцией
2. バス乗り場	ばすのりば	остановка автобуса
3. 宿泊	しゅくはく	проживание, размещение
4. 手続	てつづき	процедура, формальности
5. 荷物	にもつ	багаж
6. 話し合う	はなしあう	обсуждать
7. 観光バス	かんこうバス	экскурсионный автобус
8. ガイド	guide	гид
9. として		как, в качестве
10. 政治	せいじ	политика
11. 面	めん	сторона, сфера, аспект
12. かこむ		окружать
13. わん		залив
14. 注ぐ	そそぐ	впадать
15. いたる所	いたるところ	повсюду, везде
16. 訪れる	おとずれる	посещать
17. 一雨	ひとあめ	дождь
18. 色付く	いろづく	окрашиваться
19. 紅葉する	こうようする	краснеть, желтеть (о листьях)
20. 調和	ちょうわ	гармония
21. 平安神ぐう	へいあんじんぐう	храм Хэйандзингу
22. 建設する	けんせつする	строить
23. 再現する	さいげんする	появляться вторично
24. 平安時代	へいあんじだい	эпоха Хэйан (период с 794 г. по 1185 г.)
25. 明治維新	めいじいしん	реставрация Мэйдзи (буржуазная революция 1868 г.)
26. 服装	ふくそう	одежда, костюм

27. 乗り物	のりもの	средство транспорта
28. 行列	ぎょうれつ	шествие, процессия
29. 大通り	おおどおり	проспект
30. 独特 (な)	どくとくな	особый
31. 取り合わせ	とりあわせ	подбор, сочетание
32. すばらしい		замечательный
33. 和菓子	わがし	японские сладости
34. めぐり		обход, объезд
35. コース	course	курс, маршрут
36. 近代的	きんだいてき	современный
37. 木造	もくぞう	деревянный
38. 国ほう	こくほう	национальное сокровище
39. 指定する	していする	указывать, определять
40. たとえば		например
41. 付近	ふきん	окрестности
42. 高山寺	こうざんじ	храм Кодзандзи
43. せいき		век
44. 独自	どくじ	оригинальный, самобытный
45. 美術	びじゅつ	искусство
46. 絵画	かいが	картина
47. ユニーク (な)	unique	уникальный
48. すみ絵	すみえ	картина, написанная тушью
49. 石庭	せきてい	сад камней
50. 竜安寺	りょうあんじ	храм Рёандзи
51. こけ寺	こけでら	храм Кокэдэра («храм мха»)
52. そろそろ		потихоньку, не спеша
53. 石	いし	камень
54. 庭園	ていえん	сад, парк
55. 見わたす	みわたす	окидывать взглядом
56. しきつめる		покрывать сплошь
57. 個	こ	счётный суффикс широкого применения
58. かれ山水	かれさんすい	«сухой» пейзаж

Урок 24

59. 方向	ほうこう	направление
60. 数える	かぞえる	считать
61. どうしても		во что бы то ни стало
62. 理解	りかい	понимание
63. せかい		мир
64. かんげきする		быть глубоко взволнованным

СЛОВАРЬ к тексту 24-2

1. おくさん		(ваша), его жена
2. 初めて	はじめて	впервые
3. おちつく		быть спокойным
4. 高そうビル	こうそうビル	высотное здание
5. 市内観光	しないかんこう	экскурсия по городу
6. 金閣寺	きんかくじ	храм Кинкакудзи (Золотой Павильон)
7. 部分	ぶぶん	часть
8. 心	こころ	душа, сердце
9. ほこり		гордость
10. 人間	にんげん	человек, человечество
11. かんけい		отношения
12. いんしょう		впечатление
13. 鎌倉時代	かまくらじだい	эпоха Камакура (период с 1192 г. по 1333 г.)
14. もえる		гореть
15. 元通り	もとどおり	как прежде
16. 建て直す	たてなおす	перестраивать, реконструировать
17. うつる		отражаться

СЛОВАРЬ к упражнениям урока 24

1. パスポート	passport	паспорт
2. なくす		уничтожать, лишаться (чего-либо)
3. さいふ		кошелёк

4. <u>ぬすむ</u>		украсть
5. <u>よごす</u>		испачкать
6. <u>こわす</u>		ломать
7. <u>てん</u>		оценка, балл
8. <u>いや</u> (な)		неприятный
9. <u>しつれい</u> (な)		невежливый, грубый
10. <u>コップ</u>	cup	стакан
11. <u>おとす</u>		ронять
12. <u>やっと</u>		1) наконец-то 2) еле-еле
13. <u>すきやき</u>		скияки (яп. блюдо)
14. <u>にく</u>		мясо
15. <u>はし</u>		хаси – палочки для еды
16. <u>ナイフ</u>	knife	нож
17. <u>すみ</u>		тушь
18. <u>バレエ</u>	ballet	балет
19. <u>オペラ</u>	opera	опера
20. <u>ビート</u>	beet	свёкла
21. <u>スーパーマーケット</u>	supermarket	супермаркет

Обиходные выражения

ただいま。   А вот и я! Здравствуй(те).
 お帰りなさい。   С возвращением!

КОММЕНТАРИЙ

1. Речевой этикет.

- При возвращении домой между членами семьи происходит обмен репликами:
 –ただいま。   А вот и я! Здравствуйте.
 –お帰りなさい。 С возвращением! Добро пожаловать.

- Вручая подарок, обычно произносят фразу:

つまらないものですが。 *Вещь незначительная, но ... (я вам дарю от всего сердца).*

2. Особенности разговорной речи.

В тексте этого урока встречаются междометия *あのう* и *あら*.

Урок 24

Междометие あのう часто используется как обращение с целью привлечь внимание – *послушайте!*, *видите ли*, *извините*, например:

あのう、これ、つまらないものですが。Извините, это вещь незначительная, но... (я вам дарю от всего сердца).

Междометие あら – восклицательное, произносится как возглас удивления, испуга. Это междометие характерно для женской речи, например:

あら、京都のお菓子ですか。ありがとうございます。А! Сладости из Киото? Спасибо!

3. Придаточные предложения времени могут образовываться с союзом ころ, присоединяемым к сказуемому придаточного предложения в простой форме настоящего-будущего или прошедшего времени.

Союз ころ вносит значение *приблизительно тогда, когда*, например:

11月のこえを聞くころには、... Где-то в начале ноября...

Придаточные предложения времени с союзом ころ образуются так же, как с союзом 時, то есть сказуемое придаточного предложения может быть выражено глаголом, прилагательным или именным сказуемым со связкой.

Связка настоящего времени в именном сказуемом опускается, а при полупредикативном прилагательном меняется на な.

Соотношение времён главного и придаточного предложения такое же, как и в придаточных предложениях с союзом 時 (см. урок 22).

4. Отглагольный послелог として образован от глагола する, имеет значение *как, в качестве*, например:

京都は長い間、都として政治や文化面で、日本の中心でした。Киото, как столица, в течение долгого времени был центром Японии с политической и культурной стороны.

5. Отглагольный послелог に向かって образован от глагола 向かう, имеет значение *в направлении* (о движении, позе), *лицом к* (чему-либо), например:

庭に向かって座ります。Сидеть лицом к саду.

6. Служебное слово ^{とお}通り после существительных в основном падеже передаёт значение *в соответствии, согласно*, например:

元通り как было изначально.

7. Глагол 思う *думать* после слов, обозначающих эмоциональное состояние человека, образует глагольное словосочетание, выражающее соответствующее эмоциональное состояние человека. Предикативные прилагательные употребляются в форме на く, полупредикативные прилагательные – в форме на くに, глаголы – в форме 2-й основы с показателем に, например:

とてもうれしく思った。Очень обрадовались.

自分の町をほこりに思っています。Гордятся своим городом.

8. Глагол 流れる *течь* в значении *течь* (по чему-либо) управляет винительным падежом на を, например:

川は町の中心を流れる。Река течёт по центру города.

9. Глагол おどろく удивляться в значении удивляться (чему-либо) управляет дательным падежом на に, например:

理角できないせかいにおどろいた。Удивлялись миру, который невозможно понять.

10. Глагол 向かう направляться в значении направляться (куда-либо) управляет дательным падежом на に, например:

平安神ぐうに向かった。Направились в храм Хэйандзингу.

11. Глагол ほこる гордиться в значении гордиться (чем-либо) управляет винительным падежом на を, например:

自分の町をほこっています。(Они) гордятся своим городом.

12. Глагол 訪れる в значении посещать (кого-либо, что-либо) управляет винительным падежом на を, в значении приходить, приезжать (куда-либо) – дательным падежом на に, например:

先週の土曜日、山田先生を訪れた。В субботу на прошлой неделе посетил преподавателя Ямада.

春には、大ぜいの人々が花見に訪れます。Весной много людей приезжает на праздник «любования цветами сакуры».

ЗАДАНИЯ И УПРАЖНЕНИЯ

1. Преобразуйте следующие предложения по образцу, употребляя глаголы в страдательной форме. Переведите.

I. Например: 雨が降る。→ あの人は雨に降られた。

1. みんなが行った。→
2. おくさんが出かけた。→
3. 子どもがないた。→
4. あの人はこの間お母さんが死んだ。→
5. 夜遅く友だちが来る、→
6. 友だちが一週間泊まった。→

II. Например: ウエートレスはさとうとしおをまちがえた。→
ウエートレスにさとうとしおをまちがえられた。

1. あの人は私のパスポートをなくした。→
2. だれかがさいふをぬすんだ。→
3. だれかが先生のくださった本をよごした。→
4. 旅館の人は名前を聞いた。→
5. 子どもはとけいをこわした。→
6. 友だちはその手紙を見た。→
7. 昨日先生は悪いてんをつけた。→
8. ねこはさかなを食べた。→

III. Например: 京都のお菓子は独特なものだ。(言う) →
京都のお菓子は独特なものだと言われています。

1. 現ざいの^{さんかくじ}金閣寺は元通りに建て直された。(言う) →
2. この建物は百年前に建てられた。(思う) →
3. 関西は東京と言葉がちがう。(言う) →
4. 京都の辺りは日本の紅葉の名所として有名です。(言う) →
5. あの石庭はユニークな庭園です。(する) →
6. 鳥取はさきゅうの景色がめずらしい。(言う) →
7. 日本人は今もふろしきを使います。(言う) →
8. ひ行きで行くより新幹線で行く方がはやすい。(する) →

2. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

I

1. Вчера ко мне неожиданно пришли гости.
2. У него недавно ушла жена.
3. Я вчера попал в сильный снегопад.
4. У меня на месяц остановился знакомый.
5. У него в прошлом году умер отец.
6. У неё долго плакал ребёнок.
7. Об этом не стали говорить, и все ушли.
8. Я сегодня попал под дождь и весь промок.

II

1. Он взял мой велосипед, а я сегодня собирался поехать на прогулку.
2. Кошка съела у меня сметану. (サワークリーム)
3. У него кто-то в поезде украл зонт.
4. Он у меня спросил об этом, но для меня это был весьма неприятный разговор.
5. Она прочитала письмо, которое мне прислали родители.
6. У меня кто-то взял библиотечную книгу.

III

1. Считается, что сладости из Киото имеют особый вкус.
2. Считается, что этот храм был построен в период Камакура.
3. Думается, что если вы едете осматривать старый замок, то лучше остановиться в гостинице японского типа, что рядом с замком.
4. Считается, что сад камней храма Рёандзи – самый известный в Японии.
5. Считается, что этот синтоистский храм один из самых древних в Японии.
6. Считается, что в саду камней можно спокойно обо всём подумать.
7. Считается, что Японский архипелаг (列島) раньше был соединён (つながる) с Азиатским материком.
8. Говорят, что этой зимой будет очень холодно.

3. Образуйте утвердительные и отрицательные формы на て/でも от следующих:

а) глаголов:

建てる、吹く、着る、乗る、借りる、決める、流れる、行く、話す、来る、する、待つ、書く、買う、作る、聞く、寝る、読む、歩く

б) предикативных прилагательных:

高い、寒い、明るい、暑い、眠い、安い、痛い、きたない、くらい

в) полупредикативных прилагательных:

にぎやか、きれい、好き、上手、しずか、ていねい

4. Преобразуйте следующие предложения, используя уступительные формы. Переведите.

I. Например: 雪が降る。スキーをやりに行きます。→
雪が降っても、スキーをやりに行きます。

1. 電気をつけない。明るい。→
2. かぜをひく。学校を休まない。→
3. たくさん勉強する。テストがよくできないでしょう。→
4. あの人は漢字をおぼえる。すぐ忘れる。→
5. 私は先生にこの文法を教えてもらった。わかりませんでした。→
6. 川がこおらない。さかなはとれない。→

II. Например: 眠い。起きている。→ 眠くても、起きている。

1. 天気がいい。かなり寒い。→
2. 遠い。歩きます。→
3. とても痛い。なかない。→
4. 高い。私はこれを買います。→
5. 寒い。あの人は暖かいコートを着ない。→
6. 眠い。宿題をしてしまうつもりです。→

III. Например: 休みの日です。来てください。→
休みの日であっても、来てください。

1. あしたひまです。出かけないでしょう。→
2. しずかです。今夜すぐ寝られないでしょう。→
3. あの教室がきれいです。くらいですから、勉強できません。→
4. 10 時です。外はまだ明るいです。→
5. 日曜日です。どこへも行かないで、ゼミに準備したいと思います。→
6. そのスラックスはぴったりでした。色は気に入りませんでした。→

5. Составьте диалоги по образцу, используя данные ниже выражения. Переведите.

- このカメラが安い。買う。→
- このカメラが安ければ、買いますか。
- いいえ、安くても、買いません。
1. 天気がいい。公園へ行く。→
  2. かきがあまい。食べる。→
  3. 山が急でない。スキーで下る。→
  4. 宿題が少ない。えい画を見に行く。→
  5. あそこまで遠くない。歩いて行く。→
  6. 荷物がかかるい。持っていく。→

6. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Хотя уже и весна, но ещё холодно. 2. Хотя он и врач, но это лекарство не знает. 3. Хотя она и не очень любит хурму, но съела всё, что он принёс. 4. Хотя там и не очень тихо, но мы сможем поговорить. 5. Хотя в этом храме много известных картин, туристов там мало, поскольку он расположен высоко в горах. 6. Хотя уже холодно, но батареи ещё не включены. 7. Хотя это река и не очень длинная, но течение у неё быстрое. 8. Хотя и не поздно, но на улице уже темно. 9. Хотя я много раз пытался сделать фотографию храма Кинкакудзи, отражающегося в пруду, но у меня не получалось. 10. Хотя я часто бывал в Киото, но ни разу не был в храме Кокэдэра. 11. Хотя он очень удивился, но ничего не сказал. 12. Хотя они ехали на суперэкспрессе, но смогли увидеть пейзаж за окном. 13. Хотя он и не устал, но не хотел никуда идти. 14. Хотя она не купила, что хотела, но денег уже не было.

7. Преобразуйте следующие предложения по образцу, дополнив вопросительными местоимениями по смыслу. Переведите.

Например: 忙しい。京都へ旅行する。→
どんなに忙しくても、京都へ旅行します。

1. うるさい。すぐ寝る。→
2. その本をさがす。みつからなかった。→
3. たのむ。だれも答えなかった。→
4. おいしいものを作る。食べない。→
5. 高い。このカメラを買う。→
6. 見る。石は15個全部見えない。→
7. スラックスをはいてみた。サイズが合わなかった。→
8. 新幹線の窓を見てみる。くらくて、景色があまり見られない。→

8. Составьте диалоги по образцу, используя данные ниже выражения. Переведите.

- I. 読んでみる、わかる →
— 読んでみれば、わかるでしょうか。
— そうですね。いくら読んでみても、わかりません。
1. たのむ、し事をする →
2. ゆっくり話す、わかる →
3. 待つ、あの人と会える →
4. 急ぐ、間に合う →
5. してみる、できる →
6. そのデザインのコートを着てみる、気に入る →
- II. その部屋がせまい、泊まる →
— せまければ、その部屋に泊まらないでしょうか。
— そうですね。どんなにせまくても、泊まろうと思います。
1. ふるい、着物を着る →

2. 遠い、行く →
3. 高い、そのバスに乗る →
4. お寺まで遠い、見に行く →
5. 暑い、観光に行く →
6. おもい、持っていく →

9. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Как я ни пытался сосчитать камни сада храма Рёандзи, но получалось только 14. 2. Откуда ни смотри на камни в саду камней, одного камня всё равно не видно. 3. Сколько раз я ни ездила в Киото, но никогда не была осенью, когда особенно красивый пейзаж. 4. Когда бы я ни приходил в сад камней, там обязательно кто-нибудь сидел и пытался посчитать камни. 5. Кого бы я ни спрашивал, никто не слышал об этом храме. 6. Когда бы я к ним ни пришёл, они всегда угощали японскими сладостями. 7. Кто бы ни приехал в Киото, всем хочется посмотреть сад камней храма Рёандзи. 8. К кому бы я ни обращался на улицах Киото, мне вежливо всё объясняли. 9. Откуда бы люди ни приезжали в Киото, они непременно хотят увидеть храм Кинкакудзи. 10. В какие бы интересные путешествия он ни ездил, всегда с радостью возвращается домой.

10. Преобразуйте следующие предложения, используя служебное слово つもり. Переведите.

Например: 家に生け花を飾る。→ 家に生け花を飾るつもりです。

1. ずっと前から石庭を見る。→
2. 京都のいろいろな料理を食べる。→
3. バスに乗って市内観光をする。→
4. 平安神ぐうのしゃしんをとる。→
5. 「札幌^{さっぽろ}に雪祭り」に行く。→
6. 今回は旅館に泊まる。→
7. 京都へ新幹線で行く。→
8. 京都のいろいろな料理を食べ歩く。→

11. Составьте диалоги по образцу, используя данные ниже выражения. Переведите.

京都へ行く、何で行く→

—京都へ行くつもりですが、、、

—いいですね。

—行きたいと思うんですが、まだ決めていません。

—どうしてですか。

—何で行くかまよっているんです。

—あ、そうですか。

1. 旅行に行く、どこへ行く→

2. 大学に入る、どのせんもんを選ぶ →
3. うちを借りる、どこで借りる →
4. 市内観光に行く、まずどこへ行く →
5. 着物を買う、どの色の着物を買う →
6. 列車で行く、どんな列車で行く →

12. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Я намереваюсь поехать посмотреть храм Киёмидзудэра. 2. Я предполагаю поехать в Киото на праздник храма Хэйандзингу. 3. Я намереваюсь поехать в Киото осенью, когда горы красные от листьев клёна. 4. Мы намереваемся остановиться в гостинице японского типа. 5. В следующем году я собираюсь поехать в Нара. 6. Мы намереваемся совершить экскурсию по городу на экскурсионном автобусе. 7. Я в этом году не собираюсь кататься на лыжах. 8. Мой брат не предполагал изучать китайский язык. 9. Он намеревался в этом году поехать на море, но из-за болезни не поехал. 10. Сестра давно намеревалась с ней встретиться.

13. Преобразуйте следующие предложения, употребив служебное слово **ところ**. Переведите.

I. Например: あの人たちは市内観光に行く。→
                             あの人たちは市内観光に行くところです。

1. 友だちに京都への旅行について手紙を書く。→
2. 近くの喫茶店へコーヒーを飲みに行く。→
3. 本屋さんへ辞典を買いに行く。→
4. 姉にバースデーカードを送る。→
5. 新幹線の切符を買いに行く。→
6. ^{きんかくじ}金閣寺のしゃしんをとる。→

II. Например: あの人たちは旅館の宿泊の手続きをする。→
                             あの人たちは旅館の宿泊の手続きをしているところです。

1. セルゲイさんはホームステイのおくさんに^{きんかくじ}金閣寺について話す。→
2. アンナさんは両親に電話をかける。→
3. 秋子さんは頭が痛くて、寝る。→
4. 足が疲れて、休む。→
5. ^{りょうあんじ}竜安寺を見物する。→
6. 竜安寺の石庭の石を数えてみる。→

III. Например: 田口さんはし事を終える。→
                             田口さんはし事を終えたところです。

1. ちょうど12時になる。→
2. 大阪から帰る。→
3. 平安神ぐうに向う。→

4. バスを降りる。→
5. 荷物を置いて、部屋を出る。→
6. おふろに入る。→

IV. Например: しおとさとうをまちがえる。→
しおとさとうをまちがえるところでした。→

1. 電車で遅れる。→
2. もう少しでコップをおとす。→
3. もう少しでパスポートをなくす。→
4. 電車の中でポストンバッグを忘れる。→
5. 要らないものを買う。→
6. 新宿行きの電車に乗る。→

14. Составьте диалоги по образцу, используя данные ниже выражения.

Переведите.

ホテルの手続きをする →

—ホテルの手続きはもうしましたか。

a) — ええ、したところです。

b) — いいえ、まだです。これからホテルの手続きをするところです。

1. レポートを書く →
2. 部屋をそうじする →
3. お茶を飲む →
4. 田中さんに電話をかける →
5. 列車の切符を買う →
6. ホテルを予約する →

15. Прочитайте диалог. Употребите глагол, данный в скобках, в соответствующей форме со служебным словом **ところ**. **Переведите.**

アンナ：お待たせいたしました、すみません。どのぐらい待ちましたか。

田中：いいえ、今（来る）。明子さんはどうしましたか。

アンナ：いっしょに来るつもりでしたが、明子さんはやっと（起きる）から、私は先に来ました。

田中：どうしましょうか。待ちましょうか。

アンナ：そうですね。駅に（来る）に、電車が（出る）。次の電車は30分後です。

田中：そうですか。では、電車が来るまで、コーヒーを飲みませんか。

アンナ：いいですね。

16. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

I

1. Он как раз собирается ехать на вокзал. 2. Они как раз собираются отправиться на экскурсию по Киото. 3. Они как раз собираются идти заказывать

Урок 24

гостиницу. 4. Они как раз собираются поехать на снежный праздник в Саппоро. 5. Он как раз собирается пойти к врачу. 6. Он как раз собирается принять это лекарство. 7. Она как раз сейчас собирается писать ему письмо. 8. Он как раз собирается купить путеводитель по Киото.

II

1. Он как раз сейчас их фотографирует. 2. Экскурсионный автобус как раз сейчас отправляется от гостиницы. 3. Они как раз сейчас обсуждают, куда им поехать. 4. Он пришёл в тот момент, когда я собирался идти за покупками, поэтому мы пошли вместе. 5. Он пришёл как раз тогда, когда мы ели. 6. Он вошёл как раз в тот момент, когда мы о нём говорили. 7. В тот момент, когда я с ним здоровался, вошёл его отец. 8. Он вошёл в тот момент, когда я разговаривал по телефону.

III

1. Они только что закончили процедуру оформления в гостинице. 2. Они только что вернулись с экскурсии. 3. Он только что купил билет на синкансэн до Осака. 4. Он только что отправился вместе с друзьями на экскурсию в храм Кодзандзи. 5. Экспресс только что прибыл в Киото. 6. Они только что пообедали. 7. Они только что спустились на 1-й этаж. 8. Анна только что приехала из Нара.

IV

1. Он как раз собирался пойти на экскурсию «кухня Киото». 2. Она как раз собиралась пойти в центр города. 3. Мы как раз собирались пойти в кино. 4. Он чуть не опоздал на последний автобус. 5. Он чуть не попал под сильный дождь. 6. Ещё немного, и он бы ушёл. 7. Ещё немного, и мы бы не успели на этот поезд. 8. Ребёнок чуть не упал в пруд.

17. Преобразуйте следующие предложения, употребив союз

а) 前. Переведите.

Например: あの人はいし事を始める。コーヒーを飲む。→
                  あの人はいし事を始める前に、コーヒーを飲む。

1. おばあさんは寝る。薬を飲む。→
2. 観光バスに乗った。宿泊の手続きをした。→
3. 観光に出かけた。昼食を食べた。→
4. 着物のデモンストレーションを見に行った。ジャケットを買った。→
5. 代理店で旅館を予約した。新幹線の切符を買った。→
6. 友だちは本屋で辞典を買った。近くの喫茶店に入った。→

б) 後. Переведите.

Например: コートを着てみて選ぶ。カウンターではらう。→
                  コートを着てみて選んだ後で、カウンターではらう。

1. 白いワイシャツを買う。そのワイシャツに合わせてネクタイを買う。→

2. 竜安寺を見物した。平安神ぐうに向かった。→
3. ホテルを予約した。新幹線の切符を買いに行った。→
4. おばあさんは昼食を食べる。1時間ぐらい寝る。→
5. 先生は新しい文法を教えた。学生はしつもんをした。→
6. 金閣寺の見物をした。どこへ行きましょうか。→

18. Составьте диалоги по образцу, используя данные ниже выражения. Переведите.

出かける → —出かける前に、どこを見るか話し合いましょうか。

1. —ええ、そうしましょう。
2. —そうですねえ。でも、出かけてから、話し合う方がいいと思います。
1. 宿泊の手続きをする →
2. 部屋に入る →
3. 旅館に行く →
4. 新幹線に乗る →
5. ガイドブックを読む →
6. 京都に着く →

19. Ответьте на следующие вопросы.

1. しらない人にしつもんをする前に何と言いますか。
2. うちを出る前に何と言いますか。
3. 日本人は食事を始める前に何と言いますか。
4. 夜寝る前に何と言いますか。
5. 人は朝起きた後で何と言いますか。
6. ロシア人は食事をした後で何と言いますか。
7. 何かしつれいなことをした後で何と言いますか。
8. 先生は授業の終わりに、ベルがなった後で何と言いますか。

20. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

I

1. У неё привычка, перед тем как лечь спать, почитать книгу. 2. Перед тем как войти в комнату, в японских домах снимают обувь. 3. Перед едой обычно моют руки. 4. Перед возвращением домой я собираюсь съездить на Хоккайдо. 5. Перед окончанием школы мы с друзьями совершили интересное путешествие в горы. 6. Перед поездкой в Киото мы прочитали много книг о городе и его истории. 7. Перед тем как купить билеты, мы заказали гостиницу. 8. Перед тем как началась демонстрация кимоно, нам показали различные способы завязывания фуросики.

II

1. После того как закончились все вступительные экзамены, он поехал домой. 2. После того как позанимаемся в библиотеке, пойдём в кафе. 3. Ребёнок после того

Урок 24

как пообедает, всегда спит. 4. После того как мы определили день отъезда, мы заказали гостиницу. 5. Мы убрали комнату после того, как закончилась вечеринка. 6. После того как я договорился с товарищем о встрече, я позвонил домой. 7. После того как мы побывали в Киото, нам очень захотелось поехать в Нара. 8. Японцы ужинают после того, как примут ванну.

21. Соедините правильно предложения. Переведите.

1. 日本の自然を楽しむ		1. とてもいいにが必要です。
2. 日本の料理を食べる		2. このボタンを使います。
3. 京都の神社やお寺を見物する		3. ガイドブックが必要です。
4. すきやきを作る	のに	4. こんなすみがいいです。
5. すみ絵をかく		5. 市内観光バスが一番いいです。
6. 暖房をつける		6. 春や秋が一番いい季節です。
7. 市内観光をする		7. 時間が必要です。
8. 旅行の行き先を決める		8. はしがいいです。

22. Дополните следующие предложения, рассматривая их как придаточные цели, оформленные **のに**.

Например: 漢字をきれいに書く... →
漢字をきれいに書くのに、ふでが必要です。

1. 電気をつける... →
2. パンを切る... →
3. 英語の本を読む... →
4. 電子辞典を買う... →
5. おいしいケーキを作る... →
6. その本を借りる... →
7. 日本の古い建物を見る... →
8. ホームに上がる... →

23. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Что следует сделать, чтобы в эту комнату вместились 20 человек? 2. Эта одежда очень хороша, чтобы в ней кататься на лыжах. 3. Для того чтобы туда доехать, очень удобен автобус. 4. Что нужно, чтобы приготовить это блюдо? 5. Для того чтобы поехать в это путешествие, необходима тёплая одежда. 6. Для того чтобы насладиться красотой этого пейзажа, лучше всего весна. 7. Для того чтобы посмотреть древние храмы Японии, следует поехать в Киото и Нара. 8. Для того чтобы совершить экскурсию по городу, лучше всего воспользоваться экскурсионным автобусом, который каждый час отправляется от гостиницы. 9. Для того чтобы туда доехать, необходимо время. 10. Для того чтобы изучать иностранный язык, необходимы учебники и словари.

24. Соедините правильно словосочетания. Переведите.

「イオランタ」		デパート
アムール		バレエ
トウエールスカヤ		湖
「さくら」		川
「 Gum」	という	レストラン
「アンナ・カレニナ」		通り
バイカル		小説
「ウォールガ」		歌
「白鳥の湖」		オペラ

25. Преобразуйте следующие предложения по образцу. Переведите.

Например: 喫茶店で会いませんか。喫茶店の名前は「さくら」です。→
「さくら」という喫茶店で会いませんか。

1. 公園へ散歩に行きませんか。公園の名前は「ソコーリニキ」です。→
2. 図書館で本を借りました。図書館の名前は歴史図書館です。→
3. スーパーマーケットに行きます。スーパーマーケットの名前は「サティー」です。→
4. 駅の出口で待ってください。駅の名前は三田です。→
5. 朝、新聞を読みました。新聞の名前は「コンメルサント」です。→
6. 昨日友だちから手紙をもらいました。友だちの名前はニキチンさんです。
→
7. 野さいを買いました。野さいの名前はビートです。→
8. 昨日友だちがあそびに来ました。友だちの名前は夏子さんです。→

26. Вставьте в пропуски временной союз из данного списка (時、ころ、と、前、後、ところ). Переведите.

1. 東京では四月が来る... さくらが咲きます。
2. 友だちは京都へ行った... 旅館に泊まりました。
3. し事はちょうど今終わった...。
4. モスクワでは春のこえを聞く... 雪がとけ始めます。
5. 旅館に泊まる... 手続きをします。
6. 日本人は部屋に入る... くつをぬぐ。
7. 友だちは竜安寺を出た... 平安神ぐうに向かった。
8. 私たちが旅行のコースを話し合っている... 田中さんが来しました。

27. Вставьте в пропуски соответствующий послелог из списка, данного ниже. Переведите.

1. モスクワ大学はロシアで一番ふるい大学... 有名です。

2. この列車は時こくひょう. . . ちょうど9時に出た。
3. ガイドさんはその寺. . . とてもおもしろく話しました。
4. その地方の気候は季節. . . ちがいます。
5. 鎌倉^{かまくら}は日本のふるい首都. . . 有名です。
6. セルゲイさんは京都から帰った後、両親にその旅行. . . 手紙を書いた。
7. みなは約束. . . 10時に駅に来な。
8. 季節. . . 切符は安かったり高ったりです。
(によって、として、通り、について)

28. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Он как турист приезжал в Японию год назад. 2. Он в качестве темы сочинения выбрал «Климат Японии». 3. Поезд прибыл точно по расписанию в 9.20. 4. Он никому об этом не рассказывал. 5. Этот дом восстановили в том виде, как он был раньше. 6. Её самочувствие зависит от погоды. 7. Гид очень интересно рассказывал об истории Киото. 8. Он участвовал в этом празднике как член клуба иностранных студентов.

29. Соедините слова, вставив в пропуски соответствующие падежные показатели. Переведите.

町の中心 ( )	置く
大阪わん ( )	降りる
バス ( )	流れる
食べ物 ( ) 東京 ( )	注ぐ
大通り ( )	驚く
荷物 ( )	ほこる
理解できないせかい ( )	歩く
自分の町 ( )	ちがう

30. Назовите синонимы следующих слов:

観光、都、中心、建設する、服装、建ちく、絵画、かんがえる、親切

31. Выберите из данного списка слова, относящиеся к темам: «экскурсия по Киото», «сад камней», «храм Кинкакудзи». Составьте рассказы по этим темам, используя выбранные слова.

ガイド、政治面、石の庭、元通り、味めぐりコース、平安神ぐう、和菓子、金閣寺、時代祭、数える、かこむ、もえる、大阪わん、グループ、建てなおす、中心、流れる、都、ユニーク (な)、竜安寺、歴史

32. Прочитайте, переведите письменно со словарём следующий текст.

Санкт・ペテルブルグ

1703 年、ロシアの近代化をめざしたピョートル大帝はネヴァ川の岸に町を作ることになりました。西欧への窓口となったこの町は 1713 年にロシア帝国の首都となり、1918 年までの 200 年以上もの間ロシアの政治、けいざい、文化の中心でした。

ネヴァ川にある一つの島に作られたこの町は、現ざいでは、101 の島からなる大都市になりました。島と島の間には、620 ものはしがかけられています。

Санクト・ペテルブルグは、名所の多い町です。その中には、有名な聖イサク寺院やカザン寺院、冬の宮殿などがあります。エルミタージュ美術館や国立ロシア美術館などもあります。

200 年もの歴史を持つエルミタージュ美術館は、現ざい、パリのルーブル、ロンドンの大英博物館、ニューヨークのメトロポリタン美術館と並んで世界最大の美術館の一つです。

1764 年、エカテリーナ二世がベルリンで 225 点の絵を買い、Санクト・ペテルブルグに持って来たことがエルミタージュ美術館の始まりです。エカテリーナ二世はこの美術品をエルミタージュという冬の宮殿の別館に収めました。始めは皇帝と皇帝にゆるされた一部の人しか入ることができませんでしたが、1852 年からは一般に公開されました。現ざい、所蔵品は 2600 万点で、展示されているのはその内の 9%です。

美術品の中には、貴重なものがたくさんあります。ルーベンスやレオナルド・ダ・ビンチといった有名な画家の絵もあります。

エルミタージュ美術館は国内外でも西欧の美術の収集で有名ですが、国立ロシア美術館はロシア国内の絵画を集めている点でせかいによく知られています。コレクションは 27 万点以上もあると言われています。

СЛОВАРЬ

近代化	きんだいか	модернизация
めざす		иметь цель
大帝	たいてい	выдающийся император
西欧	せいおう	Западная Европа
帝国	ていこく	империя
聖	せい	святой, священный

Урок 24

寺院	じいん	собор
宮殿	きゅうでん	дворец
世	せい	суффикс порядковых числительных при обозначении монархов одного имени
点	てん	1) счётный суффикс для счёта картин 2) точка
別館	べっかん	отдельно стоящее здание
収める	おさめる	помещать
皇帝	こうてい	император
ゆるす		разрешать
一般	いっぱん	общий, обыкновенный
公開する	こうかいする	делать открытым для публики
所蔵品	しょぞうひん	экспонат
美術品	びじゅつひん	произведение искусств
貴重 (な)	きちょう (な)	ценный
画家	がか	художник
収集	しゅうしゅう	коллекция
絵画	かいが	картина
集める	あつめる	собирать

33. Расскажите о Санкт-Петербурге.

34. Расскажите о Киото.

35. Как вы думаете, что общего между Санкт-Петербургом и Киото.

36. Расскажите о городе, в котором вы живёте.

37. Опишите фотографии, данные в приложении к уроку 24.

38. Напишите сочинение на тему: 1. «Поездка в Киото»;

2. «Достопримечательности города, в котором я живу»

39. Переведите следующие фразеологические выражения.

1. 隣の花は赤い
2. 書いた物は物を言う
3. 火は火で治まる

40. Как Вы думаете, почему фразеологические выражения 一石二鳥, 人の口に戸は立てられない, 住めば都 переводятся соответственно «убить одним выстрелом двух зайцев», «на роток не накинешь платок», «каждый кулик своё болото хвалит»?

41. Соедините правильно фразеологические выражения и их переводы.

1. 石の上にも三年	1. На воре шапка горит.
2. 千言万語 せんげんばんご	2. Терпение и труд все перетрут.
3. 思い内にあれば色外に見る	3. множество слов

42. Определите ключи у следующих иероглифов.

残、面、独、個、置、真、石、赤、銀

43. Напишите иероглифы, имеющие следующие оны.

シン、カ、ジュウ、ゲン、ネン、ゾウ、カン、サイ

44. Выделите из данных списков иероглифов иероглифы с одинаковыми

а) онами:

心、光、元、地、住、石、最、雪、新、死、生、公、似、戸、赤、再、方、
真、限、化、候、設、西、信、松、町、祭、市、現、案、念、考、言、十、個、
法、切、科、装、調、政、独、時、製、治、年、読、置、指、安、荷、訪、節、
小、示、長

б) ключами:

死、選、果、散、元、者、目、授、円、代、遠、心、残、光、真、富、由、
言、台、似、草、訪、鉄、同、調、兄、洋、会、持、放、必、診、松、品、先、
再、茶、設、考、住、見、説、画、味、政、海、指、治、念、案、個、造、荷、訪、
銀、観、調

45. Вставьте в пропуски соответствующие иероглифы.

..... の..... きをした後で、部屋に入って、..... を..... いた。
しゅくはく てつづ ..... にもつ お

..... バスに乗ることにした。

かんこう

..... な..... が..... やお..... と..... しい..... を見せる。

まっか もみじ じんじゃ てら うつく ちょうわ

京都の料理も..... で..... の..... り..... わせもすばらしい。

どくとく あじ かたち と あ

そこには会社、..... などの..... な建物が..... nderる。

ぎんこう きんだいてき なら

りょう安寺の..... な..... は15. . . の..... を..... いた庭です。

ゆうめい せきてい こ いし お

そこに有名な..... がたくさんある。

かいが

46. Соедините правильно слова и их чтение.

政治   調和   絵画   建設   観光   荷物   再現
にもつ   かんこう   せいじ   ちょうわ   さいげん   かいが   けんせつ

47. Соедините иероглифы для образования слов.

宿 荷 観 政 調 建 服 絵 独 指
治 画 装 定 泊 特 光 和 設 物

48. Составьте слова из данных ниже иероглифов.

治、装、泊、光、和、設、物、宿、荷、観、政、調、建、月、艮

49. Вставьте вместо вопросительных знаков соответствующие иероглифы, чтобы получились слова.

新   ?   紅   ?   行   ?   ?
泊   ?   ?   設 物   ?   車 行 座 自 特

50. Скажите оны, куны и значения следующих иероглифов.

心、州、光、衣、石、空、再、束、現、並、言、試、考、青、住、
首、赤、白、画、黒、味、黄、政、第、治、色、念、各、残、浅、
面、変、独、足、指、頭、案、背、個、戸、真、服、荷、情、訪、
雨、設、水、銀、金、観、段、装、流、調、音、置、院、造、囟

51. Прочитайте следующие иероглифы, используя знание чтения онов и кунов. Попробуйте перевести, исходя из значений иероглифов.

а) 1 場面 2 政治学 3 内政 4 現代 5 現金 6 現地 7 現場 8 決心 9 心情
10 心理 11 画家 12 画面 13 日本画 14 設立 15 設置 16 設定 17 面会
18 考案 19 案外 20 新案 21 建造 22 住所 23 真意 24 言語 25 言明 26 改造
27 直面 28 装飾 29 再会 30 再建 31 造園 32 観客 33 観念 34 個人 35 個室
36 個々 37 衣食住

б) 1 考え直す 2 真顔 3 真心 4 真夏 5 真冬 6 一言 7 味付け 8 置き忘れる

52. Прочитайте следующие фамилии, используя знание чтения кунов. Проверьте себя по данному в конце учебника чтению этих слов. Обратите внимание, что иероглиф 光 в фамилиях читается みつ, а иероглиф 政 — まさ.

1 住元 2 住原 3 住友 4 住田 5 光下 6 光島 7 光山 8 光川 9 光田
10 光町 11 光野 12 政木 13 政元 14 石中 15 石上 16 石本 17 石内 18 赤名
19 赤木 20 石田 21 石原

УРОК 25

ГРАММАТИКА

§ 1. Побудительный залог

Побудительный залог глаголов образуется следующим образом:

от глаголов 1-го спряжения:

1-я основа + せる, например:

読む : 読ませる *заставить (позволить) читать*

от глаголов 2-го спряжения:

1-я основа + させる, например:

食べる : 食べさせる *заставить (позволить) есть*

от глагола する → させる *заставить (позволить) сделать*

от глагола 来る → 来 + させる → 来させる *заставить (позволить) прийти*

Глаголы в форме побудительного залога изменяются как глаголы 2-го спряжения.

Глаголы в форме побудительного залога могут иметь значения «заставить, побудить или позволить, разрешить что-либо делать».

В предложении со сказуемым в форме побудительного залога подлежащее (лицо, побуждающее к действию) имеет форму именительного падежа на が или основного с частицей は. Лицо, побуждаемое к действию, стоит при переходном глаголе в форме дательного падежа на に, при непереходном глаголе в форме винительного падежа на を или дательного падежа на に, например:

先生は学生に漢字を書かせます。 *Преподаватель заставляет студентов писать иероглифы.*

お母さんは子どもを店に行かせました。 *Мать послала ребёнка в магазин.*

Побудительный залог может употребляться также для образования переходных глаголов от некоторых непереходных, не имеющих соответствующих переходных глаголов. В этом случае в предложении побуждаемое лицо (одушевлённое или неодушевлённое) имеет форму винительного падежа на を.

Различаются два случая употребления:

1) непереходный глагол обозначает эмоциональное состояние человека – わらう *смеяться*, おこる *сердиться*, なく *плакать* и т. п., например:

あの人はみんなをわらわせる。 *Он всех смешит.*

2) непереходный глагол обозначает действие, осуществляемое неодушевлённым лицом – すむ *кончаться*, 発展する *развиваться*, 悪化する *ухудшаться* и т. п., например:

あの人は今日し事をすませる。 *Он сегодня закончит работу.*

Повелительная форма глагола в побудительном залоге может означать просьбу разрешить совершить действие, например:

それは私にさせてください。 *Позвольте это сделать мне.*

Получение разрешения совершить действие передаётся формой на て/で смыслового глагола в побудительном залоге + もらう, при этом лицо, которое позволяет, разрешает совершить действие, имеет форму дательного падежа на に, а лицо, которому позволяют, разрешают совершить действие, форму основного падежа с частицей は, например:

学生は先生に漢字でなくてひらがなでその言葉を書かせてもらいました。

Преподаватель разрешил студентам написать эти слова не иероглифами, а хираганой.

子どもはお母さんに庭で一人であそばせてもらいました。 *Мать позволила ребёнку гулять одному в саду.*

文れい

1. 父は妹にピアノを習わせた。
2. お母さんは子どもを庭であそばせました。
3. 遅いですが、お母さんは子どもにテレビを見させました。
4. お母さんは子どもにアイスクリームを全部食べさせました。
5. この CD を聞かせてください。
6. すみませんが、電話をかけさせてくださいませんか。

§ 2. Выражение разрешения совершить (не совершить) действие.

Выражение разрешения совершить (не совершить) действие передаётся следующей устойчивой грамматической конструкцией:

утвердительная:

глагол в форме на て/で + も + いい (です), например:

読む : 読んでもいい *можно читать*

предикативное прилагательное в форме на くて + も + いい (です) например:

つめたい : つめたくてもいい *можно холодное*

имя существительное или основа полупредикативного прилагательного + で + も + いい (です), например:

夜 : 夜でもいい *можно вечером*

отрицательная:

глагол в форме 1-й основы + なくて + も + いい (です), например:

読む : 読まなくてもいい *можно не читать*

предикативное прилагательное в форме на くて + なくて + も + いい (です), например:

つめたい : つめたくなくともいい *можно не холодное*

имя существительное или основа полупредикативного прилагательного + では + なくて + も + いい (です), например:

夜 : 夜ではなくともいい *можно не вечером*

Вместо いい (です) могут употребляться слова かまいません *не имеет значения*, よろしい (です) *хороший* (только в вопросительных предложениях). Эти слова вносят более вежливый оттенок, например, следующие выражения

明日来なくてもいいですか。— ええ、いいです。

明日来なくてもかまいませんか。— ええ、かまいません。

明日来なくてもよろしいですか。— ええ、いいです。 передают одинаковое значение: *Завтра можно не приходить?* — *Да, можно.*, но различаются степенью вежливости.

文れい

1. このいすを使ってもいいです。
2. くつをぬがなくてもいいですか。— はい、けっこうですよ。
3. お茶はつめたくてもよろしいですか。— はい。おねがいします。
4. 部屋はあまり明るくなくてもいいです。
5. 飲物はジュースでもいいです。
6. 喫茶店はあまりしずかではなくてもかまいません。

§ 3. Выражение запрещения совершить действие

Выражение запрещения совершить действие передаётся следующей устойчивой грамматической конструкцией:

глагол в форме на て/で + は + いけない (ならない、だめだ), например:

読む: 読んではいけない (ならない、だめだ) *нельзя читать*

основа предикативного прилагательного на く + て + は + いけない (ならない、だめだ), например:

つめたい: つめたくてはいけない (ならない、だめだ) *нельзя холодное*

имя существительное или основа полупредикативного прилагательного + で + は + いけない (ならない、だめだ), например:

夜: 夜ではいけない (ならない、だめだ) *нельзя вечером*

Формы いけない, ならない различаются степенью строгости запрещения, самый строгий вариант ならない, помягче — いけない. Форма на *だめだ* характерна для разговорной речи.

文れい

1. えんぴつで書いてはいけない。
2. あの人に言ってはいけない。
3. 教室はせまくてはいけない。
4. それについての話はうれしくてはだめだ。
5. ぼうしではいけません。
6. お茶を入れる時はつめたい水ではない。

§ 4. Выражение долженствования

Выражение долженствования действия, признака, предмета или лица передаётся следующими устойчивыми грамматическими конструкциями:

1) глагол в форме 1-й основы +なければ+ならない (いけない、だめだ), например:

読む：読まなければならない (いけない、だめだ) *должен читать*

предикативное прилагательное в форме на く+なければ+ならない (いけない、だめだ), например:

明るい：明るく+なければならない (いけない、だめだ) *должно быть светло*

имя существительное или основа полупредикативного прилагательного+でなければならない (いけない、だめだ), например:

学生：学生せなければ (いけない、だめだ) *должен быть студент*

2) глагол в форме 1-й основы +なくて+は+ならない (いけない、だめだ), например:

読む：読まなくてはならない (いけない、だめだ) *должен читать*

предикативное прилагательное в форме на く+なくて+は+ならない (いけない、だめだ), например:

明るい：明るくなくてはならない (いけない、だめだ) *должно быть светло*

имя существительное или основа полупредикативного прилагательного+で+なくて+は+ならない (いけない、だめだ), например:

学生：学生でなくてはならない (いけない、だめだ) *должен быть студент*

Конструкции с ならない считаются более строгими, то есть с помощью этих конструкций выражается долженствование, обязательное для всех членов общества.

Конструкциями с いけない, だめだ выражается долженствование, возникшее в определённой конкретной ситуации, конструкции с だめだ более характерны для разговорной речи.

Следует обратить внимание, что в японском языке нет форм со значением «не должен что-либо делать».

文れい

1. 生とは学校へ9時までに行かなくてはならない。
2. 私は明日6時に起きなければいけない。
3. 教室はもう少し広くなければならない。
4. お茶は熱くなくてはいけない。
5. 字はきれいでなければなりません。
6. レシートでなくてはならない。

§ 5. Условно-временные придаточные предложения с союзным словом ばあい 場合

Существительное 場合 *случай, обстоятельство* в позиции после заключительной формы глагола, прилагательного или связки может играть роль союзного слова со значением *во время, в случае*, например:

インタビューをする場合、これを持って行ってください。Если вы будете проводить интервью, то это возьмите с собой.

В таком же значении 場合 употребляется как отыменный послелог, например:

アンケートの場合、えんぴつで書いてください。Если анкета, то пишите карандашом.

Союзное слово 場合 может иметь форму основного падежа с частицей は или без частицы, то есть не оформляться ничем, или форму дательного падежа на に с частицей は, например:

雨が降った場合には、れん習を止めましょう。В случае если пойдёт дождь, занятия прекратим.

文れい

1. じしん (землетрясение) が起こった場合、エレベーター (лифт) に乗らないでください。
2. 先生と話す場合には、けい語を (вежливые слова) を使わなければなりません。
3. こまった場合には、先生とそうだんした方がいいです。
4. 大雪の場合、この道は通れない。

§ 6. Придаточные предложения времени с союзом まで

Союз まで имеет значение *до тех пор, пока* употребляется после глагола в форме настоящего-будущего времени на う/る, например:

雨が止むまでうちにいる。Буду дома до тех пор, пока не закончится дождь.

Союз まで показывает, что действие, обозначенное сказуемым главного предложения, совершается на протяжении всего времени, пока не начнётся действие, выраженное сказуемым придаточного предложения.

Союз まで может быть оформлен に, вносящим дополнительное значение «завершения действия, выраженного в сказуемом главного предложения, в какой-то момент до совершения действия, выраженного в сказуемом придаточного предложения», например:

夏休みが始まるまでに、決めるつもりです。Собираюсь это решить до того, как начнутся летние каникулы. (то есть не в день начала каникул.)

В случае если союз まで оформлен に, то в главном предложении не употребляется в качестве сказуемого глагол, обозначающий продолжающееся действие.

文れい

1. ミーティングが終わるまで、まだ一時間ぐらいある。
2. のどがなおるまで、つめたいものを飲まない方がいい。
3. 私がうちに帰るまで、待っていてください。
4. お客様が来るまでに、部屋をそうじしておく。

§ 7. Служебное слово そう

Служебное слово **そう** в сочетании со связкой **です (だ)** употребляется после простых заключительных форм глаголов, прилагательных, связок для обозначения того, что информация, изложенная в данном предложении, передаётся с чужих слов. На русский язык переводится словами *говорят, слышал* и т. п., например:

セルゲイさんは京都へ行ったそうです。 *Слышал, что Сергей ездил в Киото.*
冬、あそこはたいへん寒いそうです。 *Говорят, что там зимой очень холодно.*
山本さんは病気だそうです。 *Говорят, что Ямамото-сан болен.*

文れい

1. 山田さんは来週大阪に行くそうです。
2. あの人は新しい自動車を買ったそうです。
3. アンナさんの話では京都はよかったそうなので、私も行きたいんです。
4. 本によると、京都の夏は暑いそうです。
5. 寒いそうですね。— そうだそうですね。
6. 竜安寺の石庭はユニークな庭だそうです。

СЛОВООБРАЗОВАНИЕ

§ 8. Суффикс と

Суффикс **と** употребляется при образовании наречий образа действия, например:
いろいろと *по-разному*

§ 9. Суффикс おき

Суффикс **おき**, входя в состав слов, обозначающих меру времени или пространства, вносит дополнительное значение *через, с промежутками*, например:
一日おき *через день*

§ 10. Глагол ^す過ぎる

Глагол **過ぎる** после 2-й основы глагола или корня прилагательного указывает на чрезмерность действия или качества, например:

食べる *есть* — 食べ過ぎる *переесть, объесться*
忙しい *занятый* — 忙しすぎる *быть слишком занятым*

ПИСЬМЕННОСТЬ

§ 11. Иероглифы

1.	力	リキ、リョク ちから	1) сила, мощь 2) энергия 3) способность	力 19 <i>сила</i>
2.	女	ジョ おんな	женщина	女 38 <i>женщина</i>
3.	丸	ガン まる まるい	1) пуля, снаряд 2) пиллюля 1) круг, окружность 2) ноль круглый	丶 3 <i>точка</i>
4.	礼	レイ、ライ	1) вежливость, этикет 2) благодарность 3) поклон, приветствие	示, 礻 113 <i>указывать</i>
5.	伝	デン つた <u>える</u> つた <u>わる</u>	1) летопись, предание 2) биография сообщать, передавать сообщаться, передаваться	人, 亻 9 <i>человек</i>
6.	体	タイ、テイ からだ	внешний вид, состояние тело, организм, туловище	人, 亻 9
7.	技	ギ わざ	дело, умение, мастерство	手 64 <i>рука</i>
8.	冷	レイ つめ <u>たい</u> さ <u>ます</u> さ <u>める</u> ひ <u>える</u> ひ <u>やす</u> ひ <u>やかす</u>	1) равнодушие 2) жестокость холодный, прохладный остудить остыть, охладиться остыть охладить насмехаться, дразнить	冫 15 <i>лёд</i>
9.	男	ダン おとこ	мужчина	田 102 <i>поле</i>
10.	泳	エイ およ <u>ぐ</u>	плавать	水, 氵 85 <i>вода</i>
11.	表	ヒョウ あらわ <u>す</u>	таблица, диаграмма выражать, выявлять	衣 145 <i>одежда</i>

Урок 25

		あらわれる おもて	появляться, проявляться лицевая сторона, фасад	
12.	協	キョウ	соединять, согласовывать	十 24 <i>десять</i>
13.	相	ショウ ソウ あい	министр вид, образ взаимный, обоюдный	目 109 <i>глаз</i>
14.	負	フ おう まかす まける	ниже нуля, отрицательный 1) нести на себе 2) быть ответственным побеждать, выигрывать терпеть поражение, уступать	貝 154 <i>ракушка</i>
15.	重	ジュウ、チョウ え おもい かさなる かさねる	крайне, очень слой, ярус 1) тяжёлый 2) важный, серьёзный быть сложенным, громоздиться складывать, класть, нагромождать	里 166 <i>деревня</i>
16.	点	テン	1) точка, пятно 2) отметка, бал 3) пункт, место	火 86 <i>огонь</i>
17.	配	ハイ くばる	1) подчинение 2) беспокойство, забота распределять, раздавать	酉 164 <i>бродильный чан</i>
18.	能	ノウ	1) способности 2) театр «Но» 3) действие, эффект	肉 130 <i>мясо</i>
19.	酒	シュ さけ	1) спиртные напитки 2) пьянство сакэ (рисовая водка)	酉 164
20.	球	キュウ たま	шар, мяч, шарик	王 96 <i>драгоцен- ность</i>
21.	術	ジュツ	1) мастерство, умение 2) способ, средство	行 144 <i>идти</i>
22.	問	モン とう とい	вопрос спрашивать вопрос	口 30 <i>рот</i>

23.	集	シュウ あつまる あつめる	собираться собрать	隹 172 старая птица
24.	過	カ あやまち あやまつ すぎる すごす	ошибка, оплошность ошибаться 1) проходить (мимо), миновать 2) превышать проводить (время)	辵 162 дорога
25.	期	キ、ゴ	1) период, срок 2) ожидание, надежда	月 74 луна
26.	勝	ショウ かつ まさる	выигрывать, побеждать превосходить	力 19
27.	運	ウン はこぶ	1) судьба, участь 2) перевозить перевозить, переносить	辵 162
28.	禁	キン	1) запрещать 2) воздерживаться	示, 示 113
29.	練	レン ねる	1) шлифовать 2) тренироваться (1-е спряжение)	糸 120 длинная нить
30.	質	シチ シツ、タチ	залог, заклад качество, свойство	貝 154

§ 12. Фонетики

令 — Рей в иероглифе 冷

其 — Ки в иероглифе 期

永 — Эй в иероглифе 泳

§ 13. Иероглифическое написание введённых ранее слов

冷たい — つめたい、過ぎる — すぎる、大体 — だいたい、相だん — そうだん、
伝える — つたえる、時こく表 — じこくひょう、しつ礼 — しつれい、泳ぐ — およぐ、
体そう — たいそう、技師 — ぎし、重い — おもい、点 — てん、質問 — しつもん、集
まる — あつまる、練習 — れんしゅう

インタビュー

冬休みが終わり、勉強がまた始まった。山田先生はアンナにインタビューをさせることにした。アンナはインタビューが初めてなので、心配だった。先生といっしょに準備を始めた。

インタビューの前に

1. インタビューの形を選ぶ。（質問をする形でもいいし、話し合う形でもいい。）
2. インタビューで必要になる表現と言葉を練習しなければならない。（あのう、ちょっとすみませんが．．．、お話を聞かせていただけませんか。すみません、もう一度言ってくださいませんか。いろいろお話を聞かせていただき、ありがとうございました。）
3. アンケートという形であれば、アンケート用紙を作らなければならない。
4. インタビューへの協力をたのめる人をさがして、うち合わせをする。

インタビューの時

1. インタビューをする場合、インタビューをしながら重要な点を書いておくことを忘れてはいけない。
2. アンケートの場合、アンケート用紙を配る時にしめ切りと出す場所を伝えなければならない。
3. インタビューが終わってから、お礼を言うのを忘れてはいけない。

インタビューの後で

1. 調さのけっかをまとめる。
2. 調さのけっかを発表する。

アンナはこのプランを先生と話し合った。テーマは自由に選んでもいいと言われたので、アンナはしばらく考えて、スポーツというテーマにした。形はアンケートとインタビューの両方にすることにした。

. . .

アンナはある教室に入って、学生たちにアンケート用紙を配りながら「みなさん、すみませんが、このアンケートの質問に教えてくださいませんか。よろしくおねがいします。」と言った。

. . .

年れい ( ) さい 男・女 (どちらかに丸を付けてください)

1. あなたはスポーツが好きですか。

1. はい   2. まあまあ   3. いいえ

2. よくスポーツをしますか。

1. 毎日する   3. あまりしない
2. 時々する   4. ぜんぜんしない

*2 の答えが 1、2、3 の人は、この後の 4、5、6、7 に答えてください。

2 の答えが 4 の人は、この後の 3、6、7 に答えてください。

3. どうしてスポーツをしないのですか。(答えはいくつでもいいです。)

1. 時間がないから   4. 特に理由はない
2. お金がないから   5. そのほか (   )
3. めんどうだから

4. どんなスポーツをしますか。

1. サッカー   6. 水球
2. テニス   7. ピンポン
3. 野球   8. バasketボール
4. バレーボール   9. スキー
5. ラグビー   10. そのほか (   )

5. どこでスポーツをしますか。

1. スポーツクラブ   4. 大学
2. カルチャーセンター   5. そのほか (   )
3. 公きょうの運動場

6. テレビでよくスポーツを見ますか。

1. よく見る   3. あまり見ない
2. 時々見る   4. ぜんぜん見ない

7. スポーツはした方がいいと思いますか。

1. した方がいい
2. しなくてもいい
3. わからない

アンナはアンケートを集めて、けっかをまとめて、発表した。来週、アンナは大学の水球チームのコーチにインタビューをする。

ТЕКСТ 25-2

インタビュー

アンナ： 今日はお忙しいところ、どうもすみません。

コーチ： いいえ。

アンナ： この間の試合で勝ったそうですね。おめでとうございます。

コーチ： どうもありがとう。

アンナ： さっそくですが、選手には一週間に何日ぐらい練習させているんですか。

コーチ： そうですね。毎日練習させています。

アンナ： 日曜日もですか。

コーチ： ええ。

アンナ： 時間はどれぐらいですか。

コーチ： うーん。2時間ぐらいですね。

アンナ： どんな練習から始めるんですか。

コーチ： 普通、体そうからやらせています。

アンナ： それから？

コーチ： 足とうでのきんにくを強くする練習をいろいろやらせます。

アンナ： ランニングもさせるんですか。

コーチ： ええ。一日おきにさせることにしています。

アンナ： 水球の時間はどのぐらいですか。

コーチ： そうですね。大体1時間ぐらいです。

アンナ： 水球の練習の時、特にどんなことに注意していますか。

コーチ： 新しい技術や方法を説明し、なるべくたくさん泳がせることに気を付けています。ほかには、やはり一人一人の能力をのばすことです。

アンナ： 休そくを取らせますか。

- コーチ：そうですね。一時間に、10分ぐらいでしょう。
- アンナ：選手がかぜをひいた場合、どうしていますか。練習を休ませますか。
- コーチ：ええ。治るまで、プールには入らせません。治ってから、練習を段々長くすればいいです。
- アンナ：練習時間以外で、コンディション作りのために何か気を付けていますか。
- コーチ：ええ、いろいろと。試合の前には、特にきびしくします。
- アンナ：たとえば？
- コーチ：そうですね。まず食べ過ぎてはいけません。冷たいものもだめです。
- アンナ：お酒も飲まないほうがいいんですか。
- コーチ：ええ、禁止しています。
- アンナ：タバコも禁止ですか。
- コーチ：ええ、すわせません。
- アンナ：次の試合はいつですか。
- コーチ：来月です。
- アンナ：今度の相手は？
- コーチ：N大学と試合することになっています。
- アンナ：そうですか。強いチームだそうですね。
- コーチ：ええ。
- アンナ：前に試合したことがありますか。
- コーチ：一度あります。でも、その時は負けてしまいました。
- アンナ：あ、そうですか。
- コーチ：しかし、たいへん勉強になりました。その時は練習も十分ではありませんでしたし。
- アンナ：今度は？
- コーチ：もちろんだいじょうぶです。みんないっしょうけんめいにやっています。がんばってくれると思います。
- アンナ：そうですか。いいけっかを期待しています。いろいろお話を聞かせていただき、ありがとうございました。

СЛОВАРЬ
к тексту 25-1

1. インタビュー	interview	интервью
2. 表現	ひょうげん	выражение
3. アンケート	enquete	анкета
4. 協力	きょうりょく	сотрудничество
5. うちあわせる	うちあわせる	договариваться, согласовывать
6. 場合	ばあい	случай
7. 重要 (な)	じゅうような	важный
8. 配る	くばる	раздавать, распределять
9. しめ切り	しめきり	крайний срок
10. お礼	おれい	1) приветствие 2) вежливость 3) благодарность
11. 調査	ちょうさ	исследование
12. けっか		результат
13. まとめる		приводить в порядок, обобщать
14. 発表する	はっぴょうする	публиковать
15. プラン	plan	план
16. 両方	りょうほう	оба, обе стороны
17. ある		некоторый, некий
18. 年れい	ねんれい	возраст
19. 男	おとこ	мужчина
20. 女	おんな	женщина
21. 丸 (〇)	まる	1) круг 2) “хорошо”
22. まあまあ		довольно, так себе
23. めんどう		затруднения
24. 理由	りゆう	причина
25. サッカー	soccer	футбол
26. 野球	やきゅう	бейсбол
27. バレーボール	volley-ball	волейбол
28. ラグビー	rugby	регби
29. 水泳	すいえい	плавание

30. バスケットボール	basket-ball	баскетбол
31. 水球	すいきゅう	водное поло
32. 運動場	うんどうじょう	спортивная площадка
33. カルチャーセンター	culture center	культурный центр
34. 公きょう	こうきょう	1) общественный 2) муниципальный
35. コーチ	coach	тренер

СЛОВАРЬ к тексту 25-2

1. 試合	しあい	соревнование
2. 勝つ	かつ	побеждать
3. うで		1) рука 2) умение
4. きんにく		мышцы, мускулы
5. ランニング	running	бег
6. 注意する	ちゅういする	обращать внимание
7. 技術	ぎじゅつ	техника
8. 方法	ほうほう	способ, метод
9. なるべく		по возможности
10. 能力	のうりょく	возможности
11. のばす		1) продлить 2) развивать
12. 休そく	きゅうそく	перерыв
13. 選手	せんしゅ	спортсмен
14. 以外	いがい	кроме, помимо
15. コンディション	condition	форма (спорт.), условие
16. お酒	おさけ	1) спиртное 2) сакэ
17. 禁止する	きんしする	запрещать
18. すう		1) вдыхать 2) курить
19. 相手	あいて	партнёр, противник, соперник
20. 負ける	まける	терпеть поражение
21. 十分	じゅうぶん	достаточно, вполне
22. いっしょうけんめい		из всех сил

Урок 25

23. がんばる		быть непреклонным, не сдаваться
24. 期待する	きたいする	ожидать, надеяться

СЛОВАРЬ

к упражнениям урока 25

1. 茶わん	ちやわん	чашка
2. ボール	ball	1) мяч 2) удар
3. おこる		сердиться
4. わらう		смеяться
5. 出席する	しゅっせきする	присутствовать
6. ルール	rule	правило
7. コレクション	collection	коллекция
8. 立場	たちば	позиция, точка зрения
9. タオル	towel	полотенце
10. 前もって	まえもって	заранее, предварительно
11. トレーニング	training	тренировка
12. 運動する	うんどうする	заниматься физкультурой, двигаться
13. スタート	start	старт
14. がっかりする		расстраиваться, падать духом
15. 安心する	あんしんする	быть спокойным
16. 地しん	じしん	землетрясение
17. ラケット	racket	ракетка
18. トレーナー	trainer	тренер

Обиходные выражения

お忙しいところ、どうもすみません。	Извините, что я Вас беспокою, когда Вы заняты.
おめでとうございます。	Поздравляю.
さっそくですが、...	Извините, но я сразу о деле.
いろいろお話を聞かせていただき、ありがとうございました。	Спасибо за Ваш рассказ.

КОММЕНТАРИЙ

1. Речевой этикет.

• Разговор с человеком, чем-либо занятым или находящимся на работе, может начинаться с фразы:

お忙しいところ、どうもすみません。Извините меня, что беспокою Вас, когда Вы заняты.

• Просьба что-либо рассказать передаётся фразой:

すみませんが、．．．お話を聞かせていただけませんか。Извините, не могли ли Вы мне рассказать.

• Переход к конкретному разговору, являющемуся целью вашей встречи, предваряется обычно фразой:

さっそくですが、．．．Извините, но я сразу о деле.

• Если говорящему что-то не понятно, то просьба повторить сказанное звучит:

すみません、もう一度言ってくださいませんか。Извините, Вы не повторите ли ещё раз.

• Просьба что-либо сделать для говорящего может выражаться фразой:

よろしくおねがいします。Я Вас очень прошу.

• При завершении разговора, в результате которого была услышана какая-то информация, произносятся слова благодарности:

いろいろお話を聞かせていただき、ありがとうございました。Спасибо за Ваш рассказ.

2. Глагол 勝つ побеждать в значении побеждать (кого-либо) управляет дательным падежом на に, в значении побеждать (где-либо) – творительным на で, но возможен вариант и на に, например:

強いチームに勝った。Они победили сильную команду.

この間の試合で勝ったそうですね。Я слышала, ваша команда победила на недавних соревнованиях.

3. Глагол 注意する обращать внимание в значении обращать внимание (на что-либо) управляет дательным падежом на に, например:

特にどんなことに注意していますか。На что особенно обращаете внимание?

4. Выражение 能力をのばす переводится развивать способности.

5. Выражение 勉強になる переводится многому научиться.

ЗАДАНИЯ И УПРАЖНЕНИЯ

1. Образуйте формы побудительного залога от следующих глаголов.

教える、書く、起きる、終る、始める、出る、見る、答える、習う、話す、聞く、読む、飲む、買う、待つ、洗う、歌う、借りる、寝る、急ぐ、遊ぶ、使う、座る、取る、続ける

2. Преобразуйте следующие предложения, употребляя глагол в побудительном залоге. Переведите.

I. Например: 子どもがそうじをします。(お母さん) →
                            お母さんは子どもにそうじをさせます。

1. 妹が茶わんを洗います。(お母さん) →
2. 子どもが宿題をします。(お母さん) →
3. 子どもがくつをみがきます。(お父さん) →
4. 学生が漢字をおぼえます。(先生) →
5. 選手がランニングをします。(コーチ) →
6. 妹が窓をしめます。(私) →

II. Например: 選手が休みます。(コーチ) → コーチが選手を休ませます。

1. 子どもが家であそびます。(お母さん) →
2. 選手が毎朝走る。(コーチ) →
3. 弟が部屋でしずかに座る。(お父さん) →
4. 大田さんが毎日散歩します。(お医者さん) →
5. 弟が電車で急ぎました。(私) →
6. 妹が買い物に行く。(お母さん) →

3. Преобразуйте следующие предложения по образцу. Переведите.

Например: お母さんは子どもに早く歩きなさいと言いました。→
                            お母さんは子どもを早く歩かせました。

1. コーチが選手に毎日2時間ぐらいプールで泳ぎなさいと言いました。→
2. お母さんは子どもに手を洗いなさいと言いました。→
3. 子どもはいぬにボールを持って来なさいと言いました。→
4. お父さんは子どもに5時まで勉強しなさいと言いました。→
5. コーチは選手に体そうをやりなさいと言いました。→
6. 母は妹に宿題をしなさいと言いました。→
7. 父は弟にお風呂に入りなさいと言いました。→
8. お父さんはむすこに早く帰きなさいと言いました。→

4. Преобразуйте следующие предложения по образцу. Переведите.

Например: アンケートのけっかを発表する。→
                            アンケートのけっかを発表させていただきませんか。

1. このしを手伝う。→
2. それを聞く。→
3. もう少し考える。→
4. ここで待つ。→
5. 明日話す。→

6. 水曜日休む。→
7. ここに花を置く。→
8. その電話を使う。→

5. Прочитайте, переведите следующие предложения, обращая внимание на то, какое лицо – 1-е или 2-е совершает действие и в чьих интересах.

1. 本を買ってください。
2. 本を買わせてください。
3. 本を買ってもらいませんか。
4. 本を買わせていただけませんか。
5. 本を買っていただけませんか。
6. 本を買わせてもらってもいいですか。
7. 本を買ってもいいですか。
8. 本を買ってもらおうと思っている。
9. 本を買おうと思っている。
10. 本を買わせてもらおうと思っている。

6. Преобразуйте следующие предложения по образцу упражнения 5. Переведите.

1. し事をやめる。
2. 質問に答える。
3. アンケートを集める。
4. その所に案内する。
5. 窓のそばに座る。
6. 時こく表を見る。
7. それを説明する。
8. しゃしんをとる。

7. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

I

1. Мать заставляет ребёнка гулять во дворе, не позволяет гулять на улице.
2. Преподаватель заставляет студентов каждый день писать тест по иероглифам.
3. Преподаватель заставляет студентов много говорить по-японски.
4. Мать укладывает ребёнка днём спать.
5. Тренер заставляет спортсменов каждый день делать зарядку на улице.
6. Тренер не разрешил этому спортсмену участвовать в соревнованиях.
7. Мать не разрешает больному ребёнку пить холодное молоко.
8. Мать заставила ребёнка сидеть тихо.
9. Мать заставила её убрать все комнаты.

Урок 25

10. Тренер не позволяет спортсменам курить. 11. Мать не пустила его в путешествие.
12. Он заставил меня долго ждать.

II

1. Он своими плохими оценками рассердил отца. 2. То поражение очень расстроило тренера и спортсменов. 3. Она из-за него расплакалась. 4. Он всегда меня смешит.

III

1. Тренер позволил журналистам присутствовать на последних тренировках перед матчем. 2. Она позволила взять её сумку. 3. Мать позволила ребёнку погулять подольше. 4. Бабушка позволила посмотреть её старые фотографии. 5. Тренер позволил спортсменам прийти в воскресенье на тренировку попозже. 6. Тренер позволил пропустить в субботу тренировку. 7. Так как мы завершили трудную работу, то нам позволили взять отпуск на три дня. 8. Преподаватель разрешил сдать сочинение не в пятницу, а в понедельник. 9. Преподаватель позволил воспользоваться его словарём. 10. Он позволил взять его зонт.

IV

1. Позвольте мне сказать. 2. Позвольте воспользоваться вашей ручкой. 3. Позвольте объяснить вам правила заполнения анкеты. 4. Позвольте мне не участвовать в сегодняшних соревнованиях. 5. Позвольте посмотреть вашу коллекцию марок. 6. Позвольте мне не ходить на сегодняшнюю тренировку, так как у меня болит голова. 7. Позвольте воспользоваться вашим телефоном. 8. Позвольте мне объяснить свою точку зрения. 9. Позвольте мне ещё немного подумать. 10. Позвольте мне задать вопрос.

8. Преобразуйте следующие предложения по образцу. Переведите.

Например: ここに座る。→ここに座ってもいいです。

1. 窓をあける。→
2. 電話をする。→
3. この車に乗る。→
4. かんたんなパソコンを買う。→
5. その旅館に泊まる。→
6. 大阪への切符を予約する。→
7. 新幹線で行く。→
8. 次の停車駅で降りる。→

9. Преобразуйте следующие предложения по образцу. Переведите.

Например: お弁当を持っていく。→お弁当を持っていかななくてもいいです。

1. ホテルを予約しておく。→
2. スピーチをする。→
3. それについてあの人に話す。→
4. グリーン車の切符を買う。→

5. 時こく表を見る。→
6. 朝早く来る。→
7. それについて心配する。→
8. その質問に答える。→

10. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

I

1. Можно сегодня уйти раньше? – Да. 2. Проводя интервью, можно использовать форму «вопрос – ответ». 3. Анкеты можно заполнять карандашом. 4. Можно дать несколько ответов. 5. Тренировку завтра можно начать с 10 часов. 6. В этом клубе можно заниматься любым видом спорта. 7. Тему можно выбрать по своему усмотрению (свободно). 8. Все студенты университета могут свободно ходить в этот бассейн. 9. Анкеты можно собрать завтра. 10. На этом можно закончить.

II

1. В этих соревнованиях можно не участвовать. 2. Ответы можно не записывать. 3. Это упражнение можно не делать. 4. На этот вопрос можно не отвечать. 5. Эти анкеты можно сегодня не раздавать. 6. Об этом можно не спрашивать. 7. На эти занятия можно не ходить. 8. Можно не покупать билеты с зарезервированными местами. 9. Туда можно не ездить. 10. На этот матч можно не ходить.

III

1. Словарь можно дорогой. 2. Куртку можно тёплую. 3. Сок можно холодный. 4. Карандаш можно короткий. 5. Кофе можно чёрный. 6. Яблоко можно не красное. 7. Текст можно нетрудный. 8. Можно не рано. 9. Чай можно не горячий. 10. Можно не новое.

IV

1. Можно вечером. 2. Можно чай. 3. Можно тапочки. 4. Можно эту карту. 5. Можно карандаш. 6. Можно не завтра. 7. Можно не сейчас. 8. Можно не кимоно. 9. Можно не очень чистое. 10. Газету можно не сегодняшнюю.

11. Преобразуйте следующие предложения по образцу. Переведите.

Например: このかどを右に曲がる。→

このかどを右に曲がってはいけません。

1. このタオルを使う。→
2. 戸をしめる。→
3. 冷たい水を飲む。→
4. ここで大きなこえで話す。→
5. 夜食べ過ぎる。→
6. この薬を飲む。→
7. 毎日遅く寝る。→
8. このボタンをおす。→

12. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Нельзя забывать о словах благодарности. 2. Нельзя поздно приходить домой. 3. Нельзя после тренировки пить холодную воду. 4. Спортсменам нельзя переедать. 5. Эти анкеты ещё нельзя раздавать. 6. Здесь нельзя громко разговаривать. 7. В анкетах нельзя писать карандашом. 8. В этом буддийском храме нельзя фотографировать. 9. В университете нельзя курить. 10. Нельзя об этом никому рассказывать. 11. Сегодня нельзя быть грустным. 12. Когда болит горло, то нельзя холодное. 13. Нельзя радоваться такой жаре. 14. Нельзя неумело. 15. Сакэ нельзя. 16. Завтра нельзя. 17. Ручкой нельзя. 18. В тапочках нельзя.

13. Преобразуйте следующие предложения по образцу. Переведите.

Например: 毎日練習する。→ 毎日練習しなければなりません。
毎日練習しなくてははいけません。

1. 来週まで調さのけっかをまとめる。→
2. 部屋をそうじする。→
3. 月曜日までにアンケートを作る。→
4. 明日早く起きる。→
5. 病院に行く。→
6. アンケートを調べておく。→
7. 山田先生に相だんする。→
8. 試合の準備をよくする。→

14. Составьте диалоги по образцу, используя данные ниже выражения. Переведите.

- I. ここで新聞を読む、話をする
— ここで新聞を読んでもいいですか。
— はい、いいです。
— 話をしてはいけませんよね。
— はい、話さないでください。
— はい、わかりました。
1. ここで待つ、隣の部屋に入る
  2. えんぴつで書く、赤ペンで書く
  3. 電話をかける、ここでタバコをすう
  4. ここに座る、テレビをつける
  5. テレビを見る、音を大きくする
  6. アンケートに○を付ける、言葉を書く
- II. しけんの時えんぴつで書いてもいいですか。(ペン)
— はい、えんぴつで書いてもいいです。
— いいえ、えんぴつで書いてはいけません。
— えんぴつで書いてもいいですが、ペンで書く方がいいです。

1. このろん文は5ページでもいいですか。(10)
2. この電話を使ってもいいですか。(その電話)
3. この用紙を取ってもいいですか。(その用紙)
4. アンケートにロシア語で答えてもいいですか。(日本語)
5. 毎日の練習は2時間でもいいですか。(3時間)
6. 冷たいジュースを飲んでもいいですか。(あまり冷たくない)
- III. 漢字が下手ですから、漢字で書かなくてもいいですか。
  - はい、書かなくてもいいです。
  - いいえ、書かなくてははいけません。
1. この薬がきらいですから、飲まなくてもいいですか。
2. あした忙しいですから、来なくてもいいですか。
3. このアンケートを配らなくてもいいですか。
4. くつをぬがなくてもいいですか。
5. その質問に答えなくてもいいですか。
6. その練習をしなくてもいいですか。
- IV. 今、その練習をしなければなりませんか。
  - はい、しなければなりません。
  - いいえ、しなくてもいいです。
1. 質問に日本語で答えなければなりませんか。
2. 今晚10時まで帰らなければなりませんか。
3. 月曜日にレポートを出さなければなりませんか。
4. アンケートを集める場所を伝えなければなりませんか。
5. アンケートの調さを発表しなければなりませんか。
6. 明日日曜日ですが、トレーニングに行かなければなりませんか。

15. Преобразуйте следующие предложения по образцу, рассматривая их как варианты ответа на вопрос: 子どもがよわければ、お母さんは何をしなければいけませんか. Переведите.

Например: 子どもは毎朝体そうをする。→
子どもに毎朝体そうをさせなければいけません。

1. 子どもは朝ご飯にミルクを飲む。→
2. 子どもはやさいと果物をたくさん食べる。→
3. 子どもが学校から帰ってから少し休む。→
4. 子どもは毎日たくさん外であそぶ。→
5. 子どもは運動する。→
6. 子どもは早く寝る。→

16. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Спортсмены перед соревнованием должны тренироваться каждый день.
2. Студенты должны хорошо готовиться к занятиям. 3. Вы должны договориться об

Урок 25

интервью заранее. 4. Вы должны закончить сегодня тренировку до 6 часов вечера. 5. Вы должны всем сообщить о месте сбора анкет. 6. Они должны ответить на все вопросы. 7. Анна должна была перед интервью выучить все необходимые слова и выражения. 8. Они должны выиграть в этой встрече, это очень важно. 9. Вы должны сегодня раздать эти анкеты. 10. Они должны обобщить результаты исследования и опубликовать их.

17. Преобразуйте следующие предложения по образцу. Переведите.

Например: DVD をスタートさせたい。(このボタンをおす) →
DVD をスタートさせたい場合、このボタンをおしてください。

1. インタビューをする。(重要な点を書いておく) →
2. 自分でアンケートを配る。(○を付けるルールを教える) →
3. 雨が降る。(トレーニングを止める) →
4. 質問に答えることができない。(何も書かない) →
5. 火事が起こる。(その階段を使う) →
6. 雪が降る。(練習をしない) →
7. アンケートの調さをする。(けっかを発表する) →
8. 試合の始まりに間に合わない。(タクシーで行く) →

18. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Ни в каком случае нельзя падать духом. 2. Сейчас не тот случай, когда надо об этом говорить. 3. В некоторых обстоятельствах можно взять отпуск и на неделю. 4. В моём случае нельзя быть спокойным. 5. В случае если пойдёт дождь, мы закончим работу. 6. В случае если у вас закончатся деньги, приходите ко мне. 7. В том случае, если произойдёт землетрясение, надо действовать по правилам. 8. В случае если вы не можете ответить на вопрос анкеты, то ничего не пишете. 9. В случае если вы захотите включить отопление, то нажмите эту кнопку. 10. В случае если вы хотите дать несколько ответов на вопрос, то отметьте всё, что выберете.

19. Соедините правильно предложения. Переведите.

1. あの人がある	1. 毎日薬を飲んだ。
2. ベルがある	2. 大学にいる。
3. 試合が終わる	3. おいしい料理を作る。
4. 治る	4. 毎日図書館へ行くつもりです。
5. テーマを選ぶ	5. ここにいる。
6. アンケート用紙を全部配る	6. 学生は教室に入りました。
7. インタビューで必要な言葉を練習する	7. インタビューの準備を始めることはできない。
8. レポートを書き終わる	8. インタビューをしない方がいいです。

20. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Поговорите с ним до того, как начнётся собрание. 2. До того как вы раздадите анкеты, объясните, как их заполнять. 3. До того как вы пойдёте на интервью, выучите необходимые выражения. 4. Уберите комнату до того, как придут гости. 5. Верните книги в библиотеку до того, как начнутся каникулы. 6. До того как я приехал в Японию, я не изучал японский язык. 7. До того пока не соберёте все анкеты, нельзя проводить исследование. 8. Буду дома до тех пор, пока идёт такой сильный дождь. 9. До тех пор пока не выберете тему, не начинайте составлять анкету. 10. До тех пор пока я не вернусь, ждите меня здесь.

21. Преобразуйте следующие предложения по образцу. Переведите.

I. Например: 来週次の試合があります。→

来週次の試合があるそうです。

1. そのチームは試合の前に毎日練習します。→

2. N大学と試合します。→

3. 選手は試合の前にコンディションをよくするためにいろいろ気を付けています。→

4. あのチームはとても強いです。→

5. あの人はテニスが上手です。→

6. 川口さんはおもしろい人です。→

II. Например: 山口さんはアメリカへ試合に行きました。→

山口さんはアメリカへ試合に行ったそうです。

1. 田口さんは新しいラケットを買いました。→

2. あの人は昨日どうしてかトレーニングをしませんでした。→

3. うちの大学のチームは昨日試合で負けました。→

4. 昨日のテストはむずかしかったです。→

5. 上田さんは病気でした。→

6. 山口さんはサッカーのトレーナーでした。→

22. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Говорят, что Сергей и Анна побывали в храме Рёандзи. 2. Говорят, что баскетбольная команда нашего университета победила на городских соревнованиях. 3. Говорят, что уже в следующем месяце будут проходить университетские соревнования по плаванию. 4. Говорят, что спортсмены этой команды сейчас очень много тренируются. 5. Говорят, что тренер этой команды большое внимание уделяет развитию способностей каждого спортсмена. 6. Говорят, что тренер той команды очень строго следит за спортивной формой каждого спортсмена. 7. Говорят, что он каждое утро бегает. 8. Говорят, что Анна недавно брала интервью у тренера университетской команды по водному поло. 9. Говорят, что он до сих пор не опубликовал результаты своего исследования. 10. Говорят, что он составил очень интересные анкеты для интервью.

Урок 25

23. Составьте диалоги по образцу, используя данные ниже слова. Переведите.

大きい

—これはちょっと大きすぎますね。

—どれ。ううん、ちょっと大きすぎるでしょうね。

長い、少ない、高い、重い、熱い、冷たい、むずかしい、短い

24. Прочитайте предложения, переведите слова, данные в скобках на японский язык.

1. 昨日トレーニングの時、(перезанимался) から、足が痛い。
2. 寝る前に、(лучше не переждать)。
3. 目のために、コンピュータを、(лучше слишком много не использовать)。
4. インタビューの時、質問は (не должно быть слишком много)。
5. 日曜日は起きるのが、(было слишком поздно) から、試合に遅れました。
6. この水は (слишком грязная)。
7. トレーニングの前、水を (лучше не пить слишком много)。
8. 市内観光の時、(слишком много ходили)、疲れました。

25. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Он слишком много тренируется. 2. Он слишком много пьёт воды. 3. Он слишком устаёт на тренировках. 4. Он слишком много ест сладкого. 5. Она слишком много разговаривает по телефону. 6. Он последнее время слишком занят. 7. Здесь слишком жарко. 8. Вода слишком холодная. 9. Тест был слишком трудный. 10. Этот чемодан слишком тяжёлый.

26. Соедините слова, вставив в пропуски соответствующие падежные показатели. Переведите.

N 大学 ( )	付ける
学生 ( ) アンケート ( )	集める
丸 ( )	勝つ
質問 ( )	まとめる
けっか ( )	話し合う
プラン ( ) 先生 ( )	試合する
試合 ( )	配る
アンケート ( )	答える

27. Назовите синонимы следующих слов.

一度、言う、考える、禁止する

28. Назовите антонимы следующих слов.

始まる、忘れる、○、勝つ

29. Выберите из данного списка слова, относящиеся к темам: «подготовка к интервью», «анкета», «интервью с тренером». Составьте рассказы по этим темам, используя выбранные слова.

インタビュー、水泳、スポーツクラブ、コーチ、アンケート、練習、ラグビー、しめ切り、水球、調さ、年れい、相手、スポーツ、チーム、テニス、発表、サッカー、けっか、用紙、野球、禁止、試合

30. Прочитайте и переведите письменно со словарём следующий текст.

ロシアのスポーツ

ロシアではスポーツが盛んです。子どもの時からみな運動をやっています。学校では必ず体育の授業があります。アマチュアスポーツのクラブも多いし、プロの選手も大ぜいいます。スポーツは、サッカーや陸上競技やスキーなどに人気があります。

ロシアのスポーツ選手はせかいでも有名です。夏季・冬季オリンピック大会やいろいろな国際競技会などにさんかしています。メダリストも少なくありません。レスリングや体操やアイスホッケーなどの種目では、よくメダルを獲得します。陸上競技やスケートや水泳などで新記録を樹立することもあります。

夏季・冬季オリンピック大会のプログラムに入っていない種目のスポーツも人気があります。

1980 年には、モスクワで第 22 回オリンピック大会が開催されました。

ロシアではいろいろな町にスタジアムやスケートリングや体育館やプールなどのスポーツ施設があります。10 万人以上の観客を収容することができる大きなスポーツ施設もあります。

2014 年に、ロシアのソチで冬季五輪が開かれました。海に面した五輪公園には、開会式・閉会式が行われる 4 万人収容のメインスタジアムのほか、フィギュアスケートとショートトラックスピードスケートが行われる「スケートパレス」、アイスホッケーが行われる巨大なドーム型スタジアム「ボリショイアイスパレス」、スピードスケート会場の「オリンピックオーバル」、カーリング競技場などが円形に並ぶ。

ジャンプなどのスキー競技は、クラスナヤ・ポリャナ地区で行われました。

СЛОВАРЬ

盛ん (な)	さかん (な)	процветающий
体育	たいいく	физическое воспитание
アマチュア	amateur	любитель
プロ	(pro)fessional	профессионал
協議会	きょうぎかい	соревнование
オリンピック大会	オリンピックたいかい	Олимпиада
国際	こくさい	международный
レスリング	wrestling	борьба
体操	たいそう	гимнастика
種目	しゅもく	вид
獲得する	かくとくする	получать
記録	きろく	рекорд
開催する	かいさいする	проводить
体育館	たいいくかん	спортивный зал
施設	しせつ	сооружения
観客	かんきやく	зритель
収容する	しゅうようする	вмещать
面する	めんする	быть обращенным к (чему-либо)
開会式	かいかいしき	церемония открытия
閉会式	へいかいしき	церемония закрытия
収容	しゅうよう	размещение
メイン	main	главный
フィギュア	figure	фигурный
ショート	short	короткий
トラック	track	трасса
スピード	speed	скорость
会場	かいじょう	помещение
オーバル	oval	овал
パレス	palace	дворец
巨大 (な)	きょだいな	огромный
ドーム型	ドームがた	куполообразной формы
カーリング	curling	кёрлинг
円形	えんけい	круг
ジャンプ	jump	прыжки
地区	ちく	район

31. Расскажите о развитии спорта в России и Японии.

32. Расскажите о ваших любимых видах спорта.

33. Расскажите о том, как у вас (у вашего знакомого) обычно проходят тренировки.

34. Расскажите о зимних Олимпийских играх в Сочи.

35. Опишите фотографии, данные в приложении к уроку 25.

36. Напишите сочинения на темы: а) Спорт в Японии; б) Спорт в России.

37. Переведите следующее фразеологическое выражение 酒は本心を現す.

38. Как Вы думаете, почему фразеологические выражения 後の祭り, 頭を冷やす переводятся соответственно «после драки кулаками не машут», «остудить пыл»?

39. Соедините правильно фразеологические выражения и их переводы.

1. いっしんどうたい
一心同体

1. Сердце мужчины изменчиво как небо осенью.

2. いしんでんしん
以心伝心

2. Полное согласие

3. 男心と秋の空

3. Жить душа в душу.

40. Определите ключи у следующих иероглифов.

配、丸、負、練、期、礼、能、重、間、集

41. Напишите иероглифы, имеющие следующие оны.

ギ、キュウ、ジュツ、シュウ、力、キョウ、キン、フ

42. Выделите из данных списков иероглифов иероглифы с одинаковыми

а) онами:

走、勝、科、店、木、強、負、気、急、習、伝、少、住、過、段、州、草、
酒、禁、協、球、荷、教、背、蓄、重、果、配、帰、相、週、質、男、終、手、
化、装、電、義、小、冷、送、暖、付、九、近、十、点、取、集、期、下、休、
天、技、首、金、富、室、礼、目

б) ключами:

力、枚、技、行、練、泳、期、何、号、束、男、礼、授、遅、海、買、朝、
熱、球、背、協、紙、様、女、由、十、使、配、遊、祭、湖、札、衣、同、装、
千、画、泊、体、道、松、負、能、勉、理、姿、手、台、服、信、示、動、今、
婦、祖、伝、注、表、相、点、半、術、酒、問、質、過、勝、禁、線

43. Вставьте в пропуски соответствующие иероглифы.

..... をする..... でもいい。
 しつもん かたち
 インタビューをしながら..... な..... を書いておく。
 じゅうよう てん
 学生たちにアンケート..... を..... った。
 ようし くば
 学生はアンケートを..... めて、けっかをまとめて、..... した。
 あつ はっぴょう
 そのチームはこの..... に..... った。
 しあい か
 ..... の..... の時、新しい..... を..... する。
 すいえい れんしゅう ぎじゅつ せつめい
 お..... を..... しています。
 さけ きんし

44. Соедините правильно слова и их чтение.

心配 質問 野球 水球 発表 練習
 すいきゅう れんしゅう しんぱい はっぴょう しつもん やきゅう

45. Соедините иероглифы для образования слов.

期 運 選 練 試 野 水 発 質
 表 球 合 泳 術 習 止 問 待

46. Составьте слова из данных ниже иероглифов.

合、手、止、泳、試、球、配、術、禁、水、心、技、相

47. Вставьте вместо вопросительных знаков соответствующие иероглифы, чтобы получились слова.

紅 言 ? 発 試 水 野 ? ?
 ? 習 ? ? ? ? ? 室 ? 師

48. Скажите оны, куны и значения следующих иероглифов.

力、同、女、姿、丸、当、礼、泊、伝、展、体、並、技、政、冷、
 寒、男、画、泳、予、表、語、相、束、負、海、球、信、配、管、
 重、飾、点、第、能、残、術、必、酒、似、問、文、集、島、質、
 場、過、死、期、若、勝、弁、禁、定、練、思、協、露、運、包

49. Прочитайте следующие иероглифы, используя знание чтения онов и кунов. Попробуйте перевести, исходя из значений иероглифов.

**а) 1 定期的 2 問答 3 決勝 4 万能 5 体質 6 要点 7 期間 8 期限 9 期待 10 表紙
11 表情 12 表面 13 表現 14 表明 15 時間表 16 品質 17 問題点 18 特質 19 重大 20 重点
21 集会 22 集中 23 女子 24 勝負 25 運送 26 男女 27 初期 28 有能 29 配分 30 禁酒
31 禁物 32 短期 33 球場 34 過熱 35 過半数 36 球形 37 冷氣**

б) 1 力強い 2 問い合わせ

50. Прочитайте следующие фамилии, используя знание чтения кунов. Проверьте себя по данному в конце учебника чтению этих слов.

1 大丸 2 丸中 3 丸山 4 丸川 5 丸木 6 勝本 7 勝

УРОК 26

ГРАММАТИКА

§ 1. Побудительно-страдательный залог

Побудительно-страдательный залог передаёт значение вынужденного действия лицом, выраженным в предложении подлежащим.

Формы побудительно-страдательного залога образуются путём присоединения суффикса страдательного залога られる к 1-й основе глагола в форме побудительного залога, например:

読む： 読ませる → 読ませられる быть вынужденным читать

食べる： 食べさせる → 食べさせられる быть вынужденным есть

来る： 来させる → 来させられる быть вынужденным прийти

する： させる → させられる быть вынужденным сделать

В настоящее время формы побудительно-страдательного залога у глаголов 1-го спряжения образуются путём присоединения суффикса される к 1-й основе глагола, например:

読む： 読ま + される → 読まされる быть вынужденным читать

Это правило не распространяется на глаголы, оканчивающиеся на す, и на глагол する, например:

話す： 話させる → 話させられる быть вынужденным рассказать

Лицо, побуждающее к действию, имеет форму дательного падежа на に, например:

私は父にうちへ歩いて帰らされました。 *Отец заставил меня возвращаться домой пешком.* (буквально: Я был заставлен отцом возвращаться домой пешком.)

При глагольном сказуемом в форме побудительно-страдательного залога может быть прямое дополнение в форме винительного падежа на を, обозначающее объект действия, например:

子どもはお母さんにはしを使わされている。 *Мать заставляет ребёнка пользоваться палочками (во время еды).*

文れい

1. 待たされるのはきらいです。
2. 急がされたので、かさを持っていくのを忘れた。
3. 買物に行かされました。
4. 学生は先生に新しい文法を使って文しょうを作られました。

§ 2. Условно-временная форма на たら/たら

Условно-временная форма на たら/たら образуется от глаголов, предикативных прилагательных и связок следующим образом.

1. Глаголы:

а) утвердительная форма:

прошедшее время на た/だ + ら, например:

読む: 読んだ + ら → 読んだら *если прочесть*

食べる: 食べた + ら → 食べたра *если съесть*

する: した + ら → したら *если сделать*

来る: 来た + ら → 来たら *если прийти*

б) отрицательная форма: прошедшее время на なかった + ら, например:

読む: 読まなかった + ら → 読まなかったら *если не прочесть*

食べる: 食べなかった + ら → 食べなかったら *если не съесть*

する: しなかった + ら → しなかったら *если не сделать*

来る: 来なかった + ら → 来なかったら *если не прийти*

2. Предикативные прилагательные:

а) утвердительная форма: прошедшее время на かった + ら, например:

白い: 白かった + ら → 白かったら *если белый*

б) отрицательная форма: прошедшее время на くなかった + ら, например:

白い: 白くなかった + ら → 白くなかったら *если не белый*

3. Связка.

а) утвердительная форма: прошедшее время だった、であった + ら, а именно: であつたら、だつたら, например:

学生だ: 学生だった + ら → 学生だつたら *если студент*

しずかだ: しずかだった + ら → しずかだつたら *если тихо*

一つだ: 一つだった + ら → 一つだつたら *если один*

б) отрицательная форма: прошедшее время で (は) なかった + ら, а именно:

で (は) なかつたら, например:

学生だ: 学生でなかった + ら → 学生でなかつたら *если не студент*

しずかだ: しずかで (は) なかった + ら → しずかで (は) なかつたら *если не тихо*

一つだ: 一つで (は) なかった + ら → 一つではなかつたら *если не один*

Действие, выраженное сказуемым в форме на たら/だら, обычно предшествует действию, выраженному сказуемым главного предложения, например:

この薬を飲んだら、すぐに治ります。 *Если будешь принимать это лекарство, то быстро поправишься.*

Форма на たら /だら употребляется в речи об условиях конкретного, а не общего характера (в отличие от формы на ば), например:

雨が降ったら、散歩を止めます。 *Если пойдёт дождь, то прогулку прекратим.*

Придаточное предложение со сказуемым в форме на たら/だら может также передавать временное значение «когда», например:

山本さんが来たら、店へ行きます。 *Я пойду в магазин, когда придёт Ямамото-сан.*

Урок 26

Совершение какого-либо непредвиденного действия в прошлом передаётся формой прошедшего времени сказуемого главного предложения, например:

京都に行ったら、ぐうぜん学校の友だちに会った。 *Когда я был в Киото, то там неожиданно встретился со своим школьным товарищем.*

В речи о действии, предполагавшемся, но по каким-то причинам не состоявшемся, глагол в главном предложении имеет форму прошедшего времени предположительного наклонения, например:

先生に聞いたら、すぐわかっただろう。 *Если бы спросил у преподавателя, то, наверное, сразу же понял.*

В отличие от условно-временных предложений с союзом と или со сказуемым в форме на ば, в предложении со сказуемым в форме на たら/だら сказуемое главного предложения может обозначать приказ, просьбу, приглашение, пожелание, совет, запрещение и т. п., например:

土曜日授業が早く終わったら、私の所に. . . *Если в субботу рано закончатся занятия, то ...*

来なさい。 *приходи ко мне.*

来てください。 *пожалуйста, приходите ко мне.*

来たらどうですか。 *как вы насчёт того, чтобы прийти ко мне.*

来ませんか。 *не придёте ли ко мне?*

С формой на たら/だら так же, как с формой на ば, образуется устойчивая синтаксическая конструкция: форма на たら/だら + いい (です), имеющая значение целесообразности совершения действия или качества, совета, пожелания, косвенного долженствования, например:

もつと練習したらいい。 *Следует больше тренироваться.*

Случаи употребления форм на たら/だら и ば во многом совпадают, но форма на ば употребляется больше в письменной речи, форма на たら/だら — в разговорной.

Форма на たら/だら имеет более широкую сферу употребления, чем другие условные формы.

文れい

1. 辞典を調べたら意味がわかります。
2. 駅から遠かったらタクシーで行った方がいい。
3. 次の日曜日だったらひまですから、スキーをやりに行きましょう。
4. あの人は大学を出たら医者になります。
5. おふろにに入っていたら電話がかかってきた。
6. あの時お金があったら旅行へ行っただしょう。

§ 3. Сравнительные конструкции со служебным словом よう

Для образования сравнительной конструкции и придаточного сравнительного предложения, обозначающего сравнение по сходству, подобию, используется служебное слово よう. Служебное слово よう присоединяется к именам существитель-

ным и местоимениям, имеющим форму родительного падежа на の, к глаголам и предикативным прилагательным в заключительной форме настоящего-будущего или прошедшего времени, к полупредикативным прилагательным в форме на な. Для усиления сравнения в предложении может быть употреблено наречие まるで *совсем как*.

Член предложения или придаточное предложение со словом よう в предложении может относиться к существительному, глаголу или прилагательному, входить в состав именного сказуемого. Словосочетания или предложения со словом よう изменяются как полупредикативные прилагательные, то есть в позиции определения имеют форму на な, в позиции обстоятельства — форму на に, в позиции именной части составного именного сказуемого оформляются соответствующей формой связи, например:

今日山本先生のような人を見ました。 *Сегодня я видел человека, похожего на преподавателя Ямамото.*

イワノフさんは日本人のように日本語を話します。 *Иванов говорит по-японски как японец.*

私の言うように書いてください。 *Пишите так, как я говорю.*

今日は春になったように暖かいです。 *Сегодня так тепло, как будто весна наступила.*

小川先生のように書けます。 *Он может писать как преподаватель Когава.*

その子は大人のように話す。 *Этот ребёнок говорит как взрослый.*

あの人はまるで日本人のようです。 *Он совсем как японец.*

文れい

1. あの人は漢字のような字を書いた。
2. あの人のように英語が話せるつもりです。
3. 秋子さんの話し方は子どものようです。
4. その庭は広いように見えます。
5. 前に話したように来月ヨーロッパに行きます。
6. まるで夜になったようにくらくらしました。

§ 4. Придаточные предложения цели со служебным словом ように

Служебное слово ように после глагола в форме настоящего-будущего времени может иметь значение *так чтобы, чтобы*, например:

私ができるように田中さんはゆっくり日本語を話してくれました。 *Танака-сан говорил по-японски медленно, чтобы я всё понял.*

遅れないようにタクシーで行きました。 *Поехали на такси, чтобы не опоздать.*

В сложных придаточных предложениях цели со служебным словом ように сказуемые придаточных предложений выражены глаголами, обозначающими неконтролируемо возникающие действия, (тогда как в предложениях с *ため* — глаголами, обозначающими контролируемо протекающие действия), например:

話がよく聞こえるように前に座った。 *Я сел впереди, чтобы было хорошо слышно.*

話をよく聞くために、前に座った。 *Я сел впереди, чтобы хорошо слышать.*

Кроме того, в сложных придаточных предложениях цели со служебным словом *ように* часто главное и придаточное предложения имеют разные подлежащие, например:

子どもがテニスできるように、お母さんはラケットを買った。 *Мать купила ракетку, чтобы ребёнок занимался теннисом.*

Сказуемым главного предложения может быть глагол говорения, тогда на русский язык оно переводится *сказать (передать и т. п.), чтобы*, например:

あの人は明日待たないように伝えました。 *Он передал, чтобы завтра его не ждали.*

文れい

1. 病気が治るようにその薬を飲んだ。
2. 子どもにも読めるように名前にふりがなをつけた。
3. 読めるように字をきれいに書いてください。
4. 先生は学生に漢字のテストの準備をよくするように言った。
5. 田中さんに明日ここに来るように伝えてくださいませんか。
6. 明日ぜひその本を持ってくるように言われた。

§ 5. Устойчивая грамматическая конструкция: глагол в 3-й основе (или в форме *на ない*) + *ように* + *する*

Устойчивая грамматическая конструкция: глагол в 3-й основе (или в форме *на ない*) + *ように* + *する* обозначает «стремление, старание выполнить (не выполнить) действие лицом, выраженным подлежащим», например:

できるだけ日本語を話すようにしています。 *Я стараюсь по возможности говорить по-японски.*

授業に遅れないようにします。 *Я стараюсь не опаздывать на занятия.*

Эта грамматическая конструкция в форме повелительного наклонения может иметь два значения:

- 1) значение вежливой просьбы, например:

ここに何もすてないようにしてください。 *Старайтесь здесь ничего не бросать.*

- 2) просьбу выполнять действие на протяжении длительного времени, например:

毎日その練習をするようにしてください。 *Постарайтесь это упражнение делать каждый день.*

Глагол *する* в форме повелительного наклонения может быть опущен, например:

お忘れ物のないように。 *Старайтесь не забывать вещи.*

文れい

1. はっきり話すようにします。
2. あそこから何も見えないようにしました。
3. その話を忘れないようにした。
4. 子どもは足が痛かったが、一人で行くようにしました。

5. 明日朝 8 時に来るようにしてください。
6. もっと休むように。

§ 6. Устойчивая грамматическая конструкция: глагол в 3-й основе (или в форме на ない) + ように + なる

Устойчивая грамматическая конструкция: глагол в 3-й основе (или в форме на ない) + ように + なる обозначает «начало совершения действия в силу естественного развития событий», на русский язык обычно переводится *стать (начать) что-либо делать*, например:

二年生はすぐ日本語の本が読めるようになります。 *Студенты 2-го курса скоро смогут читать книги на японском языке.*

あの人は室山さんと話さないようになりました。 *Он перестал разговаривать с Мурояма.*

文れい

1. むずかしい日本語の本が読めるようになりました。
2. 毎日日本語を勉強するようになりました。
3. あの人は朝寝ぼうをしないようになりました。
4. あの人はテニスをやらないようになりました。

§ 7. Суффикс そう в составе прилагательного

Суффикс そう присоединяется к основе предикативных прилагательных и к основе некоторых полупредикативных прилагательных. Прилагательные с суффиксом そう изменяются в предложении как полупредикативные прилагательные, то есть в позиции определения присоединяют суффикс な, обстоятельства – に, в позиции сказуемого употребляются со связкой です (だ). Суффикс そう указывает на проявление какого-либо качества или свойства, наблюдаемого в объективной действительности, на русский язык может переводиться *выглядеть, казаться* каким-либо, например:

くるしい *мучительный*, くるしそうな *страдальческий*

にぎやかだ *оживлённый*, にぎやかそうだ *выглядеть оживлённым*

К прилагательным ない не иметься и よい хороший суффикс そう присоединяется через суффикс さ, то есть なさそうだ *кажется, нет* и よさそうだ *выглядит хорошим*.

Отрицательная форма прилагательных с суффиксом そう образуется присоединением слова なさそう к предикативным прилагательным в форме на く или к полупредикативным прилагательным на では, например:

くるしくなさそうだ *не кажется мучительным*

にぎやかではなさそうだ *не кажется оживлённым*

文れい

1. 子どもはそのみかんがほしそうです。
2. この辺りはしずかそうです。
3. あのさかなはおいしそうに見えます。
4. 本山さんの家はあまり新しくなさそうだった。
5. あの人はおもしろそうに絵を見ています。
6. あの人は何か言いたそうだ。

§ 8. Ограничительная частица ばかり

Ограничительная частица ばかり *только* употребляется после показателей косвенных падежей, кроме *から*, *まで*, *より*, которые следуют за частицей ばかり. Показатели именительного и винительного падежей обычно опускаются. Частица ばかり употребляется так же, как и *だけ*, но в отличие от *だけ* частица ばかり указывает на предмет (признак, действие), выбранный из ряда других по каким-либо параметрам, имеющим значение для говорящего, например:

田中さんはオレンジのジュースばかり飲んでいる。 *Танака-сан пьёт только апельсиновый сок. (хотя есть и другие напитки)*

パーティーの時、あの人は明子さんとばかり話していた。 *На вечеринке он разговаривал только с Акико-сан.*

Частица ばかり в позиции после числительных указывает на приблизительность количества, например:

私は京都に一週間ばかり行った。 *Я был в Киото приблизительно неделю.*

Частица ばかり в соединении со связкой в отрицательной форме – ばかりでなく имеет значение *не только, не только, но и ...*, например:

田中さんは英語ばかりでなく、ロシア語もできます。 *Танака-сан знает не только английский, но и русский язык.*

文れい

1. あの人はマンガばかり読んでいて、全然は勉強しようとしなない。
2. このレストランは安いものばかりです。
3. 二時間ばかりひまがあつたので、えい画を見に行つた。
4. 冬休みの時、京都へばかりでなくさっぽろへも行つた。

§ 9. Придаточные предложения времени с служебным словом うち

Служебное слово うち *пока* в форме дательного падежа на *に* образует придаточное предложения со значением «пока». Служебное слово うち употребляется в основном после глаголов в отрицательной форме настоящего времени, предикативных прилагательных в форме настоящего времени на *い*, полупредикативных прилагательных в форме на *な*, например:

忘れないうちに、話します。 *Я тебе скажу, пока не забыл.*

Действие, выраженное сказуемым главного предложения, происходит в какой-то из промежутков времени, пока не совершится действие, выраженное сказуемым придаточного предложения, оформленного служебным словом *うちに*, например:

雨が降らないうちに、帰りましょう。 *Вернёмся, пока не пошёл дождь.*

Если сказуемое придаточного предложения выражено прилагательным, то действие, выраженное сказуемым главного предложения, происходит в период, пока сохраняется ситуация, описанная в придаточном предложении, например:

この料理は熱いうちに、食べてください。 *Ешьте это блюдо, пока оно горячее.*

さくらがきれいなうちに、見に行きましょう。 *Пойдём смотреть сакуру, пока она красивая.*

文れい

1. 10 分もしないうちにまた電話がかかってきた。
2. 暖かくなならないうちに、このコートを着る方がいいです。
3. あの人は今朝くらいうちに、出かけた。
4. しずかなうちに、休んでおきましょう。

СЛОВООБРАЗОВАНИЕ

§ 10. Суффиксы *やすい* и *にくい*

Суффиксы *やすい* и *にくい* присоединяются ко 2-й основе глагола. Суффикс *やすい* обозначает «лёгкость», «простоту» выполнения действия, а суффикс *にくい* — «трудность» выполнения действия, например:

読む：読みやすい *легко читать*

読みにくい *трудно читать*

Слова с этими суффиксами переходят в разряд предикативных прилагательных, в предложении употребляются в функции сказуемого, определения, обстоятельства.

ПИСЬМЕННОСТЬ

§ 11. Иероглифы

1.	加	カ く <u>わ</u> える く <u>わ</u> える	участие добавлять, прибавлять сила добавляться, прибавляться	力 19 <i>сила</i>
2.	甘	カン あ <u>ま</u> い あ <u>ま</u> える あ <u>ま</u> や <u>か</u> す	1) сладкий, несолёный 2) мягкий, снисходительный сладкий быть избалованным баловать	甘 99 <i>сладкий</i>

Урок 26

3.	肉	ニク	мясо	肉 130 мясо
4.	印	イン しるし	печать, штамп 1) знак, помета 2) символ 3) примета	卩 26 печать
5.	豆	ズ、トウ まめ	бобы, горох	豆 151 бобы
6.	材	ザイ	1) лесоматериал 2) материал 3) способности	木 75 дерево
7.	辛	シン からい	1) острый, горький 2) пересоленный 3) горький, тяжёлый	辛 160 горький
8.	例	レイ たとえる	пример, образец уподоблять, сравнивать	人, イ 9 человек
9.	受	ジュ うける	1) сдавать (экзамен) 2) получать, приобретать	又 29 опять
10.	苦	ク くるしい くるしむ くるしめる にがい	1) тяжёлый, мучительный 2) трудный страдать, мучиться мучить 1) горький (на вкус) 2) горький, тяжёлый	廿 140 трава
11.	実	ジツ み みのる	в самом деле, действительно 1) плод 2) суть, содержание плодоносить, созреть	宀 40 у-каммури
12.	固	コ かたい かたまる かためる	твёрдый, крепкий твёрдеть, застывать 1) делать твёрдым 2) укреплять	口 31 коробка
13.	炊	スイ たく	готовить (пищу)	火 86 огонь
14.	遊	ユウ あそぶ	путешествие, экскурсия 1) играть 2) развлекаться, гулять 3) отдыхать	辶 162 дорога
15.	基	キ もと もとづく	1) основа, основание 2) источник, причина основываться, проистекать	土 32 земля

16.	進	シン すすむ すすめる	1) идти вперёд 2) развиваться, прогрессировать двигать вперёд	進 162
17.	魚	ギョ うお、さかな	рыба	魚 195 рыба
18.	菜	サイ な	овощи, зелень	廿 140
19.	煮	シャ にる	варить, готовить	火 86
20.	覚	カク おぼえる さます さめる	(о)сознание 1) ощущать, чувствовать 2) запоминать, выучивать будить просypаться	見 147 видеть
21.	象	ショウ ぞう	явление, образ слон	豕 152 свинья
22.	焼	ショウ やく やける	1) жечь 2) жарить 1) гореть 2) загорать на солнце 3) жариться	火 86
23.	違	イ ちがう ちがえる	быть другим, отличаться 1) изменять 2) перепутывать	違 162
24.	感	カン	1) ощущение 2) чувство	心 61 сердце
25.	塩	エン しお	соль	土 32
26.	緑	リョク、ロク みどり	зелень, зелёный цвет	糸 120 длинная нить
27.	器	キ うつわ	орудие, прибор 1) сосуд 2) возможности	口 30 рот
28.	頼	ライ たのむ たよる	1) просить 2) поручать 3) полагаться (на кого-либо) полагаться, надеяться	頁 181 большая раковина

29.	機	キ	1) машина, механизм 2) (удобный) момент	木 75
30.	謝	シャ あやまる	благодарность извиняться	言 149 слова

§ 12. Фонетики

豆 — トウ сам иероглиф 豆
古 — コ в иероглифе 固
其 — キ в иероглифе 基
采 — サイ в иероглифе 菜

オ — ザイ (サイ) в иероглифе 材
幾 — キ в иероглифе 機
射 — シャ в иероглифе 謝

§ 13. Иероглифическое написание введённых ранее слов

魚 — さかな、魚屋 — さかなや、違う — ちがう、受ける — うける、甘い — あまい、野菜 — やさい、さん加 — さんか、実 — じつ、頼む — たのむ、塩 — しお、感げきする — かんげきする、印象 — いんしょう、緑 — みどり、間違える — まちがえる、間違い — まちがい、遊ぶ — あそぶ、ひ行機 — ひこうき、肉 — にく、例えば — たとえば、文例 — ぶんれい、覚える — おぼえる、目覚める — めざめる、はん売機 — はんばいき、すき焼き — すきやき、器用 (な) — きよう (な)

ТЕКСТ 26-1

日本料理

アンナは明子のおばさんの所に遊びに行った。おばさんはとてもおいしい料理を作ってくれた。アンナは日本料理の作り方をぜんぜん知らないので、料理教室に通うことにした。今日一回目の講義を聞く。

「日本料理のこん立の基本は、普通、しる、さしみ、焼物と煮物です。これにいろいろなほかの料理をくみ合わせます。西洋料理や中か料理のこん立の最後に果物や甘い物があるように、日本料理でも果物や甘い物がついてコースが終わります。

日本料理の調理の方法は五つあります。切る (生)、煮る、焼く、あげる、むすという五つの方法で、「五法」と言います。この「五法」に「五味」、「五色」、「五感」を加えてこん立を考えます。

「五味」とは、甘い、塩辛い、すっぱい、苦い、辛いという五つの味の事です。

「五色」とは、白、黒、黄、赤、青 (緑) の五つの色の事です。「五感」とは、目で見た美しさ、音、かおり、温かさと冷たさ、そして感覚の事です。

日本料理の独特な点は、味覚だけでなく、ほかの感覚でも味わうところにあります。見た目にもおいしそうに、食べる人のはしが進むように、色取りも考えるようにします。

そのほか、熱いものは熱いうちに、冷たいものは冷たいうちに食べることも大切です。

日本料理を初めて食べる人の多くは、“うす味”という印象を受けます。これは、日本料理が材料の持ち味を大切にしている料理だからです。“甘いものは甘く、辛いものは辛く”というきそくです。そして、肉より野菜や海の魚が多く使われます。

日本料理の食べ方も独特です。日本料理店では、食事の前に“おしぼり”を出します。“おしぼり”とは、手をふくためのタオルで、夏には冷たく、冬には温かくして出されます。器は料理によって、形やサイズが決められます。小さい器は手に持って食べますが、大きい器は持ちません。日本料理を食べる時には、はしを使います。日本料理は普通、一口で食べられるように作ってありますから、はしでも食べやすいです。もちろん、はしでは食べにくい料理もあります。例えば、しるのような料理ですが、その場合は、しるを飲み、実（中に入っている野菜など）ははしで食べます。手を使って食べるおにぎりのような料理もあります。

煮物はわんに入れて出されますので、わん物と言います。わん物は西洋料理のスープのように重要なものです。わん物がおいしかったら、その後で出る料理もたいていおいしいと言われています。

魚を生で食べるさしみは、有名な料理の一つです。さしみの味は切り方で決まります。

焼物はさしみの後で出されます。次にむし物、あげ物などが続きます。

ご飯は必ず出されます。西洋料理のパンのようなものです。食事の終わりには、果物や甘い物が出されます。果物はよく水物と言われます。甘い物といっしょにお茶も出されます。

おいしい料理を味わった後で、「ごちそうさまでした。」と言います。作ってくれた人にたいするお礼の言葉ですから、感謝の気持ちをこめて言うようにしましょう。」

遊びに行く

明子 : アンナさん、次の土曜日、ひま？おばさんが遊びに来ないかって。

アンナ : えっ、本当？

明子 : ええ、家庭料理を食べる機会があまりないだろうからって。

アンナ : ああ、うれしい。おばさんは料理が上手だそうね。

明子 : ええ、みんなそう言うわ。

アンナ : 楽しみだわ。

. . .

アンナ : わあ、これ、全部おばさんが作ったんですか。きれいですね。おいしそう。

明子 : 本当。

アンナ : いろいろな器を使うんですね。形も色も違っていますね。あっ、これははしですね。

おばさん : 使ったこと、ありますか。

アンナ : ええ、でもまだ下手です。

おばさん : だいじょうぶ。ちょっと練習しましょうか。

アンナ : はい。

おばさん : はしが上手に使えるように、お母さんは子どもにはしで豆をつまむ練習をさせるんですよ。明子ちゃんもそうだった？

明子 : ええ。小さい時に練習させられたわ。

おばさん : さあ、どうぞ、めし上がってください。

みんな : いただきます。

おばさん : アンナさん、なべ物はお好き？

アンナ : なべ物って、何ですか。

明子 : うーん、すきやきとか...。食べたこと、ない？

アンナ : ああ、すきやき。はい、食べたこと、あります。

おばさん : 一番おもしろいところは、目の前で作りながら食べるところから。

アンナ : ええ、そうですね。

おばさん：これはしゃぶしゃぶって言うのよ。．．．火が通っているわ。食べてみて。

アンナ：はい。あっ、とてもおいしい。

明子：おいしいわね。お肉がとってもやわらかい。

おばさん：煮過ぎないように注意して。煮過ぎると、固くなっておいしくなくなるから。明子ちゃん、お肉ばかりじゃなく野菜も食べるようにしてね。

明子：はい。

おばさん：さあ、アンナさんも。はい、どうぞ。熱いうちにめし上がってくださいね。

明子：おばは、いつも熱いものは熱いうちに、冷たいものは冷たいいうちにして言うのよ。

おばさん：そう。それが日本料理をおいしく食べるルールですからね。

アンナ：ご飯もおいしいですね。

明子：炊飯器でこんなにおいしく炊けないわ。どうしたらこんなにおいしくなるの？

おばさん：そうねえ。むかしは毎日なべでご飯を炊いていたんですよ。なべで炊く方がおいしいから、なるべくなべで炊くようにしているのよ。

アンナ：そうですか。今、日本人はご飯だけでなく、パンもよく食べるようになりましたね。

おばさん：そうですね。でも、やっぱり和食の時はご飯ですね。

アンナ：あのう、すみません。ご飯、おかわりしてもいいですか。

おばさん：もちろんですよ。たくさん食べてくださいね。

СЛОВАРЬ к тексту 26—1

1. こん立て	こんだて	меню
2. 基本	きほん	основа
3. しる		1) сок 2) суп
4. さしみ		сасими (японское блюдо — нарезанная сырая рыба)

Урок 26

5. 焼き物	やきもの	жареное
6. 煮物	にもの	варёное
7. くみ合わせる	くみあわせる	соединять, составлять
8. 西洋	せいよう	Запад (в широком смысле)
9. 中か	ちゅうか	китайский
10. 最後	さいご	самый последний, в конце
11. 調理	ちょうり	кулинария
12. 煮る	にる	варить
13. 焼く	やく	жарить (на огне)
14. あげる		жарить (в масле)
15. むす		парить
16. 加える	くわえる	добавлять
17. 五色	ごしき	пять цветов
18. 塩辛い	しおからい	солёный
19. すっぱい		кислый
20. 苦い	にがい	горький
21. 辛い	からい	острый
22. 美しさ	うつくしさ	красота
23. かおり		запах, аромат
24. 味覚	みかく	вкус (чувство)
25. 感覚	かんかく	чувство, ощущение, осязание
26. 味わう	あじわう	1) пробовать на вкус 2) ощущать 3) наслаждаться
27. 進む	すすむ	продвигаться, двигаться вперёд
28. 色取り	いろどり	окраска, расцветка, колорит
29. 材料	ざいりょう	материал, продукт
30. 持ち味	もちあじ	присущий, свойственный чему-либо вкус
31. きそく		правило
32. おしぼり		(горячее) влажное полотенце
33. ふく		вытирать
34. 器	うつわ	посуда, сосуд
35. 一口	ひとくち	глоток, кусочек

36. 実	み	1) плод 2) содержание 3) заправка
37. おにぎり		онигири — сплюснутый колобок из вареного риса с начинкой
38. わん		пиала
39. わん物	わんもの	блюдо, которое подаётся в пиале
40. むし物	むしもの	тушёное, сваренное на пару
41. あげ物	あげもの	жаркое, жаренное в масле
42. 水物	みずもの	фрукты
43. . . . にたいする		по отношению (к чему-л., кому-л.)
44. 感謝	かんしゃ	благодарность
45. こめる		вкладывать

СЛОВАРЬ к тексту 26–2

1. 機会	きかい	случай
2. 豆	まめ	бобы
3. つまむ		брать пальцами
4. めし上がる	めしあがる	есть (вежливо о 2-м или 3-м лице)
5. なべ物	なべもの	японское блюдо, подающееся на сковороде или в кастрюле
6. しゃぶしゃぶ		сябусабу (японское блюдо — мясо, овощи, грибы, сваренные в воде с добавлением специй)
7. やわらかい		мягкий
8. 固い	かたい	твёрдый
9. 炊飯器	すいはんき	рисоварка
10. 炊く	たく	варить
11. なべ		кастрюля, сковорода
12. おかわり		добавка (во время еды)

СЛОВАРЬ к упражнениям урока 26

1. くりかえす	повторять
2. かゆ	каша
3. よろしく	1) хорошо 2) привет

Урок 26

4. あぶない		опасный
5. ぬるい		холодный, остывший
6. フォーク	fork	вилка
7. おゆ		кипяток
8. ぎゅう肉	ぎゅうにく	говядина
9. 取り出す	とりだす	вынимать
10. 食器	しょっき	посуда, столовые приборы
11. メモ	memo	заметки, запись (на память)
12. スポーツウェア	sports wear	спортивная одежда
13. こげる		поджарить
14. たもつ		сохранять
15. しゅ類	しゅるい	вид, род
16. ミネラル・ウォーター	mineral water	минеральная вода

Обиходные выражения

どうぞ、めしあがってください。

Угощайтесь, пожалуйста.

ごちそうさまでした。

Благодарю за угощение.

КОММЕНТАРИЙ

1. Речевой этикет.

- Приглашение к еде передаётся фразой:

どうぞ、めし上がってください。 *Угощайтесь, пожалуйста.*

- Просьба дать ещё раз какое-либо блюдо выражается фразой:

... おかわりしてもいいですか。 *Можно ещё ...?*

- Благодарность за угощение передаётся фразой:

ごちそうさまでした。 *Благодарю за угощение.*

2. Особенности разговорной речи.

- В разговорной речи могут происходить фонетические изменения.

В словах возможно произнесение удвоенных согласных без изменения значения слова, но с привнесением дополнительных эмоций, например:

とても → とっても *очень*

Частица と перед глаголом 言う может произноситься тть, например:

これはしゃぶしゃぶって言うのよ。 *Это называется сябусабу.*

Служебная частица という в разговорной речи может иметь форму тть, например:

なべ物って、何ですか。 *Набэмоно – это что такое?*

- Сочетание частицы と и глагола 言う произносится тть, после заключительной формы сказуемого обозначает, что данное сообщение передаётся с чужих слов, например:

家庭料理を食べる機会があまりないだろうからって。 (Тётя) говорит, потому что у тебя, наверное, нет возможности поесть домашней еды.

- В тексте этого урока встречаются междометия わあ и さあ.

Междометие わあ — восклицательное, соответствует русскому междометию ура!, о!, например:

わあ、これ、全部おばさんが作ったんですか。きれいですね。O! Это всё приготовила тётя? Красиво!

Междометие さあ имеет значение ну(-ка), ну!, например:

さあ、アンナさんも。はい、どうぞ。Ну! И Анна тоже (ешь)! Пожалуйста.

• В речи женщин старшего возраста после глагола или прилагательного в простой форме или основы существительного употребляется служебное слово かしら, передающее значение вопроса с оттенком удивления, сомнения, размышления, например:

一番おもしろいところは、目の前で作りながら食べるところかしら。

Может быть, самое интересное, что едят то, что готовят прямо перед вашими глазами?

• В разговорной речи при обращении к маленьким детям или младшим родственникам (обычно женского пола) употребляется уменьшительно-ласкательный суффикс ちゃん, например, тётя обращается к своей племяннице 明子ちゃん.

3. Сложная частица とは является сокращением от というのは то, что называется. Частица とは употребляется после существительных, обозначающих предмет или явление, нуждающееся в разъяснении, например:

“おしぼり” とは、手をふくためのタオルのことで、... «Осибори» — это полотенце для вытирания рук, ...

Служебная частица という может образовывать конструкцию: существительное + というのは. . . (の) ことです., причём のこと употребляется в позиции после существительного, こと — после глаголов, выделяя предшествующую часть как разъяснение того, что выделено словосочетанием というのは, например:

「五色」とは、白、黒、黄、赤、青 (緑) の 5 つの色のことです。Под значением слова «5 цветов» понимается 5 цветов — белый, чёрный, жёлтый, красный, зелёный.

4. Глагол 通う в значении регулярно посещать (что-либо) управляет дательным падежом на に, например:

料理教室に通うことにした。Решила посещать кулинарную школу.

5. В японском языке существует несколько глаголов, имеющих значение варить и жарить.

Глагол 炊く имеет значение варить (рис), то есть употребляется в сочетании ご飯を炊く.

Глагол むす имеет значение варить на пару.

Глагол 煮る обозначает варить (в воде с добавлением каких-либо специй, используя потом получившуюся жидкость), например:

野菜を煮る варить овощи

Глагол ゆでる имеет значение *варить* (в чистой воде, не используя её потом).
например:

じゃがいもをゆでる *варить в воде картофель, сливая после варки воду*

Глагол 焼く обозначает *жарить* (в малом количестве масла или совсем без масла).

Глагол あげる обозначает *жарить* (в большом количестве масла).

6. Существительное *ところ* имеет много значений — *место; момент; сторона (слабая, сильная); то, что*, например:

アンナは明子のおばさんの所に遊びに行った。 *Анна ходила в гости к тётке Акико.*

一番おもしろいところは、目の前で作りながら食べるところかしら。

Может быть, самое интересное, что едят, когда готовят прямо перед вашими глазами?

7. Отглагольный послелог *にたいする* употребляется в определительной позиции к существительному, имеет значение *по отношению к ...*, например:

作ってくれた人にたいするお礼の言葉です。 *Слова благодарности по отношению к людям, которые вам приготовили еду.*

8. Говоря об ощущениях, сопровождающих приятную еду, в лекции повара упоминаются *音 звуки*, при этом имеются в виду звуки приготовления еды и т. д.

9. Выражение *はしが進む* в русском языке соответствует выражению *руки сами тянутся*, т. е. (что-то) хочется взять.

10. Выражение *火が通る* имеет значение *добавить огонь*.

ЗАДАНИЯ И УПРАЖНЕНИЯ

1. Образуйте от следующих глаголов формы побудительно-страдательного залога.

行く、作る、通う、終わる、考える、食べる、使う、出す、飲む、言う、練習する、買う、座る、待つ、売る、入る、登る、来る

2. Преобразуйте следующие предложения по образцу, употребив формы побудительно-страдательного залога. Переведите.

Например: 母さんは毎晩子どもに熱いミルクを飲ませる。→
子どもは毎晩お母さんに熱いミルクを飲まされる
(飲ませられる)。

1. おばあさんはむすめになべでご飯を炊かせる。→
2. あの人は私を一時間待たせた。→
3. 子どもの時、父は私を朝早く起こして、体そうさせた。→
4. 最近は小学生でもじゅくに (*подготовительные курсы*) 通わせる。→
5. 母は朝早く私に妹のためにミルクを買いに行かせる。→
6. お父さんは子どもに四時間勉強させた。→
7. お母さんは明子さんに子どもの時からはしを使わせる。→
8. コーチは毎朝選手に 一時間ぐらいランニングをさせる。→

3. Переведите следующие предложения на японский язык, употребив формы побудительно-страдательного залога.

1. Тренер заставил меня несколько раз повторить это упражнение. 2. Тренер заставляет спортсменов каждый день плавать по 2 часа. 3. Мать заставляет ребёнка каждое утро есть кашу. 4. Мать заставляет ребёнка читать сидя за столом. 5. Я не люблю, когда меня заставляют долго ждать. 6. Он не любит, когда его заставляют выступать с речью. 7. Его заставили пойти в магазин. 8. Преподаватель заставляет студентов все слова писать иероглифами. 9. Меня заставили провести с ним интервью. 10. Мать заставила ребёнка надеть тёплое пальто. 11. Мать заставила ребёнка убрать свою комнату. 12. Она не любит, когда её торопят.

4. Образуйте условные утвердительные и отрицательные формы на от следующих

а) глаголов:

炊く、吹く、着る、作る、借りる、決める、通る、行く、来る、する、待つ、焼く、買う、作る、聞く、煮る、読む、歩く

б) предикативных прилагательных:

高い、寒い、おいしい、暑い、甘い、辛い、苦い、白い、くらい

в) полупредикативных прилагательных:

にぎやか、きれい、好き、上手、しずか、ていねい

5. Преобразуйте следующие предложения по образцу, употребив условные формы на たら/たら. Переведите.

I. Например: 田口さんに（会う）。よろしくと言ってください。→
田口さんに会ったら、よろしくと言ってください。

1. ご飯を（食べる）。おかわりしてください。→
2. ご飯をなべで（炊く）。おいしくなります。→
3. もう少し火を（通る）。ちょうどいいです。→
4. ミーティングが6時まで（終わらない）。その電車に間に合わない。→
5. 窓を（あける）。寒いです。→
6. 遅く（帰る）。あぶない。→

II. Например: （おいしい）。ご遠りょなくめし上がってください。→
おいしかったら、ご遠りょなくめし上がってください。

1. 肉がまだ（固い）。火を通してください。→
2. スープが（冷たい）。温めてもいいです。→
3. 用事が（ない）。行きましょう。→
4. 外が（寒い）。何か暖かいのを着たらいいです。→
5. ジュースが（ぬるい）。冷やしてもいい。→
6. お茶が（甘くない）。さとうを入れてください。→

III. Например: 魚が（生だ）。さしみにして食べてください。→
魚が生だったら、さしみにして食べてください。

1. （ひまだ）。遊びに来てください。→
2. このパソコンが（べんりです）。買います。→
3. 明日（いい天気です）。ハイキングへ行きましょう。→
4. あさって学校が（休みです）。上野公園に行きましょう。→
5. （JRです）。どこの駅がべんりですか。→
6. （日本料理だ）。すしにします。→

6. Составьте диалоги по образцу, используя данные предложения. Переведите.

カメラが安い。（買う）→
—カメラが安かったら、買いますか。—いいえ、安くても、買いません。

1. かきが甘い。（食べる）→
2. 遠くない。（歩いて行く）→
3. だれかに頼む。（する）→
4. あの人にパーティーによばれる。（行く）→
5. ニュースがおもしろい。（見る）→
6. ご飯をなべで作る。（食べる）→
7. ジュースが冷たい。（飲む）→
8. ひまだ。（遊びに行く）→

7. Переведите письменно следующие предложения на японский язык.

I

1. Когда вы приходите в японский ресторан, то вам сначала дают осибори.
2. Если вы можете пользоваться палочками для еды, то это блюдо лучше есть палочками.
3. Когда вы едите много морских продуктов, то это полезно для здоровья.
4. Если вы завтра пойдёте на тренировку, то отдайте, пожалуйста, эту книгу тренеру.
5. Если вы готовите рис в кастрюле, то, наверное, вкусно.
6. Когда я приехал на станцию, то электричка как раз ушла.
7. Если выпьете это лекарство, то сразу поправитесь.
8. Если немного поспать, то самочувствие станет лучше.
9. Хотя вчера вечером было ясно, но когда утром встал, шёл дождь.
10. Когда наступят летние каникулы, вы сразу уедете?
11. Если бы ты попробовал это блюдо, то тебе бы оно понравилось.
12. Если бы ты порезал мясо на маленькие кусочки, то, наверное, смог бы есть палочками.
13. Если бы ты поехал на такси, то, наверное, успел бы на поезд.
14. Если бы у вас было бы свободное время, то мы бы смогли сходить в кино.
15. Если бы ты пришёл пораньше, то, наверное, смог бы с ним встретиться.

II

1. Если горячее, то пусть остынет.
2. Если это блюдо уже холодное, то я подогрею.
3. Если болит голова, какое лучше принять лекарство?
4. Если суп вкусный, то и мясные блюда, наверное, вкусные.
5. Если рыба не очень свежая, то

готовить из неё ничего нельзя. 6. Если мясо ещё не мягкое, то поварите его ещё немного. 7. Если у тебя сегодня нет занятий, то пойдём в парк. 8. Если чай не горячий, то я не буду пить.

III

1. Если японская еда, то выбираю сябусабу. 2. Если фотоаппарат, то фирмы «Никон». 3. Если синкансэн, то купи билеты с зарезервированными местами. 4. Если завтра у тебя выходной, то поедem в Асакуса. 5. Если этот мобильный телефон неудобный, то не покупай его. 6. Если тебе здесь не нравится, то пойдём куда-нибудь в другое место. 7. Если ты не очень хорошо говоришь по-японски, то давай говорить по-английски. 8. Если не завтра, то когда мы с тобой встретимся?

8. Составьте диалоги по образцу, используя данные предложения. Переведите.

Например: さしみはそのさらに並べておく。→

—さしみはどのさらに並べておいたらいいいですか。

—さしみはそのさらに並べておいてください。

1. パーティーにセルゲイさんもよぶ。→

2. その問題は山田先生と相だんする。→

3. 月曜日まで本をかえす。→

4. しゃぶしゃぶのための肉は肉屋さんで買う。→

5. この座席に座る。→

6. その料理はフォークで食べる。→

Например: コーヒーにさとうを入れる。→

—コーヒーにさとうを入れたらいいいですか。

—ええ、入れてください。

1. 野菜もおゆに入れる。→

4. その食器を使う。→

2. ぎゅう肉をもう取り出す。→

5. 甘いものを出す。→

3. 熱いうちに食べる。→

6. パンを切る。→

9. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Если ты хочешь об этом узнать, то следует прочитать эту книгу. 2. Уже следует опустить мясо в кипяток. 3. Следует добавить огня. 4. Следует порезать эту рыбу маленькими кусочками. 5. Когда ешь это блюдо, следует пользоваться палочками. 6. Следует помнить о том, чтобы блюдо выглядело красивым. 7. Это блюдо следует есть, пока оно горячее. 8. В конце еды следует подать чай.

10. Прочитайте следующие предложения, переведите на японский язык данные в скобках выражения.

1. (такую, как суп) 料理ははしで食べにくい。

2. ご飯は西洋料理の (как хлеб) ものです。

3. 日本レストランでは、食事の終わりには、(так же, как в европейских ресторанах) 果物や甘い物が出される。
4. 前に日本料理の作り方をしらなかったあの人は今 (подобно сябусабу) いろいろな日本料理を作るようになった。
5. あの人は大人であっても、(как ребёнок) がっかりする。
6. これは (как дешёвая вещь) 見えます。
7. あの人は英語が上手で、(как американец) 話しています。
8. その歌は (подобно песне «Сакура») とても有名です。

11. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Вчера было тепло, совсем как весна. 2. Он всегда так говорит, как будто он преподаватель. 3. Сегодня снег совсем как вата. (わた) 4. Её сердце холодное, как лёд. 5. Было светло как днём. 6. Он продолжал говорить, как будто ничего не произошло. 7. Он рассказывал очень интересно, и я, хотя там не был, как будто видел своими глазами. 8. У меня было такое чувство, что я об этом уже когда-то слышал. 9. Я никогда не ел такого необычного блюда, как сябусабу. 10. Сад был белый, как будто выпал снег. 11. Как все и волновались, он всё же опоздал на поезд. 12. Как понятно, если посмотреть на расписание, синкансэн в этом городе не останавливается.

12. Преобразуйте следующие предложения по образцу, употребив よう. Переведите.

Например: 食べ物が悪くならない (れいぞうこに入れます)。→
食べ物が悪くならないように、れいぞうこに入れます。

1. 日本料理が上手になる (料理教室に通う)。→
2. 約束を忘れない (メモをしておいてください)。→
3. 料理が一口で食べられる (小さく切ります)。→
4. 中か料理がおいしく作れる (強火にしてください)。→
5. はしが上手に使える (練習をしてください)。→
6. 家族が心配しない (よく電話をかけます)。→
7. 道を間違えない (地図を持って行ってください)。→
8. かぜが治る (薬を飲んで寝た)。→

13. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Он взял с собой спортивный костюм, чтобы сразу после занятий можно было пойти на тренировку. 2. Чтобы не перепутать соль и сахар, она их ставит на разные полки. 3. Говорите, пожалуйста, медленно, чтобы вас можно было понять. 4. Чтобы посетителям было приятно находиться в ресторане, там всегда чисто, играет музыка. 5. Чтобы действительно почувствовать вкус японской кухни, надо есть палочками из японской посуды. 6. Чтобы быть здоровым, надо больше есть

морепродуктов. 7. Чтобы можно было приготовить суси или сасими, надо купить сырую рыбу. 8. Чтобы было слышно и людям, сидевшим сзади, она говорила громко.

14. Преобразуйте следующие предложения по образцу, употребив ように. Переведите.

Например: 部屋をそうじする。→ 部屋をそうじするように言われました。

1. 急いでやる。→
2. 心配をしない。→
3. サッカーをやりに行く。→
4. 明日クラブに集まる。→
5. 日曜日はお婆さんの所に日本料理を食べに行く。→
6. 明日料理教室に第一の講義を聞きに行く。→
7. おいしい日本料理を食べてみたければ、あのレストランへ行く。→
8. あした朝8時にトレーニングに行く。→

15. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Ему передали, чтобы он составил меню обеда на завтра. 2. Ему сказали, чтобы он купил свежую рыбу. 3. Ей сказали, чтобы она всё купила для сябусабу. 4. Ей сказали, чтобы она потренировалась пользоваться палочками, так как в том ресторане дают только палочки. 5. Ей сказали, чтобы она к семи часам сварила рис. 6. Ему сказали, чтобы завтра приходил на соревнования к пяти часам. 7. Ей сказали, чтобы она купила различную японскую посуду. 8. Прошу вас, чтобы работу закончили до вечера. 9. Ей сказали, что надо убрать комнату к приходу гостей. 10. Его попросили, чтобы он не опаздывал к обеду.

16. Преобразуйте следующие предложения по образцу, употребив ようにして. Переведите.

Например: 夜までし事を終える。→
夜までし事を終えるようにしてください。

1. 約束の時間に遅れたら、電話をかける。→
2. 塩を入れ過ぎない。→
3. お金を借りない。→
4. 日本料理を食べる時、はしを使う。→
5. あの人に明日電話をかけるのを忘れない。→
6. 電車に忘れ物をしない。→
7. このテキストを読む時、辞典を使わない。→
8. 明日電車の出発に遅れない。→

17. Составьте диалоги по образцу, используя данные предложения. Переведите.

Например: 切符をなくさない。→

— 切符をなくさないようにしてください。

— はい、なくさないようにします。

1. 列車に遅れない。→
2. 電話番号を間違えない。→
3. 明日 9 時までに来る。→
4. 塩をあまり入れない。→
5. 料理はむし過ぎない。→
6. この魚を小さな切れに切る。→
7. お礼の言葉を言うのを忘れない。→
8. 熱いものは熱いうちに食べる。→

Например: こげない。→

— おいしい料理を作る時、何をしますか。

(何に注意しますか。)

— こげないようにしています。

1. 塩辛くならない。→	5. 生物をきれいに切る。→
2. 色取りを考える。→	6. むし過ぎない。→
3. 見た目においしそうにする。→	7. かおりをよくする。→
4. 材料の持ち味をたもつ。→	8. いい材料を使う。→

18. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Я всегда стараюсь не пережаривать мясо. 2. Она старается не пересаливать, но у неё всегда всё солёное. 3. Постарайтесь при приготовлении пищи сохранить вкус продуктов, которые вы используете. 4. Я стараюсь по возможности варить рис в кастрюле. 5. Я стараюсь больше готовить овощных блюд. 6. Она старается не переваривать овощи. 7. Она всегда старается приготовить вкусные блюда. 8. Постарайтесь не переложить сахар, а то будет слишком сладко. 9. Она старается никогда не опаздывать. 10. Постарайтесь не забыть в поезде зонтик.

19. Преобразуйте следующие предложения по образцу, употребив

а) ようになる. Переведите.

Например: 子どもは少しずつ言葉が(わかる)。→

子どもは少しずつ言葉がわかるようになります。

1. めがねをかければ、黒ばんの字が(読める)。→
2. 子どもは一さいになったら、ずいぶん(動く)。→
3. いつかあの人は私の気持ちが(理解できる)だろう。→
4. 毎日漢字を練習していたら、手紙も漢字で(書ける)。→

б) ようになった. Переведите.

Например: 日本に来てから、日本料理を(作る)。→

日本に来てから、日本料理を作るようになった。→

1. 学校に行って、日本語を勉強して、（話せる）。→
2. あの人は病気になってから、野菜をたくさん（食べる）。→
3. チームはいっしょうけんめい練習しているので、試合に（勝つ）。→
4. 日本人はパンをよく（食べる）。→

20. Дополните предложения по образцу, употребив форму ようになる. Переведите.

Например: 大学をそつ業してから、．．． →
大学をそつ業してから、会社ではたらくようになる。

1. 料理教室に通ったから、．．． →
2. 漢字を練習しているから、．．． →
3. めがねをかければ、．．． →
4. 毎日体そうをしているから、．．． →
5. 毎日プールで泳いだら、．．． →
6. コーチがトレーニングの形を変えてから、．．． →
7. いい薬を飲んでるので、．．． →
8. 選手はいいコンディションを作っているために、．．． →

21. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

I

1. Если ещё добавить огня, то подгорит. 2. Он скоро, наверное, сможет работать гидом. 3. Мы сможем сидеть на татами. 4. Мы скоро станем понимать по-японски. 5. Она станет обучаться игре на пианино. 6. Она станет готовить японскую еду. 7. Ребёнок уже скоро станет ходить. 8. Все, наверное, станут смеяться. 9. Она, наверное, скоро перестанет готовить рис в рисоварке. 10. Я, наверное, не стану работать на этой фирме.

II

1. Ребёнок уже стал есть, пользуясь ножом и вилкой. 2. Японцы в последнее время стали есть хлеб. 3. В Москве стали появляться рестораны, в которых готовят различные японские блюда. 4. Она стала ходить на лекции по кулинарному искусству. 5. Он стал во время еды пользоваться палочками. 6. Она стала есть много овощных блюд. 7. Он стал пить зелёный чай. 8. Он стал изучать японский язык. 9. Он перестал покупать продукты в том магазине. 10. Он перестал есть мясо.

22. Преобразуйте следующие предложения по образцу, употребив в прилагательном суффикс そう. Переведите.

Например: この辞典は（高い）。→ この辞典は高そうです。

1. このセーターは（暖かい）。→
2. この料理は（おいしい）。→
3. 土曜日のパーティーは（楽しい）。→

4. 明日の天気は (いい) 。→
5. そのえい画は (おもしろい) 。→
6. 上田さんのかばんは (ふるい) 。→
7. あの人の車は (新しい) 。→
8. この試けんは (むずかしい) 。→

Например: (食べる) (あのお菓子はおいしい) →

まだ食べたことはありませんが、あのお菓子はおいしそうです。

1. (そのパソコンを使う) (使いやすい) →
2. (その神社まで行く) (遠い) →
3. (読む) (あの本はおもしろい) →
4. (飲む) (そのお茶は苦い) →
5. (食べる) (そのなしのしゅ類は甘い) →
6. (飲む) (そのジュースはすっぱい) →

Например: (むずかしい) (かんたんだ) →

見た目はむずかしそうですが、実はかんたんです。

1. (きれいです) (よごれています) →
2. (新しい) (ふるい) →
3. (べんりだ) (使いにくい) →
4. (おいしい) (すっぱい) →
5. (じょうぶだ) (さけやすい) (*легко рвётся*) →
6. (元気だ) (病気だ) →
7. (多い) (少ない) →
8. (かるい) (重い) →

23. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Он выглядит радостным. 2. Эта куртка явно большая. 3. Он явно не любит такую рыбу. 4. Он с кем-то оживлённо беседует. 5. Он выглядит здоровым. 6. Внешне эта вещь старая, а она новая. 7. Сегодня погода явно хорошая. 8. Я не пробовал это блюдо, но выглядит оно вкусным. 9. Эта сумка кажется лёгкой, а она тяжёлая. 10. Кто этот болезненный человек? 11. Эта улица выглядит не очень оживленной. 12. Эта контрольная явно непростая. 13. Этот продавец явно не очень вежлив. 14. Эта рыба явно несвежая.

24. Употребите с подчёркнутыми словами частицу ばかり. Переведите.

Например: あの人は毎日テレビを見ます。→

あの人は毎日テレビばかり見ます。

1. この通りには、中か料理のレストランがあります。→
2. 山口さんはその喫茶店へ行きます。→
3. 私は昨日あの人と話しました。→
4. 秋子さんは甘い物を食べます。→

5. あの人はコーヒーを飲みます。→
6. 来週は二日間旅行するつもりです。→
7. 五千円をかしけてくださいますか。→
8. 洋食の時は、パンです。→

25. Употребите слово, данное в скобках, с соответствующей по смыслу ограничительной частицей (しか、だけ、ばかり). Переведите

Например: 病気で (三日) 大学を休んだ。→
病気で三日ばかり大学を休んだ。

1. (ちょっと) 借りてもいいですか。→
2. 朝は (ジュースを) 飲まない。→
3. (あの人が) それを教えてくれた。→
4. 私のグループの学生は (いい学生) です。→
5. あの人はなべ物を食べる時、(肉を) 取ります。→
6. 電車で遅れたくないから、(10分) 待てません。→
7. つゆになってから、毎日 (雨) です。→
8. 大学のチームは昨日の試合で (あのチームに) 負けました。→

26. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Он ходит только в японские рестораны. 2. Он ест только рыбные блюда.
3. Из напитков он пьёт только минеральную воду. 4. Он в том магазине покупает только овощи. 5. Он читает только комиксы. 6. Я скоро уеду дней на десять. 7. Я могу подождать тебя минут десять. 8. Среди иностранных студентов есть не только русские, но и американцы. 9. Завтра я собираюсь пойти не только в гости к Танака, но и к Ямамото. 10. Он не только читает, но и пишет по-японски.

27. Соедините правильно предложения. Переведите.

1. すずしい		1. 飲んでください。
2. くらくなならない		2. お母さんは朝食を作った。
3. お茶は熱い		3. 電話をかけます。
4. しらない	うちに、	4. 体そうに行った。
5. この料理は冷たい		5. 普通の辞典を使いました。
6. 子どもが起きない		6. 散歩に行きましょう。
7. 列車が来ない		7. 食べる方がいい。
8. 電子辞典を買わない		8. あの人は国へ帰った。

28. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Не прошло и минуты, как он лёг в постель, а он уже спал. 2. Не успел он переодеться, придя с работы, как ему опять позвонили из компании. 3. Это блюдо

Урок 26

лучше есть, пока оно горячее. 4. Давайте закончим тренировку, пока не пошёл дождь. 5. Пока молод, хочу многое сделать. 6. Давайте погуляем, пока на улице не жарко. 7. Давайте поедим, пока не остыло. 8. Пока не попробовал суси, я не знал, что такое японская еда. 9. Пока холодно, я буду носить это пальто. 10. Возвращайся быстрее, пока не пошёл дождь.

30. Преобразуйте следующие предложения по образцу, употребив с глаголом прилагательные やすい и にくい. Переведите.

Например: この料理ははしで（食べる）。→
この料理ははしで食べやすい。
この料理ははしで食べにくい。

1. この料理は（作る）。→
2. その山は（登る）。→
3. このジャケットは（洗たくする）。→
4. この洋服は（よごれる）。→
5. このパソコンは（使う）。→
6. あの人の説明は（わかる）。→
7. この電話番号は（覚える）。→
8. あの人の字は（読む）。→

31. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Эти иероглифы легко запомнить. 2. Эту рубашку легко стирать. 3. Это легко объяснить. 4. Это блюдо легко приготовить. 5. Это легко резать ножом. 6. Это трудно понять. 7. Это трудно есть палочками. 8. Мне трудно об этом говорить. 9. Этим словарём трудно пользоваться. 10. Такую вещь трудно продать.

32. Соедините слова, вставив в пропуски соответствующие падежные показатели. Переведите.

はし（ ）	決まる
これ（ ）料理（ ）	味わう
印象（ ）	つまむ
切り方（ ）	くみ合わせる
料理（ ）	受ける
炊飯器（ ）	食べる
豆（ ）	炊く

33. Назовите синонимы следующих слов.

基本、独特、大切、料理店、スープ、つまむ、辛い、ルール、煮る

34. Назовите антонимы следующих слов: 固い、冷たい

35. Выберите из данного списка слова, относящиеся к темам: «способы приготовления японской еды», «меню в японском ресторане», «как едят японскую еду». Составьте рассказы по этим темам, используя выбранные слова.

しる、甘い物、切る、はし、おしぼり、煮る、わん物、さしみ、焼く、器、一口、おにぎり、焼物、むす、熱い、形、あげ物、炊く、すき焼き、果物、お茶、サイズ

36. Прочитайте и переведите письменно со словарём следующий текст.

ロシアの料理

いろいろな国の料理と同じようにロシアの料理もロシアの料理にしかない特徴を持っています。ロシア料理で有名なレストランに入ってみましょう。

まず、テーブルに案内され、メニューが渡されます。始めに、ザクースカという前菜を選びます。前菜には、肉の盛り合わせ（牛タンと豚の冷製）や魚の盛り合わせ（塩漬けと冷製）、野菜サラダ、マリネのきのこなどがあります。パンには黒パンと白パンがあります。

昼ご飯の時間は普通 12 時から 2 時半までです。前菜の後に第一の皿と呼ばれる料理を持って来るのは、昼ご飯の時だけです。夕食の時は、「第一の皿」は食べません。

第一の皿はスープです。肉のスープ、魚のスープ、きのこのスープなど、いろいろなしゅ類があります。ビートが入ったボルシチとキャベツが入ったシーが有名です。夏には、冷たいスープを出すこともありますが、冬はいつも熱いスープです。ボルシチなどのスープを飲む時、パンではなくてピロシキを食べることもあります。ピロシキはロシアの有名な食べ物です。

第二の皿は熱い料理です。熱い料理（メインの料理）は、肉か魚を使った料理です。ゆでたり、焼いたりしたじゃがいもや野菜も添えてあります。

デザートには、アイスクリームや果物やケーキなどが出されます。最後に、コーヒーやお茶を持って来ます。

СЛОВАРЬ

特徴	とくちょう	особенность
盛り合わせ	もりあわせ	ассорти
前菜	ぜんさい	закуска
牛タン	ぎゅうタン	говяжий язык
豚の冷製	ぶたのれいせい	буженина

Урок 26

塩漬け	しおづけ	солёные
マリネ		маринованный
きのこ		грибы
皿	さら	1) блюдо 2) тарелка
呼ぶ	よぶ	1) звать 2) называть
ビート (ビーツ)	beet	свёкла
キャベツ	cabbage	капуста
じゃがいも		картофель
添える	そえる	добавлять, присоединять
デザート	dessert	десерт

37. Расскажите об особенностях русской кухни.

38. Расскажите об особенностях японской кухни.

39. Расскажите о том, что у вас готовят в семье.

40. Опишите фотографии, данные в приложении к уроку 26.

41. Напишите сочинения на темы:

а) Особенности японской кухни; б) Особенности русской кухни.

42. Переведите следующие фразеологические выражения.

1. 苦あれば楽あり
2. 有言実行
ゆうげんじつこう
3. 口あれば京に上る

43. Как Вы думаете, почему фразеологическое выражение 煮ても焼いても食えない переводится «хоть кол на голове теши»?

44. Соедините правильно фразеологические выражения и их переводы.

1. 大器晩成	1. неэффективная помощь
2. 日進月歩	2. встать с не той ноги
3. 焼け石に水	3. всегда
4. 花多ければ実少ない	4. быстрый прогресс
5. 寝覚めが悪い	5. Не все золото, что блестит.
6. 寝ても覚めても	6. большой талант созревает не быстро

45. Определите ключи у следующих иероглифов.

甘、豆、辛、実、進、魚、塩、焼、器

46. Напишите иероглифы, имеющие следующие оны.

イン、ザイ、ジュ、コ、キ、カク、イ、カン、ライ、シャ

47. Выделите из данных списков иероглифов иероглифы с одинаковыми

а) онами:

科、遊、吹、信、個、凶、印、紳、期、菜、幹、社、豆、受、員、固、神、
者、課、戸、衣、水、園、間、有、力、礼、院、焼、器、感、最、煮、基、例、
違、飲、象、過、塩、甘、来、冷、新、授、炊、由、帰、進、再、謝、意、装、
円、頼、緑、機、小

б) ключами:

加、材、基、肉、薬、辛、終、親、器、点、思、力、付、過、客、話、菜、
背、園、安、友、場、熱、絵、果、頭、和、勉、国、煮、以、心、訪、見、能、
取、道、受、味、苦、炊、例、続、観、植、休、謝、草、送、感、定、固、辞、
焼、覚、違、各、急、塩、緑、頼、地、機、試、実

48. Вставьте в пропуски соответствующие иероглифы.

日本. . . . の. . . . は. . . . き. . . . と. . . . です。
りょうり きほん や もの にももの
味とは. . . . い、. . . . . い、. . . . い、. . . . いという味です。
あま しおから から になが
. . . . より. . . . や海の. . . . が多く使われる。
にく やさい さかな
. . . . . の. . . . ちをこめて. . . . うようにします。
かんしゃ きも い
. . . . ぎないように. . . . . してください。
にす ちゅうい
. . . . . でこんなにおいしく. . . . けない。
すいはんき た

49. Соедините правильно слова и их чтение.

調理 焼物 煮物 感覚 野菜 炊飯器 感謝
にももの かんかく やさい すいはんき やきもの かんしゃ ちょうり

50. Соедините иероглифы для образования слов.

調 基 感 野 煮 機 材 家
物 覚 会 料 菜 庭 本 理

51. Составьте слова из данных ниже иероглифов.

習、果、煮、料、野、理、焼き、物、菜、感、練、謝

Урок 26

52. Вставьте вместо вопросительных знаков соответствующие иероглифы, чтобы получились слова.

感   ?   ?   独   ?   ?   野
?   ?   物   ?   ?   料   ?   ?

53. Скажите оны, куны и значения следующих иероглифов.

加、都、甘、円、肉、富、印、似、豆、士、例、長、辛、空、受、
自、苦、考、実、暑、固、慣、炊、島、遊、辺、基、政、進、放、
魚、面、菜、治、煮、始、覚、予、違、以、象、原、感、散、塩、
石、緑、真、頼、質、機、節、器、疲、焼、登、謝、西、材、住

54. Прочитайте следующие иероглифы, используя знание чтения онов и кунов. Попробуйте перевести, исходя из значений иероглифов.

а) 1 相違 2 現実 3 現象 4 実現 5 実情 6 実用 7 実力 8 実行 9 実質 10 実習
11 実体 12 進化 13 進学 14 進行 15 進出 16 進入 17 進歩 18 感情 19 感心 20 固定
21 肉食 22 違法 23 器具 24 基準 25 基地 26 基本 27 苦心 28 苦痛 29 食塩 30 緑地
31 緑茶 32 緑化 33 菜園 34 謝礼 35 甘言

б) 1 お好み焼き 2 緑色 3 煮魚

55. Прочитайте следующие фамилии, используя знание чтения кунов. Проверьте себя по данному в конце учебника чтению этих слов.

1 豆田 2 魚山 3 魚住

УРОК 27

ГРАММАТИКА

§ 1. Вспомогательные глаголы 来る и 行く

Глаголы 来る и 行く могут употребляться после деепричастной формы на て/で как в основных, так и в вспомогательных значениях.

I. Глагол 来る.

Глагол 来る после деепричастной формы на て/で может употребляться в своём основном значении *приходить*, передавая при этом следующие значения.

1. Способ передвижения, на русский язык переводится как основной глагол, например:

あの人は大学に地下鉄に乗って来る。 *Он в университет приезжает на метро.*

2. Реальное перемещение лица в пространстве, его приближение к какому-либо предмету, лицу, на русский язык при этом обычно не переводится, например:

子どもは休けいの時、学校からうちへ帰って来た。 *Ребёнок пришёл домой из школы во время перерыва.*

3. Одно из последовательно совершающихся действий, в этом случае этот глагол переводится на русский язык, например:

しゃぶしゃぶのための肉を買って来た。 *Купила мясо для сябусабу и пришла.*

Глагол 来る после деепричастной формы на て/で также может употребляться как вспомогательный, внося следующие значения.

1. Указание на развитие действия или его результата к моменту, о котором идёт речь, например:

午後から頭が痛くなってきた。 *Во второй половине дня заболела голова.*

2. Указание на появление предмета, лица, на начало действия, например:

木の中から学校の建物が見えてきた。 *Из-за деревьев появилось здание школы.*
雨が降ってきた。 *Пошёл дождь.*

Глагол 来る, употребляясь в вспомогательном значении, пишется обычно хираганой.

II. Глагол 行く.

Глагол 行く после деепричастной формы на て/で может употребляться в своём основном значении *идти*, передавая при этом следующие значения.

1. Передвижение на чём-то, движение каким-либо способом, на русский язык переводится как основной глагол, например:

このバスに乗って行きましょう。 *Поедем на этом автобусе.*

2. Реальное перемещение лица в пространстве, его отдаление от какого-либо предмета, лица, на русский язык при этом обычно не переводится, например:

あの人は昨日それを持って行った。 *Он вчера это унёс.*

3. Одно из последовательно совершающихся действий, в этом случае этот глагол переводится на русский язык, например:

その喫茶店でコーヒーを飲んで行きましょう。 *Давай попьём кофе в этом кафе и пойдём (дальше).*

Глагол 行く после деепричастной формы на て/で может также употребляться как вспомогательный, внося следующие значения.

1. Указание на непрерывное развитие, продолжение действия от данного момента, места, например:

これから暖かくなっていきます。Потом станет тепло (и это устойчивое тепло будет сохраняться).

2. Обозначение отдаления во времени от говорящего какого-то лица, предмета, явления, например:

せっかく漢字を覚えても、すぐに忘れていきます。Хотя я пытаюсь учить иероглифы, а они у меня сразу же забываются.

Глагол 行く, употребляясь в вспомогательном значении, пишется обычно хираганой.

文例

1. 今日はカメラを忘れて来ました。
2. ここへ急いで来ました。
3. テニスをした時、急に雨が降ってきました。
4. これから毎日本を読んでいきたいんです。
5. そのころからあの国のけいざいは強くなっていった。
6. 日は段々長くなっていく。

§ 2. Соединение сказуемых с помощью формы на ば

Форма глагола на ば может быть использована для соединения сказуемых, обозначающих похожие или контрастные действия, при этом в группе сказуемых есть слова с частицей も, например:

あの人は日本語も習えば、英語も習っています。Он и японский язык изучает, и английский учит.

人の一生にはくるしい時もあれば、いい時もあります。В жизни человека есть и тяжёлые времена, есть и хорошие.

文例

1. アンナさんはてんぷらも作れば、なべ物も作れます。
2. 田中先生はわからない文法も教えてくれれば、漢字も書いてくれる。
3. あの人は北へも行けば、南へも行く。
4. ねこの好きな人もいれば、あまり好きでない人もいる。

§ 3. Служебное слово なら

Служебное слово なら играет роль союза в условном придаточном предложении.

Служебное слово なら на русский язык переводится раз или если, когда раз и если синонимичны. Служебное слово なら употребляется после глаголов, предикативных прилагательных в настоящем или прошедшем времени, после основы полу-предикативных прилагательных, основы существительных в настоящем времени,

связки だった в прошедшем времени. Служебное слово *なら* употребляется в случае, когда говорящий стремится подчеркнуть реальность события, о котором говорится в условном предложении, например:

あそこへ行くなら、バスで行ってください。Если (правда) поедешь туда, то поезжай на автобусе.

そんなに高いなら、買えない。Если (правда) так дорого, то я не смогу купить.

私は元気なら、今年ぜひ山へ行く。Если буду здоров, то обязательно в этом году поеду в горы.

Перед *なら* может употребляться частица *の*, указывающая на то, что данное условие высказывается на основе сообщения, сделанного собеседником, например:

頭がそんなに痛いのなら、早く寝る方がいい。Раз так болит голова (как ты говоришь), то лучше пораньше лечь спать.

Служебное слово *なら* не имеет временного значения, поэтому когда говорят о каких-то естественных событиях, процессах, или о событиях, которые могут возникнуть через какое-то время, то в таких случаях употребляются условные предложения на *ば*, *たら* или с союзом *と*, например,

春が来ると、暖かくなります。Когда приходит весна, то становится тепло.

В условных придаточных предложениях с *なら* в главном предложении форма предположительного наклонения может быть употреблена только в том случае, если сказуемое придаточного предложения имеет форму прошедшего времени, например:

雨が降つたなら、トレーニングを止めたでしょう。Если бы был дождь, то тренировку, наверное, бы уже закончили.

В условных придаточных предложениях с *なら* в главном предложении могут передаваться значения просьбы, повеления, совета, например:

今図書館へ行きます。一本をかえしに行くのなら、私のもかえしてください。Я пойду сейчас в библиотеку. – Раз ты идёшь сдавать книги, то сдай, пожалуйста, и мою.

文例

1. 教室を出るなら、電気をけしてください。
2. そんなに寒いのなら、暖房を付けてください。
3. ここがしずかなのなら、ゆっくり話しましょう。
4. 電車の出発の時こくがわからなかったのなら、この電車に乗れなかったでしょう。
5. 山田先生が博物館へ行くのなら、私も行くよ。
6. 食事をするなら、このレストランがいい。

§ 4. Служебное слово *よう* для выражения предположительности.

Служебное слово *よう* после глаголов, прилагательных в простой заключительной форме настояще-будущего или прошедшего времени, существительных в форме на *の* в настоящем времени или связки *だった* в прошедшем времени, полупредикативного

прилагательного *な* в настоящем времени или связки *だった* в прошедшем времени указывает на то, что говорящий высказывает предположение на основе увиденного ранее или наблюдаемого в данный момент. Предположение, выраженное с помощью *よう*, обычно основано на знаниях или на реальной информации.

Служебное слово *よう* оформляется связкой, например:

明子さんも京都へ行くようです。По-видимому, и Акико поедет в Киото.

この料理は辛いようです。Это блюдо, похоже, острое.

ここはむかし学校だったようです。Вероятно, раньше здесь была школа.

В разговорном языке вместо *よう* в том же значении может употребляться полупредикативное прилагательное *みたい*, например:

食べてしまったみたいです。Похоже, всё съел.

文例

1. あの人は何も覚えていないようです。
2. あ的人是がよくできたようです。
3. 切手を集めている人が一番多いようです。
4. このレストランはおいしいようです。
5. あ的人是はモスクワ大学の学生ではないようです。
6. あ的人是は音楽が好きようです。

§ 5. Служебное слово *らしい*

Служебное слово *らしい* в позиции после глаголов, прилагательных в простой заключительной форме настоящего-будущего или прошедшего времени, после существительных и полупредикативных прилагательных в форме основы в настоящем времени или связки *だった* в прошедшем времени указывает на предположительный характер высказывания. Причём это предположение делается на основе сведений, ранее услышанных говорящим, или сведений, полученных извне, или говорящий приходит к некоторому выводу по косвенным данным, например:

田中さんは京都へ行かないらしいです。Похоже, Танака не поедет в Киото. (Говорящий исходит из разговоров, поведения Танака и т. д.)

あ的人是はもう帰ったらしい。Похоже, он уже вернулся. (Говорящий может увидеть свет в его квартире, или из квартиры слышится музыка, или у дома стоит машина и т. д.)

あの大学の入学試けんはむずかしいらしい。Похоже, вступительные экзамены в тот университет трудные. (Говорящий слышал, что кто-то из хорошо подготовленных школьников туда не поступил и т. п.)

ここはずからしいです。Похоже, здесь очень тихо. (Говорящий не слышит никаких звуков, вокруг никого нет и т. д.)

Служебное слово *らしい* изменяется как предикативное прилагательное.

Служебное слово *らしい* может присоединяться также к именам, внося значение «похожий на ...», например:

昨日は春らしい天気でした。 *Вчера была весенняя погода.*

Служебное слово *らしい* не употребляется в предложениях, в которых в качестве подлежащего выступает местоимение 1-го лица.

文例

1. あの教室には、日本地図があるらしいです。
2. あの人はパーティーに行かなかったらしい。
3. その電子辞典はいいらしい。
4. 昨日妹は気持ちがよくなかったらしい。
5. 天気予ほう (*прогноз погоды*) の通り、あした雨らしいです。
6. このカメラはべんりらしい。

§ 6. Суффикс *そう* в составе глагола

Суффикс *そう* присоединяется ко 2-й основе глагола, например:

読む：読みそう

Глагол с суффиксом *そう* переходит в разряд полупредикативных прилагательных и, соответственно, в позиции сказуемого оформляется связкой.

Суффикс *そう* в составе глагола указывает на то, что говорящий высказывает предположение о совершении действия (состояния) в настоящем или будущем. Причём это предположение делается на основе конкретных наблюдений или ощущений говорящего, например:

雨が降りそうです。 *Наверное, пойдёт дождь.*

В отрицательных предложениях после глагола с суффиксом *そう* стоят частицы *にも* или *только も* и глагол *ある* в отрицательной форме *ない*, а именно:

2-я основа + *そう* + (*に*) *も* + *ない*, например:

一年生にはこのテキストが読めそうにもない。 *Не похоже, что этот текст смогут прочитать студенты 1-го курса.*

Суффикс *そう* не присоединяется к глаголу в отрицательной форме.

文例

1. この試合はおもしろくなりそうです。
2. 田口さんは車を売りそうにもない。
3. はれそうに見えます。
4. もう五月ですから、花見に行けそうもありません。

§ 7. Придаточные предложения меры-степени действия или качества

Служебные слова *ほど* и *くらい* в позиции после глагола или прилагательного в форме настоящего времени образуют придаточные обстоятельственные предложения степени действия или качества. Время действия передаётся сказуемым главного предложения, например:

歩けないほど、疲れた。 *Так устал, что не мог и шагу ступить.*

コートをぬぎたいくらい、暖かい日だった。 *Был такой тёплый день, что даже хотелось снять пальто.*

Служебное слово **ほど** употребляется при выражении более сильных сравнений.

文例

1. 見物を止めなければならぬほど、天気が悪くなった。
2. だれにも会いたくないほど、疲れた。
3. なきたいくらい、こまった。
4. あの人は顔が真っ赤になるくらい、おこった。

§ 8. Придаточные предложения следствия со словом **わけ**

Слово **わけ** *смысл, причина* употребляется для обозначения вывода, следствия из того, что было сказано в предыдущем предложении. Слово **わけ** употребляется после простой формы глагола, прилагательного, связки настоящего или прошедшего времени. После **わけ** стоит связка, например:

明日しけんですか。今晚忙しいわけですね。 *Завтра экзамен? Поэтому вечер сегодня занят, не так ли.*

Полупредикативное прилагательное перед **わけ** имеет форму на **な**, например:

マリナさんはもう大学をそつ業したそうですよ。— ああ、それで日本語が上手なわけですね。 *Говорят, Марина уже закончила университет. — А, поэтому она так хорошо знает японский язык.*

Слово **わけ** может быть употреблено со связкой в отрицательной форме **わけでは**ありません (**わけ**ではない), на русский язык в этом случае переводится *не значит, что ..., дело не в том, что ...* и т. п., например:

日本へ来たのは、休みに来たわけではない。 *Я приехала в Японию не для отдыха*

После сказуемого перед **わけ** может стоять частица **という**, например:

その喫茶店の料理は特においしいというわけではないが、大学に近く、安いので、よく行きます。 *Дело не в том, что в этом кафе особенно вкусно, просто рядом с институтом, да и дёшево, поэтому часто хожу.*

文例

1. 10 月から一年間日本に行くことになりました。— 来年 9 月に帰って来るわけですね。
2. 昨日 5 時間しか寝なかったんです。— ああ、それで、眠そうなわけですね。
3. まだ決まっていないわけではないですが、、、。
4. あの人は日本ではたらいたので、日本事情がくわしいというわけです。

СЛОВООБРАЗОВАНИЕ

§ 9. Префикс множественного числа 諸^{しよ}

Префикс множественного числа 諸^{しよ} употребляется в словах канго, например:

問題 *проблема* – 諸問題 *проблемы*

国 *страна* – 諸国^{しよこく} *страны*

§ 10. Суффикс 風^{ふう}

Существительное 風 в слове может быть суффиксом, вносящим значение *стиль, манера, способ*, например:

日本風の家 *дом в японском стиле*

西洋風の生活 *западный образ жизни*

§ 11. Инфикс か (力)

Инфикс か (см. урок 14) употребляется также для счёта стран, мест, например:

一力国 *одна страна*

何か所 *несколько мест*

ЛЕКСИКА

§ 12. Японская система летосчисления

В Японии наряду с европейской системой летосчисления существует и японская, определяемая по годам правления императоров, начиная с 645 года.

Период с 1868 года по 1912 называется эпохой Мэйдзи, период с 1912 года по 1926 год – эпохой Тайсё, с 1926 года по 1989 год – эпохой Сёва, с 1989 года началась эпоха Хэйсэй.

Для перевода японского летосчисления в европейское надо к первому году данной эпохи по европейскому календарю прибавить на один год меньше указанного в японском летоисчислении, например:

平成 26 年 → 1989 + 25 = 2014 → 2014 год.

ПИСЬМЕННОСТЬ

§ 13. Иероглифы.

1.	庁	チヨウ	государственное учреждение	广 53 <i>покрывало</i>
2.	古	コ ふるい	1) старый, давний 2) отсталый, устаревший	口 30 <i>рот</i>

Урок 27

3.	正	ショウ、セイ ただ <u>しい</u>	1) точный 2) ровный 3) подлинный 4) справедливый	止 77 <i>останавливаться</i>
4.	仕	シ、ジ つか <u>える</u>	служить, исполнять обязанности	人,イ 9 <i>человек</i>
5.	写	シャ うつ <u>す</u>	1) снимать копию, переписывать 2) фотографировать 3) изображать	冫 14 <i>закрывающаяся крышка</i>
6.	団	ダン	группа, коллектив	口 31 <i>коробка</i>
7.	在	ザイ あ <u>る</u>	местонахождение 1) быть, существовать 2) находиться	土 32 <i>земля</i>
8.	交	コウ かわ <u>す</u> まじ <u>わる</u>	1) взаимно 2) отношения 1) обмениваться 2) перекрещиваться общаться	宀 8 <i>крышка</i>
9.	状	ジョウ	1) положение, состояние, 2) обстоятельства, условия 3) письмо, документ	犬 94 <i>собака</i>
10.	知	チ し <u>る</u>	1) знать, понимать 2) запоминать	矢 111 <i>стрела</i>
11.	呼	コ よ <u>ぶ</u>	дышать 1) звать 2) называть(ся)	口 30
12.	昔	セキ むか <u>し</u>	старина, древность	日 72 <i>день</i>
13.	招	ショウ まね <u>く</u>	приглашать, звать	手 64 <i>рука</i>
14.	居	キョ い <u>る</u>	местожительство 1) быть, находиться 2) жить 3) служить (в учреждении)	尸 44 <i>труп</i>
15.	皇	コウ	император	白 106 <i>белый</i>
16.	城	ジョウ しろ	замок, крепость	土 32
17.	記	キ し <u>る</u> <u>す</u>	1) хроника, запись 2) память писать, делать пометки	言 149 <i>слово</i>

18.	組	ソ くみ くむ	1) комплект 2) группа 3) организация, объединение 1) составлять, собирать 2) объединяться	糸 120 длинная нитка
19.	移	イ うつす うつる	1) перемещать, переводить 2) тратить (время) переезжать	禾 115 ость колоса
20.	深	シン ふかい ふかまる ふくめる	глубокий углубляться углублять	水, 彳 85 вода
21.	望	ボウ、モウ のぞむ	1) хотеть, желать 2) видеть, смотреть	月 74 луна
22.	演	エン	1) играть, исполнять 2) разъяснять	水, 彳 85
23.	森	シン もり	лес, роща дерево	木 75
24.	渡	ト わたす わたる	перевозить, переправлять переходить, переезжать	水, 彳 85
25.	奥	オウ おく	1) глубь, внутренняя часть 2) жена	大 37 большой
26.	談	ダン	1) рассказывать 2) беседовать	言 149 слово
27.	諸	シヨ	1) многие, различные 2) префикс множ. числа	言 149
28.	橋	キョウ はし	мост	木 75
29.	験	ケン	1) действие, эффект 2) испытывать, экзаменовать	馬 187 лошадь
30.	議	ギ	1) обсуждение 2) предложение, проект	言 149

§ 13. Фонетики

古 — コ сам иероглиф 古

交 — コウ сам иероглиф 交

正 — セイ (シヨウ) сам иероглиф 正

者 — シヨ (チヨ、シヤ)

в иероглифе 諸

亡 — ボウ в иероглифе 望

居 — キヨ сам иероглиф 居
 己 — キ в иероглифе 記
 且 — ソ в иероглифе 組
 僉 — ケン в иероглифе 験
 士 — シ в иероглифе 仕

喬 — キヨウ в иероглифе 橋
 義 — ギ в иероглифе 議
 丁 — チョウ в иероглифе 庁
 召 — ショウ в иероглифе 招

§ 14. Иероглифическое написание введённых ранее слов

写真—しゃしん、古い—ふるい、知る—しる、知合い—しりあい、正しい—
 ただしい、仕事—しごと、現在—げんざい、昔—むかし、呼ぶ—よぶ、実—じつ、
 移り変り—うつりかわり、城—しろ、相談—そうだん、招待—しょうたい、せい
 紀—せいき、奥さん—おくさん、試験—しけん、組み合わせる—くみあわせる、
 橋—はし

ТЕКСТ 27-1

東京の観光

セルгейはまだ東京の観光をしたことがない。ある日曜日、田中さんと
 いっしょに東京を散歩してみようと思った。東京は大都市だし、名所也多
 いし、車を使っても一日で全部は見られない。それで、二人は東京の古い
 部分、昔江戸と呼ばれた所だけを散歩することにした。

日本の代表的な駅である東京駅から出発した。江戸城の内部にあったの
 で、丸の内と呼ばれる東京駅の辺りは、かつて諸大名の家が並んでいた。
 明治後半ごろから次々と洋館が建てられていった。「ロンドン街」と呼ば
 れるほど、とてもモダンだった。現在は、大きな会社、銀行などのビルが
 立ち並んでいる。二人は丸の内のビルの間をぬけて皇居のほりにかかって
 いる橋を渡った。

1457 年、現在皇居があるこの場所に初めて城が建てられてから、江戸と
 いう町が始まった。1590 年徳川家康^{とくがわいえやす}が居城をここに定めてから、江戸は町
 として発展し始めた。1868 年、明治維新の後、天皇がここに移り、それ以
 降江戸城は天皇の住居となった。古い城は火事で焼けてしまって、今はほ
 とんど残っていない。

皇居は周りを深いほりと高い石がきでかこまれていて、何か所かに橋がか
 かっている。橋を渡ると、松の木が立ち並ぶ広場が見えてきた。あちらこち
 らにベンチがたくさんある。このスペースは、オフィス街のサラリーマンや

OL の散歩コースになっているようだ。しかし、今日は日曜日だから、皇居の周りの散歩道にはジョギングをしている人しかいなかった。天皇が住んでいる建物は深い森の中にあるようで、広場からあまり見えない。セルゲイは中に入りたいと思ったが、中には入れそうになかった。松やしばふを見ると、町の中にいることを忘れ、まるでこう外にいるようだ。しかし、目を周りに向けて見れば、ビルが目に入ってきて、東京の真ん中にいることを思い出す。二人は二重橋をバックにして記念写真をとった。二重橋とは、手前と奥の二つの橋のことで、奥の木造の橋の名前だったらしい。

二人は皇居前広場を行ったり来たりした後、日比谷公園に行ってみた。日比谷公園は 1903 年に日本で最初の洋風公園として作られた公園だ。ここにはいつも四季の花がさいている。二人は公園を散歩して、大きな通りに出た。ここから上りざかが始まる。左側には、国会議事堂、国会図書館といった国の重要な機関が並んでいる。

二人は周りを見ながら歩き続けた。しばらくすると、科学技術館が見えてきた。ここにはパネルやもけいを使って自動車やロボットの仕組みについて解説してくれるところもあれば、実験を見せてくれるところもある。もう少し歩くと、りっぱなれんが造りの建物が見えてきた。この建物は 1910 年に建てられたもので、現在は東京国立近代美術館として使われている。

しばらくして、大手門が見えてきた。大手門は昔の江戸城の正門に当たる。以前、城外から入るには、さらに三つの門を通る必要があったそうだった。大手門前のほりにはのんびりと泳ぐ白鳥が見えた。もっとゆっくりしたかったが、もう夕方近くになってしまったので、二人はこのすばらしい景色をしばらくながめてから、うちに帰った。

ТЕКСТ 27-2

東京

アンナ： サンクト・ペテルブルグのバレエ団が公演に来てるの知ってる？

明子： ううん。東京に？

アンナ： イリナという知り合いのバレリーナに招待状を二枚もらったの。

今度の土曜日なんだけど、いっしょに見に行かない？

明子： えっ、本当？うれしい。場所はどこ？何時から？

- アンナ： 新宿文化センターで、3時から。
- 明子： そう。土曜日の朝は図書館へ行くつもりなんだけど、新宿のどこかで会えるかな？
- アンナ： 新宿ね。いいけど、どこがいい？
- 明子： 西口の交番の前はどう？あそこなら、わかりやすいでしょ？
- アンナ： ええ。わかると思うわ。2時でいい？
- 明子： ええ、2時ね。
- アンナ： ところで、ちょっと相談があるんだけど。
- 明子： 何？
- アンナ： 実はイリナを東京見物につれて行きたいと思うんだけど、どこがいいかな。明日の午後なら、時間がとれるらしいの。
- 明子： そうねえ。東京は初めて？
- アンナ： ええ。昨日は皇居や銀座にいっしょに行ったの。
- 明子： そう。どうだった？
- アンナ： とてもよろこんでいたわ。皇居もよかったし、それに銀座もおもしろかったわ。近代的な建物もあれば、一方では、かぶき座のような古い日本風の建物もあるでしょ。きれいなお店もいっぱいあって、見ているだけでも楽しかったわ。
- 明子： 皇居や銀座を見たのなら、明日は、やっぱり、新宿とか、恵比寿とか新しい東京がいいかもしれないわね。
- アンナ： 新しい東京？
- 明子： ええ、明日なら、私も時間があるから、いっしょに行けるわよ。招待状のお礼もしたいから。
- アンナ： え、本当？いいの？ありがとう。

都庁の展望室で

- 明子： イリナさんの東京の印象は？
- アンナ： とてもきれいですって。それに東京には古い所も、新しい所も両方あって、とてもおもしろいって言っているわ。
- 明子： そう、よかった。
- アンナ： ここからは東京がよく見えるわね。都庁って高いのね。

- 明子 : ええ、地上は 48 階で、高さは 243 メートルぐらいもあるそうよ。
 イリナさんは東京の中でどこが一番お好きでした？
- アンナ : 恵比寿ですって。建物もきれいだし。おしゃれな店もたくさんあるし、それにスペースも広々としているし。
- 明子 : そう。あつ、電気が付きだしたわ。もうすっかりくらくなったわね。
- アンナ : イルミネーションが多くて、火がもえているみたいね。
- 明子 : 本当。
- アンナ : 明子さん、ごめんなさい。イリナはもうそろそろ帰らなきゃいけないんですって。
- 明子 : あ、そうね。日本には観光に来たわけじゃないんだね。
- アンナ : うん、ごめんね。今日はどうもありがとう。とっても楽しかったわ。イリナもとても感謝しているわ。
- 明子 : ううん、私こそ楽しかったわ。じゃ、イリナさん、土曜日のバレエを楽しみにしています。

СЛОВАРЬ к тексту 27-1

1. 観光	かんこう	экскурсия, осмотр
2. 代表的	だいひょうてき	типичный, характерный
3. 江戸城	эдоじょう	замок Эдо
4. 丸の内	まるのうち	Маруноути (район Токио)
5. かつて		ранее, прежде
6. 大名	だいみょう	даймё (феодал)
7. 後半	こうはん	вторая половина
8. 次々と	つぎつぎと	один за другим
9. 洋館	ようかん	здание в европейском стиле
10. モダン	modern	современный
11. 立ち並ぶ	たちならぶ	стоять в ряд
12. 皇居	こうきょ	императорский дворец
13. ほり		ров с водой
14. 渡る	わたる	переходить
15. 徳川家康	とくがわいえやす	Токугава Иэясу – основатель сёгуната Токугава

Урок 27

16. 居城	きよじょう	замок (как жилище)
17. 発展する	はってんする	развиваться
18. 天皇	てんのう	император (Японии)
19. 移る	うつる	переезжать
20. 以降	いこう	с тех пор, после этого
21. 住居	じゅうきょ	жилище, место жительства
22. 深い	ふかい	глубокий
23. 石がき	いしがき	каменная ограда (стена)
24. 広場	ひろば	площадь
25. スペース	space	пространство
26. オフィス街	オフィスがい	район (улица), где расположены офисы
27. OL	office lady	сотрудница офиса
28. 森	もり	лес
29. しばふ		газон
30. まるで		совсем как
31. こう外	こうがい	пригород, за городом
32. 二重橋	にじゅうばし	Нидзюбаси (название моста)
33. バック	back	фон, вид
34. 記念	きねん	память
35. 手前	てまえ	эта сторона
36. 奥	おく	внутренняя часть, внутри
37. 日比谷	ひびや	Хибия (р-н Токио)
38. 最初	さいしょ	самый первый
39. 洋風	ようふう	европейский (стиль)
40. 上りざか	のぼりざか	подъём
41. 国会議事堂	こっかいぎじどう	здание парламента
42. 国会	こっかい	парламент
43. 機関	きかん	организация
44. 科学	かがく	наука
45. パネル	panel	панель
46. もけい		макет
47. ロボット	robot	робот

48. 仕組み	しくみ	устройство, структура
49. 解説する	かいせつする	объяснять
50. 実験	じっけん	опыт, эксперимент
51. れんが造り	れんがづくり	кирпичный
52. 美術館	びじゅつかん	музей изобразительных искусств
53. 大手門	おおてもん	Отэмон (район Токио)
54. 正門	せいもん	главные ворота
55. 当たる	あたる	соответствовать
56. 以前	いぜん	1) давно, до 2) раньше
57. 場外	じょうがい	вне (за пределами) замка

СЛОВАРЬ к тексту 27-2

1. バレエ団	バレエだん	группа балета
2. 公演	こうえん	гастроли
3. バレリーナ		балерина
4. 招待状	しょうたいじょう	пригласительный билет
5. 交番	こうばん	полицейский пост
6. つれる		брать с собой
7. よろこぶ		радоваться
8. 一方	いっぽう	одна сторона 2) с другой стороны (в начале предложения)
9. かぶき座	かぶきざ	театр Кабуки
10. 日本風	にほんふう	японский стиль
11. いっぱい		дополна, всё
12. 恵比須	えびす	Эбису (район Токио)
13. おしゃれ (な)		щегольской, франтоватый
14. 都庁	とちょう	мэрия Токио
15. 展望室	てんぼうしつ	смотровая площадка внутри здания
16. すっかり		совсем, совершенно
17.こそ		именно, как раз

СЛОВАРЬ
к упражнениям урока 27

1. 人形	にんぎょう	кукла
2. けい験	けいけん	опыт
3. とつ然	とつぜん	неожиданно
4. うかぶ		всплывать
5. 上がる	あがる	заканчиваться (о дожде)
6. もどる		возвращаться
7. せい長する	せいちょうする	расти
8. へる		уменьшаться (глагол 1-го спряжения)
9. 人数	にんずう	число людей
10. 苦しい	くるしい	мучительный, тяжёлый
11. 思い出	おもいで	воспоминание
12. きえる		гаснуть, тухнуть
13. うしなう		терять, утрачивать
14. しずむ		тонуть
15. ころぶ		катиться
16. さか道	さかみち	дорога под гору, уклон
17. かぶる		надевать (на голову)
18. つもる		нагромождаться, лежать (о снеге)
19. ほし		звезда
20. 本物	ほんもの	настоящая вещь, подлинник
21. タワー	tower	башня
22. おもちゃ		игрушка
23. しょうじ		сёдзи (внешние раздвижные перегородки в японском доме)
24. 八芳園	はっほうえん	Хаппоэн (название сада в Токио)
25. オレンジ	orange	апельсин
26. 問題	もんだい	проблема, вопрос
27. 正直 (な)	しょうじきな	честный
28. おかしい		странный
29. においがする		пахнуть

30. チケット	ticket	билет
31. さびしい		печальный

Обиходные выражения

ごめんなさい。Извините, пожалуйста.

КОММЕНТАРИЙ**1. Речевой этикет.**

- Обращение за советом можно начать с фразы:

ちょっと相談があるんだけど。Я хотел(а) бы с тобой посоветоваться.

- При расставании, когда уже есть договоренность о (неофициальной) встрече, часто произносят фразу:

...を楽しみにしています。Я в ожидании (в предвкушении) ...

2. Особенности разговорной речи.

- В разговорной речи могут происходить фонетические изменения,なければ может произноситься なきや, например:

帰らなければ → 帰らなきや

- В разговорной речи в конце предложения может употребляться восклицательная частица もの, усиливающая категоричность высказывания. Эта частица соответствует русским частицам *ведь, да ведь*, например:

日本には観光にきたわけじゃないんだものね。Ведь приехала в Японию не на экскурсию.

- 3. Служебное слово *なら* в позиции после существительного передаёт значение «если», «если вы говорите» или «если вы имеете в виду», например:

ええ、明日なら、私も時間があるから、いっしょに行けるわよ。Да, если ты говоришь завтра, то и у меня есть время, могу пойти с вами.

Эта форма употребляется в разговорной речи.

- 4. В этом уроке введены три новых способа выражения предположительности. Попробуем сравнить эти способы выражения предположения.

Информация

1. видеть
2. полученная извне,
слышать, косвенные данные
3. полученная на основе
любых источников:
видеть, слышать,
пробовать на вкус, осязать,
обонять, читать, знать

Предположение

1. そうです
2. らしい
3. ようだ

Возьмём для примера предложения, употребляющиеся в разных ситуациях, хотя на русский язык они переводятся почти одинаково, например:

① 今日は強い風が吹きそうです。 *Сегодня, видимо, дует (будет дуть) сильный ветер.*

② 今日は強い風が吹くらしいです。 *Сегодня, похоже, дует (будет дуть) сильный ветер.*

③ 今日は強い風が吹くようです。 *Сегодня, кажется, дует (будет дуть) сильный ветер.*

В предложении ① сообщение делается на основе увиденного говорящим. например, раскачиваются деревья, потемнело небо и т. п.

В предложении ② сообщение делается на основе услышанного или на основе информации, полученной извне, например, говорящий слышал прогноз погоды по радио, за окном стучат ставни и т. п.

В предложении ③ сообщение более надёжное, достоверное, делается на основе разной информации, например, перед сильным ветром определённым образом ведут себя животные, у людей может начать что-нибудь болеть, кроме того, говорящий слышал прогноз погоды по радио, за окном стучат ставни и т. д.

5. Словосочетание: существительное 必要 в форме именительного падежа на が+ ある (ない) после глагола в форме 3-й основы образует устойчивую конструкцию со значением «необходимо (нет необходимости) что-либо делать», например:

三つの門を通る必要があったそうだ。 *Говорят, было необходимо пройти трое ворот.*

6. Сложная частица には после глагола в форме 3-й основы передаёт значение «для», употребляется так же, как のに, например:

城外から入るには、三つの門を通る必要があったそうだ。 *Говорят, чтобы войти извне, было необходимо пройти трое ворот.*

7. При раскрытии содержания ряда предметов, явлений частица という имеет форму といった, например:

さかの左側には、国会議事堂、国会図書館といった国の重要な機関が並んでいる。 *По левой стороне склона стоят важные государственные учреждения – парламент, парламентская библиотека.*

8. В предложении, в котором подлежащее выделено частицей というのは или とは, в именной части составного именного сказуемого может употребляться служебное слово こと, разъясняющее событие, явление, выраженное подлежащим. т. е. образуется конструкция:

N というのは (とは) . . . . . N のことです。 , например:

二重橋とは、手前と奥の二つの橋のことで、 . . . *Мост Нидзюбаси – это два моста, сначала один, за ним другой, ...*

9. Союз し может в предложении употребляться два раза, в этом случае последний союз し передаёт значение причины, то есть после него обычно следует предложение. являющееся выводом из предыдущих высказываний. В разговорной речи предложение-вывод может быть опущено, если его значение понятно из контекста, например:

おしゃれな店もたくさんあるし、それにスペースも広々としているし。
Много и роскошных магазинов, к тому же и пространства много. (Поэтому большие всего понравилось это место.)

10. Глагол ぬける в значении *проходить через* (что-либо) управляет винительным падежом на を, например:

ビルの間をぬけて. . . *Пройдя между зданиями, ...*

11. Глагол 渡る в значении *проходить по* (чему-либо), *проходить через* (что-либо) управляет винительным падежом на を, например:

橋を渡った。 *Прошли по мосту. (перешли через мост)*

12. Глагол 通る в значении *проходить по* (чему-либо), *проходить через* (что-либо) управляет винительным падежом на を, например:

三の門を通る必要があったそうだ。 *Говорят, необходимо было пройти трое ворот.*

13. Глагол かかる в значении *быть переброшенным через* (что-либо), управляет дательным падежом на に, например:

ほりにかかっている橋を. . . *Мост, переброшенный через ров, ...*

14. Выражение . . . をバックにして имеет значение *на фоне* (чего-либо), например:

二人は二重橋をバックにして記念しゃしんをとった。 *Они сделали памятные фотографии на фоне моста Нидзюбаси.*

15. Выражение . . . に. . . をつれて行く имеет значение *пойти куда-либо с кем-либо*, например:

イリナを東京見物につれて行きたいと思うんだけど、... *Я собиралась пойти с Ириной на экскурсию по Токио, но ...*

16. Выражение . . . 目を向ける имеет значение *обращать взгляд* (куда-либо), *на* (что-либо), например:

目を周りに向けて見れば、. . . *Когда смотришь вокруг, то ...*

17. Глаголы ぬける、渡る、通る имеют значение *проходить*, но ぬける *проходить* (через тоннель, между зданиями), 渡る – *проходить* (через мост, по мосту, через реку, через море), 通る – *проходить* (через площадь, по площади, через сад, через ворота).

ЗАДАНИЯ И УПРАЖНЕНИЯ

1. Преобразуйте следующие предложения по образцу, используя глагол 来る в основном значении. Переведите.

I. Например: ここまで (走った)。→ ここまで走って来ました。

1. 新幹線に (乗ってください)。→

2. (歩いた) から、疲れました。→

3. 駅から自てん車に (乗る)。→

4. あの人は水泳が上手で、遠くから (泳ぐ)。→

II. Например: きょ年ロシアに (帰った)。→

きょ年ロシアに帰って来ました。

1. ガイドブックを (持った)。→

2. ここに（もどる）のに、二時間かかった。→
3. 車はこちらにゆっくり（近付いた）。→
4. あの人は部屋に（入った）。→

III. Например: ここで待ってください。ホテルの手続きを（する）。→
ここで待ってください。ホテルの手続きをして来ます。

1. ここで待ってください。切符を（買う）。→
2. ここで待ってください。電話を（かける）。→
3. 遅くなってごめんなさい。店に（行く）。→
4. 遅くなってごめんなさい。図書館に本を借りに（行く）。→

2. Преобразуйте следующие предложения по образцу, используя глагол 来る в служебном значении. Переведите.

I. Например: 一か月前から帰国の準備を（した）。→
一か月前から帰国の準備をしてきた。

1. 春子さんは今まで人形を（集めた）。→
2. この仕事を5年間（やった）。→
3. 留学してから、いろいろなけい験を（した）。→
4. あの人の話を聞きながら、段々眠く（なった）。→
5. この町の歴史は500年も（続いた）。→
6. 大学をそつ業してからずっとこの会社で（はたらいた）。→

II. Например: とつ然その話が頭に（うかんだ）。→
とつ然その話が頭にうかんできた。

1. 山が（見えた）。→
2. すずしい風が（吹く）。→
3. たいへん暑く（なった）。→
4. 隣の部屋からこえが（聞こえた）。→
5. 日本語のむずかしい文法が（わかる）。→
6. 雨が（上がった）。→

3. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Дошли до станции Отэмон.
2. Она пришла пешком, поэтому очень устала.
3. На автобусе ехать долго, поэтому приезжайте на метро.
4. Он в прошлом году вернулся в Россию.
5. Издалека показалась её фигура.
6. Пойду куплю газету. Подожди меня здесь.
7. Пойду его позову. Проходите, пожалуйста.
8. Я пойду к соседке и приду.
9. Возвращаясь, зашёл в книжный магазин и пришёл.
10. С 20 лет всё время работаю в этой компании.
11. Постепенно стало прохладно.
12. До сих пор он читал только комиксы.
13. Погода улучшилась, и стала видна гора.
14. Из-за облаков показалась луна.
15. Стало холодно!
16. Пошёл снег.
17. Подул ветер.
18. Так устал, что заболела голова.
19. Ребёнок растёт быстро. Недавно купила ботинки, а они уже малы.
20. На улице с ним заговорил (話しかける) незнакомый человек.

4. Преобразуйте следующие предложения по образцу, используя глагол 行く в основном значении. Переведите.

I. Например: あの人は市内観光にカメラを（持つ）。→
あの人は市内観光にカメラを持って行きます。

1. あの人は急いで（歩く）。→
2. 子どもが（走る）。→
3. 子どもはころんで、立ってから、なきながらうちへ（帰る）。→
4. あの人は橋を（渡る）。→

II. Например: あの人は駅へ（走る）。→ あの人は駅へ走って行きます。

1. あの人は電車に（急ぐ）。→
2. あの人は新幹線に（乗る）。→
3. あの人はいつも駅まで自てん車に（乗る）。→
4. 車はさか道をゆっくり（登る）。→

III. Например: あの人はコートを（着る）。→
あの人はコートを着て行きます。

1. ご飯を（食べる）。→
2. あの人はぼうしを（かぶる）。→
3. あの人は店で果物を（買う）。→
4. あの人は図書館で本を（借りる）。→

5. Преобразуйте следующие предложения по образцу, используя глагол 行く в служебном значении. Переведите.

I. Например: あの人は仕事を（続ける）。→
あの人は仕事を続けていきます。

1. 段々暖かく（なる）。→
2. この辺りは近代的な建物が（建てられる）。→
3. 日本は子どもの数がへっています。これから（へるでしょう）。→
4. 来月ごろから段々寒く（なる）。→
5. 日本語の勉強はむずかしく（なる）。→
6. この学校の生との人数が少なく（なる）。→

II. Например: 苦しい思い出を（忘れる）。→
苦しい思い出を忘れていきます。

1. 毎年、日本語を習っている学生が30人ずつうちの大学を（そつ業する）。→
2. この病気はたいへんです。毎年多くの人（死ぬ）。→
3. 鳥の姿は空に高く（きえる）。→
4. あの人についての思い出でも（うしなう）。→
5. 池のそばの木からおちた木の葉は池の中に（しずむ）。→
6. あの会社は若い社員が（やめた）。→

6. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Поедем до станции на велосипеде. 2. Нет уже времени, поедем на такси. 3. Ребёнок убежал плача. 4. Спортсмены всё дальше убегали от нас. 5. Я работу закончу и пойду. 6. Пойдёмте поедем в университетской столовой. 7. Давайте в этом кафе попьём кофе, потом пойдём. 8. Сегодня же у неё день рождения. Давайте купим в подарок цветы и пойдём. 9. И после возвращения на родину я продолжу работать. 10. В этой стране и далее будет увеличиваться население. 11. Популярность этого вида спорта всё увеличивается. 12. Я устала, давайте здесь отдохнём и пойдём. 13. С ноября всё покрывается снегом. 14. Со следующего месяца постепенно будет холодать. 15. Учёба становится всё трудней и трудней. 16. Будем вместе читать различные книги. 17. Посмотри! На небе гаснут звёзды. 18. Постепенно тёплый сезон сменит холодную зиму. 19. У меня всё это забывается. 20. В этом году наш институт закончат 90 человек.

7. Дополните следующие предложения, используя форму на ば. Переведите.

Например: モスクワの中心には、近代的な建物がある。→ モスクワの中心には、近代的な建物もあれば、古いロシア風の建物もある。

1. 私たちは先週クレムリンを見に行った。→
2. この博物館には本物がある。→
3. その仕事をした後で、手が痛くなった。→
4. イリナさんは東京で皇居を見た。→
5. 東京には科学技術館がある。→
6. モスクワ大学の近くにある展望台からテレビタワーがよく見える。→
7. お母さんは子どもにロボットのおもちゃを買う。→
8. 皇居の回りの散歩道にはジョギングをしている人がいる。→

8. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Мы посмотрели и старую часть Токио, посмотрели и новый Токио. 2. Мы прошли пешком и вокруг императорского дворца, обошли и район Маруноути. 3. На этой улице много и домов европейского типа, есть и старые дома японского типа. 4. Мы сфотографировались и на фоне моста Нидзюбаси, сфотографировались и на площади перед императорским дворцом. 5. Там есть здание парламента, рядом находится и здание парламентской библиотеки. 6. Акико ходила и на спектакли Мариинского театра, была и на спектаклях Большого театра. 7. Мы были и в Эбису. ездили и в Синдзюку. 8. Мы пробовали и скияки, ели и суси. 9. Осенью листья становятся и красными, становятся и жёлтыми. 10. Танака сходил и на Красную площадь, посмотрел и московское метро.

9. Преобразуйте следующие выражения по образцу, используя なら. Переведите.

I. Например: 日本料理 (すきやき) →
日本料理なら、すきやきがいいでしょう。

1. 東京の博物館（上野公園にある国立博物館）→
2. 花（ばら）→
3. 観光（古い江戸）→
4. 東京の公園（八芳園^{はっほうえん}）→
5. きれいな景色（大手門前）→
6. 記念写真をとる所（二重橋の前）→
7. 飲物（オレンジジュース）→
8. 東京の代表的な駅（東京駅）

II. Например: 日本料理を食べる（「ゆめ」というレストラン）→ 日本料理を食べるなら、「ゆめ」というレストランがいいです。

1. ヨーロッパへ観光に行く（秋）→
2. カメラを買う（ヨドバシカメラという店）→
3. 日本の城を見に行く（大阪城）→
4. 旅行に行く（京都）→
5. 試合を見に行く（サッカー）→
6. バレエを見る（「白鳥の湖」）→
7. 大阪へ行く（新幹線）→
8. 会社に入る（大きな会社）→

10. Составьте диалоги по образцу, используя данные ниже предложения. Переведите.

ちょっと疲れた。（この喫茶店に入りませんか。）

— ちょっと疲れました。

— そうですか。疲れたのなら、この喫茶店に入りませんか。

1. コンピュータを買いたいです。（秋葉原へ行ったらいいです。）
2. 問題があって、こまります。（先生に相談したらいいです。）
3. 明子さんは？（隣の部屋にいます。）
4. 古い江戸を見たい。（皇居の辺りを見た方がいい）
5. 美術館に行くつもりです。（東京国立近代的美術館がいいです。）
6. この教室はくらい。（電気を付けてください。）
7. ちょっとうるさい。（隣の部屋で話しましょう。）
8. 部屋がきたない。（今すぐそうじなさい。）

11. Употребите слова, данные в скобках, в соответствующей условной форме. Укажите случаи, когда можно дать варианты. Переведите.

Например: 正直に（言う）どこへも行きたくないんです。→ 正直に言う（言ったら、言えば）、どこへも行きたくないんです。

1. 橋を（渡る）広場が見えてきた。→
2. かぜを（ひく）その薬を飲むのが一番いいです。→
3. （寒い）窓をしめてください。→

4. 四月に（なる）雪がとけます。→
5. そのアンケートを（調べる）わかります。→
6. 田中さんに（会う）この招待状を渡していただけますか。→
7. 買物に（行く）パンを買ってもらいたいんです。→
8. （考えてみる）おかしい話です。→

12. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Если в субботу, то мне удобно. (つごうがいい)
2. Если это, то уже знаю.
3. В этом университете много известных преподавателей, но если говорить о преподавателях японской литературы, то в первую очередь следует назвать фамилию преподавателя Такада.
4. Если это не годится, давайте подумаем о другом способе.
5. Если ты, действительно, не хочешь туда идти, то и не ходи.
6. Если ты хочешь спать, то ложись.
7. Если ты не хочешь идти на прогулку, давай посмотрим DVD.
8. Если холодно, то надень ещё что-нибудь.
9. Если скоро закончится, то давай подождём.
10. Если я говорю «да», то он говорит «нет».
11. Если ты пойдёшь, то и я пойду.
12. Если слишком рано, то надо подождать.
13. Если ты поедешь на девятичасовом экспрессе, то из дома надо выйти в 7.30.
14. Если бы было тихо, я бы смог выспаться.
15. Если уже это прочитали, читайте следующее.
16. Если бы все были так вежливы, было бы очень хорошо.

13. Преобразуйте следующие предложения по образцу, используя よう. Переведите.

Например: 隣の教室にだれかいる。→ 隣の教室にだれかいるようです。

1. アンナさんは今日かさを持っていない。→
2. 皇居の建物は深い森にある。→
3. あの人は今日学校を休んだ。→
4. 今日は皇居に入れない。→
5. その建物は1910年に建てられた。→
6. どこかに目がねを忘れた。→
7. 子どもは熱がある。→
8. アンナさんは昨日東京の市内観光をしなかった。→

14. Преобразуйте следующие предложения по образцу, используя みたい. Переведите.

Например: あの人は旅行に（行く）。→
あの人は旅行に行くみたいです。

1. あの人は東京が（初めてです）。→
2. 東京は夜、イルミネーションが（多い）。→
3. この絵は（写真です）。→
4. 昨日は（春でした）。→
5. この料理は（中か料理です）。→

6. イリナさんは昨日銀座へ（行った）。→
7. あの人は都庁をまだ（見ない）。→
8. アンナさんは招待状を二枚（もらった）。→

15. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. По-видимому, он ничего не понимает. 2. Кажется, он попал в затруднительное положение. 3. Кажется, это слишком горячее. 4. Кажется, пахнет это блюдо очень хорошо. 5. Кажется, она уже смотрела этот спектакль. 6. Он немного прошёл и, похоже, уже устал. 7. По-видимому, я его где-то видела. 8. Болит голова, кажется, я простудилась. 9. Кажется, температуры у него нет. 10. Кажется, лучше пойти по этой дороге. 11. Кажется, уже два часа. 12. По-видимому, он сегодня не пойдёт в театр.

16. Преобразуйте следующие предложения по образцу, используя らしい. Переведите.

Например: この雨は明日まで続く。→
この雨は明日まで続くらしいです。

1. アンナさんは病気で、寝ている。→
2. あそこまでバスしか行けない。→
3. 安田さんは冬休みの時モスクワへ行った。→
4. それは本当です。→
5. お金がかかる。→
6. 今日は試験だった。→
7. あの人は新宿の近くに住んでいる。→
8. その公園は洋風公園として有名だ。→

17. Составьте диалоги по образцу, используя данные ниже выражения. Переведите.

そのバレエ（おもしろい）→
—そのバレエはどうですか。
—明子さんが話していたんですが、おもしろいらしいです。

1. そのチーム（強い）→
2. はし（使いやすい）→
3. 京都への旅行（楽しい）→
4. 新しいけいたい電話（べんり）→
5. その店の料理（おいしい）→
6. その料理（はしで食べにくい）→
7. その公園（きれい）→
8. 昨日の試験（むずかしい）→

18. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Похоже, он студент 1-го курса.
2. Похоже, он японец.
3. Похоже, он болен.
4. Похоже, на улице довольно-таки холодно.
5. Похоже, это здание построено в 1900 году.
6. Похоже, это новый балет.
7. Похоже, вчера был очень трудный день.
8. Похоже, он вчера приходил.
9. Сегодня весенний день.
10. Похоже, она сегодня поехала на экскурсию.

19. Преобразуйте следующие предложения по образцу, используя **そう**. Переведите.

I. Например: 前に見たことのない建物がたくさんあります。(道を間違える) → 前に見たことのない建物がたくさんあります。道を間違えそうです。

1. 空がくらくりました。(雨が降る) →
2. ほしが出ている。(明日はいい天気になる) →
3. アンナさんははしを使うのをたくさん練習している。(すぐに上手になる) →
4. 今夜暑くない。(よく眠れる) →

II. Например: 隣がうるさい。(寝られる) → 隣がうるさいので、寝られそうにもない。

1. セルゲイさんは夜遅くまで勉強した。朝早く(起きる) →
2. 寝すぎた。朝の授業に(間に合う) →
3. この着物はきれいで、高い。(買える) →
4. あの人はあまり薬を飲まない。早く(治る) →

20. Преобразуйте следующие предложения по образцу, используя **そう**. Переведите.

Например: 雨がすぐ止む(少し待つ) →
雨がすぐ止みそうですから、少し待った方がいい。
雨がすぐ止みそうですから、少し待ちましょう。
雨がすぐ止みそうにもないから、待たなくてもいい。

1. 雨が降る(かさを持っていく) →
2. 今日は博物館に入れる(チケットを買う) →
3. 台風が来る(早くうちへ帰る) →
4. あの人が来る(待つ) →
5. その電車に間に合う(急ぐ) →
6. そのカメラが買える(買う) →

21. Поставьте глаголы, данные в скобках, в соответствующей форме. Переведите.

1. 空がくもっていて、雨が(降る)そうです。ラジオによると、午後から雨が(降る)そうです。

2. あの人に聞くと、何でも（できる）そうです。ちょっと見ると、何も（できる）そうもありません。
3. あの人の話では、バレエの始まりは4時に（なる）そうです。その時間に（間 に合う）そうです。
4. 決まった日には、皇居に（入れる）そうです。今日は中に（入れる）そうもありません。
5. 今月は雨が多いから、さくらはすぐに（おちる）そうです。きょ年、さくらは四月の始めに（おちる）そうです。
6. これより方法は（ある）そうです。あの人の説明によると、これより方法は（ある）そうです。
7. セーターのボタンが（とれる）そうです。そのような形のボタンがよく（とれる）そうです。
8. コーチの話では、あの選手は足が（痛い）そうです。明日の試合には（負ける）そうです。

22. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Наверное, это здание уже невозможно перестроить. 2. Видимо, они победят в этом соревновании. 3. Что бы он ни делал, но, похоже, никак не мог двигаться. 4. Он явно много ест. 5. Наверное, сейчас потихоньку уже будем собираться домой. 6. Видимо, она очень рада этому приглашению. 7. Наверное, уже часа четыре. 8. Завтра, вероятно, у неё выходной. 9. Наверное, снег скоро закончится. 10. Ребёнок сейчас вот-вот заплачет. 11. Не похоже, что завтра будет дождь. 12. Не похоже, что они идут на смотровую площадку. 13. Не похоже, что завтра будет тепло. 14. Не похоже, что она собирается пойти с нами в театр.

23. Соедините правильно предложения. Переведите.

1. そばにいても聞こえない	1. 気に入った。
2. 目にも止まらない	2. 観光がおもしろくて、楽しい。
3. 言葉で言えない	3. 東京中を長い間歩き回った。
4. 今日はコートが要らない	4. 観光で疲れました。
5. サンクト・ペテルブルグは ほど	5. 新幹線が早い。
ロシアのヴェネチアと呼ばれる	6. 声が小さい。
6. 歩けない	7. 暖かいです。
7. 足が動けない	8. 橋が多い。
8. その景色は写真を何枚もとる	

24. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. В этом городе так много достопримечательностей, что за один день осмотреть невозможно. 2. Вчера так много народа пришли посмотреть игру команды нашего университета, что даже все не смогли войти в зал. 3. На автобусной остановке собралось так много народа, что все не смогли сесть в подошедший автобус. 4. Таких примеров

так много, что их невозможно сосчитать. 5. Вчера было так тепло, что жакет был не нужен. 6. Этот ребёнок до удивления быстро запоминает иероглифы. 7. Я так устала после прогулки по старому Эдо, что ноги у меня не двигались. 8. Вчера он себя так хорошо почувствовал, что даже в первой половине дня пошёл гулять.

25. Преобразуйте следующие предложения по образцу, используя わけ. Переведите.

Например: 毎日こんなに暑い。→
毎日こんなに暑いわけではありません。

1. 問題がない。→
2. 旅行の行き先ははっきり決めた。→
3. いつも着物を着ています。→
4. あの人は会社をやめる。→
5. 両親がうちにいないので、子どもはさびしい。→
6. あの人はそれについてなにか言いたい。→
7. 一日で古い江戸を見物できる。→
8. あの人はギターが上手です。→

26. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Дело в том, что сегодня мы будем осматривать только старый Эдо, поэтому в Синдзюку не поедem. 2. Дело в том, что дверь не открывается. Наверное, ошибся ключами. 3. Дело в том, что в Токио я приехал два месяца назад, поэтому не очень хорошо разбираюсь в географии города. 4. Дело в том, после окончания университета я живу в Москве. 5. Сейчас не сезон. Но это не значит, что в любой гостинице есть свободные места. 6. Она не так хорошо знает японский язык. Но это не значит, что она испытывает трудности, живя в Токио. 7. Если позанимаешься три месяца японским языком, но это не будет означать, что станешь свободно читать и писать по-японски. 8. Если цвет лица не очень хороший, то это вовсе не значит, что болен. 9. Температура на улице высокая, но это не значит, что постоянно жарко. 10. Я не могу сказать, что он мне неприятен, но это и не значит, что он мне нравится.

27. Преобразуйте следующие предложения по образцу, используя конструкцию 必要がある (ない). Переведите.

Например: 東京駅から皇居へ行くのに、丸の内を（通る）。→
東京駅から皇居へ行くのに、丸の内を通る必要がある。

1. その中に入るのに、この橋を（渡る）。→
2. 科学技術館に入るのに、チケットを（買う）。→
3. そのコンサートに行くのに、招待状を（もらう）。→
4. 展望室に上がるのに、そのエレベータに（乗る）。→
5. パソコンをけすのに、このボタンを（おす）。→

6. コーチになるのに、(勉強する)。→
7. ホテルに泊まるのに、手続きを(する)。→
8. 新幹線に乗るのに、みどりのまどろで切符を(買う)。→

28. Соедините слова, вставив в пропуски соответствующие падежные показатели. Переведите.

I. 江戸 ( )	かかる
ビルの間 ( )	呼ぶ
橋 ( )	かこまれる
ほり ( )	通る
門 ( )	ぬける
丸の内 ( )	移る
II. バレエ ( )	入る
火事 ( )	向ける
イリナさん ( ) 東京見物 ( )	楽しむ
目 ( ) 周り ( )	つれていく
城外 ( )	焼ける

29. Назовите синонимы следующих слов:

都市、日本風、かつて、ながめる

30. Назовите антонимы следующих слов:

西口、思い出す、ゆっくり

31. Выберите из данного списка слова, относящиеся к темам: «район вокзала Токио», «императорский дворец», «Гиндза», «на смотровой площадке Токийской мэрии». Составьте рассказы по этим темам, используя выбранные слова.

展望室、かぶき座、東京駅、皇居、ほり、地上、ビル、洋館、都庁、大名、おしゃれ、イルミネーション、二重橋、明治いしん、江戸城、ロンドン街、橋、もえる、国会議事堂、ベンチ、デパート、銀行、森、焼ける、天皇、丸の内

32. Прочитайте, переведите письменно со словарём следующий текст.

モスクワ

ロシア連邦の首都モスクワがロシアの歴史に登場するのは 1147 年ですが、正式に首都となったのは、1480 年とされています。その後ピョートル大帝時代から革命直後まで首都はサンクト・ペテルブルグに移されましたが、1918 年にモスクワは再び首都になりました。

モスクワは国の政治や経済の中心地でもあり、科学や文化の中心でもあります。また、機械、食料品などを主産業とするモスクワ工業地帯の中心でもあります。有名な名所も多いです。

市の中心部にはクレムリンがあります。クレムリンとは「城塞」という意味です。1156 年、モスクワの創立者ユーリ・ドルゴルーキー公がボロヴィツキー丘の上に小さな木造の要塞を作ったのが、クレムリンの始まりです。1458 年から 10 年間でほぼ現在のような赤いクレムリンの壁になりました。

現在、クレムリンにはロシアの大統領の執務室などが置かれています。クレムリンの中には大クレムリン宮殿、大会宮殿などの建物があります。

クレムリンの城壁の前にはモスクワで一番大きな広場があります。17 世紀に「美しい広場」という意味の「赤の広場」と名付けられました。赤の広場には、聖ワシリー寺院、歴史博物館、グムというデパートなどがあります。聖ワシリー寺院は 16 世紀に建てられたロシアの建築の代表作の一つです。聖ワシリー寺院のすぐ前にミーニンとポジャルスキーの像があります。この像はモスクワで最初の記念彫刻像と言われています。歴史博物館は 19 世紀に建てられた建物で、石器時代からのロシアの歴史に関する資料が展示されています。

モスクワには大学や研究所、劇場、その他の文化施設もたくさんあります。クレムリンの向いにはモスクワ大学の古い建物があります。

市の中心には、ボリショイ劇場があります。世界的に有名なバレエやオペラが上演される劇場です。

市内には、美術館もたくさんあります。有名なのは、トレチャコフ美術館やプーシキン美術館などです。トレチャコフ美術館には、ロシアの画家の作品が集められています。プーシキン美術館には、古代エジプトやギリシャ、ローマの美術品の外、近代のイタリアや、フランスなどの画家の作品もあります。

СЛОВАРЬ

連邦	れんぽう	союз, федерация
登場する	とうじょうする	появиться
正式	せいしき	официальный
革命	かくめい	революция
直後	ちよくご	сразу после
工業	こうぎょう	промышленность
地帯	ちたい	район

城塞	じょうさい	крепость
創立者	そうりつしゃ	основатель
丘	おか	холм
要塞	ようさい	крепость
大統領	だいてうりょう	президент
執務室	しつむしつ	рабочий кабинет
城壁	じょうへき	крепостная стена
建築	けんちく	сооружение, строение
代表作	だいひょうさく	типичное сооружение (произведение)
像	ぞう	памятник
彫刻	ちようこく	скульптура
石器時代	せっきじだい	каменный век
資料	しりょう	материал, данные
研究所	けんきゆうじょ	научно-исследовательский институт
劇場	げきじょう	театр
上演する	じょうえんする	ставить на сцене
古代	こだい	древние времена, древность

33. Расскажите о Москве.

34. Расскажите о городе, в котором вы живёте.

35. Расскажите о Токио.

36. Опишите фотографии, данные в приложении к уроку 27.

37. Напишите сочинения на темы:

1) Москва – столица РФ; 2) Что я хочу посмотреть в Токио.

38. Переведите следующие фразеологические выражения.

1. 昔は昔今は今 2. 昨日は今日の昔

39. Как Вы думаете, почему фразеологические выражения 水魚の交わり, 取るに足らない переводятся соответственно «водой не разольёшь», «с гулькин нос»?

40. Соедините правильно фразеологические выражения и их переводы.

1. 冷暖自知^{れいだんじち}
2. 十年一昔
3. 類は友を呼ぶ

1. 10 лет – целая вечность.
2. Рыбак рыбака видит издалека.
3. То, что касается тебя, поймёшь только сам.

41. Определите ключи у следующих иероглифов.

庁、皇、城、望、知、駿、奥、在、正、状

42. Напишите иероглифы, имеющие следующие оны.

コ、ダン、シ、セキ、キョ、シン、ソ、シャ、ト

43. Выделите из данных списков иероглифов иероглифы с одинаковыми

а) онами:

記、考、書、乗、兄、知、心、装、機、庁、高、在、帰、験、製、城、候、
招、暖、組、橋、置、初、小、神、義、材、忙、正、見、園、維、奥、男、状、
呼、調、政、勝、協、情、森、公、建、忘、寝、円、都、戸、諸、団、技、固、
段、祖、暑、移、深、望、登、央、談、強、議、交、意、演

б) ключами:

緑、京、私、演、庁、白、池、短、回、昔、独、験、大、服、在、止、設、
昼、百、古、花、時、場、以、図、秋、苦、春、天、決、望、座、諸、持、謝、
屋、知、記、堂、松、駅、的、正、太、授、約、団、仕、科、注、状、向、期、
議、品、暑、休、楽、交、草、呼、土、説、招、皇、居、組、移、朝、深、森、
渡、奥、談、維、橋

44. Вставьте в пропуски соответствующие иероглифы.

東京の．．．い部分、．．．江戸と．．ばれた所を散歩した。

ふる むかし よ

二人は．．．．．のほりにかかっている．．．を．．．った。

こうきょ はし わた

．．．．．の後．．．．．が江戸に．．．った。

めいじいしん てんのう うつ

それ．．．、．．．．．は．．．．．の．．．．．となった。

いこう えどじょう てんのう じゅうきょ

天皇が．．．んでいる建物は．．．い．．．の中にある。

す ふか もり

左側に．．．．．や．．．．．図書館が並んでいる。

こっかいぎじどう こっかい

西口の．．．．．の前で会います。

こうばん

45. Соедините правильно слова и их чтение.

天皇	皇居	維新	住居	記念	機関	招待
きねん	いしん	じゅうきょ	きかん	しょうたい	こうきょ	てんのう

46. Соедините иероглифы для образования слов.

相 招 都 技 交 実 皇 写 城
庁 術 待 験 真 居 内 談 番

47. Составьте слова из данных ниже иероглифов.

皇、駿、念、居、写、試、住、天、術、真、記、実、技

48. Вставьте вместо вопросительных знаков соответствующие иероглифы, чтобы получились слова.

？ 天 明 政 実 試 ？ 首 一 ？
新 ？ ？ 居 ？ ？ 展 ？ 都 ？ 番

49. Скажите оны, куны и значения следующих иероглифов:

庁、冬、古、当、団、指、正、美、仕、禁、交、男、在、短、演、
光、呼、案、招、出、皇、周、居、残、記、苦、組、店、移、念、
深、置、望、湖、森、首、知、都、渡、過、奥、最、写、州、談、
現、状、丸、橋、点、諸、例、駿、女、議、味、昔、球、城、発

50. Прочитайте следующие иероглифы, используя знание чтения онов и кунов. Попробуйте перевести, исходя из значений иероглифов.

а) 1 議案 2 議員 3 議會 4 議事 5 議席 6 議題 7 議長 8 正午 9 正面
10 正挙 11 演説 12 正答 13 記事 14 記者 15 集団 16 団体 17 団長 18 受
験 19 有望 20 改正 21 談話 22 古代 23 深夜 24 移住 25 移動 26 演出

б) 1 石橋 2 奥深い 3 大昔 4 昔話

51. Прочитайте следующие фамилии, используя знание чтения кунов. Обратите внимание, что иероглиф 居 в фамилиях читается い. Проверьте себя по данному в конце учебника чтению этих слов.

1 古光 2 古内 3 古口 4 古川 5 古木 6 古橋 7 古田 8 古町 9 城中、 10 城木
11 城田 12 奥中 13 奥原 14 奥名 15 奥山 16 奥島 17 奥田 18 奥野 19 戸城
20 森本 21 森中 22 森内 23 森原 24 森友 25 森口 26 森田 27 森山 28 森川
29 森松 30 森木 31 森野 32 橋 33 橋中 34 橋本 35 橋内 36 橋口 37 橋場
38 橋山 39 橋木 40 橋田 41 高橋 42 渡部 43 望月 44 渡辺 45 大橋 46 石橋

УРОК 28

ГРАММАТИКА

§ 1. Устойчивая грамматическая конструкция со служебным словом **はず**

Служебное слово **はず** *долженствование* в составе устойчивой грамматической конструкции обозначает предположение о совершении какого-либо события, состояния, признака в связи с какими-либо объективными условиями. Служебное слово **はず** стоит после простых форм глагола, прилагательного настоящего или прошедшего времени, существительного в форме родительного падежа на *の*, полупредикативного прилагательного на *な* в настоящем времени, связки *だった* в прошедшем времени. Служебное слово **はず** оформляется связкой в соответствующей временной форме, например:

田中さんは今日来る**はず**です。 *Танака-сан должен сегодня прийти.*

この辞典は高かった**はず**です。 *Этот словарь, должно быть, был дорогой.*

あの人は前に選手だった**はず**です。 *Он, должно быть, раньше был спортсменом.*

Отрицательная форма – **はずはない** выражает суждение о невозможности или невероятности события, описываемого в предложении, например:

あの人は山本さんにそれについて聞く**はず**はなかった。 *Он не мог спрашивать об этом у Ямамото-сан. (такого не должно было произойти)*

Служебное слово **はず** употребляется в предложениях, описывающих действия 1-го лица, только в том случае, когда эти действия не зависят от воли, желания говорящего, например:

— 午後はいかがですか。

— たしかに分からないけど、ミーティングに行く**はず**です。

— *Во второй половине дня свободен?*

— *Точно не знаю, но вроде должен идти на собрание.*

Служебное слово **はず** может употребляться как самостоятельное слово только с определительными местоимениями *その* и *こんな*, например:

あの人も来ましたか。 — はい、その**はず**です。 *И он приходил? — Да, должно быть.*

文例

1. 今日は寒い**はず**です。
2. 山本さんは10時までに帰って来る**はず**でしたが、...
3. まだ大阪へ着いている**はず**はありません。
4. その**はず**がないと思います。
5. 今回は列車に遅れない**はず**だ。
6. 私も行く**はず**でしたが、病気になったので、止めました。

§ 2. Временные придаточные предложения со служебным словом 上

Слово 上 после глаголов в настоящем времени образует временные придаточные предложения со значением «во время», «в случае», например:

アンナさんがジャケットを選ぶ上で、重要なのは色でした。Когда Анна выбирала жакет, то для неё главным был цвет.

Слово 上 после глаголов в прошедшем времени образует временные придаточные предложения со значением «после того, как», «кроме того», например:

アンナさんはアンケートを調査した上、そのけっかも発表した。Анна после того, как провела исследование по анкетам, опубликовала и результаты.

文例

1. パソコンを買う上で、使いやすさに注意しなければならない。
2. 留学生生活をする上で、いろいろなことがある。
3. うちの大学のサッカーのチームは今日一番強い相手に勝った上、第一い(место)になった。
4. 明子さんのおばさんはご飯をなべで炊いた上で、おすしを作った。

§ 3. Выражение желательности совершения действия устойчивой грамматической конструкцией с прилагательным ほしい

Устойчивая грамматическая конструкция – глагол в форме на て/で + ほしい обозначает «желание говорящего, чтобы осуществилось действие, выраженное глаголом в форме на て/で», например:

そのしゃしんを見せてほしい。Мне хочется, чтобы показали эти фотографии.

Конструкция с ほしい может иметь значение косвенной просьбы. Если говорящий указывает лицо, к кому обращена просьба, то слово, обозначающее это лицо, имеет форму дательного падежа на に, например:

だれかにそのし事をしてほしい。Мне хочется, чтобы кто-нибудь выполнил эту работу.

Если говорящий говорит о желательности возникновения какой-либо ситуации, то подлежащее предложения, описывающего данную ситуацию, имеет форму на が, например:

はやく春が来てほしい。Мне хочется, чтобы скорее пришла весна.

文例

1. 明日の講義に、たくさんの学生に来てほしい。
2. そんな言葉を言ってほしくない。
3. はやく冬休みが始まってほしい。
4. 子どもには、病氣にならないでほしい。

§ 4. Служебное слово まま

Служебное слово **まま** после глаголов в отрицательной форме настоящего времени на **ない** или в форме прошедшего времени на **た/だ**, после предикативных прилагательных в форме на **い**, полупредикативных прилагательных в форме на **な**, после существительных в родительном падеже на **の** образует обстоятельственное придаточное предложение или обстоятельственный оборот со значением «так, как есть», «в таком состоянии, как есть», например:

くつをはいたまま部屋に入らないでください。*Не входите в комнату в обуви.*

あの人はそれをぜんぜん使わなかったので、今でもそれは新しいままです。

Он совсем это не использовал, поэтому оно и сейчас новое.

あのひとと 5 年間会うことがなかったですが、あの人は昔のままです。*Мы с ним не встречались 5 лет, а он всё такой же, как и раньше.*

文例

1. バスはこんでいて、私はずっと立ったままでした。
2. あの人は大学に行ったまま帰らなかった。
3. この野菜は生のままの方がおいしい。
4. あの人はぼうしをかぶったまま部屋に入った。

§ 5. Придаточные предложения причины со служебным словом **ため**

Служебное слово **ため** после глагола в отрицательной форме настоящего времени на **ない** или в форме длительного вида на **て/でいる**, прошедшего времени на **た/だ**, после прилагательных образует придаточные предложения причины со значением «из-за», «в связи с тем, что». В придаточном предложении со служебным словом **ため** ясно выражается причина, согласно которой происходит или не происходит действие, выраженное в главном предложении, например:

あの人が遅く来たために、私たちは列車に遅れました。*Из-за того что он поздно пришёл, мы опоздали на поезд.*

今年は雪が少ないため、スキーができなかった。*Из-за того что в этом году мало снега, мы не могли кататься на лыжах.*

В придаточных предложениях причины со служебным словом **ため** всегда выражается объективное суждение, а глагол главного предложения выражает неконтролируемое действие, не может передавать значений просьбы, приказа и т. п.

文例

1. 空気が悪いため、頭が痛いです。
2. 火が強かったために、肉が固くなりました。
3. 練習が少なかったために、今回の試合に負けました。
4. アンケートを配る時、しめ切りを伝えなかったため、集めることができない。

§ 6. Устойчивая грамматическая конструкция для выражения вынужденного совершения действия – глагол + よりほか (に/は) ない

Концовка よりほか (に/は) ない после глагола в форме 3-й основы передаёт значение косвенного долженствования, имеет значение «ничего не остаётся делать, как ...», например:

とけいは直せなかったから、だれかに直してもらうよりほかはない。Часы сам починить не смог, поэтому не остаётся ничего другого, как отдать кому-нибудь в ремонт.

文例

1. 雪が降ってきて、車はこの道を通れないから、歩くよりほかはない。
2. もうすぐ試合ですから、いっしょうけんめいに毎日練習をするよりほかはない。
3. この食堂にはフォークがないので、はしを使って食べるよりほかはない。
4. 病気でうちを出られないから、テレビを見るよりほかはない。

СЛОВООБРАЗОВАНИЕ

§ 7. Префикс 各

Префикс множественности 各 в словах-канго имеет значение *каждый, все*, например:

国 ^{かつこく} страна – 各国 *все страны*

教室 *аудитория* – 各教室 *каждая аудитория, все аудитории*

§ 8. Суффикс 化

Суффикс 化 присоединяется к существительным, обозначает процесс перехода в новое состояние, в какой-то степени соответствует русскому суффиксу «-изация», например:

近代 *современный* – 近代化 *модернизация*

§ 9. Суффикс ^{せい}性

Суффикс 性 присоединяется к полупредикативным прилагательным для образования существительных с отвлечённым значением, его можно сопоставить с русским суффиксом «-ость», например:

重要 *важный* – 重要性 *важность*

Суффикс 性 может присоединяться и к существительным, внося значение большей отвлечённости, например:

必要 *необходимость* – 必要性 *необходимость*

Урок 28

§ 10. Служебное слово きり

Служебное слово **きり** после глагола в форме прошедшего времени обозначает *только*, (и больше ничего не делал), например:

あの人は寝たきりでした。Он *только* лежал. (и больше ничего не мог делать)

Время совершения действия передаётся связкой, следующей за **きり**.

§ 11. Служебное слово 向け

Служебное слово **向け** присоединяется к существительным, вносит значение *предназначенный для* (кого-либо), *направляемый* (куда-либо), например:

シルバー向けのサービス *сервис, предназначенный для пожилых людей*

ПИСЬМЕННОСТЬ

§ 12. Иероглифы

1.	工	コウ く	1) работа 2) рабочий 3) умение, мастерство сообразительность, уловка	工 48 <i>работа</i>
2.	主	シュ おも ぬし	главный, основной хозяин, владелец	丶 3 <i>точка</i>
3.	世	セ、セイ よ	1) мир, свет, общество 2) век, эпоха 3) жизнь	一 1 <i>один</i>
4.	老	ロウ おいる ふける	1) старость, старик 2) опытный стареть 1) стариться 2) выглядеть старым	老 125 <i>старик</i>
5.	守	シュ、ス まもる	1) защищать, охранять 2) соблюдать, придерживаться	宀 40 <i>у-каммури</i>
6.	利	リ きく	1) выгода, польза 2) проценты, ум 1) действовать, оказывать влияние 2) быть эффективным	刀 18 <i>меч</i>
7.	希	キ	1) желать 2) редкий	巾 50 <i>ширина</i>
8.	対	タイ ツイ	1) противостоять 2) по отношению к... пара, комплект	寸 41 <i>сун</i>

9.	身	シン み	1) тело (человека) 2) сам, лично	身 158 <i>тело</i>
10.	性	ショウ、セイ	1) пол (биол.) 2) природа, свойства, характер	心, ↑ 61 <i>сердце</i>
11.	況	キョウ	положение	水, ♪ 85 <i>вода</i>
12.	届	とどく とどける	1) доставать, достигать 2) прибывать, приходить 1) докладывать 2) доставлять (на дом)	尸 44 <i>труп</i>
13.	故	コ ゆえ	1) покойный 2) старый, прежний причина, обстоятельство	支 66 <i>складной стул</i>
14.	便	ビン ベン たより	1) письмо, послание, почта 2) возможность, случай 3) рейс 1) удобство 2) стул (мед.) известие, письмо	人, い 9 <i>человек</i>
15.	専	セン もっぱら	1) исключительно, всецело 2) преимущественно, специально	寸 41
16.	映	エイ うつる うつす	1) отражаться, падать (о тени) 2) подходить, идти 1) отражать, бросать (тень) 2) снимать, фотографировать	日 72
17.	修	シュウ おさめる	1) изучать 2) исправлять, чинить овладевать (знаниями), совершенствоваться	人, い 9
18.	容	ヨウ	1) формула, вид, фигура 2) разрешение, допуск 3) вмещать	宀 40
19.	張	チョウ はる	1) натягивать 2) покрывать (чем-л.) 3) расширяться 4) настаивать (на чём-л.)	弓 57 <i>лук</i>
20.	経	ケイ へる たつ	1) геогр. долгота 2) управление, ведение 1) проходить (через что-л.) 2) испытывать, переносить проходить (о времени)	糸 120 <i>длинная нить</i>

Урок 28

21.	常	ジョウ つね	обычно, постоянно	巾 50
22.	販	ハン	торговля, продажа	貝 154 <i>ракушка</i>
23.	営	エイ いとなむ	1) заниматься, вести (дела) 2) совершать, производить	口 30 <i>рот</i>
24.	貸	タイ かす	давать взаймы (в долг)	貝 154
25.	報	ハウ むくいる	1) оплачивать, воздавать 2) благодарить, вознаграждать	土 32 <i>земля</i>
26.	開	カイ ひらく あける あく	1) открывать 2) основывать 3) развивать открывать открываться	門 169 <i>ворота</i>
27.	増	ゾウ ふえる ふやす ます	увеличиваться увеличивать увеличивать(ся), прибавлять(ся), повышать(ся), расти	土 32
28.	種	シュ たね	1) семя, косточка 2) порода, сорт 3) материал, предмет 4) причина, повод	禾 115 <i>ость колоса</i>
29.	障	ショウ さわる	мешать, препятствовать	阝 170 <i>маленькая деревня</i>
30.	齡	レイ	возраст	齒 211 зуб

§ 13. Фонетики

工—コウ сам иероглиф 工
容—ヨウ сам иероглиф 容
生—セイ в иероглифе 性
長—チョウ в иероглифе 張

反—ハン в иероглифе 販
令—レイ в иероглифе 齡
代—タイ в иероглифе 貸

§ 14. Иероглифическое написание введённых ранее слов

増える－ふえる、便利－べんり、自動販売機－じどうはんばいき、販売－はんばい、世紀－せいき、世かい－せかい、営業－えいぎょう、種類－しゅるい、専門－せんもん、専こう－せんこう、専門学校－せんもんがっこう、貸す－かす、対する－たいする、映画－えいが、映画館－えいがかん、開く－あく、開く－ひらく、年齢－ねんれい、経験－けいけん

ТЕКСТ 28-1

日本のサービス

昨日、アンナのテレビが故障してしまった。音が全く出なくなった上、画面も見えにくくなってしまった。管理人に聞くと、サービスセンターの電話番号を覚えてくれたので、電話をかけてみた。もう営業時間が終わっていたため、留守番電話になっていたが、伝言を残したので、明日サービス員が来てくれるはずだ。

アンナが日本に来てから、7 か月経った。勉強だけでなく、日常生活をする上で、いろいろなことがある。洗たく屋さんにクリーニングを頼んだり、時々美容院にも行く。

日本について何かレポートを書かなければならないので、アンナは自分の生活において受けられる様々なサービスについてまとめることにした。

“生活の中のサービス”

学生がよく利用するのは、レンタルサービスだ。短い時間だけしか必要でないものは、買わずにその時だけレンタルショップで借りればよいという考え方になってきている。いろいろな人がいろいろな目的でレンタルショップを利用している。DVD や CD を借りる人もいれば、車を借りる人もいる。女子大生や若い OL の中にはレンタルブティックを利用する人が多いそう。レンタルブティックでは流行の洋服やアクセサリやバッグなどを貸してくれる。最近は着物を着る機会があっても、着物を買わずにレンタルする人が増えてきているらしい。

チケットサービスでは、映画やしばい、コンサート、スポーツイベントなどのチケットを買うことができる。以前は、プレイガイドがよく利用さ

れていたそうだ。各プレイガイドには、一定数のチケットがそれぞれあった。ただ、ほかのプレイガイドの販売状況がわからないため、場合によっては、ほしいチケットを買うために、何か所ものプレイガイドを回らなければならないこともあった。これに対し、チケットサービスでは、情報システムにより、コンピュータでチケットの販売をすべて管理できるようになった。利用者はどのチケットセンターでもほしいチケットがかんたんに買えるようになったわけだ。

最近のおもしろいサービスの一つに便利屋さんというのがある。ふすまやしょうじを張りかえたり、かんたんな家の修理をしたりといった仕事をする。そのほか、工事が必要な場合にも相談に乗ってくれる。忙しい日本人にとってはたいへん便利なサービスである。

仕事で忙しい女性は、ハウスクリーニングを頼むことができる。ハウスクリーニングは主婦に代わっていっぱん家庭のそうじをしてくれる。カーペットなどあつかいにくいものも増えたため、外部に頼むようになったわけだ。家のそうじだけでなく、買い物などの家事も手伝ってくれる。

ホームパーティーを開きたい場合には、ケータリングサービスに頼むことができる。客の注文におうじて調理した料理を運んでくれる。注文した料理を家まで届けてくれる「出前」というシステムもある。以前はそばやラーメンなどが中心だったが、最近はピザも届けてくれる。ケーキやアイスクリームも注文できるらしい。

日本では社会の高齢化にともなって、シルバー向けのサービスも現れた。寝たきり老人が増え、在宅ケアサービスの必要性が高くなってきている。家族だけでは世話がむずかしい場合には、専門の人に手伝ってもらいよりほかはない。

世の中のニーズの変化にともなって、サービスの種類はこれからも多様化し、変化していくであろう。

ТЕКСТ 28-2

電話で予約する

店の人： はい、安田美容室です。

アンナ： あ、あのう、予約をおねがいしたいんですが．．．。

店の人： ご希望の曜日とお時間は？

アンナ： 今週の金曜日の午後、おねがいします。

店の人： はい。少々お待ちください。あのう、もうしわけございません。
金曜日の午後は予約がいっぱいでして．．． ええと、午前中でしたら、お受けできますが．．．。

アンナ： この前、原さんにカットしてもらったんですが、その日は原さんは？

店の人： 原でしたら、金曜日は朝 10 時から来ております。

アンナ： そうですか。じゃ、朝 10 時におねがいします。

店の人： はい、今週の金曜日、朝 10 時、原ですね。カットだけでよろしいですか。

アンナ： いえ、かみもそめてほしいんですが。

店の人： はい、カットとかみをそめることですね。2 時間ぐらいお時間がかかりますが、よろしいでしょうか。

アンナ： はい。

店の人： あの、しつれいですが、お客様のお名前は？

アンナ： イワノワです。

店の人： イワノワ様ですね。かしこまりました。お待ちしております。

留守番電話

「毎度ありがとうございます。東京サービスセンターでございます。当センターの受付時間は毎週月曜日から金曜日までの午前 9 時から午後 5 時までとさせていただきますので、ただ今の時間は電話でお受けしております。

発信音の後にお名前、お電話番号、ご用件をお話してください。お電話ありがとうございます。」

アンナ： 「中野の留学生センターに住んでいるアンナ・イワノワです。テレビの音が出なくなっていました。できれば、あした見に来てほしいんですが。部屋の電話番号は 3547—6114 です。来てもらえる時間を知らせてください。明日はずっと部屋にいます。」

アンナの部屋で

サービス員： こんにちは、東京サービスセンターからまいりました。
 アンナ： あ、ありがとうございます。どうぞ、お入りください。
 サービス員： あのう、くつははいたままでよろしいですか。
 アンナ： はい、そのままどうぞ。このテレビなんですが、...。
 サービス員： ちょっとはい見します。

СЛОВАРЬ
к тексту 28-1

1. 故障	こしょう	1) повреждение 2) препятствие
2. 画面	がめん	изображение (на экране)
3. 留守番電話	るすばんでんわ	телефон с автоответчиком
4. 伝言	でんごん	(устное) сообщение
5. 経つ	たつ	проходить (о времени)
6. 日常	にちじょう	повседневный
7. 生活	せいかつ	жизнь
8. ドライクリーニング	dry cleaning	химическая чистка
9. 美容院	びよういん	парикмахерская (женская)
10. 様々 (な)	さまざま	различные
11. 利用する	りようする	использовать
12. 考え方	かんがえかた	образ мыслей, точка зрения, мнение
13. 目的	もくてき	цель
14. 女子	じょし	девушка, женщина
15. ブティック	boutique	бутик
16. 流行	りゅうこう	мода
17. アクセサリー	accessory	аксессуар
18. しばい		спектакль, театр
19. イベント	event	событие
20. プレイガイド	play guide	театральная касса предварительной продажи билетов
21. 一定	いってい	определённый
22. 状況	じょうきょう	положение, ситуация

23. 情報	じょうほう	сообщение, известие
24. すべて		все, всё
25. 便利屋さん	べんりやさん	комбинат бытовых услуг
26. ふすま		фусума (раздвижные перегородки в японском доме)
27. 張りかえる	はりかえる	переклеить
28. 修理	しゅうり	ремонт
29. 工事	こうじ	строительство, строительные работы
30. 女性	じょせい	женский пол, женщины
31. ハウス	house	дом
32. 主婦	しゅふ	хозяйка
33. いっぱん		общий, обыкновенный
34. あつかう		обращаться, обходиться
35. 外部	がいぶ	извне
36. 家事	かじ	домашние дела
37. ケータリング	catering	доставка продуктов
38. 運ぶ	はこぶ	перевозить
39. 届ける	とどける	доставлять
40. 出前	でまえ	доставка готовых обедов по заказу
41. システム	system	система
42. そば		лапша из гречневой муки
43. ラーメン		лапша из пшеничной муки
44. 社会	しゃかい	общество
45. 高齢化	こうれいか	старение общества
46. シルバー	silver	человек преклонного возраста
47. 現れる	あらわれる	появляться
48. 老人	ろうじん	старик, пожилой человек
49. 世話	せわ	забота
50. 在宅	ざいたく	на дому
51. ケア	care	забота
52. ニーズ	needs	потребность, необходимость

СЛОВАРЬ
к тексту 28-2

1. <u>ねがう</u>		просить, желать
2. <u>希望</u>	<u>きぼう</u>	желание
3. <u>カット</u>	cut	стрижка
4. <u>かみ</u>		волосы
5. <u>そめる</u>		красить
6. <u>当</u>	<u>とう</u>	этот, данный, упомянутый
7. <u>受け付け</u>	<u>うけつけ</u>	приёмная, справочное бюро
8. <u>ただ</u>		только
9. <u>発信音</u>	<u>はっしんおん</u>	звуковой сигнал
10. <u>用件</u>	<u>ようけん</u>	дело
11. <u>中野</u>	<u>なかの</u>	Накано (район Токио)
12. <u>まいる</u>		идти, приходить (о 1-м лице)
13. <u>はい見する</u>	<u>はいけんする</u>	смотреть (о 1-м лице)

СЛОВАРЬ
к упражнениям урока 28

1. <u>進学</u>	<u>しんがく</u>	продолжение образования
2. <u>けんこう</u>		здоровье
3. <u>内装</u>	<u>ないそう</u>	интерьер, внутренняя отделка
4. <u>チェックする</u>	check	сверять, проверять
5. <u>アンテナ</u>	antenna	антенна
6. <u>カップ</u>	cup	чашка
7. <u>せんす</u>		веер
8. <u>かわ</u>		кожа, кожаца, кожура
9. <u>かた</u>		плечо
10. <u>とびこむ</u>		влетать
11. <u>むし</u>		насекомое
12. <u>エアコン</u>	ear conditioner	кондиционер
13. <u>なみ</u>		волна
14. <u>ふね</u>		пароход, судно

15. よわい		слабый
16. 頭痛	ずつう	головная боль
17. 出張	しゅっちょう	командировка
18. ごちそう		угощение
19. なんでもない		ничего не стоит, пустяки
20. しゅ味	しゅみ	интерес, хобби
21. 多様さ	たようさ	разнообразие
22. 内容	ないよう	содержание
23. けい語	けいご	вежливые слова
24. はん意語	はんいご	антоним
25. どう入する	どうにゅうする	внедрять

Обиходные выражения

おねがいします。	Прошу вас.
かしこまりました。	Слушаюсь.
毎度ありがとうございます。	Всегда спасибо.
当．．．の時間は．．．と	Время работы этого (заведения)...
させていただきます。	
もうしわけございません。	Извините, пожалуйста.

КОММЕНТАРИЙ

1. Речевой этикет.

• Служащие магазина, парикмахерской, гостиницы и т. д. как подтверждение просьбы, поручения клиента произносят:

かしこまりました。Слушаюсь.

2. Особенности разговорной речи.

• Служащие магазина, парикмахерской, гостиницы в речи о себе или о своих коллегах в форме глагола длительного вида вместо *いる* употребляют *おる*, например:

金曜日、朝 10 時から来ております。В пятницу придёт в 10 часов.

• В вежливой речи о себе употребляется форма: *お* + 2-я основа глагола + *する*, например:

注文をおねがいしたいんですが、．．． Хотела бы записаться ...

電話でお受けしております。Принимаем (заказы) по телефону.

お待ちしております。Ждём.

お受けですが、．．． Можем принять ...

Урок 28

• В вежливой речи срединная форма и условная форма связки могут иметь соответственно формы *できて, でしたら*, например:

金曜日の午後は予約がいっぱいでして. . . *Во второй половине дня в пятницу много записано ...*

午前でしたら、お受けできますが. . . *Если в первой половине дня, то мы сможем принять ...*

• В речи о сотрудниках своей компании вежливый суффикс *さん* не употребляется, например:

原でしたら. . . *Если Хара, то ...*

Более подробно о правилах вежливой речи в уроке 29.

3. Отглагольный послелог . . . *にとって* имеет значение *для, с позиции*. например:

忙しい日本人にとってはたいへん便利なサービスである。 *Для занятых японцев это очень удобный вид сервиса.*

4. Отглагольный послелог . . . *において* имеет значение *в*, например:

自分の生活において受けられる様々なサービスについて. . . *О различном сервисе, который существует в нашей жизни, ...*

5. Отглагольный послелог . . . *におうじて* имеет значение *в соответствии с (чем-либо), согласно (чему-либо)*, например:

客の注文におうじて調理した料理を運んでくれる。 *Доставляют приготовленную еду домой в соответствии с заказами клиентов.*

6. Отглагольные послелог . . . *に対し* *по отношению к (чему-либо)* и . . . *により* *на основании (чего-либо)* соответствуют послелогам . . . *に対して* и . . . *によって*, но употребляются только в письменной речи, (тогда как послелог . . . *に対して* и . . . *によって* – и в письменной, и в устной речи), например:

これに対し、チケットサービスでは、情報システムにより. . . *В противоположность этому в обслуживании билетами за счёт (внедрения) информационной системы ...*

7. Отглагольный послелог . . . *に代わって* имеет значение *вместо (чего-либо, кого-либо)*, например:

ハウスクリーニングは主婦に代わっていっぱい家庭のそうじをしてくれる。 *Служба «уборки по дому» выполняет вместо хозяйки полную уборку дома.*

8. Отглагольный послелог . . . *にともなって* имеет значение *вместе с (чем-либо)*, например:

日本では社会高齢化にともなって、シルバー向けのサービスも現れた。

В Японии вместе со старением общества появился и сервис по обслуживанию престарелых.

9. Для подчёркивания, усиления значения ограничения возможно употребление с одним словом двух ограничительных частиц *だけ* и *しか*, например:

短い期間だけしか必要でないものは. . . *Вещи, которые нужны только на короткое время, ...*

10. Глагол *乗る* может иметь значение *принимать участие*, например:

相談に乗る *помочь с советом*

11. Прилагательное 忙しい в значении *быть занятым* (чем-либо, по какой-либо причине) управляет творительным падежом на で, например:

仕事で、忙しい女性は. . . *Занятые работой женщины ...*

12. Глаголы 借りる и 貸す в значении соответственно *брать на время, займы, в долг* (где-либо, у кого-либо) и *давать на время, займы* (где-либо) управляют творительным падежом на で, например:

. . . レンタルショップで借りればいい。... *следует взять в магазине, где дают вещи напрокат.*

レンタルショップでは流行の洋服を貸してくれる。 *Взять модную одежду в магазине, где дают её напрокат.*

13. Глагол 頼む в значении *обратиться с чем-либо* управляет винительным падежом на を, в значении *полагаться на кого-либо, на что-либо* – дательным падежом на に, например:

. . . 女性は、ハウスクリーニングを頼むことができる。... *женщины могут обратиться с уборкой дома.*

. . . ドライクリーニングに頼むよりほかはない。... *ничего не остаётся, как обратиться в химчистку.*

14. Существительное 大生 является сокращением от слова 大学生, обозначает *студент вуза.*

ЗАДАНИЯ И УПРАЖНЕНИЯ

1. Преобразуйте следующие предложения, употребив форму с *はず*. Переведите.

Например: 先生はそれについて知っています。→

先生はそれについて知っているはずです。

1. テレビをもう直した。→
2. アンナさんは今日来ます。→
3. イワノフさんは日本語が話せます。→
4. 講義はもう終わった。→
5. このパソコンの使い方はかんたんです。→
6. セルゲイさんは今日忙しいです。→
7. 電車は2時20分出る。→
8. とけいはつくえの上に置いてある。→

2. Составьте диалоги по образцу, используя данные предложения. Переведите.

センター員が来ますか。(伝言を残した) →

—センター員が来ますか。

—伝言を残したのなら、来るはずです。

1. サービスセンターが営業していますか。（木曜日です）→
2. テレビを直しましたか。（昨日サービス員が来た）→
3. 山田先生は今日大学にいらっしゃいますか。（時間表のとおり、講義がある）→
4. イワノフさんはまだいますか。（コートがかけてある）→
5. アンナさんがパーティーに来ますか。（約束があった）→
6. アンナさんが金曜日に美容室に行きますか。（予約した）→
7. 広子さんは明日の祭りに着物を着ますか。（もうレンタル店で借りた）→
8. この漢字が読めますか。（この漢字をもう習った）→

3. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Так как я оставила ему сообщение на автоответчике, он должен позвонить.
2. Так как этот иероглиф уже учили, то должны, наверное, прочитать. 3. Говорят, что вода в этом озере чистая, но не может такого быть. 4. Он сказал, что до вечера будет переклеивать сёдзи и фусума, поэтому не должен никуда особенно далеко уйти.
5. Поспешим, он, наверное, уже пришёл. – Нет, по договорённости, он должен быть в два часа. 6. Если бы хорошо занимались, то не должны были бы снова получить плохую отметку на экзамене. 7. Почему ты опаздываешь? Тебе должны были передать о времени начала собрания. 8. Я вчера встретил в университете Танака. – Да? Я звонила ему по телефону, он вроде не должен был идти в университет.
9. Нигде нет билетов на концерт, которые должны были бы здесь лежать. 10. Она вчера должна была пойти на балет, но заболела. 11. Он, должно быть, не придёт. 12. Он ищет дополнительную работу. Должно быть, ещё студент. 13. Должно быть, до сих пор в том пруду плавают лебеди. 14. Так как мы уже давно заказали пищу, должно быть, её уже сейчас привезут. 15. Я звонила в парикмахерскую, но Имамото нет. Должно быть, она работает во второй половине дня.

4. Дополните следующие предложения, рассматривая их как придаточные в сложных придаточных с союзом 上（で）. Переведите.

Например: 人が生きる上で、．．．、→
人が生きる上で、わらいは大切なものです。

1. 考える上で、．．．、→
2. 大学で勉強する上で、．．．、→
3. 日常生活をする上で、．．．、→
4. スポーツをする上で、．．．、→
5. 新しい物を買う上で、．．．、→
6. テニスの相手を招く上で、．．．、→
7. 専門を選ぶ上で、．．．、→
8. 進学する上で、．．．、→

5. Соедините правильно предложения. Переведите.

1. ふすまとしょうじを張りかえた	1. 答えます。
2. 道にまよった	2. 画面も見えにくくなった。
3. よく考えた	3. 内装もした。
4. 日常生活をする	4. 買い物に行った。
5. 音があまり出なかった	上で、5. レポートのテーマを選びました。
6. 先生と相談した	6. 色々なサービスが必要です。
7. 家の修理をした	7. 冷たい雨にも降られた。
8. かの女は家をそうじした	8. かんたんな家の修理もした。

6. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Здоровье необходимо при изучении японского языка. 2. Во время соревнований бывает самое разное. 3. Когда покупаешь телевизор, самое главное – хорошее качество изображение. 4. Когда женщина выбирает машину, она часто обращает внимание только на дизайн. 5. Она после того, как убралась в доме, ещё почистила ковры и сходила в магазин. 6. Мастер после того, как починил телевизор, проверил ещё и антенну. 7. Она после того, как приготовила разную еду, ещё позвонила и заказала пиццу. 8. После того, как он переклеил сёдзи, он сделал ещё в доме небольшой ремонт.

7. Составьте диалоги по образцу, используя данные предложения. Переведите.

この手紙を出す→

—木元さん、この手紙を出してほしいんですけど。

—ええ、いいですよ。

1. その本を見せる→

2. 買物にいっしょに行く→

3. 写真をとる→

4. あの人をしょうかいする→

5. ピザを注文する→

6. 近い便利屋の電話番号を聞く→

7. チケットセンターでバレエのチケットを買う→

8. この形のカットをする→

8. Преобразуйте следующие предложения по образцу. Переведите.

Например: アンナ：東さん、この形のカットをしてください。→

アンナさんは東さんにこの形のカットをしてほしいと言っていました。

1. 田中：セルゲイさん、うちに来てください。→

2. アンナ：セルゲイさん、このコンピュータを教えてください。→

3. アンナ：高橋さん、サービスセンターの電話番号を教えてくださいませんか。→
4. アンナ：山田先生、このレポートを読んでいただきたいんですが。→
5. アンナ：明子さん、安田美容室の電話番号を教えてくださいませんか。→
6. アンナ：森さん、アンテナもチェックしてください。→
7. アンナ：明子さん、いっしょにバレエに行ってもらいたいんですが。→
8. 明子：田中さん、イリナさんに東京を案内してもらいたいんですが。→

9. Прочитайте следующие предложения и скажите, кто совершает действия, обозначенные подчёркнутым глаголом.

1. アンナさんはサービス員にテレビを直してほしいと言いました。
2. セルゲイさんは山田先生に「このレポートをチェックしていただけませんか。」と言いました。
3. アンナさんはイリナさんに東京を案内したいと思います。
4. お母さんはイリナさんに日本のカップを持って来てほしいと言いました。
5. アンナさんは先生に言葉の意味を教えていただきたいと言っています。
6. アンナさんはカットしてほしいと言っています。
7. このパソコンの使いかたを教えてくださいたいです。
8. 何か日本料理を作りたいです。

10. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Мне хочется, чтобы отремонтировали эту комнату. 2. Я хочу, чтобы отнесли это пальто в химчистку. 3. Хочу, чтобы позвонили по телефону и заказали суси. 4. Хотелось бы, чтобы мастер из центра по обслуживанию телевизоров пришёл завтра. 5. Хотелось бы, чтобы сделали небольшой ремонт дома. 6. Мне хочется, чтобы в понедельник пришёл сотрудник комбината бытового обслуживания и выполнил бы работу по дому. 7. Мне хочется, чтобы Юра привёз мне из Японии веер. 8. Мне хочется, чтобы стрижку мне сделала Ямагути. 9. Мне хочется, чтобы сегодня почистили ковры и сходили за продуктами в магазин. 10. Я хочу, чтобы заказанные блюда мне доставили к 6 часам.

11. Прочитайте, переведите на японский язык слова, данные в скобках.

1. あの人はいんごを(в кожуре) 食べる。
2. この魚は(сырую) 食べられる。
3. あの方は(не сняв ботинки) 部屋に入つた。
4. あの方は(в одежде) 寝た。
5. あの方は(в шапке) 教室に入つた。
6. 今日地下鉄はこんでいて、私は大学駅まで(стоя) 行きました。
7. あの方はお茶が(горячий) 飲むのが好きです。
8. (в пальто) でよろしいですか。－はい、(так) どうぞ。

12. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. С вещами он вошёл в комнату. 2. Держа зонтик над головой, она долго стояла у вокзала. 3. Не готовя мясо, она сразу положила его в холодильник. 4. Если оставить окно открытым, то в комнату залетят маленькие насекомые. 5. Можно войти в ботинках? – Да, пожалуйста, прямо так и заходите. 6. Мы с ней давно не виделись, а она – такая же, как прежде. 7. Он сакэ не подогревает, пьёт холодное. 8. На столе – как утром поели, так и осталось. 9. Если спать с включённым кондиционером, то можно простудиться. 10. Он так спешил, что ушёл, не сказав «До свидания!».

13. Соедините правильно предложения. Переведите.

1. お客さんが来た	1. 道にまよった。
2. 仕事で忙しい人が増えている	2. 画面を見ることができなかった。
3. 道の説明がよくない	3. 学校は休みになりました。
4. 冷たい風が吹いた	4. 辺りは真っ白になった。
ため	
5. テレビが故障してしまった	5. 洋服がぬれました。
6. 台風が来た	6. 約束の時間に遅れた。
7. 雪が降り出した	7. かぜをひいた。
8. 雨が降った	8. 色々なサービスが現れる。

14. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Так как он не знал, в какой кассе продавались билеты на эти концерты, то приходилось обходить много касс предварительной продажи театральных билетов. 2. Так как приближается тайфун, то волны становятся большими. 3. Так как в настоящее время женщины заняты на работе, то комбинаты бытового обслуживания стали оказывать разнообразные услуги по ведению домашнего хозяйства. 4. Так как японское общество стареет, то появились услуги по уходу за престарелыми людьми. 5. Так как в настоящее время появилось много бытовой техники, то вести домашнее хозяйство стало легче. 6. Так как порвались сёдзи, то она собирается в воскресенье их переклеить. 7. Из-за того что было очень жарко, самочувствие ухудшилось. 8. Так как шёл холодный дождь, то я промок и заболел.

**15. Преобразуйте следующие предложения по образцу, используя концовку
よりほか (に/は) ない. Переведите.**

Например: 今日はたいへん忙しくて、料理を何も作らなかったの、電話でピザを（注文する）。→

今日はたいへん忙しくて、料理を何も作らなかったの、電話でピザを注文するよりほかはない。

1. あの人はふねによわいから、ひ行機で（行く）。→

2. よく考えて（その仕事をあきらめる）。→
3. 頭痛がひどくなったから、お医者さんに（みてもらう）。→
4. この間買ったコートがよごれてしまったから、ドライクリーニングに（頼む）。→
5. 家は古くなったから、お金と時間がかかっても、修理を（する）。→
6. テレビが故障してしまったので、サービスセンター員が来てくれるように電話を（かける）。→
7. おじいさんが寝たきりですから、シルバー向けのサービスに（頼む）。→
8. 流行の洋服が高いから、レンタルブティックで（貸してもらう）。→

16. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Сколько я ни думал над этим, но не оставалось ничего другого, как отказаться. 2. В семье все работают, не остаётся ничего другого, как обратиться в службу по оказанию помощи по уборке дома. 3. У меня сломались часы, не остаётся ничего другого, как отнести в мастерскую. 4. У нас заболел дедушка. Не остаётся ничего другого, как обратиться в службу по уходу за престарелыми людьми. 5. В этом случае не остаётся ничего другого, как отказаться от этой мысли. 6. Мы не умеем сами делать ремонт дома, поэтому не остаётся ничего другого, как обратиться в комбинат бытового обслуживания за советом. 7. К сожалению, на этот концерт проданы почти все билеты. Не остаётся ничего другого, как купить очень дорогие билеты. 8. Ко мне неожиданно пришли гости, а у меня нет никакого угощения. Не остаётся ничего другого, как заказать по телефону пиццу.

17. Вставьте в пропуски соответствующий послелог из списка, данного ниже. Переведите.

1. この質問．．．だれも答えられなかった。
  2. 高齢化．．．老人向けのケアサービスの問題も多くなっています。
  3. サービス員．．．こんな修理はなんでもないことです。
  4. お母さんが病気になったから、秋子さんがお母さん．．．家庭の仕事をしています。
  5. アンケートの調査．．．学生のしゅ味の多様さが明らかになった。
  6. 日常生活．．．いろいろなサービスに頼みます。
  7. 生活の状況．．．サービスの内容が変化される。
  8. 今日関西地方はところ．．．雨です。
  9. 大田さんは、今度、水球のコーチ．．．うちの大学に招かれるそうです。
  10. 前のシステム．．．、新しいのはコンピュータの利用のためとても便利になった。
- に代わって、に対し、におうじて、において、により、に対して、にともって、によって、として、にとつて

18. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Мы должны думать об употреблении вежливых слов в соответствии с ситуацией. 2. Место, куда мы завтра отправимся на прогулку, определим по погоде. 3. Для студентов самое важное – учёба. 4. Я пошла вместо старшей сестры на концерт. 5. Бывает так, что одинаковые слова в зависимости от местности, где они употребляются, имеют разный смысл. 6. Его пригласили на собрание как преподавателя этого университета. 7. По мере старения общества будет развиваться сфера услуг, связанных с уходом за пожилыми людьми. 8. В японском языке антонимом слова «молодой» является «пожилой». 9. Цель его путешествия в Азию – Япония. 10. Необходимо, чтобы и слабый человек занимался физкультурой в соответствии с его здоровьем.

19. Соедините слова, вставив в пропуски соответствующие падежные показатели. Переведите.

伝言 ( )	分かる
洗たく屋さん ( ) クリーニング ( )	管理する
レンタルショップ ( )	張る
色々な目的 ( )	手伝う
状況 ( )	頼む
留学生センター ( )	知らせる
料理 ( )	借りる
プレイガイド ( )	乗る
コンピュータ ( ) 販売 ( )	届ける
ふすま ( )	残す
家事 ( )	利用する
時間 ( )	回る
相談 ( )	住む

20. Назовите синонимы следующих слов.

増える、利用する、販売、調理する、届ける、多様、営業、用件

21. Назовите антонимы следующих слов.

増える、外部、老人

22. Выберите из данного списка слова, относящиеся к темам: «вызов мастера из центра обслуживания телевизоров», «магазины проката», «виды услуг для населения». Составьте рассказы по этим темам, используя выбранные слова.

故障、レンタルショップ、チケットサービス、美容室、留守電話、サービス員、DVD、借りる、画面、ケータリングサービス、かみ、営業、スポーツイベント、そめる、販売、しょうじ、ハウスクリーニング、出前、ケアサービス、ピザ、内装、便利屋さん、カット、張りかえる、貸す、修理

23. Расскажите о развитии сервиса в Японии.

24. Расскажите о тех видах бытовых услуг, которыми пользуетесь вы и ваша семья.

25. Опишите фотографии, данные в приложении к уроку 28.

26. Напишите сочинения на темы: «Сервис в Японии», «Сервис в России».

27. Переведите следующие фразеологические выражения.

1. 世間は広いようでせまい

2. 老い^{おい}木^きに花さく

28. Как Вы думаете, почему фразеологические выражения 心は二つ身は一つ переводится «хочется, и колется»?

29. Соедините правильно фразеологические выражения и их переводы.

1. 立身出世^{りっしんしゅっせ}

1. в другое бы время

2. 日常茶飯^{にちじょうさはん}

2. выйти в люди, состояться (о человеке)

3. 身を入れる

3. быть напряженным

4. 気が張る

4. всецело посвятить себя (чему-либо)

5. 身を立てる

5. доставить хлопот

6. 世が世ならば

6. обычный, заурядный

7. 世話を焼かせる

7. создать себе положение

30. Определите ключи у следующих иероглифов.

希、届、状、身、張、常、種、営、老

31. Напишите иероглифы, имеющие следующие оны.

セ、リ、オウ、タイ、セイ、シン、セン、ケイ、ホウ

32. Выделите из данных списков иероглифов иероглифы с одинаковыми а) онами:

交、協、映、週、町、主、専、装、正、販、呼、守、工、英、修、常、報、
神、容、造、利、対、候、乗、性、形、期、体、泳、種、兄、放、増、光、障、
身、希、周、個、城、様、庁、世、景、理、飯、診、首、西、記、太、状、真、
況、故、線、要、張、経、半、営、貸、方、象、勝

б) ключами:

工、届、関、性、維、晩、強、市、丸、政、対、老、堂、独、便、治、常、
 守、悪、利、専、質、限、貸、運、世、左、増、門、移、弟、仕、別、寺、降、
 居、定、七、散、者、実、主、暑、開、紅、違、況、種、万、考、切、感、希、
 状、映、泊、展、故、修、容、張、経、販、遊、報、科、障

33. Вставьте в пропуски соответствующие иероглифы.

昨日、テレビが. . . . . してしまった。

こしょう

. . . . . 時間が終わっていたため. . . . . になっていた。

えいぎょう

るすばんでんわ

かの女は時々. . . . . に行く。

びょういん

. . . . . システムにより、チケットの. . . . . を. . . . . できる。

じょうほう

はんばい かんり

. . . . . さんは. . . . . りの. . . . . の. . . . . に乗ってくれる。

べんりや

そとまわ

こうじ

そうだん

. . . . . の注文におうじて. . . . . した料理を. . . . . nderくれる。

きやく

ちょうり

はこ

. . . . . はピザでも. . . . . けてくれる。

さいきん

とど

. . . . . たきり. . . . . が. . . . . えてきている。

ね

ろうじん

ふ

. . . . . の中で、サービスの. . . . . は. . . . . し. . . . . していく。

よ

しゅるい

たようか

へんか

34. Соедините правильно слова и их чтение.

販売

営業

状況

故障

利用

便利

こしょう

りよう

えいぎょう

べんり

じょうきょう

はんばい

35. Соедините иероглифы для образования слов.

営 販 利 故 留 便 専 状 日 情

利 守 障 門 常 況 売 報 用 業

36. Составьте слова из данных ниже иероглифов.

門、売、人、主、報、障、専、老、婦、工、情、故、事、販

37. Вставьте вместо вопросительных знаков соответствующие иероглифы, чтобы получились слова.

絵	留	美?	?	?	便?	?
?面	?学	院	壳?	情?	用?	会?

38. Скажите оны, куны и значения следующих иероглифов:

工、並、主、代、世、雪、老、江、守、背、利、特、希、魚、対、
炊、映、面、状、念、性、表、身、札、況、予、届、案、故、戸、
便、弁、修、美、専、富、容、士、張、組、経、赤、常、衣、販、
島、齡、泳、営、苦、貸、器、報、談、増、青、種、例、障、酒

39. Прочитайте следующие иероглифы, используя знание чтения онов и кунов. Попробуйте перевести, исходя из значений иероглифов.

а) 1 対立 2 対談 3 対話 4 主人 5 主題 6 主要 7 主流 8 主力 9 都営
10 報道 11 経営 12 世代 13 重工業 14 工員 15 工学 16 工業 17 工具 18 工作
19 工事 20 工場 21 女性 22 運営 23 性質 24 利用 25 男性 26 増員 27 増強
28 増大 29 老化 30 修正 31 老齡 32 開会 33 開業 34 開始 35 開場 36 開店

б) 1 貸し出す 2 貸家

40. Прочитайте следующие фамилии, используя знание чтения кунов. Обратите внимание, что в фамилиях иероглиф 利 читается とし, иероглиф 増 — ます, иероглиф 守 — もり. Проверьте себя по данному в конце учебника чтению этих слов.

1 利島	2 増山	3 増美	4 守中	5 守城	6 守山	7 守島
8 森本	9 守田	10 守野	11 守部	12 常山	13 常田	14 増田

УРОК 29

ГРАММАТИКА

§ 1. Выражение вежливости

Для японского разговорного языка характерно понятие «вежливость» речи. Разговорная речь делится на вежливую, нейтрально-вежливую и непринуждённую.

В вежливой речи, когда говорящий стремится подчеркнуть особую учтивость по отношению к собеседнику или 3-му лицу, используются специальные грамматические и лексические формы.

Вежливая речь употребляется в следующих ситуациях:

а) в разговоре младшего со старшим по возрасту или выше по положению (преподаватель и студент, наставник и ученик и т. д.);

б) в разговоре людей, имеющих в данный момент положение разной взаимозависимости (продавец и покупатель, парикмахер и клиент и т. д.);

в) в разговоре с людьми, не являющимися родственниками, близкими знакомыми, причём нейтрально-вежливые формы употребляют оба собеседника.

Существуют следующие способы выражения вежливости:

1) использование специальных грамматических форм, употребляющихся в речи только о действиях 2-го или 3-го лица;

2) использование специальных грамматических форм, употребляющихся в речи только о действиях 1-го лица;

3) использование специальных лексических средств в речи о действиях 2-го и 3-го лица или о действиях 1-го лица.

§ 2. Выражение вежливости в именном сказуемом

В качестве связки в учтивой речи о 2-м и 3-м лице употребляется *でいらっしゃいます*, в скромной речи о себе по телефону или в речи обслуживающего персонала – *でございます*, например:

お父さんはお元気でいらっしゃいますか。 *Ваш отец здоров?*

山下でございます。 *Говорит Ямасита.*

向こうは歴史博物館でございます。 *Напротив – исторический музей.*
(Объяснение гида).

文例

1. 田部先生でいらっしゃいますか。
2. 学部長は (デカン) 池田さんでいらっしゃいます。
3. 姉は学校の教師でございます。
4. こちらは図書室の入り口でございます。

§ 3. Обозначение действий 2-го и 3-го лица

Для выражения учтивости в вежливой речи при обозначении действий 2-го и 3-го лица используются следующие способы.

1. Употребление «почтительно-вежливых» глаголов, используемых только в речи о 2-м или 3-м лице, например:

いらっしゃる *идти* (о 2-м и 3-м лице), めし上がる *есть* (о 2-м и 3-м лице).

先生は明日大学にいらっしゃいません。*Преподаватель завтра в институт не придёт.*

先生は喫茶店でコーヒーをめし上がりました。*Преподаватель пил в кафе кофе.*

2. Употребление специальных глагольных конструкций:

а) お + 2-я основа глагола + に + なる, например:

お読みになる *читать* (о 2-м и 3-м лице)

先生は喫茶店でコーヒーをお飲みになりました。*Преподаватель пил в кафе кофе.*

б) ご + существительное-канго + に + なる, например:

ご説明になる *объяснять* (о 2-м и 3-м лице)

先生はわかりやすく文法をご説明になりました。*Преподаватель понятно объяснил грамматику.*

3. Употребление глаголов в форме страдательного залога, при этом слово, обозначающее действующее лицо, имеет форму основного падежа с частицей は или форму именительного падежа на が, например:

聞かれる *слушать* (о 2-м и 3-м лице), 説明される *объяснять* (о 2-м и 3-м лице)

先生は喫茶店でコーヒーを飲まれました。*Преподаватель пил в кафе кофе.*

Формы страдательного залога в вежливой функции часто употребляются в объявлениях, в определительных придаточных предложениях, например:

コピー機を使われた方は、使用後スイッチをお切りください。*Лица, пользующиеся ксероксом, пожалуйста, после работы выключайте ксерокс.*

«Почтительно-вежливые» синонимы есть только у некоторых глаголов, и эти глаголы обычно не употребляются в форме お + 2-я основа глагола + に + なる.

Степень вежливости, передаваемая формой страдательного залога, считается ниже, чем выраженная в форме お + 2-я основа глагола + に + なる.

Следует обратить внимание, что все эти формы вежливости не употребляются при описании действий, выполняемых «старшим» для «младшего», в этом случае употребляются глаголы いただく и くださる, например:

私は先生におもしろいざっしを持ってきていただきました。или

先生は私におもしろいざっしを持ってきてくださいました。*Преподаватель принёс мне интересный журнал.*

文例

1. 先生は今日パーティーにいらっしゃいますか。
2. 先生はロシア料理をめし上がるがありますか。

3. 先生は新しいパソコンをお買いになりました。
4. 先生はきれいな写真をおとりにりました。

§ 4. Обозначение действий 1-го лица

Для выражения вежливости в речи по отношению к 2-му или 3-му лицу при обозначении действий 1-го лица используются следующие способы.

1. Употребление «вежливых» глаголов, используемых только в речи о 1-м лице, например:

参る *идти* (о 1-м лице), いただく *есть* (о 1-м лице)

私は先生に「午後、もう一度参ります。」と言いました。Я сказал преподавателю: «Во второй половине дня приду ещё раз».

2. Употребление специальных глагольных конструкций:

а) お + 2-я основа глагола + する (いたす), например:

お読みする (いたす) *читать* (о 1-м лице)

私は先生にお聞きします。Я спрошу у преподавателя.

б) ご + существительное-канго + する (いたす), например:

ご案内する (いたす) *показывать* (о 1-м лице)

そちらへご案内いたします。Я провожу Вас туда.

Более вежливым вариантом считается употребление специальных «скромно-вежливых» синонимов.

В скромной речи о себе в форме длительного вида может употребляться глагол おる, например:

お待ちしております。Я жду Вас.

В скромной речи о себе или об учреждении, где работает говорящий, вместо глагола ある употребляется глагол ごさる в форме ございます, например:

食堂は一階にございます。Соловая находится на 1-м этаже.

В вежливой речи в определительных предложениях глаголы ごさる и おる имеют форму наます, например:

かべにかかっております写真は学校のそつぎょう式の時の写真でございます。Фотография, висящая на стене, – фотография школьного выпускного вечера.

Следует обратить внимание, что эти формы вежливости не употребляются при описании действий 1-го лица, не имеющих какое-либо отношение к «старшему», в этом случае употребляются обычные нейтрально-вежливые формы, например:

私は毎朝フジオを聞きます。Я каждое утро слушаю радио.

文例

先生：これから、何をしますか。先生への答え：

1. 本屋へ本を注文しに参ります。(先生のため)
2. コピーをおとりします。(先生のため)
3. 図書館で山本先生をお待ちします。
4. お客さんをご案内いたします。

1. 先週は京都に旅行しておりました。
2. コピー機はロビーにあります。

§ 5. Придаточные предложения времени со служебным словом 間

Служебное слово 間 *пока, в течение* образует придаточное предложение времени с тем же значением. Служебное слово 間 (は) употребляется после глаголов в заключительной форме настоящего времени, чаще в форме длительного вида, предикативных прилагательных в форме на い, полупредикативных прилагательных в форме на な, например:

あの人は会議でその問題をしん議している間は、眠っていた。Он спал, пока на собрании обсуждали этот вопрос.

Служебное слово 間 (は) указывает на то, что действие, выраженное сказуемым главного предложения, происходит в течение всего периода, пока происходит действие, выраженное сказуемым придаточного предложения, т. е.

V_1 間 (は) V_2 Пока происходит V_1 , происходит V_2 , например:

子どもが外で遊んでいる間、母は料理を作っている。Пока ребёнок гуляет на улице, мать готовит еду.

Сказуемое главного предложения, обозначающее действие, имеет форму длительного вида или сложного глагола с вспомогательным глаголом つづける, например:

私が勉強している間は、弟はコンピュータゲームをしつづけた。Пока я занимался, младший брат продолжал играть в компьютерные игры.

Служебное слово 間 может иметь форму дательного падежа на に, что указывает на совершение действия, выраженного сказуемым главного предложения, в какой-то из моментов действия, выраженного сказуемым придаточного предложения, например:

あの人は日本に留学している間に、北海道を旅行しました。Пока он учился в Японии, он совершил путешествие по Хоккайдо.

Действие или состояние, выраженное глаголом, прилагательным в придаточном предложении со служебным словом 間 (に), происходит в какой-то период времени, тогда как действие или состояние, выраженное глаголом, прилагательным в придаточном предложении со служебным словом うちに, не имеет обозначения начала действия, например, в следующем предложении: Пока не стемнело, ... – можно употребить только служебное слово うちに:

くらくなならないうちに、...

Тогда как при описании ситуации Пока светло, ... возможно употребление

(1) 明るいうちに、...

(2) 明るい間 (に)、...

Но (1) предложение имеет дополнительный нюанс: действие завершится до того момента, пока не станет темно. Тогда как во (2) предложении такого подчёркивания нет, оно имеет только значение: в то время, когда светло.

文例

1. サッカーをしている間、それについて忘れてしまった。
2. 子どもが小さい間は、お母さんは会社ではたらくことはできません。
3. 子どもが寝ている間に、友だちに電話をかけることができます。
4. そこがしずかな間に、話しましょう。

§ 6. Придаточные предложения времени со служебным словосочетаниемとともに

Отымённый послелогとともに *вместе с, наряду с* после глагола в заключительной форме настоящего времени образует придаточное предложение со значением «вместе с...», «наряду с...», например:

年をとるとともに、目がよわくなります。 *С возрастом люди начинают хуже видеть.*

文例

1. DVD が広がるとともに、人は映画館へあまり行かなくなってきました。
2. 国の経ざいが発展するとともに、人々の生活がよくなっていきます。
3. 地しんが起こるとともに、つなみが発生する (*возникать*) ことがある。
4. あの大学はそう立 (*основание*) 記念をいわう (*отмечать*) とともに、新学期の開始もいわれます。

ЛЕКСИКА

§ 7. Лексические средства выражения лично-вежливых отношений

В § 2 и § 3 этого урока уже говорилось о лексических средствах выражения вежливости. Некоторые глаголы не образуют почтительно-вежливые и скромно-вежливые формы, вместо этого употребляются синонимичные глаголы, а именно:

в речи о действии

1, 2, 3-го лица	2(3)-го лица	1-го лица
いる <i>находиться</i>	いらっしゃる	おる
行く <i>идти</i>	いらっしゃる	参る
来る <i>приходить</i>	いらっしゃる	参る
する <i>делать</i>	なさる	いたす
言う <i>говорить</i>	おっしゃる	もうす、もうし上げる
食べる <i>есть</i>	めし上がる	いただく
飲む <i>пить</i>	めし上がる	いただく
見る <i>смотреть</i>	ごらんになる	はい見する
聞く <i>спрашивать</i>	(お聞きになる)	うかがう
訪ねる <i>посещать</i>	(おたずねになる)	うかがう、おじゃまする
会う <i>встречаться</i>	(お会いになる)	お目にかかる

Урок 29

知っている <i>знать</i>	ごぞん知でいらっしゃる	—
もらう <i>получать</i>	—	いただく
ある <i>иметь, находиться</i>	—	ござる

ПИСЬМЕННОСТЬ

§ 8. Иероглифы

1.	民	ミン たみ	1) частный 2) народ	氏 83 клан
2.	成	セイ なる	1) становиться, делаться 2) образовывать, формировать 3) результат, успех 1) становиться, делаться 2) состоять (из чего-л.)	戈 62 копье
3.	式	シキ	1) церемония, акт 2) опытный 3) стиль, тип, образец, система	弋 56 церемония
4.	芸	ゲイ	1) искусство, умение 2) игра (на сцене)	艸 140 трава
5.	劳	ロウ	труд	力 19 сила
6.	迎	ゲイ むかえる	встречать, выходить навстречу	辶 162 дорога
7.	育	イク そだつ そだてる	воспитываться, вырачиваться воспитывать, вырачивать	肉 130 мясо
8.	祉	シ	счастье	示, 礻 113 указывать
9.	参	サン まいる	1) принимать участие 2) идти, ехать (о 1-м лице) 1) идти, ехать (о 1-м лице) 2) посещать храм	厶 28 му
10.	幸	コウ さいわい さち しあわせ	счастье, благополучие, удача	干 51 сухой
11.	祈	キ いのる	1) молиться 2) желать (что-либо кому-либо)	示, 礻 113

12.	昭	ショウ	ясный, светлый	日 72 день
13.	武	ブ	1) военное дело 2) военный	止 77 останавливаться
14.	祝	シュク いわ <u>う</u>	1) праздновать 2) поздравлять	示,ネ 113
15.	施	シ、セ ほ <u>どこ</u> す	1) проводить, выполнять 2) оказывать благодеяние	方 70 направление
16.	産	サン う <u>む</u> う <u>まれ</u> る	1) производство 2) имущество рожать рождаться	生 100 родиться
17.	寄	キ よ <u>る</u>	1) приближаться 2) заходить 3) собираться, встречаться	← 40 у-каммури
18.	敬	ケイ うや <u>ま</u> う	уважать, почитать	支 66 складной стул
19.	勤	キン つと <u>め</u> る	1) служить 2) исполнять обязанности	力 19
20.	晴	セイ は <u>れ</u> る	1) проясняться (о погоде) 2) рассеиваться (о сомнениях)	日 72
21.	等	トウ ひと <u>し</u> い	класс, разряд равный, одинаковый	竹, ^^ 118 бамбук
22.	尊	ソン た <u>つ</u> とい、 <u>と</u> うとい た <u>つ</u> と <u>ぶ</u> <u>と</u> うと <u>ぶ</u>	благородный, почтенный уважать, почитать уважать, почитать	寸 41 сун
23.	統	トウ す <u>べ</u> る	1) управлять 2) объединять	糸 120 длинная нить
24.	歳	サイ	1) год 2) возраст	止 77
25.	愛	アイ	любовь	心 61 сердце
26.	働	ドウ は <u>た</u> ら <u>く</u>	работать, трудиться	人,イ 9 человек
27.	福	フク	счастье, благополучие	示,ネ 113

28.	誕	タン	рождаться	言 149 слово
29.	憲	ケン	закон, конституция	心 61
30.	覧	ラン	смотреть, обозревать	見 147 видеть

§ 10. Фонетики

参 — サン сам иероглиф 参
民 — Мин сам иероглиф 民
成 — Сей сам иероглиф 成

止 — シ в иероглифе 止
召 — ショウ в иероглифе 召
青 — Сей в иероглифе 青

§ 11. Иероглифическое написание введенных ранее слов

晴れる — はれる, 勤める — つとめる, 参加 — さんか, 展覧会 — てんらんかい, 参る — まいる, 二十歳 — はたち, 成長 — せいちょう, 誕生日 — たんじょうび, 日本式 — にほんしき, 働く — はたらく, 歳 — さい, お土産 — おみやげ

ТЕКСТ 29-1

日本の祝祭日

ゴールデンウィークが近づいている。ゴールデンウィークの一週間には祝日が三日もある。アンナは日本の祝祭日についてもっとくわしく知りたいと思って、辞典を読み始めた。

「1月1日は元たんです。日本では正月を普通三日まで祝います。正月を迎えるにあたっては、12月の終わりに大そうじをし、門松やしめ飾りを飾ります。12月31日の夜には寺でじよ夜のかねをつき、人々は新年を迎えます。元たんには神社へ行って新年のけんこうと幸福を祈ります。

1月15日は成人の日です。1947年に祝日と定められました。この日、全国では、二十歳になった人たちを祝福して、成人式をもよおします。日本では二十歳になると、成人とみとめられます。

2月11日は建国記念の日です。神武天皇が初代天皇になったのが2月11日だという神話に基づき、この日を国の始まりの日と定めたのです。

3月21日は、春分の日です。この日は昼と夜の長さが同じになります。日本では自然に感謝し、生き物を愛する日として、祝日に定められています。この日の前後1週間で「おひがん」と言って、家族そろっておはか参りをします。

4 月 29 日は緑の日です。この日はなくなった昭和天皇の誕生日でした。かんきょう問題に関心を持っていた天皇にちなんで、1989 年から緑の日として国民の祝日となりました。

5 月 3 日は憲法記念日です。現在の日本国憲法は 1947 年 5 月 3 日に施行されました。

5 月 5 日は子どもの日です。元々たんごのせつくとって、男の子の成長を祝う日でしたが、今はいっばんに子どものためのお祝いの日となっています。この日、男の子のいる家庭では五月人形を飾ったり、空高くこい登りを立てたりします。

7 月 20 日は海の日です。海に感謝するとともに、海洋国日本がゆたかになるようにねがう日として、1997 年から国民の祝日となりました。

9 月 15 日は敬老の日です。お年寄りを敬い、長じゅを祝うとともに、これからのけんこうを祈ります。また、老人福祉の問題に関する理解を深める日でもあります。

9 月 23 日は秋分の日です。この日は春分の日と同様に、昼と夜の長さが等しくなる日です。この日を中心として、秋のひがんにも春と同じようにおはか参りをします。

10 月 10 日は体育の日です。1964 年 10 月 10 日に東京オリンピックが開かれたのを記念して、1966 年から国民の祝日となりました。この日の前後には、全国で運動会が行われます。

11 月 3 日は文化の日です。以前は明治天皇の誕生日を祝うための日でしたが、現在では自由と平和を愛し、文化を発展させるための国民の祝日となっています。この時期には、展覧会、音楽会、芸術祭などがもよおされます。

11 月 23 日は勤労感謝の日です。1948 年に「勤労を尊び、生産を祝い、働く人に感謝する日」として国民の祝日となりました。

12 月 23 日は天皇の誕生日です。1989 年から、今の天皇の誕生日を祝って、祝日となりました。天皇がぞんめいしている間、続けられます。」

先生の訪問

セルゲイはゴールデンウィークに山田先生のお宅に招待された。約束の日、先生の家を訪ねた。

セルゲイ : ごめんください。

山田先生の奥さん : あっ、セルゲイさんですね。よくいらっしゃいました。どうぞお上がりください。

セルゲイ : おじゃまします。

山田先生の奥さん : さあ、どうぞ、こちらへ。お楽になさってください。

セルゲイ : ありがとうございます。

山田先生の奥さん : はじめまして。山田の家内です。

セルゲイ : はじめまして。セルゲイ・ニコラエフと申します。どうぞよろしくおねがいします。

山田先生 : やあ、セルゲイさん。いらっしゃい。

セルゲイ : あ、先生、おじゃましています。

山田先生の奥さん : 日本のお茶は、お飲みになりますか。

セルゲイ : はい、大好きです。いただきます。

山田先生の奥さん : こちらはちまきです。どうぞ、めし上がってください。

セルゲイ : めずらしいお菓子ですね。

山田先生の奥さん : そうですか。今日は子どもの日でしょう。

セルゲイ : はい。

山田先生の奥さん : 5月5日はたんごのせっくとも言います。元々は、男の子の成長を祝う日で、ちまきのような伝統的な和菓子もかかせませんでした。この習慣が今も続いているんですよ。

山田先生 : 現在のたんごのせっくは主として江戸時代の武家の行事をルーツとするようですね。

- セルゲイ : そうですか。日本では昔の行事が今も残っているんですね。
- 山田先生の奥さん : そうですね。お正月を始めとして、いろいろな行事が今も行われていますね。節分とか、ひな祭りとか。
- セルゲイ : 節分というのは、おもしろい行事だそうですね。
- 山田先生の奥さん : ええ。2月3日、立春の前日に豆まきをします。夜になると、それぞれの家庭で「おには外、福は内」と言って、豆をまきます。悪いおにをお払いして、新しい春を迎えるんですよ。
- セルゲイ : そうですか。ひな祭りというのは子どもの行事ですか。
- 山田先生の奥さん : ええ、女の子の行事です。女の子のいる家では3月3日にひな人形を飾り、花を生けます。
- 山田先生 : 子どもの行事はほかにもありますよ。11月15日は「七五三」の日です。
- セルゲイ : 七、五、三？
- 山田先生の奥さん : 7歳と3歳の女の子と5歳の男の子が晴れ着を着て、神社にお参りに行きます。
- セルゲイ : かわいいでしょね。
- 山田先生の奥さん : ええ。あっ、そうだわ。ちょっと待っていてください。うちの子どもたちのアルバムを出して来ましょう。
- セルゲイ : ぜひはい見させてください。．．． かわいいですね。
- 山田先生の奥さん : こんな時はだれでもかわいく見えるものなんですよ。
- セルゲイ : そんなことはありません。本当にかわいいし、写真もよくとれています。山田先生がとられたんですか。
- 山田先生 : ええ、そうですよ。
- 山田先生の奥さん : あら、そろそろ夕飯の時間ですね。何もございませんが、どうぞ、めし上がってってください。

セルゲイ : どうもすみません。

. . .

セルゲイ : 今日は本当にありがとうございました。

山田先生の奥さん : いいえ、またどうぞ遊びにいらっしゃってください。

セルゲイ : ありがとうございました。

山田先生 : 遠りよしないでいつでもどうぞ。

山田先生の奥さん : お気をつけてお帰りくださいね。

セルゲイ : はい、ではしつれいいいたします。おやすみなさい。

СЛОВАРЬ

к тексту 29-1

1. 祝祭日	しゅくさいじつ	праздник, выходной праздничный день
2. ゴールデンウィーク	golden week	«золотая неделя» (с конца апреля по начало мая)
3. 祝日	しゅくじつ	праздник, праздничный день
4. 元たん	がんたん	первый день Нового года
5. 正月	しょうがつ	1) Новый год, праздник 2) январь
6. 祝う	いわう	праздновать
7. 迎える	むかえる	встречать
8. 大そうじ	おおそうじ	генеральная уборка в доме
9. 門松	かどまつ	кадомацу – новогоднее украшение из сосновых веток, устанавливаемое по обе стороны у входа в дом
10. しめ飾り	しめかざり	новогоднее украшение из соломённых верёвок с вплетёнными в них полосками бумаги
11. じよ夜	じよや	канун Нового года
12. かね		колокол
13. つく		бить
14. 新年	しんねん	Новый год
15. 幸福	こうふく	счастье
16. 祈る	いのる	1) молиться 2) желать

17. 成人	せいじん	совершеннолетний
18. 全国	ぜんこく	вся страна
19. 祝福する	しゅくふくする	желать счастья, приветствовать
20. 成人式	せいじんしき	церемония совершеннолетия
21. もよおす		устраивать, проводить (мероприятия)
22. みとめる		признать
23. 建国	けんこく	основание государства
24. 神武	じんむ	Дзимму (имя императора)
25. 初代	しょだい	первый в поколении
26. 神話	しんわ	легенда, миф
27. 生き物	いきもの	живое существо, живая природа
28. 愛する	あいする	любить
29. 前後	ぜんご	(то, что) раньше и (то, что) позже, приблизительно (о времени)
30. ひがん		буддийский праздник «хиган» – равноденственная неделя
31. そろう		собраться, быть подобранным
32. おはか参り	おはかまいり	посещение могил
33. 昭和	しょうわ	Сёва (имя императора)
34. かんきょう		окружающая среда
35. 関心	かんしん	интерес
36. 憲法	けんぽう	конституция
37. 記念日	きねんび	годовщина, юбилей
38. 施行する	しこうする	введение в действие
39. 元々	もともと	изначально
40. たんごのせっく		праздник мальчиков
41. こい登り	こいのぼり	бумажный (матерчатый) карп на древке
42. 海洋国	かいようこく	морская страна
43. ゆたか (な)		богатый, обильный
44. 国民	こくみん	народ
45. 敬老	けいろう	старость
46. 年寄り	としより	пожилой

Урок 29

47. 敬う	うやまう	почитать, уважать
48. 長じゅ	ちょうじゅ	долголетие
49. 福祉	ふくし	благосостояние
50. 深める	ふかめる	углубить
51. 同様 (な)	どうような	подобный
52. 等しい	ひとしい	одинаковый, равный
53. 体育	たいいく	физкультура
54. <u>オリンピック</u>	Olympic	Олимпиада
55. 運動会	うんどうかい	спортивные соревнования
56. 平和	へいわ	мир
57. 時期	じき	время, сезон
58. 音楽会	おんがっかい	концерт
59. 芸術祭	げいじゅつさい	фестиваль искусств
60. 勤労	きんろう	труд
61. 尊ぶ	たつとぶ	уважать
62. 生産	せいさん	производство
63. <u>ぞんめい</u> する		быть в живых

СЛОВАРЬ к тексту 29-2

1. 訪ねる	たずねる	1) посещать 2) спрашивать
2. 家内	かない	жена (своя)
3. <u>もうす</u>		говорить
4. ちまき		рисовый колобок, завернутый в бамбуковый лист
5. 伝統	でんとう	традиция
6. <u>かかす</u>		пропускать
7. 主として	しゅとして	в основном, главным образом
8. 武家	ぶけ	феодалное дворянство, самурайство
9. <u>ルーツ</u>	roots	корни
10. 節分	せつぶん	канун весны, название праздника
11. ひな祭り	ひなまつり	праздник девочек 3 марта

12. 立春	りっしゅん	начало весны
13. 豆	まめ	бобы
14. まく		1) разбрасывать 2) рассыпать
15. おに		чёрт
16. 福	ふく	счастье
17. おいはらう		выгонять
18. 七五三	しちごさん	праздник детей трёх, пяти и семи лет
19. 晴れ着	はれぎ	нарядное платье (кимоно)
20. かわいい		милый
21. 夕飯	ゆうはん	ужин

СЛОВАРЬ

к упражнениям урока 29

1. 見送る	みおくる	проводить
2. ファックス		факс
3. 食たく	しょくたく	(обеденный) стол
4. けんきゅうする		исследовать
5. 学部長	がくぶちょう	декан
6. 開会	かいかい	открытие (собрания, конференции)
7. 知らせ	しらせ	сообщение, извещение
8. た人	たにん	другой человек
9. ゆめ		сон, мечта
10. かれ		он
11. できごと		происшествие, событие
12. けん道	けんどう	кэндо (национальный вид спорта в Японии)
13. 意義	いぎ	значение, смысл

Обиходные выражения

ごめんください。
よくいらっしゃいました。
(いらっしゃい。)
どうぞお上がりください。

Разрешите (войти).

Добро пожаловать.

Входите, пожалуйста.

おじゃまします。
お楽になさってください。
．．． とうします。
どうもすみません。

えんりよしないでいつでもどうぞ。
ではしつれいいいたします。
おやすみなさい。

Извините, если я вам помешал.
Располагайтесь удобнее.
Меня зовут ...
Спасибо (по отношению к людям,
старшим по возрасту или выше по
положению)
Приходите, пожалуйста, всегда без
стеснения.
До свидания.
Спокойной ночи.

КОММЕНТАРИЙ

1. Речевой этикет.

- Когда входят в чужой дом обычно произносят:

ごめんください. *Разрешите (войти).*

- Приглашение войти в дом, в магазин передаётся фразой:

よくいらっしゃいました. *Добро пожаловать.* Или менее официально いらっしゃい.

- Хозяева дома, когда к ним приходят гости, у входа в дом говорят:

どうぞお上がりください. *Входите, пожалуйста.*

- Гость, зайдя в дом, обычно произносит:

おじゃまします. *Извините, если я вам помешал.*

- Фраза どうもすみません. *Спасибо* как слова благодарности употребляется только по отношению к людям, старшим по возрасту или выше по положению.

2. Отглагольный послелог. . . にあたって *в связи, по поводу* после глагола в заключительной форме настоящего времени образует придаточное предложение со значением *когда, в связи с ..., например:*

正月を迎えるにあたっては、12月の終わりに大そうじをし、門松やしめ飾りを飾ります. *В связи с приближением Нового Года в конце декабря (в доме) убираются, украшают дом новогодними украшениями.*

3. Отглагольный послелог. . . にちなん *де* имеет значение *в связи* (с чем-либо, кем-либо), *по* (кому-либо), например:

. . . 天皇にちなん *де*、1989年から緑の日として国民の祝日となりました. *...по императору с 1989 года (этот день) стал государственным праздником как «день зелени».*

4. Отглагольный послелог. . . に関する *употребляется перед существительным, имеет значение относительно, по вопросу, например:*

老人福祉の問題に関する理解を. . . *...понимание проблем относительно благосостояния пожилых людей.*

5. Отглагольный послелог . . . を中心として имеет значение *сделав* (что-то) *главным, центральным, вокруг* (чего-либо), например:

この日を中心として、秋の彼岸にも春と同じようにはか参りをします。
Главным образом и в эти дни в осенний праздник хиган так же, как и весной ходят на кладбище.

6. Отглагольный послелог . . . を始めとして имеет значение *считать* (что-то) *началом, главным, прежде всего*, в некоторых случаях в письменной речи として может быть опущено, например:

お正月を始めとして、いろいろな行事が今も行われています。И сейчас отмечают разные праздники, прежде всего Новый Год.

7. Отглагольный послелог . . . に基づき имеет значение *на основании* (чего-либо), употребляется в письменной речи (в разговорной речи – . . . に基づいて), например:

. . . 神話に基づき、この日を日本が始まりの日と定めたのです。На основании легенды этот день определён как день создания Японии.

8. Отглагольный послелог . . . を記念して имеет значение *в память о* (чём-либо), *о* (ком-либо), например:

東京オリンピックが開さいされたのを記念して、1966 年から国民の祝日となりました。В память об открытии в Токио Олимпийских Игр с 1966 года этот день стал государственным праздником.

9. Глагол 定める *устанавливать, определять* в значении *устанавливать, определять* (что-либо) управляет винительным падежом на を, в значении *устанавливать* (как что-либо) – совместным падежом на と, например:

この日を国の始まりの日と定めたのです。Этот день определён как день создания Японии.

10. Глагол 祈る в значении *желать* (что-либо) управляет винительным падежом на を, например:

新年のけんこうと幸福を祈ります。Желают здоровья и благополучия в Новом году.

11. Выражение *かねをつく* имеет значение *звонить в колокол*.

12. Выражение . . . 関心を持つ имеет значение *интересоваться* (чем-либо).

13. Выражение . . . を目的とする имеет значение *иметь целью* (что-либо).

14. Выражение *花を生ける* имеет значение *ставить цветы в вазу*.

15. Глагол ぞんめいする *жить* употребляется только в речи об императоре, тогда как глагол 生きる – о всех людях.

16. Словосочетание じよ夜のかね имеет значение *удары колокола в момент окончания старого года*.

17. Буддийский праздник Хиган «равноденствие» отмечается ежегодно во время весеннего и осеннего равноденствия. Начинает праздноваться за три дня до равноденствия и заканчивается тремя днями после. Хиган является праздником почитания предков. Это неделя, когда японцы посещают могилы родственников, заказывают поминальные службы в храмах и готовят моти – лепёшки из вареного клейкого риса.

ЗАДАНИЯ И УПРАЖНЕНИЯ

1. Обозначьте действия, выраженные следующими глаголами, как почтительно-вежливые и скромно-вежливые, используя

а) лексические средства:

来る、飲む、見る、食べる、いる、言う、する、行く、ある、もらう、会う

б) специальные глагольные конструкции:

招待する、訪ねる、残す、迎える、飾る、生ける、着る、出す、休む、願う、待つ、作る、言う、思う、集める

2. Употребите глаголы, данные в скобках, в почтительно-вежливых формах или замените на «почтительно-вежливые» глаголы. Переведите.

Например: 先生はもう（出かけた）。→

先生はもうお出かけになりました。

1. 毎年、お正月に向けてカットを（する）お客様は大勢が（いる）。→

2. 先生は日本の行事を（説明した）。→

3. 山本さんのお兄さんは新しい車を（買った）。→

4. 先生は新宿で（降りた）。→

5. 先生は来週ヨーロッパへ（旅行する）。→

6. 講義の終わりに、先生は学生の質問に（答える）。→

7. 高橋さんのお父さんは今日早く（来る）。→

8. 先生は昨日（電話した）。→

3. Составьте диалоги по образцу, используя данные ниже выражения.

I. Например: 今日山田先生は国に帰る→

— 今日山田先生は国に帰られますか。

— ええ、帰られます。

— いいえ、帰られません。

1. 山田先生は金曜日に大学に来る→

2. 石田先生は今年の夏旅行に行く→

3. 松山先生は明日ミーティングに出る→

4. 赤木先生はパーティーに行く→

5. 室山先生は今回の試合を見る→

6. 中田先生は地図を持って来る→

II. Например: 今からピアノをひく→

— 今からピアノをひかれますか。

- ええ、ひきます。
— いいえ、ひきません。

1. 日本料理を作る →
2. 明日までにかえす →
3. これを渡す →
4. パンを買う →
5. 明日電話をかける →
6. コーヒーを飲む →

4. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Говорят, что Вы, Ямада-сан, учились игре на пианино? 2. Говорят, что Вы, Ямада-сан, рисуете картины? 3. Говорят, что Ваше увлечение, Ямада-сан, рыбалка? 4. Говорят, что Вы, Ямада-сан, любите теннис? 5. В тот момент, когда я с ним разговаривал, в комнату вошёл его отец. 6. Преподаватель Маэда только что ушёл из школы. 7. Где Вы это слышали? 8. Говорят, что гостей придёт человек десять. 9. Я познакомился с преподавателем Накада, когда он в прошлом году приезжал в Москву. 10. Этот учебник написан преподавателем Кобэ.

5. Употребите глаголы, данные в скобках, в скромно-вежливых формах. Переведите.

Например: その本は、先生に（借りた）。 →
その本は、先生にお借りしました。

1. 先生にロシアの歌のCDを（買った）。 →
2. 授業の時、先生に（聞いた）。 →
3. ロビーで先生を（待った）。 →
4. 私は明日美術館を（案内する）。 →
5. 先生を（見送る）。 →
6. 今日この間とった写真を（見せた）。 →
7. それについて先生に（話す）。 →
8. 昨日山田先生と（会った）。 →

6. Составьте диалоги по образцу, используя данные ниже выражения.

この本を貸してくれますか。 —

先生：この本を貸してくれますか。

学生：はい、お貸しします。

1. 今日これをファックスで送ってもらえますか。 →

2. ちょっと手伝ってくれませんか。→
3. 駅まで安田先生を見送ってくださいませんか。→
4. このテキストのコピーをとってもらえませんか。→
5. 明日のミーティングについてみなさんに伝えてください。→
6. このスーツケースを持ってくれませんか。→
7. この地図をかけてください。→
8. 山田先生にこのざっしを渡してくれませんか。→

7. Употребите в данных выражениях глаголы в соответствующей форме вежливости. Переведите.

Например: お母さんは何時に出かけましたか。→
お母さんは何時にお出かけになりましたか。
私は教室で小松先生を待ちました。→
私は教室で小松先生をお待ちしました。

1. 先生はだれかと話しました。→
2. お客様さんは茶の間を通りました。→
3. 私は明日この間来たコーチと会います。→
4. あの人はまだ電話しません。→
5. 弟は今東京にいます。→
6. 質問がありますか。→
7. 先生は東京に住んでいます。→
8. 先生はあした講義がないと言いました。→
9. 旅行先について先生と相談しました。→
10. 先生はコーヒーを飲みません。→

8. Вставьте в пропуски お или ご. Переведите.

．．． 手紙、．．． 旅行、．．． 食事、．．． 電話、．．． 両親、．．．
礼、．．． 世話、．．． 留守、．．． 茶、．．． 相談、．．． 知らせ、．．．
車、．．． 手洗い、．．． 料理、．．． 時間、．．． 菓子、．．． 勉強、．．．
けんきゅう、．．． 本、．．． 肉、．．． 魚、．．． はし

9. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Что вы об этом думаете? – Я по этому вопросу посоветуюсь с преподавателем. 2. Вы мне дадите этот словарь? – Да, дам. 3. Я пришёл в 9 часов и ждал до 10 часов. 4. Как я уже говорил, я приду завтра. 5. Я встретился вчера с преподавателем Ямамото, с которым Вы меня познакомили. 6. Когда Вы доставите заказанную пиццу? – Мы вам доставим через час. 7. Я Вам сегодня принесу книгу, какую Вы просили. 8. Моя младшая сестра – ученица средней школы. 9. Наверное, среди

товаров, которые есть в нашем магазине, Вы сможете выбрать то, что ищете. 10. Если меня не будет дома, передайте, пожалуйста, своё сообщение моей жене.

10. Соедините правильно предложения. Переведите.

1. 雨が降っている	1. むすめは食たくを用意した。
2. お母さんが昼ご飯を作っている	2. あの人は日本文化をけんきゅうしている。
3. 子どもが遊んでいる	3. 秋子さんはてんぷらをあげた。
4. 雪が降り続いている	間 (に) 4. お母さんは店に行った。
5. あの人がそれについて話している	5. 友だちは私のかわりに働いた。
6. 日本にいる	6. みんなだまって聞いていた。
7. 私が病気をしている	7. 先へ進むことができなかった。
8. 私がみそしるを作っている	8. うちにいました。

11. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Пока мы с ним не виделись, его волосы (かみのけ) побелели. 2. Пока я могу работать, я буду работать. 3. Пока я нахожусь в Японии, я собираюсь усердно заниматься японским языком. 4. Пока меня здесь не было, он очень изменился. 5. Пока мы с ним разговаривали, его мама приготовила нам чай. 6. Пока мы были на концерте, с ребёнком была бабушка. 7. Пока мать ходила в магазин, ребёнок смотрел телевизор. 8. Пока она готовила угощение, гости смотрели новые фотографии. 9. Пока он говорил, все молчали, не задавали никаких вопросов. 10. Я долго ждала, пока она говорила по телефону.

12. Дополните следующие предложения, рассматривая их как придаточные с союзным словомとともに. Переведите.

Например: 母の誕生日を祝う. . . →

母の誕生日を祝うとともに、けんこうも祈ります。

1. インタネットが広がっていく. . . →
2. 年をとる. . . →
3. 国の経ざいが発展する. . . →
4. この日には、お年寄りを敬い、長じゅを祝う. . . →
5. じよ夜のかねを聞く. . . →
6. たんごのせっくには、ちまきのような和菓子を食べる. . . →
7. 春分には、自然を感謝する. . . →
8. 節分には、悪いおにをおいはらう. . . →

13. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Вместе с тем, что заботятся о здоровье народа, сохраняют окружающую среду, в которой живут люди. 2. В «день моря» вместе с тем, что благодарят море, просят о том,

чтобы Япония была богатой страной. 3. В «день спорта» вместе с тем, что углубляется понимание народа о необходимости спорта, проводятся различные спортивные мероприятия, в которых участвует много людей. 4. Вместе с тем, что в эти дни отмечают день равноденствия, празднуют ещё буддийский праздник хиган. 5. Вместе со старением японского общества появляются новые виды услуг, направленные на оказание помощи пожилым людям. 6. Одновременно с тем, что студенты изучают японский язык, они изучают культуру Японии. 7. Одновременно с тем, что он продолжает работать на фирме, он учит английский язык. 8. В «день спорта» одновременно с тем, что проводят соревнования в каждой школе, проходят соревнования и на больших стадионах.

14. Соедините правильно предложения. Переведите.

1. 「七五三」の日に、子どもを祝う	1. パーティーを開いた。
2. 秋子さんさんが二十歳になる	2. 神社にお参りに行きます。
3. 成人の日を迎える	3. 学長があいさつをしました。
4. 正月を迎える	4. 開会式が行われた。
5. 大学の試合を始める	5. 家に門松を飾ります。
6. 入学式を始める	6. 成人式をもよおした。

15. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. В связи с окончанием университета я подарил цветы преподавателям, которым я был очень обязан. 2. Позвольте мне сказать несколько слов в связи с открытием конференции. 3. В связи с проведением этого опыта всем пришлось быть очень внимательными. 4. В связи с началом этой конференции он высказал свою точку зрения. 5. Когда родители выбирают ребёнку школу, то внимательно изучают состояние дел в каждой школе. 6. Император Мэйдзи в 1861 году выступил со своей программой в связи с началом проведения новой политики. 7. Декан факультета в связи с церемонией окончания университета сказал следующее. 8. Во время моего приезда в Японию Ясуда мне помог найти дополнительную работу.

16. Вставьте в пропуски соответствующий по смыслу послелог из списка, данного ниже. Переведите.

1. 自分. . . きびしい人は、た人に対してもきびしくなることが多い。
2. 人々のゆめは時代. . . 変化する。
3. かれは日本の伝統文化. . . 論文を書くつもりです。
4. その会議では、試験への準備. . . 話合いが行われました。
5. 今度、高橋先生. . . 、日本歴史をけんきゅうするグループを作りました。
6. 現在、老人問題. . . いろいろな問題が起こっています。
7. この広場の地名は有名なできごと. . . 付けられた。
8. その問題. . . は、まだ何も決められていない。

を中心として、にちなんで、を始め、に関して、によって、に対して、に関する、について

17. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Я раньше не слышал о таком виде спорта, как кэндо. 2. Вся его семья, в первую очередь отец, очень хорошие люди. 3. Третьего ноября установлен «день культуры» в связи с днём рождения в этот день императора Мэйдзи. 4. Студент всегда выражает уважение по отношению к сэнсэю. 5. Слово «сэнсэй» может употребляться и по отношению к политику. (政治家) 6. Должно быть, для спортсменов эти соревнования имеют очень большое значение. 7. Относительно значения этого праздника, к сожалению, я ничего не могу сказать. 8. В больших городах Японии, в первую очередь в Токио, часто бывают пробки (じゅうたい) на дорогах.

18. Соедините слова, вставив в пропуски соответствующие падежные показатели. Переведите.

正月 ( )	行く
門松 ( )	祈る
かね ( )	みとめられる
自然 ( )	迎える
成人式 ( )	祝う
先生の家 ( )	生ける
幸福 ( )	愛する
新年 ( )	敬う
成人 ( )	感謝する
その問題 ( ) 関心 ( )	飾る
こい登り ( )	つく
神社 ( ) 初もうで ( )	発展させる
生き物 ( )	訪ねる
お年寄り ( )	もよおす
文化 ( )	持つ
花 ( )	立てる

19. Назовите синонимы следующих слов.

祭日、新年、定める、年寄り、運動会、展覧会、勤労、福

20. Назовите антонимы следующих слов.

愛する、成人、けんこう

21. Выберите из данного списка слова, относящиеся к темам: «японские праздники», «празднование Нового года», «японские обычаи». Составьте рассказы по этим темам, используя выбранные слова.

祝祭日、正月、敬う、たんごのせつく、「七、五、三」、春分の日、豆、こい登り、自然、成人の日、しめなわ、敬老の日、晴れ着、かね、緑の日、天皇、建国記念の日、東京オリンピック、海、文化の日、運動会、はか参り、ちまき、神社、勤労感謝の日、誕生日、お年寄り、おに、展覧会、子どもの日、人形

22. Прочитайте, переведите письмо, написанное Сергеем преподавателю Ямада.

先日、お忙しいところ先生のお宅にご招待いただきありがとうございました。お祭りの時、はじめて日本のお宅におじゃましましたが、料理もおいしくて、とても楽しかったです。

本当にありがとうございました。これからもよろしくお願いします。

2014年5月3日

セルゲイ・ニコラーエフ

23. Прочитайте, переведите со словарём текст. Перескажите содержание текста.

ロシアの祝日

ロシアの祝日はほかの国々と同じように、国家の歴史、民族の文化、宗教に直接に関係している。

中でももっとも楽しまれている人民の祝日と考えられているのは、新年、クリスマス、マースレニツァ、復活祭（イースター）であろう。

新年はロシアにおいてもっとも愛され、広く祝われる祭日である。新年の数日前から、家々や町中にきれいに飾り付けられたツリーが立てられる。新年のごちそう用に、多くのおいしい料理を用意する。新年は家族の祝日であり、一家が集まって祝い、おくり物を交換することになっている。それらのおくり物は、普通はツリーの下に並べられる。新年は一晩通して祝われ、新年最初の一週間は多くのコンサートがもよおされる。

クリスマスはキリスト教の主要な祭日の一つであり、キリストの誕生日を祝う日と定められたものである。ロシアではクリスマスはヨーロッパの国々と違って、12月25日ではなくて、1月7日に祝う。7日には、神を信じる人は、教会を訪れる。家では祝いのごちそうが用意される。この時期、家々では、飾られたツリーがまだ立ててあり、クリスマスの日にはろうそくをとす。

2月の終わりにロシアではマースレニツァが祝われる。この祝日はスラブ民族にとって長く寒い冬を見送り春を迎えるということを意味する。マースレニツァは一週間の間祝われ、その間布林を料理することになっている。なぜなら布林の丸い形が太陽を表すからである。町では芸人が参加して野外行事がもよおされ、ゲームや競技会、いろいろな遊びなどがもよおされる。

復活祭はキリストの復活神話と結び付いた祝日である。復活祭には特別の復活祭の食事を用意することになっている。信者は必ずそれらを教会で清める。

民族祝日と並んでロシアには国家の祝日もある。すなわち、5月1日の労働の日、5月9日の戦勝記念日、6月12日のロシア独立記念日などである。こういった日はだれも仕事に出ないが、これらの祭日を祝うための定まった儀式といったものはなくて、そのため、人々にはただの休日として受けとられている。

現在は、大部分の人民の祝日の意義はなくなって、形式だけが残っている。しかし、これらの祝日は何世紀にもわたる民衆の伝統と結び付いているため、今も変わらず同じ日に祝われている。

СЛОВАРЬ

宗教	しゅうきょう	религия
直接	ちよくせつ	непосредственно
関係する	かんけいする	иметь отношение, связь
人民	じんみん	народ
マースレニツァ		масленица
復活祭	ふっかつさい	Пасха
イースター	Easter	Пасха
一家	いっか	семья
交換する	こうかんする	обмениваться
それら		эти
主要 (な)	しゅような	главный
教会	きょうかい	православная церковь
ろそく		свеча
ともす		зажигать
太陽	たいよう	солнце
スラブ民族	スラブみんぞく	славяне
芸人	げいにん	артист
野外で	やがいで	на открытом воздухе
ゲーム	game	игра
競技会	きょうぎかい	состязание

Урок 29

復活	ふっかつ	воскресение, возрождение
結び付く	むすびつく	быть связанным с чем-л.
特別	とくべつ	особенный
信者	しんじゃ	верующий
清める	きよめる	совершить очищение
... と並んで	とならんで	наряду с ...
すなわち		именно
独立	どくりつ	независимость
戦勝	せんしょう	победа в войне
儀式	ぎしき	церемония, обряд
受け取る	うけとる	воспринимать, получать
形式	けいしき	форма
... にわたる		на протяжении ...
民衆	みんしゅう	народ, нация

24. Расскажите о государственных праздниках а) России; б) Японии.

25. Расскажите о национальных праздниках а) России; б) Японии.

26. Расскажите о своем любимом празднике.

27. Расскажите о том, как вы ходили к кому-либо в гости.

28. Опишите фотографии, данные в приложении к уроку 29.

29. Напишите сочинения на темы:

1. Государственные праздники Японии.

2. Государственные праздники России.

30. Переведите следующие фразеологические выражения.

1. かねの音がよく聞こえると、雨になる
2. 生み親より育ても親

31. Как Вы думаете, почему фразеологические выражения 残り物に福があり, 来年の事を言うとおにがわらう переводятся соответственно «остатки сладки», «наперед не загадывай»?

32. Соедините правильно фразеологические выражения и их переводы.

1. わらう門には福来る	1. Чувствовать себя на седьмом небе.
2. おにのくびでも取ったようだ	2. Пока гром не грянет, мужик не перекрестится.
3. 年寄りの冷や水	3. Счастье приходит к тем, кто улыбается.
4. くるしい時の神頼み	4. До седых волос дожил, а ума не набил.

33. Определите ключи у следующих иероглифов.

民、式、幸、祉、参、祝、勤、覧、憲、尊、迎

34. Напишите иероглифы, имеющие следующие оны.

シ、トウ、ショウ、キン、セイ、ソン、ブ、タン、ジュウ

35. Выделите из данных списков иероглифов иероглифы с одинаковыми а) онами:

性、期、近、エ、答、敬、堂、武、産、昭、統、福、労、試、光、見、祝、機、障、世、禁、散、老、当、同、成、祉、参、幸、祭、験、経、歳、部、祈、施、迎、最、寄、装、宿、形、勤、晴、等、働、服、憲、芸

б) ключами:

肉、祝、幹、昭、弘、統、動、家、迎、専、施、技、生、観、景、以、福、能、定、歳、記、絵、武、改、平、答、愛、尊、親、管、労、持、心、育、勉、伝、祉、歩、幸、春、族、産、道、寄、敬、晴、対、覧、憲、等、数、働、正、誕

36. Вставьте в пропуски соответствующие иероглифы.

日本の．．．．．について．．．りたいと思った。

しゅくさいじつ し

．．．の日は．．．．．天皇の．．．．．の日でした。

みどり しょうわ たんじょうび

5月3日は．．．．．です。

けんぼうきねんび

5月5日は男の子の．．．．．を．．．う日でした。

せいちょう いわ

．．．．．の日にはお．．．りを．．．い、けんこうを．．．ります。

けいろう としよ うやま いの

．．．．．の日には．．．．．で．．．．．が行われます。

たいいく ぜんこく うんどうかい

．．．．．の日は．．．く人に．．．．．する日です。

きんろうかんしゃ はたら かんしゃ

37. Соедините правильно слова и их чтение.

成人	幸福	憲法	敬老	体育	勤勞	福祉
こうふく	たいいく	きんろう	ふくし	けんぽう	けいろう	せいじん

38. Соедините иероглифы для образования слов.

勤	運	祝	成	昭	施	敬	生	展	芸
老	福	長	術	行	産	和	覧	動	労

39. Составьте слова из данных ниже иероглифов.

祭、福、成、老、祝、勤、法、労、長、幸、人、日、長、憲、敬、祉

40. Вставьте вместо вопросительных знаков соответствующие иероглифы, чтобы получились слова.

?	?	?	世	?	?	勤	?	?	?	福
国		話	着	?	展	?	?	働	動	?

41. Скажите оны, куны и значения следующих иероглифов:

民、取、芸、号、成、要、式、婦、労、露、育、上、福、観、祉、
覚、参、光、幸、曲、統、質、迎、陸、祈、祭、昭、冷、祝、謝、
施、望、産、豆、歳、招、寄、貸、敬、訪、勤、勉、晴、正、等、
秋、愛、好、尊、張、働、黒、歳、議、覧、歌、誕、算、憲、験

42. Прочитайте следующие иероглифы, используя знание чтения онов и кунов. Попробуйте перевести, исходя из значений иероглифов.

а) 1 民家 2 民間 3 民芸品 4 民族 5 体験 6 成分 7 成立 8 産業 9 産地
10 式場 11 労働者 12 晴天 13 過労 14 形成 15 愛好 16 愛情 17 苦労
18 等分 19 高等 20 幸運 21 疲労 22 尊重 23 芸者 24 芸能 25 芸術祭
б) 1 勤め先 2 勤め人 3 晴れ晴れ

43. Прочитайте следующие фамилии, используя знание чтения кунов. Проверьте себя по данному в конце учебника чтению этих слов.

1 世田 2 世能 3 愛川 4 愛田 5 愛木 6 愛野 7 友成 8 成原 9 成田 10 福中
11 福本 12 福山 13 福川 14 福木 15 福水 16 福知 17 福部 18 福野 19 福島
20 福田 21 武田

УРОК 30

ГРАММАТИКА

§ 1. Выражение невозможности совершения (не совершения) действия устойчивой грамматической конструкцией: глагол в форме 3-й основы на У/РУ (или на ない) + わけにはいかない

Глагол в форме 3-й основы на У/РУ (или на ない) + わけにはいかない образует конструкцию со значением невозможности совершения (не совершения) действия в силу каких-либо обстоятельств, внешних причин, не зависящих от говорящего, например:

読むわけにはいかない   *не получится читать*

読まないわけにはいかない *не могу не читать*

あした試験なので、今日パーティーに行くわけにはいかない。 *Завтра экзамен, поэтому сегодня не получится пойти на вечеринку.*

あした試験なので、今日勉強しないわけにはいかない。 *Завтра экзамен, поэтому сегодня я не могу не заниматься.*

文例

1. 車で来たから、ビールを (пиво) 飲むわけにはいかない。
2. 病気だが、その仕事は大切なので、止めるわけにはいかない。
3. 今日はお客さんが来るので、出かけるわけにはいかない。
4. みんなが集まるなら、私も行かないわけにはいかない。
5. 遠くへ行くのがあまり好きではないが、仕事で行かないわけにはいかない。
6. 専門が経ざいだから、数学を習わないわけにはいかない。

§ 2. Придаточные предложения со служебным словом ほか

Служебное слово ほか после глагола или предикативного прилагательного в заключительной форме образует придаточное предложение со значением «кроме», например:

今日は店へ行くほか、用事はない。 *Сегодня кроме как сходить в магазин, других дел нет.*

文例

1. あの人は日本での留学の時、九州や北海道を旅行したほか、タイにも行った。
2. あの人はアルバイトをするほか、家庭の仕事も手伝っています。
3. 正月を迎える時、大そうじをするほか、家も飾ります。
4. 敬老の日は、お年寄りを祝うほか、老人福祉の問題に対する理解を深める日でもあります。

§ 3. Устойчивая грамматическая конструкция со значением «закключаться (состоять) в чём-либо»

Устойчивая грамматическая конструкция: глагол в заключительной форме + ことにある передаёт значение «закключаться (состоять) в чём-либо», например:

そのスポーツクラブの活動は野球を広めることにある。Деятельность этого спортивного клуба состоит в том, чтобы популяризировать бейсбол.

文例

1. 学生の課題は日本語が上手になることにある。
2. あの人の仕事はコピーをとるだけでなく、社長の仕事を手伝うことにある。
3. 試合に負けた理由は練習が十分ではなかったことにあります。
4. しゅ味の目的の一つはストレスを少なくすることにある。

СЛОВООБРАЗОВАНИЕ

§ 4. Частица とも

Частица とも употребляется после существительных или числительных, обозначающих два или более предмета. Частица とも указывает на то, что действие распространяется на два предмета, лица или на все предметы, лица, например:

二人とも   оба, обе

§ 5. Префикс 不^ふ

Префикс 不 в значении не, без употребляется в словах канго, реже входит в состав слов ваго, например:

安   спокойствие – 不安   беспокойство
自然   природа – 不自然   неестественно
はらい   плата – 不ばらい   неуплата

§ 6. Суффикс 主義^{しゅぎ}

Суффикс существительных 主義 используется для образования от существительных новых слов в основном в области политической лексики, в русском языке соответствует суффиксу -изм, например:

社会   общество – 社会主義   социализм

§ 7. Префикс ひ

Префикс ひ употребляется с существительными, обозначающими действие, вносит значение страдательного залога, например:

選挙権   право выбирать – ひ選挙権   право быть выбранным.

ПИСЬМЕННОСТЬ

§ 8. Иероглифы

1.	不	フ、ブ	не ..., нет	一 1 один
2.	司	シ	управлять, руководить	口 30 рот
3.	任	ニン まかせ <u>る</u>	служба, обязанность, долг 1) поручать 2) назначать 3) полагаться	人, 亻 9 человек
4.	争	ソウ あら <u>そ</u> う	1) бороться (за что-л.) 2) спорить 3) ссориться, враждовать	丿 6 крюк
5.	位	イ くら <u>い</u>	положение, место, степень ранг, разряд, статус	人, 亻 9
6.	臣	シン、ジン	1) подданный 2) министр	臣 131 министр
7.	条	ジョウ	параграф, статья	木 75 дерево
8.	択	タク	выбирать, отбирать	手 64 рука
9.	命	メイ、ミョウ いの <u>ち</u>	жизнь, судьба	口 30
10.	宗	シュウ	религия	宀 40 у-каммури
11.	委	イ	1) комитет 2) поручать, доверять	女 38 женщина
12.	制	セイ	1) система, порядок, строй 2) контроль, управление	刀, 刂 18 меч
13.	保	ホ たも <u>つ</u>	1) хранить, сохранять 2) поддерживать, помогать	人, 亻 9
14.	革	カク かわ	перемена, изменение кожа	革 177 кожа
15.	界	カイ	1) мир, свет, общество 2) граница, рубеж	田 102 поле
16.	宣	セン	провозглашать, объявлять	宀 40
17.	律	リツ	закон, заповедь	亻 60 идущий человек

Урок 30

18.	係	ケイ かかり かかる	порученное дело ответственный (за что-л.) иметь отношение (к чему-л.)	人, 19
19.	挙	キョ あげる	действие, поступок указывать, приводить (пример)	手 64
20.	務	ム つとめる	служить, исполнять обязанности	力 19 сила
21.	提	テイ さげる	предлагать, выдвигать нести в руках	手 64
22.	衆	シュウ	массы, народ	血 143 кровь
23.	戦	セン たたかう	война, битва воевать, сражаться	戈 62 копье
24.	閣	カク	1) высокое здание 2) кабинет министров	門 169 ворота
25.	精	セイ	энергия, дух	米 119 рис
26.	総	ソウ	1) весь, все 2) управлять, руководить 3) главный	糸 120 длинная нить
27.	審	シン	расследование, рассмотрение	宀 40
28.	権	ケン	1) право 2) власть	木 75
29.	織	ショク おる	ткать	糸 120
30.	職	ショク	работа, профессия, должность	耳 128 ухо

§ 9. Фонетики

司 — シ сам иероглиф 司
各 — カク в иероглифе 閣

青 — セイ в иероглифе 精
介 — カイ в иероглифе 界

§ 10. Иероглифическое написание введённых ранее слов

世界 — секай、ぞん命する — зонめいする、革 — кава、関係 — канкей、
係員 — какариин

日本の政治制度

もうすぐ試験週間が始まる。セルゲイはこの時期にレポートも提出しなければならないから、のんびりしているわけにはいかなかった。毎日図書館で勉強するつもりだ。レポートのテーマは「日本の政治制度」だ。本やし料をたくさん調べたが、けっきょく、国会と内閣を中心に日本の政治制度についてまとめることにした。

「日本の政治は 1947 年に施行された日本国憲法によって定められている。天皇は日本国のシンボルであり、国政に関する機能はない。

日本国憲法は、立法・行政・司法の三権をそれぞれ国会・内閣・さいばん所にぞくさせている。中でも特に国会は「国権の最高機関」で、また「国のゆい一の立法機関」とされ、国政全体に国民の意思がはん映されるような仕組みをとっている。

「国権の最高機関」としての国会には、法律の制定、予算の議決、条約のしょうにん、内閣総理大臣の指名などの権限があたえられています。国会は、衆議院と参議院の両院からなっており、国会の決議となるには両院の議決が必要である。議決されない場合には、両議院の協議会で協議できるほか、衆議院のゆうえつがみとめられている。国会の審議は、両院とも委員会をへて本会議でなされ、議決は多数決（通常は出席議員の過半数）によって行われる。

国会が「国権の最高機関」であるということは、国会が主権者である国民を直せつ代表する機関として、内閣やさいばん所とくらべて相対的に高い地位にあり、国政が国会を中心として行われる、ということである。国会の議員は、選挙によって直せつ国民から選ばれる。国民の意思を代表するのが衆議院であり、衆議院のはんだんの不備や行き過ぎを管理するのが参議院である。定員は衆議院が 512 人、参議院が 252 人である。

内閣は行政権をつかさどるところである。内閣の仕事は、国会の制定した法律をしっ行することや予算を作成して国会に提出することにある。

内閣総理大臣（首相）は、国会が国会議員の中から指名する。内閣総理大臣の任命する国務大臣の過半数は、国会議員でなければならない。この

ようにして組しきされた内閣に対して、衆議院が不信任決議をした場合には、その内閣は総辞職するか、または 10 日以内に衆議院を解散して、国民の意思を問う総選挙を行わなければならない。

首相は、内閣を代表して議案を国会に提出したり、また、行政の基本方向を決めるため、国務大臣を集めて閣議を開いたりする。国務大臣をやめさせるなど広い権限も持っている。国務大臣は長としてそれぞれの行政事務を行っている。」

ТЕКСТ 30-2

日本国憲法

この間、セルゲイは松本先生のゼミで発表した。テーマは日本国憲法だった。

「今日は日本国憲法について発表します。

第二次大戦後、日本はポツダム宣言にそった民主改革に着手し、1947 年 5 月 3 日に、現在の日本国憲法が実施されることになりました。

新憲法は、国民主権主義、平和主義、基本的な人権尊重という三つを基本原理としています。また、衆議院と参議院の 2 院からなっている国会を国権の最高機関とし、天皇を国民のシンボルとしています。特に、第 9 条では戦争をしないことを決めています。また、生命、自由、幸福などに関する権利を基本的な人権として尊重することを政治の原そくとしてかかげています。

国民主義というのは、国民が主権者であるという意味です。国民が国政の有り方を決める最終的な力を持つということです。そのための具体的な権利として、憲法は選挙権や被選挙権など政治に参加する各種の権利を保障しています。天皇は、主権者である国民の総意によって、日本国および日本国民のシンボルという地位をあたえられることになりました。

平和主義というのは、多くの人間の命をうばい、各国の人々を不幸にした戦争を再び起こしてはならないという考え方です。「平和を愛する諸国民の公正を信頼して」日本の安全を保っていこうという精神が表明されています。

日本国憲法は基本的人権を保障しています。基本的人権を保障する自由権の第一は、生命の自由です。自由権の第二は、精神の自由です。例えば、

自分の考えで宗教を選択することができます。そのほか、日本国憲法は職業選択などの自由を保障しています。」

松本先生：はい、どうもありがとうございます。日本国憲法には平等権が宣言されていますが、これについては何か調べましたか。

セルゲイ：はい。平等権というのは、個人の尊重という民主主義において、自由権とともに基本的な権利となっています。すべての国民は法の下に平等で、人種、信条、社会的な身分または出身により、政治的、社会的関係において、平等であるということです。

松本先生：そうですね。わかりやすくまとまっていて、とてもいい発表でした。

セルゲイ：ありがとうございます。

松本先生：次回のテーマは「現在の人権問題」についてです。次の発表は... 高橋くんですね。よろしくおねがいします。では、今日はこれで終わります。

СЛОВАРЬ к тексту 30–1

1. 制度	せいど	система, строй
2. 提出する	ていしゅつする	представлять, выдвигать (проект)
3. 内閣	ないかく	кабинет министров
4. シンボル	symbol	символ
5. 国政	こくせい	управление государством, государственная политика
6. 機能	きのう	функция
7. 立法	りっぽう	законодательство
8. 行政	ぎょうせい	управление, администрация
9. 司法	しほう	юстиция, правосудие
10. 三権	さんけん	три власти
11. さいばん所	さいばんしょ	суд
12. ぞくする		принадлежать, относиться
13. 国権	こっけん	могущество государства, государственная власть
14. 最高	さいこう	самый высший, Верховный
15. ゆい一	ゆいいつ	единственный, уникальный

16. 全体に	ぜんたいに	в целом, в общем
17. 意思	いし	воля
18. はん映する	はんえいする	отражаться
19. 法律	ほうりつ	закон
20. 制定	せいてい	установление
21. 議決	ぎけつ	резолюция, решение, постановление
22. 条約	じょうやく	договор
23. しょうにん		признание, ратификация
24. 総理大臣	そうりだいじん	премьер-министр (в Японии)
25. 指名	しめい	указание, называние (кандидатуры) давать, оказывать (влияние)
26. あたえる		
27. 権限	けんげん	полномочия
28. 衆議院	しゅうぎいん	палата представителей
29. 参議院	さんぎいん	палата советников
30. 両院	りょういん	обе палаты
31. 決議	けつぎ	резолюция, решение
32. 協議会	きょうぎかい	1) объединённое заседание обеих палат 2) совещание, консультация совещание, обсуждение
33. 協議	きょうぎ	
34. ゆうえつ		превосходство
35. 審議	しんぎ	обсуждение
36. 委員会	いいんかい	комитет, комиссия
37. 本会議	ほんかいぎ	1) пленарное заседание 2) общее собрание делать, совершать
38. なす		
39. 多数決	たすうけつ	решение большинством
40. 通常会議	つうじょうかいぎ	очередная сессия
41. 議院	ぎいん	парламент
42. 過半数	かはんすう	большинство
43. 主権者	しゅけんしゃ	носитель суверенитета
44. 直せつ	ちよくせつ	непосредственно
45. 代表する	だいひょうする	представлять

46. 相対的	そうたいてき	относительно
47. 地位	ちい	положение, позиция
48. 議院	ぎいん	1) депутат (член) парламента 2) член (совещания и т. п.)
49. 選挙	せんきょ	выборы
50. はんだん		суждение, заключение
51. 不備	ふび	недостаточность
52. 行き過ぎ	ゆきすぎ	перегиб, крайность
53. 管理する	かんりする	контролировать, управлять
54. 定員	ていいん	полный состав, постоянный состав
55. つかさどる		управлять
56. しっ行する	しっこうする	приводить в исполнение
57. 作成する	さくせいする	составлять
58. 首相	しゅしょう	премьер-министр
59. 任命する	にんめいする	назначать
60. 国務大臣	こくむだいじん	(государственный) министр
61. 組織する	そしきする	организовывать
62. 不信任	ふしんにん	недоверие
63. 総辞職	そうじしょく	общая отставка
64. または		или
65. 以内	いない	в пределах, в течение, в продолжение
66. 解散する	かいさんする	распускать
67. 問う	とう	спрашивать
68. 総選挙	そうせんきょ	всеобщие выборы (в палату представителей)
69. 議案	ぎあん	законопроект
70. 閣議	かくぎ	заседание кабинета министров

СЛОВАРЬ

к тексту 30-2

1. 第二次大戦	だいにじたいせん	вторая мировая война
2. ポツダム宣言	ポツダムせんげん	Потсдамская декларация
3. そう		следовать

4. 民主改革	<u>みんしゅかいかく</u>	демократические преобразования
5. 着手する	<u>ちやくしゅする</u>	приступать
6. 実施する	<u>じっしする</u>	провести в жизнь, реализовать
7. 国民主権主義	<u>こくみんしゅけん</u> <u>しゅぎ</u>	народовластие
8. 平和主義	<u>へいわしゅぎ</u>	пацифизм
9. 人権	<u>じんけん</u>	права человека
10. 尊重	<u>そんちょう</u>	уважение
11. 原理	<u>げんり</u>	основной принцип, закон
12. 条	<u>じょう</u>	статья, параграф
13. 戦争	<u>せんそう</u>	война
14. 生命	<u>せいめい</u>	жизнь
15. 権利	<u>けんり</u>	право
16. 原そく	<u>げんそく</u>	принцип
17. <u>かかげる</u>		высоко поднимать, вывешивать
18. 有り方	<u>ありかた</u>	подлинный смысл
19. 最終的	<u>さいしゅうてき</u>	самый последний, окончательный
20. 力	<u>ちから</u>	сила
21. 具体的	<u>ぐたいてき</u>	подробный, конкретный
22. ひ選挙権	<u>ひせんきょけん</u>	право быть избранным
23. 各種	<u>かくしゅ</u>	различный, разного рода
24. 保障する	<u>ほしょうする</u>	гарантировать
25. 総意	<u>そうい</u>	общее мнение
26. 命	<u>いのち</u>	жизнь, существование
27. うばう		отнимать, лишать
28. 各国	<u>かっこく</u>	каждая страна
29. 不幸	<u>ふこう</u>	несчастье
30. 再び	<u>ふたたび</u>	вновь, вторично
31. 公正	<u>こうせい</u>	справедливость, законность
32. 信頼する	<u>しんらいする</u>	доверять, верить
33. 安全	<u>あんぜん</u>	безопасность
34. 精神	<u>せいしん</u>	дух

35. 表明する	ひょうめいする	выражать
36. 宗教	しゅうきょう	религия
37. 選択する	せんたくする	делать выбор, выбирать
38. 職業	しょくぎょう	профессия
39. 平等	びょうどう	равенство
40. 個人	こじん	индивидуум, частное лицо
41. 民主主義	みんしゅしゅぎ	демократия
42. 法	ほう	закон
43. 人種	じんしゅ	раса
44. 信条	しんじょう	вера, религиозные воззрения
45. 身分	みぶん	общественное (социальное) положение
46. 出身	しゅっしん	происхождение
47. 次回	じかい	следующий раз

СЛОВАРЬ

к упражнениям урока 30

1. ワンピース	one-piece dress	платье (женское)
2. 分たん	ぶんたん	часть работы, бремя
3. 任務	にんむ	обязанность
4. まじめ (な)		серьёзный
5. しめなわ		украшение из соломенных верёвок
6. 作品	さくひん	произведение, работа
7. すぐれた		выдающийся, великолепный
8. 思いやり	おもいやり	сочувствие, отзывчивость
9. マニュアル	manual	руководство, объяснение
10. ぶっ教	ぶっきょう	буддизм

КОММЕНТАРИЙ

1. Особенности разговорной речи.

• В мужской разговорной речи при обращении к близкому человеку, равному по возрасту и по положению, или младше по возрасту и ниже по положению, употребляется суффикс *くん*, например, преподаватель Ямада обращается к студенту 高橋くん.

2. Частица *という* в сочетании со служебным словом *こと* может употребляться после глаголов, существительных, выделяя словосочетание или предложение как разъясняющее событие, явление, выраженное подлежащим (см. урок 27). Обычно употребляется конструкция:

... *というのは*... *ということです*., например:

国民主義というのは、国民が国政のあり方を決める最終的な力を持つということです。 *Народовластие – это когда народ обладает правом принимать окончательное решение в определении политического курса страны.*

3. Отглагольный послелог ... *とくらべて* имеет значение *по сравнению с* чем-либо, кем-либо, например:

... *内閣やさいばん所とくらべて* *相対的に* *高い地位にあり*、...
...*имеет сравнительно более высокое положение по сравнению с кабинетом министров и Верховным судом*, ...

4. Отглагольный послелог ... *をへて* имеет значение *посредством, через*, например:

両院とも委員会をへて本会議でなされ、... *С участием комитетов обеих палат проводится пленарное заседание*, ...

5. Отглагольный послелог ... *を中心にして* имеет значение *сделав (что-то) главным, центральным, вокруг (чего-либо), прежде всего*, в письменной речи *して* может опускаться, например:

国会と内閣を中心に日本政治制度についてまとめることにした。 (*Сергей*) *решил сделать доклад по политической системе Японии, прежде всего о парламенте и кабинете министров.*

6. Отглагольный послелог ... *を代表して* имеет значение *представляя (что-либо), (кого-либо), будучи представителем (чего-либо), (кого-либо), от имени*, например:

首相は、内閣を代表して議案を国会に提出したり、... *Премьер-министр от имени кабинета министров представляет парламенту законопроект*, ...

7. Отглагольный послелог ... *にそつた* имеет значение *вдоль (чего-либо), в соответствии*, относится к существительному, например:

日本はポツダム宣言にそつた民主改革に着手し、... *Япония приступила к демократическим преобразованиям в соответствии с Потсдамской декларацией*, ...

8. Отымённый послелог ... *とともに* имеет значение *вместе с (чем-либо)*, например:

... *自由権とともに基本的な権利となっています*。... (*равенство*) *вместе с правом на свободу является основным правом.*

ЗАДАНИЯ И УПРАЖНЕНИЯ

1. Преобразуйте следующие предложения, употребив с глаголами, данными в скобках, конструкции (1) и (2). Переведите.

(1) わけにはいかない

Например: これは借りた物だから、(あげる)。→

これは借りた物だから、あげるわけにはいかない。

1. すぐ試験なので、(のんびりしている)。→
2. どんなに招かれても、今日のパーティーに(行く)。→
3. 明日山本先生の講義なので、(休む)。→
4. 今日は忙しいので、友だちのところへ(遊びに行く)。→
5. この辞典は学校の先生からもらったものだから、だれにも(あげる)。→
6. もう遅いが、仕事がまたたくさんあるので、まだ(寝る)。→

(2) ないわけにはいかない

Например: あの人がもう長い間手紙を書かないので、心配で電話を(かける)。→ あの人がもう長い間手紙を書かないので、心配で電話をかけないわけにはいかない。

1. お母さんが病気なので、うちに(帰る)。→
2. ふねに弱くても、仕事であの島へ(行く)。→
3. 仕事で忙しくても、友だちの誕生日に呼ばれたので、土曜日に(出かける)。→
4. 病気なのに、明日試験だから、大学へ(行く)。→
5. 私のうちは遠いが、そんな手紙をもらったらすぐ(帰った)。→
6. 手紙を書くのがあまり好きではなくても、そのことについては手紙で(書く)。→

2. Дополните предложения, указав причины или условия, при которых данные действия не могут осуществиться. Переведите.

Например: 仕事を休む。→ 病気だが、今日は大事なミーティングだから、仕事を休むわけにはいかない。

1. すしを食べてみる。→
2. CDを見る。→
3. その門を通る。→
4. 今日のパーティーに好きなワンピースを着る。→
5. そのコンサートに行く。→
6. モスクワをいっしょに案内する。→
7. あの人を手伝う。→
8. まっすぐ通る。→

3. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

I

1. У меня дела, поэтому я не могу идти на собрание. 2. Деньги у меня есть, но такую дорогую вещь я купить не могу. 3. Он из-за работы не может поехать отдыхать. 4. Сегодня у меня уже есть договорённость, поэтому я не могу пойти с вами на концерт. 5. Когда я иду, я не могу думать о каких-то серьёзных вещах. 6. Сегодня ко мне придут гости, поэтому я не могу вечером пойти с вами в клуб. 7. Завтра у меня трудный экзамен, поэтому сегодня я не могу никуда идти.

II

1. Хотя идёт сильный дождь, я не могу не выйти из дома, так как я договорился о встрече. 2. Я болею, но сегодня семинар, на котором я выступаю, поэтому я не могу не пойти в университет. 3. Я не мог не волноваться, когда узнал, что заболел отец. 4. Получив такое письмо, я не мог туда не поехать. 5. Хотя это лекарство и очень дорогое, я не могу его не купить, так как говорят, что только оно помогает. 6. Хотя я и очень занят, но не могу туда не поехать, так как завтра свадьба (けっこん式) моей младшей сестры.

4. Соедините правильно части предложений. Переведите.

1. 国民主義	1. 国権の最高機関
2. 平和主義	2. それぞれの行政 事務を分たんとするところ
3. 国会	3. 自分の考えで宗教など を選択できる
4. 内閣	4. 国民が主権者である (という) ことである。
5. 人間	5. 生命、精神などの 自由
6. 国務大臣	6. 国民が法の下に平等
7. 精神の自由	7. 戦争を起こしてはならない
8. 平等権	8. 行政権をつかさどる

5. Дополните следующие выражения, употребив конструкцию ことにある. Переведите.

Например: 首相の任務は、．．． →
首相の任務は、内閣を代表して、国会に提出したり、国務大臣を集めて閣議を開いたりすることにある。

1. その作品のすぐれた点は、．．． →
2. その人の話の目的は、．．． →
3. 家庭の幸福の第一は、．．． →
4. 学生の目的は、．．． →

5. 内閣の仕事は、 . . . →
6. 国務大臣の仕事は、 . . . →
7. 平等権の意味は、 . . . →
8. 天皇の位置は、 . . . →

6. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. Статус императора Японии в том, что он является символом государства и единства народа. 2. На кабинет министров возлагается государственное управление, проведение в жизнь существующих законов и др. 3. Особенность 9-й статьи конституции Японии состоит в том, что в ней декларируется отказ Японии от войны при разрешении международных споров. Такой статьи нет в конституции какой-либо страны. 4. В функции императора входит назначение премьер-министра по представлению парламента, созыв парламента, роспуск палаты представителей, объявление всеобщих парламентских выборов. 5. В функции министерства иностранных дел входит осуществление внешнеполитической деятельности правительства. 6. Первой задачей парламента является выдвижение премьер-министра из числа членов парламента. 7. В обязанности кабинета министров входит ведение государственных дел, заключение договоров, составление бюджета и др. 8. Содержание 1-й статьи конституции Японии состоит в том, что в ней народ провозглашается носителем суверенной власти.

7. Соедините правильно предложения. Переведите.

1. 首相は閣議を開く	1. 予算を作成して国会に提出する。
2. 国会には、法律を制定する	2. クリーニングにも行きたいと思う。
3. 内閣は法りつを執行する	3. 外回りの工事もしてほしい。
4. カットをする	4. 資料もたくさん調べた。
5. 店へ行く	5. 国民を代表する機関である。
6. 国会は「国権の最高機関」 である	6. 国務大臣をやめさせる権限を 持っている。
7. レポートを書く前に、本を 読んだ	7. 条約の承認などの権限があたえられ ている。
8. かんたんな家の修理をする	8. かみをそめてほしい。

8. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. В этой статье конституции кроме того, что провозглашаются права человека, говорится о праве на свободу совести. 2. Она кроме того, что почистила ковры, вымыла ещё в доме все окна. 3. В 9-й статье конституции Японии кроме того, что декларируется отказ от войны при разрешении международных споров, также говорится о запрещении создания в стране армии. (ぐんたい) 4. Император Японии кроме того, что назначает премьер-министра по представлению парламента, ещё подтверждает назначение и отставку государственных министров. 5. Он кроме того, что написал доклад о государственном строе Японии, ещё подготовил выступление на семинаре по

теме «Конституция Японии». 6. В Японии перед Новым годом кроме того, что ставят перед домом кадомацу, дом украшают также симэнава. 7. В Японии в День детей кроме того, что над домом на шесте вывешивают карпов, также в доме на подставке выставляют кукол. 8. Они в тот день кроме того, что обошли вокруг императорского дворца, ещё побывали в музее изобразительных искусств.

9. Вставьте в пропуски соответствующий послелог из списка, данного ниже. Переведите.

1. 大学の食堂は町の食堂. . . 、安くて、便利です。
2. た人の人 . . . 思いやりを忘れてはいけない。
3. 山田先生 . . . 先生方によろしくお伝えください。
4. この町はお城 . . . できた。
5. 行き先はみなさんの希望 . . . 変えられます。
6. マニュアル . . . 手紙の書き方を知らないので、こまった。
7. ぶっ教は日本にインド . . . 伝わりました。
8. この道 . . . 行くと、大学に出る。

におうじて、を始め、にそった、に対する、をへて、にそって、を中心にして、とくらべて

10. Переведите письменно на японский язык следующие предложения.

1. По конституции для принятия парламентом закона требуется обычно согласие большинства обеих палат. 2. Кино пришло в Японию через Америку. 3. Конституция провозглашает демократические свободы, в первую очередь, права человека. 4. По сравнению с 1912 годом, когда Япония впервые участвовала в Олимпийских играх, выставив двух спортсменов, сейчас в Олимпийских играх участвует много спортсменов. 5. Мы долго ехали вдоль реки. 6. Маруноути – район, где выстроились в ряд в первую очередь банки, а также здания крупных компаний, административных учреждений. 7. После реставрации Мэйдзи Токио развивался как политический, экономический и культурный центр Японии. 8. После реставрации Мэйдзи произошло много изменений и в повседневной жизни японцев.

11. Соедините слова, вставив в пропуски соответствующие падежные показатели. Переведите.

し料 ( )	決める
権限 ( )	開く
予算 ( )	尊重する
ゼミ ( )	起こす
議案 ( ) 国会 ( )	保つ
方向 ( )	調べる
閣議 ( )	提出する
権利 ( )	発表する

戦争 ( )	あたえる
安全 ( )	作成する

12. Назовите синонимы следующих слов:

のんびりする、仕組み、地位、行う、着手する、尊重、各種、生命、首相

13. Выберите из данного списка слова, относящиеся к темам: «политическая система Японии», «парламент Японии», «кабинет министров Японии», «конституция Японии». Составьте рассказы по этим темам, используя выбранные слова.

国会、宣言、国民主権主義、参議院、予算、天皇、戦争、立法、憲法、閣議、選挙、総理大臣、自由、行政、権限、平和主義、衆議院、さいばん所、精神の自由、国民、人権、国務大臣、宗教、国会議員、解散する、内閣、平等、シンボル

14. Прочитайте, переведите письменно со словарём следующий текст.

ロシア連邦の政治制度

1991 年まで、世界でもっとも広い国土を持つ国はソビエト連邦、すなわちソ連でした。ソ連は、15 の共和国を社会主義のもとにまとめて作った国でした。土地や工場などの私有はみとめられず、経ざいは計画経ざいに基づいて発展してきました。

1980 年代後半からのペレストイカ（改革）と呼ばれる社会改革により、個人の自由や財産の所有がみとめられるようになりました。1991 年 9 月、3 つの共和国が独立しました。12 月にはソ連自体が解体し、12 の独立国に分かれました。

ロシアはソ連の中で最大で、解体後国名をロシア連邦と改めました。

日本の「都道府県」に相当するロシアの行政区画には、州、地方、共和国、自治州、自治管区があります。それらは「連邦構成体」と呼ばれ、ロシア全土には全部で 85 あります。ロシアの行政区画は 22 の共和国、1 つの自治体、9 つの自治管区、4 つの地方、46 の州、モスクワ、サンクト・ペテルブルグ、セバストポリの 3 都市の合計 85 の自治体です。

ロシア大統領はロシア連邦の元首であり、ロシア首相はロシア連邦の首長です。元首とは国際法上、外国に対して一国を代表する資格をもつ人のことです。任期は 6 年で、連続 2 期までです。

連邦議会は最高議決機関で 2 院からなっています。下院（国会会議）の議員は国民によって直せつ選ばれます。下院は、任期 4 年で、定数は 450 名です。上院（連邦会議）は共和国、地方などの代表者で構成されます。議員の定数は 166 名です。

СЛОВАРЬ

連邦	れんぽう	федерация
すなわち		а именно
ソビエト連邦	ソビエトれんぽう	Советский Союз
(ソ連)	ソれん	
共和国	きょうわこく	республика
社会主義	しゃかいしゅぎ	социализм
土地	とち	земля
工場	こうじょう	завод
私有	しゅう	частная собственность
計画	けいかく	план
財産	ざいさん	имущество, состояние
所有	しゅゆう	собственность
自体	じたい	как таковой, сам по себе
解体する	かいたいする	расформировывать
都道府県	とどうふけん	административно-территориальное деление Японии
相当する	そうとうする	соответствовать
区画	くかく	разделение, деление
自治州	じちしゅう	автономный край
自治管区	じちかんく	автономная область
連邦構成体	れんぽうこうせいたい	субъект Федерации
合計	ごうけい	общее число, итог
大統領	だいとうりょう	президент
元首	げんしゅ	суверен, глава (государства)
首相	しゅしょう	премьер-министр
首長	しゅちょう	глава
資格	しかく	право, компетенция, квалификация
任期	にんき	срок пребывания на посту
連続	れんぞく	подряд, непрерывно
連邦議会	れんぽうぎかい	Федеральное собрание
国会会議	こっかいかいぎ	Государственная дума
議員	ぎいん	депутат
定数	ていすう	установленное число
連邦会議	れんぽうかいぎ	Совет Федерации
構成	こうせい	состав

15. Расскажите о политической системе: а) России; б) Японии.

16. Расскажите о конституции а) России; б) Японии.

17. Опишите фотографии, данные в приложении к уроку 30.

18. Напишите сочинения на темы:

1. Политическая система России;
2. Политическая система Японии.

19. Переведите следующее фразеологическое выражение.

生命あるところ希望あり

20. Соедините правильно фразеологические выражения и их переводы.

1. 不眠不休	1. достичь возраста, достаточного для выполнения какого-либо дела
2. 不言実行	2. в горе радоваться чему-то хорошему
3. 足に任せる	3. развлечение
4. 不幸中の幸い	4. исполнять желания и требования партнера
5. 年に不足はない	5. без сна и отдыха
6. 意にそう	6. идти, куда ноги несут
7. 命の洗たく	7. не на словах, а на деле

21. Определите ключи у следующих иероглифов.

司、委、宣、革、務、審、律、争、閣、臣、位

22. Напишите иероглифы, имеющие следующие оны:

カ、タク、メイ、カイ、シュウ、ケイ、セン、ソウ、ケン

23. Выделите из данных списков иероглифов иероглифы с одинаковыми

а) онами:

不、位、総、植、市、階、定、製、線、衆、神、名、革、立、任、臣、敬
付、窓、正、乗、歩、閣、権、真、意、職、条、解、司、成、選、週、常、負、明、
祉、人、以、居、形、相、憲、委、命、提、制、保、各、界、宣、宗、律、係、挙、
精、駿、審、飾

б) ключами:

不、利、任、力、男、争、校、後、司、始、働、授、宗、成、加、世、姉
予、案、扱、前、由、審、職、問、位、勤、待、挙、聞、員、事、客、条、命、
間、委、安、提、保、制、宣、界、係、律、務、閣、戦、権

24. Вставьте в пропуски соответствующие иероглифы.

．．．．．と．．．．．を中心に日本の．．．．．についてまとめる。

こっかい　　ないかく　　せいじせいど

国会には．．．．の．．．．などの．．．．があたえられている。

ほうりつ　せいてい　　けんげん

国会の．．．．は．．．．．とも．．．．．をへて本会議でなされる。

しんぎ　　りょういん　　いいんかい

国会は. . . . . に高い. . . . . にある。
 そうたいてき   ちい
 . . . . . は国民の. . . . . を. . . . . する。
 しゅうぎいん   いし   だいひょう
 . . . . . は. . . . . が 252 人である。
 ていいん   さんぎいん
 . . . . . は. . . . . をつかさどるところです。
 ないかく   ぎょうせいけん
 内閣は、内閣. . . . . と. . . . . からなる。
                 そうりだいじん   こくむだいじん
 . . . . . は. . . . . を国会に. . . . . したり、. . . . . を開いたりする。
 しゅしょう   ぎあん   ていしゅつ   かくぎ
 憲法は. . . . . の. . . . . を. . . . . している。
                 かくしゅ   けんり   ほしょう

25. Соедините правильно слова и их чтение.

戦争   平等   保障   内閣   職業   選挙
 しよくぎょう   ほしょう   せんきょ   びょうどう   せんそう   ないかく

26. Соедините иероглифы для образования слов.

選 大 政 内 制 司 議 辞 保 提 戦 総 平
 法 閣 度 出 職 権 院 争 等 臣 意 挙 障

27. Составьте слова из данных ниже иероглифов.

会、国、総、務、決、制、辞、大、理、職、議、臣、案、権

28. Вставьте вместо вопросительных знаков соответствующие иероглифы, чтобы получились слова.

? 理 国? 辞   内   ?   選   ? ?
 大?   ? 業   ? 議 法 ?   ? ?   議院

29. Скажите оны, куны и значения следующих иероглифов:

不、付、司、師、織、化、任、印、臣、隣、位、頼、争、組、状、
 女、扱、悪、命、礼、委、案、提、芸、制、生、保、法、革、苦、
 界、愛、宣、限、宗、主、律、一、係、芸、挙、況、務、部、衆、
 注、戦、伝、閣、楽、精、世、総、祖、権、面、審、禁、職、緑

30. Прочитайте следующие иероглифы, используя знание чтения онов и кунов. Попробуйте перевести, исходя из значений иероглифов.

а) 1 政界 2 政権 3 内戦 4 内職 5 民衆 6 現職 7 戦後 8 戦史 9 戦死
10 戦時 11 戦術 12 戦場 13 戦前 14 戦法 15 戦力 16 実務 17 体制 18 不運
19 不思議 20 不信 21 不正 22 不調 23 不当 24 不便 25 不法 26 不満 27 不明
28 公務 29 事務 30 特権 31 総会 32 移民 33 総数 34 総務 35 市民 36 保持
37 革新 38 保有 39 限界 40 自然界 41 学会 42 運命 43 制限 44 制作 45 精力 46 権
力 47 政権 48 争点 49 任期 50 任務 51 職種 52 職人 53 職務 54 位置

б) 1 係員 2 係長 3 職場

31. Прочитайте следующие фамилии, используя знание чтения кунов. Обратите внимание на то, что иероглиф 保 в фамилии на первом месте читается やす, на втором – ほ, иероглиф 宗 читается むね. Проверьте себя по данному в конце учебника чтению этих слов.

1 不動 2 保原 3 保地 4 加山 5 宗 6 宗寺 7 宗山 8 宗川 9 宗田 10 宗門

Приложения

УКАЗАТЕЛЬ К ТЕОРЕТИЧЕСКИМ РАЗДЕЛАМ

Цифра рядом с названием обозначает номер урока, в котором вводится данное явление, далее следует номер параграфа или знак «К» (комментарий).

ФОНЕТИКА

Акцентуация глаголов 10, § 16
 Ассимиляция 5, § 4
 Гласные звуки [а], [и], [у], [э], [о] 1, § 2
 Дифтонги 1, § 4
 Долгие гласные 1, § 3
 Интонация:
     вопросительного предложения 6, § 13
     глаголов в простой форме прошедшего времени 18, § 12
     глаголов в форме повелительного наклонения на て/ください 18, § 13
     определительного словосочетания 8, § 11
     повествовательного предложения 6, § 12
     предложения с альтернативным вопросом 6, § 14
 Интонирование глаголов в форме с суффиксом ましょう 13, § 11
 Йотированные гласные 4, § 2
 Особенности фонетического строя 1, § 1
 Произнесение:
     временных форм глаголов с суффиксом ました 15, § 12
     форм глаголов с суффиксом ます 10, § 17
     форм деепричастий одновременности 15, § 13
     форм деепричастий на て/で 17, § 11
 Слоги с мягкими согласными 4, § 3
 Согласные звуки:
 [к], [к'] 1, § 5
 [г], [г'] 1, § 6
 [с], [с'] 2, § 2
 [дз], [дз'] 2, § 3
 [т], [т'] 2, § 4
 [ц] 2, § 5
 [д] 2, § 6
 [н], [н'] 3, § 5
 [х], [х'] 3, § 6
 [ф] 3, § 7
 [б], [б'] 3, § 8
 [п], [п'] 3, § 9
 [м], [м'] 4, § 1
 [р], [р'] 5, § 1

[в] 5, § 2
 [η] 5, § 3
 Редукция гласных [и] и [у] 2, § 7
 Тонизация 1, § 7
 Тонизация предикативных прилагательных 9, § 13
 Удвоение согласных [к], [с], [т], [ц], [п] 3, § 10

ПИСЬМЕННОСТЬ

Знаки пунктуации 1, § 12
 Иероглифы 4, § 7
 Ключи иероглифов 6, § 20
 Названия ключей 6, § 21
 Написание:
     рядов хираганы:
     А 1, § 9; КА, ГА 1, § 10
     СА, ДЗА 2, § 8,
     ТА, ДА 2, § 9
     НА 3, § 11
     ХА, БА, ПА 3, § 12
     МА 4, § 4
     Я 4, § 5
     РА 5, § 5 ВА 5, § 6 Н 5, § 7
     рядов катаканы:
     А, КА, СА, Н 6, § 16
     ТА, ДА, НА 7, § 7
     МА, Я, РА, ВА 8, § 12
     слов с долгими гласными 1, § 11
     слов с мягкими согласными 4, § 6; 5, § 9
     удвоенных согласных [м] и [н] 5, § 8
     Обозначение долготы согласных на письме 3, § 20
     Правила написания иероглифов 6, § 17
     Смешанное письмо 6, § 22
     Таблица годзюон 5, § 10
     Употребление катаканы 6, § 11
     Фонетики 6, § 19
     Фонетическая азбука кана 1, § 8
     Чтение иероглифов 6, § 18

ГРАММАТИКА

Особенности грамматического строя 2, § 1
 Части речи 6, § 1

Существительные

Имя существительное 6, § 2

Падежи:

именительный 7, § 3

исходный 17, § 3; 21, К

винительный 12, § 1; 15, § 5; 17, § 6

дательный 10, § 7; 11, § 1; 12, § 2; 14, § 3; 23, К

двойной 23, § 5

основной 6, § 3

направления 10, § 6

предельный 17, § 4

родительный падеж 8, § 1

совместный 15, § 6; 19, § 2

творительный 12, § 3; 13, § 3; 17, § 7; 19, § 1; 20, § 5

Местоимения

Вопросительные местоимения:

どれ 7, § 2

どの 8, § 3

どこ 8, § 5

どんな 9, § 2

何 6, § 5; 20, К

Качественные местоимения (こんな) 19, § 9

Личные местоимения 6, § 4

Неопределённые местоимения 16, § 2

Обобщающие местоимения 16, § 4

Отрицательные местоимения 16, § 3

Предметно-указательные местоимения (これ) 7, § 1; 9, К

Притяжательные местоимения 8, § 10

Указательные местоимения (この) 8, § 2

Указательные местоимения места (ここ) 8, § 4

Указательные местоимения направления (こちら) 9, § 10

Числительные

Конкретный счет 11, § 7

Обозначение дробей 21, § 15

Порядковые числительные 20, § 10

Система счёта до 10 000 9, § 9

Система счета от 10 000 21, § 14

Числительные 9, § 4; 11, § 6

Наречия

Наречия 9, § 5; 9, К

Употребление наречий 9, § 12

Прилагательные

Выражение сравнения 19, § 4

Лексикализация словоформ предикативных прилагательных 15, § 12

Лексикализация форм прошедшего времени (адъективное употребление глаголов на た/だ) 21, § 13

Обстоятельственная форма прилагательных 18, § 5

Полупредикативные прилагательные 13, § 1; 20, К

Полупредикативные прилагательные 上手 и 下手 16, § 6

Полупредикативные прилагательные 好き и 嫌い 13, § 2

Предикативные прилагательные 9, § 1

Предположительное наклонение:

настоящее время 14, § 2

прошедшее время 18, § 2

Простые формы предикативных прилагательных:

настоящего времени 14, § 1

прошедшего времени 18, § 1

Простые формы полупредикативных прилагательных:

настоящего времени 14, § 1

прошедшего времени 18, § 1

Прошедшее время полупредикативных прилагательных 15, § 4

Прошедшее время предикативных прилагательных 15, § 2

Субстантивация прилагательных 23, § 8

Суффикс そう в составе прилагательного 26, § 7

Условно-временные формы на:

ば 23, § 6

たら 26, § 2

Уступительные формы на て/でも 24, § 2

Форма на < предикативных прилагательных в функции соединения 21, § 3

Глаголы

Вторая основа глаголов в функции соединения 21, § 2

Выражение долженствования 25, § 4

Выражения желательности совершения действия 28, § 3

Выражение запрещения совершить действие 25, § 3

Выражение намерения совершить действие 20, § 3; 22, § 6; 24, § 3

Выражение вежливости 29, § 1

Выражение вежливости в именном сказуемом 29, § 2

Выражение направленности действия 16, § 1; 18, § 3

Приложения

Выражение разрешения (не) совершить действие 25, § 2
Глагол ある 11, § 2; 16, § 7
Глагол いる 11, § 3
Глагол 思う после прилагательных, обозначающих эмоциональное состояние 24, К
Глагол くださる 13, § 5
Глагол する 12, § 5
Глагол なる 18, § 6
Глагол 行く в вспомогательном значении 27, § 1
Глагол 来る в вспомогательном значении 27, § 1
Глаголы 10, § 1
Глагольная форма на ましょう 13, § 6
Деепричастие на て/で 17, § 1; 17, § 2
Деепричастие одновременности 15, § 7
Длительный вид 17, § 5
Желательное наклонение 20, § 4
Лексические средства выражения лично-вежливых отношений 29, § 7
Множественный вид 23, § 4
Необратимость результата действия 23, § 3
Обозначение действий 2(3)-го лица 29, § 3
Обозначение действий 1-го лица 29, § 4
Основы глаголов 10, § 3
Отрицательная форма ず 22, § 1
Побудительный залог 25, § 1
Побудительно-страдательный залог 26, § 1
Повелительное наклонение 18, § 4; 20, § 5
Потенциальный залог 21, § 1
Предположительное наклонение:
настоящее время 14, § 2
прошедшее время 18, § 2
Простые формы:
настоящего времени 14, § 1
прошедшего времени 18, § 1
Прошедшее время глаголов 15, § 1
Прошедшее время связки 15, § 3
Результативный вид て/である 22, § 2
Результативная направленность действия て/でおく 23, § 2
Сложные глаголы 18, § 9
Служебное употребление глагола 見る 22, § 3
Соединение глагольных сказуемых формой на:
2-ю основу 21, § 2, ば 27, § 2
Спряжение глаголов 10, § 2
Страдательный залог 23, § 1; 24, § 1
Субстантивация глаголов 23, § 8
Суффикс そう в составе глагола 27, § 6
Употребление основ 10, § 4
Условно-временные формы на:
ば 23, § 6

たら 26, § 2
Уступительные формы на て/でも 24, § 2
Формы связки:
в настояще-будущем времени 6, § 6
в прошедшем времени 15, § 3

Устойчивые грамматические конструкции

Vかもしれない 21, § 10
Vことがある 21, § 5
Vことができる 20, § 2
Vことにある 30, § 3
Vことにする 21, § 7
Vことになる 22, § 4
V(い) そう 27, § 6
Vそうです 25, § 7
Vつもりです 24, § 3
Vところです 24, § 4
Vばいい 23, § 7
Vはずです 28, § 1
V必要がある 27, К
V方がいい 21, § 6
Vてほしい 28, § 3
Vようです 27, § 4 (предположение)
Vようにする 26, § 5
Vようになる 26, § 6
Vよりほか (に/は)ない 28, § 6
Vらしい 27, § 5
Vわけにはいかない 30, § 1

Междометия

あつ 23, К
いや 20, К
うん 20, К
ううん 20, К
うーん 20, К
ええと 20, К
えっ 21, К
ふーん 21, К
へえー 21, К

Послелogi (отыменные)

Временные отыменные послелogi 10, § 8
Пространственные отыменные послелogi 11, § 4
(の) 間 (に)
(の) 後 (で)
(の) 上 (に)
(の) 後ろ (に)

(の) 中 (に)
 (の) 下 (に)
 (の) 外 (に)
 (の) そば (に)
 (の) 隣 (に)
 (の) 前 (に)
 (の) ため 22, § 7
 (の) 場合 25, § 5

Склонение отымённых послелогов 16, § 5

Отглагольные послелогов 21, § 8

(に) あたって 29, К
 (に) おいて 28, К
 (に) おうじて 28, К
 (に) 代わって 28, К
 (に) 関する 29, К
 (に) そった 30, К
 (に) 対し 28, К
 (に) 対する 26, К
 (に) ちなんで 29, К
 (に) ついて 21, § 8
 (に) とって 28, К
 (に) ともなって 28, К
 (に) 向かって 24, К
 (に) 基づいて 29, К
 (に) 基づき 29, К
 (に) よって 21, § 8
 (に) より 28, К
 (と) くらべて 30, К
 (と) して 24, К
 (と) とともに 30, К
 (を) 記念して 29, К
 (を) 代表して 30, К
 (を) 中心として 29, К
 (を) 中心にして 30, К
 (を) 始めとして 29, К
 (を) へて 30, К

Союзы, союзные слова

間 (に) 29, § 5
 後 24, § 6
 上 28, § 2 (время)
 うちに 26, § 9
 が 9, § 3
 から 17, § 9 (время); 18, § 7 (причина)
 くらい 27, § 7
 ころ 24, К
 し 12, § 7; 19, К; 27, К

それで 15, § 8
 ため 22, § 8 (цель)
 ため 28, § 5 (причина)
 と 8, § 7 (соединительный)
 と 19, § 6 (условно-временной)
 と 19, § 7 (с глаголами «говoreния»)
 と 22, § 9 (дополнительно-изъяснительный)
 と 22, § 9 (прямая и косвенная речь)
 とか 18, § 8
 ところ 24, § 4
 とともに 29, § 6; 30, К
 時 22, § 5
 なら 27, § 3
 には 27, К
 ので 20, § 8
 のに 23, § 9 (уступительный)
 のに 24, § 7 (цель)
 場合 25, § 5
 ほか 30, § 2
 ほど 27, § 7
 前 24, § 5
 まで 25, § 6
 まま 28, § 4
 や 13, § 7
 よう 26, § 3 (сравнение)
 ように 26, § 4 (цель)
 わけ 27, § 8

Частицы

ぐらい 14, § 4
 ごろ 14, § 5
 しか 16, § 8; 28, К
 だけ 21, § 9; 28, К
 でも 20, К
 という 24, § 8; 26, К; 27, К; 30, К
 といった 27, К
 とは 26, К
 とも 30, § 4
 は 8, К; 10, К; 20, К
 ばかり 26, § 8
 も 7, § 4; 11, К; 13, § 4; 18, К

СИНТАКСИС

Альтернативный вопрос 6, § 9
 Бессоюзное соединение однородных членов предложения 11, § 5
 Вопросительное предложение 6, § 8; 7, § 5

Приложения

Дополнительные придаточные предложения, передающие значение косвенного вопроса 23, К
Обстоятельства 12, § 10

Обстоятельства при членах предложения, выраженных прилагательными 9, § 6

Однородные сказуемые 19, § 10

Однородные определения 19, § 11

Однородные члены предложения 8, § 6

Определения, выраженные глаголом или глагольным словосочетанием 20, § 7

Определительные придаточные предложения 21, § 4

Простое нераспространённое повествовательное предложение с именным сказуемым 6, § 7

Прямое дополнение 12, § 9

Сложные придаточные предложения 17, § 8

Служебное слово の(ん) в составе сказуемого 19, § 8

Тематические члены предложения в предложении с адъективным сказуемым 12, § 6

Тематические члены предложения в предложении с именным сказуемым 20, § 9

Числительные в позиции определения 12, § 8

СЛОВООБРАЗОВАНИЕ

Аффиксы вежливости 6, § 10; 30, К

Вспомогательные глаголы:

合う 24, § 11

かえる 20, § 13

こむ 23, § 10

過ぎる 25, § 10

直す 24, § 10

Инфикс か 14, § 8; 27, § 11

Корнесложение 9, § 7

Корнесложение с корнями:

洋, 和, 日本 16, § 10

以 21, § 11

内 21, § 12

Корнесложение с префиксальными компонентами 15, § 9

Корнеосновосложение 13, § 10

Морфемы

以 21, § 11

内 21, § 12

Основосложение 9, § 8; 19, § 15

Префиксы:

вежливости 6, § 11; 30, К

各 28, § 7

諸 27, § 9

数 23, К

不 30, § 5

ひ 30, § 7

ま 19, § 14

約 21, К

Сложные глаголы 18, § 9

Суффиксы и постпозитивные компоненты:

おき 25, § 9

化 28, § 8

学 7, § 6

方 18, § 10

方 (がた) 8, § 8

きり 28, § 10

子 18, К

毎 23, § 12

さ 19, § 13

師 14, § 7

式 11, § 10

した 23, § 11

者 18, § 11

中 (じゅう) 12, § 12

主義 30, § 6

人 (じん) 8, § 9

ずつ 19, § 13

性 28, § 9

中 (ちゅう) 12, § 11

そう 26, § 7

たち 8, § 8

つき 16, § 11

的 13, § 9

と 25, § 8

にくい 26, § 10

風 27, § 10

向け 28, § 11

屋 13, § 8

やすい 26, § 10

用 22, § 12

Счетные суффиксы:

счет комнат 16, § 9

階 11, § 9

個 24, § 9

さつ 15, § 10

足 22, § 10; 22, К

台 20, § 12

着 22, § 11; 22, К

人 14, § 6

本 11, § 8; 22, К; 23, К

枚 20, § 11; 22, К

わ 15, § 11

Восклицательные частицы

あ 7, К
え 7, К
さあ 26, К
わあ 26, К

Заключительные частицы

かい 20, К
かしら 26, К
かな 20, К; 21, К
だい 20, К
な 21, К
なあ 21, К
ね 6, К; 15, К
ねえ 16, К
ねえ 13, К
の 19, К
よ 11, К; 19, К
わ 19, К

わね 19, К
わよ 19, К

ЛЕКСИКА

Дни недели 10, § 15
Займствованные слова 3, § 4; 9, § 11
Исчисление возраста людей 14, § 11
Исчисление времени 14, § 9
Исчисление времени суток 10, § 13; 17, § 10
Канго 3, § 3
Лексика японского языка 3, § 1
Лексические средства выражения лично-веж-
ливых отношений 29, § 7
Летосчисление 14, § 10
Название стран света 21, § 16
Обозначение продолжительности времени 10,
§ 14
Ономатопозитические слова 15, § 13
Особенности разговорной речи 6, К
Стилистические синонимы 14, § 12
Японская система летосчисления 27, § 12
Японские слова – ваго 3, § 2

УКАЗАТЕЛЬ ИЕРОГЛИФОВ, ВВЕДЕННЫХ В УРОКАХ 6–30

Иероглифы расположены по номерам ключей в порядке увеличения черт в иероглифах. Цифра рядом с иероглифом обозначает номер урока, в котором вводится данный иероглиф.

1 一 一 6 七 8 三 7 万 21 匕 11 下 11 不 30 世 28 両 14 並 23	仕 27 休 10 会 12 伝 25 任 30 何 6 作 16 似 22 住 24 体 25 位 30 便 20 例 26 信 20 便 28 保 30 係 30 借 17 候 19 個 24 修 28 側 11 停 23 備 23 働 29 億 21	具 20 13 冂 冂 22 再 24 14 冂 写 27 15 冂 冬 19 冷 25 17 冂 出 12 18 刀, 刂 分 17 切 20 列 23 初 21 利 28 制 30 前 10 19 力 力 25 加 26 劳 29 動 21 務 30 勉 12 勝 25 勤 29 20 勹 包 22 21 匕 化 14 北 19 23 匚	医 18 24 十 十 8 千 9 午 10 半 14 協 25 南 19 博 15 26 卩 印 26 27 厂 原 20 28 厶 参 29 29 又 友 8 取 21 受 26 30 口 口 17 台 11 右 11 史 16 号 20 代 23 古 27 司 30 名 14 各 16 同 19 向 22 合 22 吹 15 和 16 周 21	味 24 呼 27 命 30 品 20 員 13 問 25 喫 13 營 28 器 26 31 口 四 7 回 18 団 27 囟 8 国 15 固 26 園 15 32 土 土 7 地 14 在 27 城 27 堂 10 基 26 場 20 報 28 塩 26 増 28 33 士 士 21 壳 20 34 攴 変 19 夏 19 36 夕 夕 17 外 13 多 14	夜 13 37 大 大 7 太 19 天 17 央 21 奥 27 38 女 女 25 好 13 始 10 姉 14 妹 14 委 30 姿 22 婦 22 39 子 子 11 字 12 学 6 季 19 40 宀 宅 11 安 15 安 守 28 定 21 実 26 宗 30 室 7 客 20 宣 30 家 11 案 24 容 28 宿 20 寄 29 寒 18 富 21 寝 17	察 18 寮 16 審 30 41 寸 寺 17 対 28 専 28 尊 29 42 小 小 9 少 18 当 23 44 尸 居 27 届 28 屋 11 展 22 46 山 山 7 岸 21 島 21 47 川 川 17 州 21 48 工 工 28 左 11 50 巾 巾 19 希 28 婦 10 師 14 席 20 常 28 51 干 平 17
2 丨 中 7						
3 丶 丸 25 主 28						
4 丿 乘 17						
5 乙 九 8						
6 丩 予 23 争 30 事 12						
7 二 二 7 五 8						
8 一 交 27 京 9						
9 人, 亻 人 6 今 8 以 21 付 22 代 23	10 儿 元 17 兄 14 先 6 光 24 11 入 入 13 内 19 全 18 12 八 八 8 六 8 公 15 典 15					

年 7 幸 29 幹 23	慣 22 憲 29	日 6 早 17 明 9 昔 27 昼 13 昨 15 春 19 映 28 昭 29 時 10 晚 10 景 19 暑 19 普 22 晴 29 暖 18 曜 10	様 22 権 30 機 26 橋 27	浅 17 海 19 流 16 深 27 温 18 満 19 湖 21 渡 27 漢 12 準 23 演 27	102 田 田 7 由 20 町 20 男 25 画 24 界 30 留 8 異 21 番 19	祝 29 祭 21 禁 25 福 29
53 广 広 16 庁 27 店 13 度 18 庭 11 座 20	62 戈 成 29 戦 30	63 戸 戸 23 所 11 房 18	76 欠 次 23 歌 16			115 禾 私 6 科 12 秋 19 移 27 種 28
54 乚 建 19	64 手 手 16 技 25 扌 30 招 27 持 13 指 23 挙 30 授 12 提 30		77 止 止 23 正 27 步 15 武 29 歳 29 歴 16		104 广 病 18 疲 20 痛 18	116 穴 空 19 窓 23
55 升 弁 23		73 日 曲 20 書 8 最 20	78 歹 死 21 残 24		105 夂 発 23 登 21	117 立 立 15
56 弋 式 29	66 支 改 23 放 22 政 24 故 28 教 7 散 15 敬 29 数 23	74 月 月 9 有 19 望 27 朝 13 服 16 期 25	79 殳 段 11		106 白 白 9 百 9 的 13 皇 27	118 竹, 符 20 第 23 答 12 等 29 節 19 管 20 算 23
57 弓 弟 14 強 12 張 28		75 木 木 7 本 6 札 23 来 13 束 22 材 26 条 30 果 13 松 11 東 9 枚 22 校 14 森 27 植 21 業 12 楽 16	80 母 母 14 每 9			119 米 精 30
59 彡 形 22	67 文 文 6		83 氏 民 29		93 牛, 牛 物 13 特 23	120 糸, 紅 13 約 21 紙 17 終 10 紳 22 組 27 経 28 絵 15 統 29 続 23 練 25 緑 26 絵 30
60 彳 後 10 待 13 律 30	68 斗 料 16		84 气 氣 15		94 犬, 犴 状 27 独 24	
61 心, 忄 心 23 必 22 忙 17 忘 20 念 24 性 28 急 18 思 20 情 12 患 18 意 23 感 26 愛 29	69 斤 新 9		85 水, 氵 水 9 池 11 江 23 決 21 法 12 注 20 泊 23 治 24 泳 25 況 28 活 21 洗 16 洋 16		96 王 理 14 現 24 球 25	
	70 方 方 6 施 29 旅 21 族 14					
	72 日				99 甘 甘 26	
					100 生 生 6 産 29	
					101 用 用 20	
					111 矢 知 27 短 22	
					112 石 石 24	
					113 示, 社 21 示 22 礼 25 祉 29 祈 29 祖 14 神 20	

線 23 維 24 織 30	139 色 色 16	147 見 見 12 覺 26 親 14 覽 29 視 24	販 28 買 13 貸 28 質 25	道 19 過 25 運 25 遠 17 違 26 選 23	降 15 院 18 陸 19 階 11 障 28 隣 18	184 食, 食 食 10 飯 13 飲 13 飾 22 館 8
122 网 置 24	140 艸, 艸 花 15 芸 29 英 8 苦 26 若 22 茶 9 草 17 葉 19 荷 24 菓 22 菜 26 藥 18	148 角 解 24	155 赤 赤 24	163 卩 部 7 都 21	172 隹 集 25	185 首 首 21
123 羊 美 21 着 17 義 14		149 言 言 24 記 27 訪 24 設 24 診 18 話 12 試 22 語 6 誦 12 說 19 調 24 談 27 諸 27 誕 29 講 14 謝 26 議 27	156 走 走 17 起 10	164 酉 配 25 酒 25	173 雨 雨 15 雪 19 電 16 露 20	187 馬 馱 15 驗 27
124 羽 習 12			157 足 足 18	166 里 重 25 野 15	174 青 青 9	189 高 高 9
125 老, 耂 考 24 老 28 者 18	143 血 衆 30		158 身 身 28	167 金 金 10 鉄 17 銀 24	176 面 面 24	195 魚 魚 26
128 耳 聞 12 職 30	144 行 行 10 術 25 街 20		159 車 車 20	168 長 長 21	177 革 革 30	196 鳥 鳥 15
130 肉, 月 肉 26 育 29 背 22 能 25	145 衣 衣 22 表 25 裝 24 製 20	151 豆 豆 26	160 幸 辛 26 辭 15	169 門 門 11 間 10 開 28 闕 21 閣 30	180 音 音 16	201 黄 黄 16
131 臣 臣 30	146 西 西 19 要 22	152 豕 象 26	162 辵 辺 21 近 9 迎 29 送 20 通 22 造 24 週 17 進 26 遲 18 遊 26	181 頁 頭 18 賴 26 顔 17 類 22 題 22	203 黒 黒 16	211 齒 齡 28
132 自 自 16		154 貝 負 25		170 卩 限 17	182 風 風 15	

УКАЗАТЕЛЬ СЛОВ К УРОКАМ 1–30

(Цифра после слова обозначает номер урока, в котором это слово вводится)

あ	あつい 18 (熱い)	いかが 16
あいさつ 17	あつい 19 (暑い)	いぎ 29 (意義)
アイスクリーム 19	あつい 21	いきさき 21 (行き先)
あいする 29 (愛)	あつかう 28	いきもの 29 (生き物)
あいて 25 (相手)	あつまり 14 (集まり)	いく 10 (行く)
アイパッド 21	あつまる 18 (集まる)	いくつ 11
あう 14 (会う)	アナウンス 23	いくつも 23
あう 22 (合う)	あなた 3	いくら 23
あおい 9 (青い)	あの 8	いけ 11 (池)
あかい 9 (赤い)	あのかた 3 (あの方)	いけばな 18 (生け花)
あがる 18、27 (上がる)	あのひと 3 (あの人)	いける 18 (生ける)
あかるい 9 (明るい)	あに 14 (兄)	いこう 27 (以降)
あき 19 (秋)	あね 14 (姉)	いし 24 (石)
あきはばら 20 (秋葉原)	アパート 21	いし 30 (意思)
あきらめる 22	あびる 17	いしがき 27 (石がき)
あく 20 (空く)	あぶない 26	いしゃ 6 (医者)
アクセサリー 28	あまい 15 (甘い)	いじょう 21 (以上)
あげもの 26 (あげ物)	あまり 9	いす 2
あける 18 (開ける)	あめ 15 (雨)	いそいで 18 (急いで)
あげる 16 (上げる)	アメリカじん 8 (人)	いそがしい 10 (忙しい)
あげる 26	あらう 17 (洗う)	いそぐ 17 (急ぐ)
あさ 2 (朝)	あらわれる 28 (現れる)	いぜん 27 (以前)
あさくさ 17 (浅草)	ありかた 30 (有り方)	いたい 18 (痛い)
あさごはん 17 (朝ご飯)	ある 25	いたす 23
あさって 14	あるきまわる 21 (歩き回る)	いただく 16
あさねぼう 20 (朝寝ぼう)	あるく 12 (歩く)	いたるところ 24 (いたる所)
あさまやま 21 (浅間山)	アルバイト 11	いちねんせい 7 (一年生)
あし 12 (足)	アルバム 11	いちばん 19 (一番)
あじ 19 (味)	あれ 7	いつ 2
あした 10 (明日)	アレルギー 19	いっさくじつ 15 (一昨日)
あじわう 26 (味わう)	あわせる 22 (合わせる)	いっさくねん 15 (一昨年)
あずかる 22	アンケート 25	いっしょ 13
アスピリン 18	あんしん 25 (安心)	いっしょうけんめい 25
あそこ 8	あんぜん 30 (安全)	いってい 28 (一定)
あそぶ 13 (遊ぶ)	アンテナ 28	いっぱい 27
あたえる 30	あんないする 18 (案内)	いっぱん 28
あたたかい 18 (温かい)		いっぽう 27 (一方)
あたためる 19 (暖める)	い	いつも 13
あたま 18 (頭)	いい 9	いとこ 14
あたま 23 (熱海)	いいんかい 30 (委員会)	いない 30 (以内)
あたらしい 9 (新しい)	いう 17 (言う)	いぬ 3
あたり 23 (辺り)	いえ 1 (家)	いのち 30 (命)
あたる 27 (当たる)	いいえ 1	いのる 29 (祈る)
あちら 20	いか 21 (以下)	イベント 28
あちらこちら 26	いがい 25 (以外)	いみ 20 (意味)

いもうと 12 (妹)

いや 19

いや (な) 24

いる 22 (要る)

いるい 22 (衣類)

イルミネーション 22

入れる 15 (入れる)

いろ 9 (色)

いろいろ (な) 13 (色々)

いろづく 24 (色づく)

いろどり 26 (色取り)

いんしょう 24 (印象)

インターネット 21

インタビュー 25

インテリア 13

いわう 29 (祝う)

う

ううん 20

うーん 20

ウエートレス 13

うえの 10 (上野)

うかぶ 27

うけたまわる 23

うけつけ 28 (受付)

うける 20 (受ける)

うしなう 27

うすい 19

うた 16 (歌)

うたう 16 (歌う)

うち 2

うちあわせる 25 (うち合わせる)

うつくしい 19 (美しい)

うつくしさ 26 (美しさ)

うつりかわり 19 (移り変わり)

うつる 24

うつる 27 (移る)

うつわ 26 (器)

うで 25

うばう 30

うまい 22

うやまう 29 (敬う)

うりば 20 (売り場)

うる 20 (売る)

うるさい 13

うれしい 20

うん 20

うんどうかい 29 (運動会)

うんどうじょう 25 (運動場)

うんどうする 25 (運動)

え

え 1 (絵)

エアコン 28

えいが 1 (映画)

えいがかん 14 (映画館)

えいぎょうする 22 (営業)

えいご 1 (英語)

ええ 1

えき 11 (駅)

えきまえ 24 (駅前)

エスカレーター 20

えど 23 (江戸)

えどじだい 23 (江戸時代)

えどじょう 26 (江戸城)

えはがき 20 (絵葉書)

えびす 27 (恵比寿)

えらぶ 21 (選ぶ)

LL きょうしつ 23 (LL 教室)

えん 22 (円)

えんがわ 19 (えん側)

えんぴつ 7

えんりよする 18 (遠りよ)

お

おいしい 13

おいはらう 29

OL27

おうせつま 11 (応せつま)

おおい 12 (多い)

おおあめ 19 (大雨)

おおきい 9 (大きい)

おおぜい 14 (大ぜい)

おおそうじ 29 (大そうじ)

おおてもん 27 (大手門)

おおどおり 24 (大通り)

おかあさん 14 (お母さん)

(お) かし 13 (お菓子)

おかしい 27

(お) かね 16 (お金)

おかわり 26

おきなわ 19 (沖縄)

おきる 10 (起きる)

おく 12 (置く)

おく 21 (億)

おく 27 (奥)

おくさん 24 (奥さん)

おくる 18

おくる 20 (送る)

おこる 25

(お) さけ 25 (お酒)

おしいれ 11 (おし入れ)

おじいさん 14

おしえる 12 (教える)

おじさん 14

おしぼり 26

おしやれ (な) 27

おす 19

おそい 10 (遅い)

おそう 19

(お) たく 9 (お宅)

おだわら 23 (小田原)

おちつく 24

おつり 22

(お) てら 17 (お寺)

おと 12 (音)

おとうさん 14 (お父さん)

おとうと 12 (弟)

おとこ 25 (男)

おとす 24

おとずれる 24 (訪れる)

おととい 15 (一昨日)

おとし 15 (一昨年)

おどろく 19

おなかがすく 18

おなじ 19 (同じ)

おに 29

おにぎり 26

おばあさん 14

おはかまいり 29 (おはか参り)

おばさん 14

オフィスがい 27 (オフィス街)

(お) ふろ 11

オペラ 24

おぼえる 20 (覚える)

おみやげ 21 (お土産)

おもい 19 (重い)

おもいだす 22 (思い出す)

おもいで 27 (思い出)

おもいやり 30 (思いやり)

おもう 20 (思う)
 おもしろい 9
 おもちや 27
 おゆ 26
 およぐ 17 (泳ぐ)
 および 21
 おりたたみ 22
 おりる 17 (降りる)
 オリンピック 29
 おれい 25 (お礼)
 オレンジ 27
 おわり 5 (終わり)
 おわる 10 (終わる)
 おんがく 14 (音楽)
 おんがっかい 29 (音楽会)
 おんがくだいがく 20 (音楽大学)
 おんせん 21 (温泉)
 おんな 25 (女)

か

カーテン 16
 カード 16
 カーペット 16
 かい 18 (回)
 かい 11 (階)
 かいが 24 (絵画)
 かいかい 29 (開会)
 かいがん 21 (海岸)
 がいこくじん 21 (外国人)
 かいさつ 23 (改札)
 かいさつぐち 23 (改札口)
 かいさんする 30 (解散)
 かいしゃ 20 (会社)
 がいしゅつする 17 (外出)
 かいせつする 27 (解説)
 かいだん 11 (階段)
 ガイド 24
 ガイドブック 19
 がいぶ 28 (外部)
 かいようこく 29 (海洋国)
 かいわ 12 (会話)
 かう 13 (買う)
 かえす 17
 かえり 15 (帰り)
 かえる 10 (帰る)
 かお 17 (顔)
 かおいろ 18 (顔色)

かおり 26
 かかす 29
 かがく 27 (科学)
 かかげる 30
 かかりいん 23 (係員)
 かかる 17、22
 かき 13
 かきだす 22 (書き出す)
 かく 12 (書く)
 かく 12
 かくかい 16 (各階)
 かくぎ 30 (閣議)
 かくしゅ 30 (各種)
 がくせい 2 (学生)
 かくち 21 (各地)
 がくぶちょう 29 (学部長)
 かけもの 20 (かけ物)
 かける 20
 かが 1
 かこむ 24
 かさ 11
 かざり 22 (飾り)
 かざる 22 (飾る)
 かざん 21 (火山)
 かじ 22 (火事)
 かじ 22 (家事)
 かす 18 (貸す)
 ガスレンジ 16
 かぞえる 24 (数える)
 かぞく 14 (家族)
 かぜ 15 (風)
 かぜ 18
 かぜをひく 18
 かた 2 (方)
 かた 28
 かたい 26 (固い)
 かたかな 5
 かたち 22 (形)
 かつ 25 (勝つ)
 かつかざん 21 (活火山)
 がっかりする 25
 がっこう 11 (学校)
 かつこく 30 (各国)
 かつて 27
 カット 28
 かつどうする 21 (活動)
 カップ 28
 かてい 22 (家庭)

かど 20
 かどまつ 28 (門松)
 かない 29 (家内)
 かなり 13
 かね 29
 かのじょ 25 (かの女)
 かばん 5
 かはんすう 30 (過半数)
 かびん 22
 カフェテリア 23
 かぶきざ 27 (かぶき座)
 かぶる 27
 かべ 3
 かまくら 24 (鎌倉)
 かみ 4 (紙)
 かみ 28
 カメラ 9
 がめん 28 (画面)
 かゆ 26
 かよう 22 (通う)
 かようび 10 (火曜日)
 からい 26 (辛い)
 からす 11
 かるい 19
 かりる 16 (借りる)
 カルチャーセンター 25
 かれ 29
 かれさんすい 24 (かれ山水)
 かわ 28 (革)
 かわいい 29
 カレンダー 16
 かんがえかた 28 (考え方)
 かんかく 26 (感覚)
 かんきょう 29
 かんけい 24 (関係)
 かんげきする 24 (感げき)
 かんこう 27 (観光)
 かんこうバス 27 (観光)
 かんさい 21 (関西)
 かんじ 5 (漢字)
 かんしゃ 26 (感謝)
 かんしん 29 (関心)
 かんだ 20 (神田)
 かんたん (な) 19
 がんたん 29 (元たん)
 がんばる 25
 かんりする 30 (管理)
 かんりにん 20 (管理人)

き
 き 1 (木)
 ぎあん 30 (議案)
 きいろい 9 (黄色い)
 ぎいん 30 (議員)
 ぎいん 30 (議院)
 きえる 27
 きおん 21 (気温)
 きかい 26 (機会)
 きがえる 17 (着がえる)
 きく 12 (聞く)
 ぎけつ 30 (議決)
 きこう 19 (気候)
 きこえる 23 (聞こえる)
 ぎし 2 (技師)
 ぎじゅつ 25 (技術)
 きせつ 19 (季節)
 きせる 22 (着せる)
 きそく 26
 きた 19 (北)
 ギター 16
 きたいする 25 (期待)
 きたない 13
 きつい 22
 きつけ 22 (着付け)
 きっさてん 10 (喫茶店)
 きっぷ 20 (切符)
 きにいる 15 (気に入る)
 きねん 27 (記念)
 きねんび 29 (記念日)
 きのう 15 (昨日)
 きのう 30 (機能)
 きびしい 17
 きぶん 18 (気分)
 きぼう 28 (希望)
 きほん 26 (基本)
 きまり 17 (決まり)
 きめる 21 (決める)
 きもち 19 (気持ち)
 きもの 4 (着物)
 きやく 20 (客)
 きゅう (な) 21 (急)
 きゅうかざん 21 (休火山)
 きゅうしゅう 19 (九州)
 きゅうそく 25 (休そく)
 ぎゅうにく 26 (ぎゅう肉)
 ぎゅうにゅう 26
 きょう 4 (今日)

きょう (な) 21 (器用)
 きょうかしょ 4 (教科書)
 きょうぎ 30 (協議)
 きょうぎかい 30 (協議会)
 きょうじ 19 (行事)
 きょうし 14 (教師)
 きょうしつ 4 (教室)
 きょうせい 30 (行政)
 きょうと 19 (京都)
 きょうりょく 25 (協力)
 きょうれつ 24 (行列)
 きょじょう 27 (居城)
 きょねん 15 (きょ年)
 きらい (な) 13
 きらきらする 21
 きり 19
 きれい (な) 13
 キロメートル 21
 きんかくじ 24 (金閣寺)
 ぎんこう 11 (銀行)
 ぎんざ 10 (銀座)
 きんしする 25 (禁止)
 きんだいてき 24 (近代的)
 きんにく 25 (きん肉)
 きんようび 10 (金曜日)
 きんろう 29 (勤労)

く
 ぐあい 15 (具合)
 クーラー 16
 くすり 18 (薬)
 くすりや 22 (薬屋)
 ぐたいてき 30 (具体的)
 くだもの 13 (果物)
 くだものや 13 (果物屋)
 くだり 23 (下り)
 ぐち 12 (口)
 くつ 11
 くつした 22 (くつ下)
 くに 9 (国)
 くぼる 25 (配る)
 くみあわせる 26 (組み合わせる)
 くも 19
 くもる 20
 くらい 15
 クラブ 10
 グリーンシャ 23 (グリーン車)

くりかえす 26
 クリスマス 20
 クリスマス・ツリー 22
 くる 10 (来る)
 グループ 8
 くるしい 27 (苦しい)
 くるま 18 (車)
 くれる 16
 くろい 9 (黒い)
 くわえる 26 (加える)
 くわしい 19

け
 ケア 28
 けいかく 21 (けい画)
 けいけん 27 (経験)
 けいご 28 (敬語)
 けいざい 6 (経ざい)
 げいじゅつさい 29 (芸術祭)
 けいろう 29 (敬老)
 ケーキ 13
 ケータリング 28
 ゲーム 17
 けさ 15 (今朝)
 けしき 19 (景色)
 けしゴム 8
 けす 18
 けつか 25
 けつぎ 30 (決議)
 けつきよく 20
 けっこう (な) 16
 げつようび 10 (月曜日)
 けんかする 23
 げんかん 17
 げんき 13 (元気)
 けんきゅうする 29
 けんげん 30 (権限)
 けんこう 28
 けんこく 29 (建国)
 げんざい 23 (現在)
 けんせつする 24 (建設)
 げんそく 30 (原そく)
 けんどう 29 (けん道)
 けんぶつ 15 (見物)
 けんぽう 29 (憲法)
 けんり 30 (権利)
 げんり 30 (原理)

こ
こ 1 (子)
こ 24 (個)
こい 11
こいのぼり 29 (こい登り)
こうえん 11 (公園)
こうえん 27 (公演)
こうがい 27 (こう外)
こうぎ 12 (講義)
こうきょ 27 (皇居)
こうきょう 25 (公きょう)
こうさんじ 24 (高山寺)
こうじ 28 (工事)
こうせい 30 (公正)
コース 24
こうそうビル 24 (高そう)
コーチ 25
こうちゃ 13 (紅茶)
こうどう 16 (講堂)
こうはん 27 (後半)
こうばん 27 (交番)
コーヒー 13
こうふく 29 (幸福)
こうようする 24 (紅葉)
ゴールデンウィーク 29
こうれいか 28 (高齢化)
こえ 1
こおり 19
こおる 21
こくご 15 (国語)
こくごじてん 15 (国語辞典)
こくせい 30 (国政)
こくてい 21 (国定)
こくど 21 (国土)
こくない 21 (国内)
こくばん 5 (黒ばん)
こくほう 24 (国ほう)
こくみん 29 (国民)
こくみんしゅけんしゅぎ 30
(国民主権主義)
こくむだいじん 30 (国務大臣)
こくりつ 15 (国立)
こけでら 24 (こけ寺)
こげる 26
ここ 8
ごご 10 (午後)
こころ 24 (心)

こしかける 22
ごしき 26 (五色)
こじん 30 (個人)
こしょう 28 (故障)
こす 22
ごぜん 10 (午前)
こそ 27
こたえ 12 (答え)
こたえる 12 (答える)
ごちそう 28
こちら 9
こっかい 27 (国会)
こっかいぎじどう 27 (国会議事堂)
こっけん 30 (国権)
コップ 24
ことし 10 (今年)
ことなる 21 (異なる)
ことば 12 (言葉)
こども 11 (子ども)
ことり 15 (小鳥)
この 8
このように 19
ごはん 12 (ご飯)
コマーシャル 22
こまかい 23
こまる 20
こむ 20
こめる 26
こもの 22 (小物)
これ 7
これから 15
コレクション 25
ころぶ 27
こわす 24
こんげつ 15 (今月)
コンサート 16
こんしゅう 15 (今週)
こんだて 26 (こん立て)
コンディション 25
こんど 10 (今度)
こんな 19
コンピューター 16

さ
さ 21
ざあざあ 15

サービス 23
さい 14 (歳)
さいげんする 24 (再現)
さいご 26 (最後)
さいこう 30 (最高)
さいしゅうてき 30 (最終的)
さいしょ 27 (最初)
サイズ 22
さいだい 23 (最大)
ざいたく 28 (在宅)
さいばんしょ 30 (さいばん所)
さいふ 24
ざいりょう 26 (材料)
さがす 20
さかな 11 (魚)
さかなや 15 (魚屋)
さがる 18 (下がる)
さきゅう 21
さくせいする 30 (作成)
さくひん 30 (作品)
さくや 15 (昨夜)
さくら 11
さくらんぼう 16
さしあげる 16
さしみ 26
さす 22
サッカー 25
ざっし 3
さっぽろ 19 (札幌)
さとう 18
さびしい 27
さまざま (な) 28 (様々)
さむい 18 (寒い)
さら 22
さらいげつ 15 (再来月)
さらいしゅう 15 (再来週)
さらいねん 15 (再来年)
サラダ 13
さらに 23
サラリーマン 14
さわぎ 23
さんか 21 (参加)
さんぎいん 30 (参議院)
さんけん 30 (三権)
さんこうしょ 20 (参考書)
サンクト・ペテルブルグ 10
サンドイッチ 13

さんねん (な) 19 (残念)
 さんぽする 10 (散歩)
 し
 しあい 25 (試合)
 シーディー 20 (CD)
 ジーンズ 18
 ジェイ・アール 20 (JR)
 しお 23 (塩)
 しおからい (塩辛い)
 じかい 30 (次回)
 しかざん 21 (死火山)
 しかし 13
 じかせい 16 (自家製)
 じかん 10 (時間)
 しき 19 (四季)
 じき 29 (時期)
 しきつめる 24
 しくみ 27 (仕組み)
 しけん 18 (試験)
 じこ 14 (自こ)
 しこうする 29 (施行)
 しこく 21 (四国)
 じこく 23 (時こく)
 じこくひょう 23 (時こく表)
 しごと 14 (仕事)
 じさ 22 (時さ)
 じしょ 7 (辞書)
 じじょう 12 (事情)
 じしん 25 (地しん)
 しずか (な) 13
 システム 28
 しずむ 27
 しぜん 19 (自然)
 じだい 23 (時代)
 しだいに 23 (次第)
 したく 20 (支度)
 しちごさん 29 (七五三)
 しちゃくしつ 22 (試着室)
 じつ 23 (実)
 しっかり 19
 じっけん 27 (実験)
 しっこうする 30 (しつ行)
 じっしする 30 (実施する)
 しつもん 12 (質問)
 しつれい (な) 24 (しつ礼)
 していする 24 (指定)
 していせき 24 (指定席)

じてん 15 (辞典)
 じてんしゃ 17 (自てん車)
 じどうしゃ 19 (自動車)
 じどうはんばいき 21 (自動販売機)
 しない 19 (市内)
 しないかんこう 24 (市内観光)
 しなのがわ 21 (信濃川)
 しなもの 22 (品物)
 しばい 28
 しばふ 27
 しばらく 20
 じぶん 16 (自分)
 シベリア 19
 しほう 30 (司法)
 しまう 22
 しまぐに 21 (島国)
 しまる 22
 しめい 30 (指名)
 しめかざり 29 (しめ飾り)
 しめきり 25 (しめ切り)
 しめなわ 30
 しめる 13、21
 ジャーナリスト 14
 しゃいん 22 (社員)
 しゃかい 28 (社会)
 ジャケット 22
 しゃしん 5 (写真)
 シャツ 18
 しゃない 23 (車内)
 しゃぶしゃぶ 26
 ジャム 16
 しゃりょう 23 (車両)
 シャワー 17
 じゆう 20 (自由)
 しゅうかん 22 (習慣)
 しゅうぎいん 30 (衆議院)
 じゅうきよ 27 (住居)
 しゅうきょう 30 (宗教)
 ジュース 13
 じゅうせき 23 (自由席)
 しゅうぶん 19 (秋分)
 じゅうぶん 25 (十分)
 しゅうへん 21 (周辺)
 じゅうよう (な) 25 (重要)
 しゅうり 28 (修理)
 じゅぎょう 8 (授業)

しゅくさいじつ 29 (祝祭日)
 しゅくじつ 29 (祝日)
 しゅくだい 12 (宿題)
 しゅくはく 24 (宿泊)
 しゅくふくする 29 (祝福)
 しゅけんしゃ 30 (主権者)
 しゅしょう 30 (首相)
 しゅっしん 30 (出身)
 しゅっせき 25 (出席)
 しゅっちょう 28 (出張)
 しゅっぱつ 23 (出発)
 しゅと 21 (首都)
 しゅとして 29 (主として)
 しゅふ 28 (主婦)
 しゅみ 28 (しゅ味)
 しゅるい 26 (種類)
 しゅんぶん 19 (春分)
 じゅんぴ 21 (準備)
 じょう 30 (条)
 ショーウィンドー 22
 しょうかい 14
 じょうがい 27 (城外)
 しょうがつ 29 (正月)
 しょうがっこう 14 (小学校)
 じょうきやく 20 (乗客)
 じょうきょう 28 (状況)
 じょうきょうする 23 (上京)
 しょうじ 27
 しょうじき 27 (正直)
 しょうしょう 23 (少々)
 じょうず (な) 16 (上手)
 しょうせつ 20 (小説)
 しょうたい 23 (招待)
 しょうたいじょう 27 (招待状)
 しょうにん 30
 しょうひぜい 22
 じょうぶ (な) 19
 じょうほう 28 (情報)
 じょうやく 30 (条約)
 しょうわ 29 (昭和)
 ジョギング 21
 しょくぎょう 30 (職業)
 しょくご 18 (食後)
 しょくじ 13 (食事)
 しょくたく 29 (食たく)
 しょくどう 10 (食堂)
 しょくどうしゃ 23 (食堂車)

しょくぶつ 21 (植物)
 しょくぶつえん 23 (植物園)
 しょくりょうひん 22 (食料品)
 じょし 28 (女子)
 しょつき 26 (食器)
 じょや 29 (じよ夜)
 しらせ 29 (知らせ)
 しらべる 23 (調べる)
 しりあい 16 (知り合い)
 しりょう 22 (し料)
 しる 19 (知る)
 しる 26
 シルバー 28
 しろ 21 (城)
 しろい 9 (白い)
 しながく 28 (進学)
 しんかんせん 21 (新幹線)
 しんぎ 30 (審議)
 シングル 23
 じんけん 30 (人権)
 しんごう 20 (信号)
 じんこう 21 (人口)
 しんさつ 18 (診察)
 しんし 22 (紳士)
 じんじゃ 21 (神社)
 じんしゅ 30 (人種)
 しんじゅく 20 (新宿)
 しんじょう 30 (信条)
 しんせつ (な) 13 (親切)
 しんねん 29 (新年)
 しんぱい 20 (心配)
 しんぶん 5 (新聞)
 シンボル 30
 じんむ 29 (神武)
 しんらいする 30 (信頼)
 しんわ 29 (神話)
 す
 すいえい 25 (水泳)
 すいきゅう 25 (水球)
 すいはんき 26 (炊飯器)
 ずいぶん 20
 すいようび 10 (水曜日)
 すう 25
 スーツケース 22
 スーパーマーケット 24
 スープ 13

すがた 22 (姿)
 すき (な) 13 (好き)
 スキー 16
 スキーをする 18
 スキーじょう 21 (スキー場)
 すきやき 24 (すき焼き)
 スキャナ 20
 すぎる 19 (過ぎる)
 すぐ 10
 すくない 15 (少ない)
 すぐれた 30
 スケート 16
 すこし 9 (少し)
 すこしずつ 19 (少しずつ)
 すこしも 9 (少しも)
 すごす 23 (過ごす)
 すし 19
 すずしい 19
 すすむ 26 (進む)
 スタート 25
 スタジアム 15
 ずつう 28 (頭痛)
 すっかり 27
 ずっと 19
 すっぱい 26
 すてき (な) 13
 すてる 23
 すな 21
 スノーボード 19
 すばらしい 24
 スピーチ 12
 スペース 27
 すべて 28
 スポーツ 15
 スポーツ・ウェア 26
 すみ 24
 すみえ 24 (すみ絵)
 すむ 20 (住む)
 スラックス 22
 スリッパ 17
 する 12
 すわる 19 (座る)
 せ
 せ 22 (背)
 せいかつ 28 (生活)
 せいき 24 (世紀)
 せいさん 29 (生産)

せいじ 24 (政治)
 せいしん 30 (精神)
 せいじん 29 (成人)
 せいじんしき 29 (成人式)
 せいちょう 27 (成長)
 せいてい 30 (制定)
 せいと 14 (生と)
 せいど 30 (制度)
 せいぶ 19 (西部)
 せいめい 30 (生命)
 せいもん 27 (正門)
 せいよう 26 (西洋)
 セール 20
 せかい 24 (世界)
 せがたかい 22 (背が高い)
 せき 20 (席)
 せき 18
 せきてい 24 (石庭)
 せっけん 18
 せつぶん 29 (節分)
 せつめいする 19 (説明)
 ぜひ 23
 せまい 9
 ゼミ 14
 せわ 28 (世話)
 せん 23 (線)
 せんきょ 30 (選挙)
 せんげつ 15 (先月)
 ぜんご 29 (前後)
 せんこう 20 (専こう)
 ぜんこく 29 (全国)
 せんしゅ 25 (選手)
 せんしゅう 15 (先週)
 センス 22
 せんす 28
 せんせんげつ 15 (先々月)
 せんせんしゅう 15 (先々週)
 せんせい 5 (先生)
 ぜんぜん 15 (全然)
 せんそう 30 (戦争)
 せんそうじ 17 (浅草寺)
 ぜんたいに 30 (全体に)
 せんたく 12 (洗たく)
 せんたくする 30 (選択)
 ぜんぶ 16 (全部)
 せんもん 6 (専門)
 せんもんがっこう 20 (専門学校)

そ
 そう 2
 そう 30
 そうい 30 (総意)
 そうじしょく 30 (総辞職)
 そうじする 12
 そうせんきょ 30 (総選挙)
 そうたいてき 30 (相対的)
 そうだん 21 (相談)
 そうりだいじん 30 (総理大臣)
 ぞくする 30
 そこ 8
 そしきする 30 (組織)
 そして 13
 そそぐ 24 (注ぐ)
 そつぎょうする 15 (そつ業)
 そで 22
 その 8
 そのあとで 10 (その後で)
 そのほか 12
 そば 28
 そびえる 21
 そふ 14 (祖父)
 そぼ 14 (祖母)
 そめる 28
 そら 19 (空)
 それ 7
 それから 17
 それぞれ 19
 それでは 14
 それとも 14
 それに 22
 それほど 19
 そろう 29
 そろそろ 24
 そんちょう 30 (尊重)
 ぞんめいする 29 (ぞん命)

 た
 たいいく 29 (体育)
 だいがく 2 (大学)
 だいがくせい 7 (大学生)
 だいじょうぶ 22
 だいすき (な) 13 (大好き)
 たいする 26 (対する)
 たいせつ (な) 22 (大切)
 たいそう 14 (体そう)
 だいたい 21 (大体)

たいてい 10
 だいどころ 11 (台所)
 だいにじたいせん 30 (第二次大戦)
 だいひょうする 30 (代表)
 だいひょうてき 27 (代表的)
 だいぶ 8
 タイプ 23
 たいふう 19 (台風)
 たいへいよう 19 (太平洋)
 たいへん 9 (大変)
 だいまよう 27 (大名)
 たいりく 19 (大陸)
 たおす 22
 タオル 25
 たおれる 22
 だが 23
 たかい 9 (高い)
 たき 21
 たく 26 (炊く)
 たくさん 11
 タクシー 17
 たけ 11
 だす 12 (出す)
 たすうけつ 30 (多数決)
 たずねる 29 (訪ねる)
 ただ 28
 ただしい 18 (正しい)
 たたみ 11
 たつ 17
 たつ 19 (建つ)
 たつ 28 (経つ)
 たつとぶ 29 (尊ぶ)
 たてなおす 24 (建て直す)
 たてもの 8 (建て物)
 たてる 21 (立てる)
 たとえば 24 (例えば)
 たな 7
 たにん 27 (た人)
 たのしむ 19 (楽しむ)
 たのむ 23 (頼む)
 たべもの 16 (食べ物)
 たまご 13
 だまる 19
 だめ (な) 23
 たもつ 26 (保つ)
 たようさ 28 (多様さ)
 だれ 6

タワー 27
 たんごのせつく 29
 たんじょうび 16 (誕生日)
 ダンス 13
 だんだん 19 (段々)
 だんぼう 18 (暖房)

 ち
 ちい 30 (地位)
 チーズ 23
 チーム 21
 チェックする 28
 ちかい 9 (近い)
 ちがう 19 (違う)
 ちかく 15 (近く)
 ちかづく 22 (近づく)
 ちかてつ 12 (地下鉄)
 ちから 30 (力)
 チケット 27
 ちいさい 9 (小さい)
 ちじょう 23 (地上)
 ちず 3 (地図)
 ちち 14 (父)
 ちっとも 9
 ちほう 19 (地方)
 ちまき 29
 ちゃいろい 9 (茶色い)
 ちゃくしゅする (着手)
 ちゃのま 11 (茶の間)
 ちやわん 25 (茶わん)
 ちゅういする 25 (注意)
 ちゅうおうぶ 21 (中央部)
 ちゅうか 26 (中か)
 ちゅうがっこう 14 (中学校)
 ちゅうごく 19 (中国)
 ちゅうしょく 16 (昼食)
 ちゅうもんする 13 (注文)
 チョーク 8
 ちょうさ 25 (調さ)
 ちょうじゅ 29 (長じゅ)
 ちょうしょく 13 (朝食)
 ちょうり 26 (調理)
 ちょうわ 24 (調和)
 ちよくせつ 30 (直せつ)
 ちよくせん 23 (直線)
 ちよくぜん 23 (直前)
 ちよつと 9
 ちり 8 (地理)

つ	てぶくろ 22 (手ぶくろ)	どくとく 24 (独特)
ツイン 23	でまえ 28 (出前)	とくに 20 (特に)
つうじょう 30 (通常)	でも 13	とける 19
ツーリスト 19	デモンストレーション 22	どこ 8
つかさどる 30	テレビ 12	ところ 13 (所)
つかれる 17 (疲れる)	テレビとう 23	ところで 15
つき 8 (次)	てん 24 (点)	とけい 7
つきつきと 27 (次々と)	てんいん 13 (店員)	とざんしゃ 21 (登山者)
つきみ 19 (月見)	てんき 15 (天気)	とし 13 (都市)
つく 29	でんきがい 20 (電気街)	として 24
つくえ 2	でんきスタンド 16 (電気)	としょかん 7 (図書館)
つくる 16 (作る)	でんきせいひん 20 (電気製品)	としよしつ 8 (図書室)
つける 18 (付ける)	でんごん 28 (伝言)	としより 29 (年寄り)
ツタヤ 17	でんし 21 (電子)	としをとる 20 (年をとる)
つづく 19 (続く)	てんじする 22 (展示)	とちょう 27 (都庁)
つつむ 22 (包む)	でんしゃ 17 (電車)	とつきゅう 23 (特急)
つとめる 20 (勤める)	てんじょう 7 (天じょう)	とつぜん 27 (とつ然)
つまむ 26	でんしレンジ 16 (電子)	とっとり 21 (鳥取)
つまらない 9	でんとう 7 (電とう)	とても 9
つめたい 18 (冷たい)	でんとう 29 (伝統)	とどける 28 (届ける)
つもる 27	てんのう 27 (天皇)	どなた 6
つゆ 19	てんぼうしつ 27 (展望室)	となり 13 (隣)
つよい 15 (強い)	てんらんかい 23 (展覧会)	どの 8
つらなる 21	でんわ 5 (電話)	とびこむ 28
つり 21	と	とまる 23 (止まる)
つる 21	ど 18 (度)	とまる 23 (泊まる)
つれる 27	ドア 7	ともだち 6 (友だち)
て	ドイツ 21	どようび 10 (土曜日)
て 12 (手)	トイレ 11	ドライクリーニング 28
ていいん 30 (定員)	とう 28 (当)	とり 11 (鳥)
ていえん 24 (庭園)	とう 30 (問う)	とりあわせ 24 (取り合わせ)
ていきけん 20 (定期けん)	どう 2	とりだす 26 (取り出す)
ていきゅうび 22 (定休日)	とうきょう 9 (東京)	とる 12 (取る)
ていしゃ 23 (停車)	とうじつ 23 (当日)	とる 15
ていしゅつする 30 (提出)	どうして 15	どれ 7
テーマ 19	どうしても 24	トレーナー 25
でかける 20 (出かける)	トースト 18	トレーニング 25
てがみ 4 (手紙)	どうぞ 2	どんな 9
できるだけ 21	どうにゆうする 28 (どう入)	トンネル 23
テキスト 9	どうぶつ 19 (動物)	な
でぐち 23 (出口)	どうぶつえん 17 (動物園)	ないかく 30 (内閣)
デザイン 22	どうよう (な) 29 (同様)	ないそう 28 (内装)
テスト 12	とおい 9 (遠い)	ナイフ 24
てつだう 18 (手伝う)	とおり 17 (通り)	ないよう 28 (内容)
てつづき 24 (手続き)	とおる 16 (通る)	なおす 12 (直す)
では 9	ときどき 10 (時々)	なおる 15 (直る)
デパート 11	どくじ 24 (独自)	ながい 9 (長い)

ながいあいだ 15 (長い間)
 ながさ 19 (長さ)
 ながしだい 16 (流し台)
 ながの 28 (長野)
 なかま 21 (なか間)
 ながれ 21 (流れ)
 なく 15
 なく 23
 なくなる 23
 なごや 23 (名古屋)
 なし 13
 なす 30
 なぜ 23
 なつ 19 (夏)
 なに 6 (何)
 なべ 26
 なべもの 26 (なべ物)
 なまえ 6 (名前)
 なみ 28
 なら 15 (奈良)
 ならう 12 (習う)
 ならぶ 22 (並ぶ)
 ならべる 22 (並べる)
 なる 18 (成る)
 なる 19
 なるべく 25
 なんがい 11 (何階)
 なんじ 10 (何時)
 なんでもない 28
 南とう 19 (南東)
 なんようび 10 (何曜日)

に

にあう 22 (似合う)
 にいがた 21 (新潟)
 ニーズ 28
 においがする 27
 にがい 26 (苦い)
 にぎやか (な) 13
 にく 18 (肉)
 にじょうばし 27 (二重橋)
 にちじょう 28 (日常)
 にちようび 10 (日曜日)
 にっこう 21 (日光)
 にねんせい 8 (二年生)
 にほん 5 (日本)
 にほんアルプス 21 (日本アルプス)

にほんかい 19 (日本海)
 にほんご 6 (日本語)
 にほんしき 11 (日本式)
 にほんじん 8 (日本人)
 にほんせい 23 (日本製)
 にほんふう 27 (日本風)
 にほんま 11 (日本間)
 にもつ 24 (荷物)
 にもの 26 (煮物)
 にゅうがくする 21 (入学)
 ニュース 12
 にる 23 (似る)
 にる 26 (煮る)
 にんきがある 21 (人気がある)
 にんぎょう 27 (人形)
 にんげん 24 (人間)
 にんずう 27 (人数)
 にんむ 30 (任務)
 にんめい 30 (任命)
 にわ 11 (庭)

ぬ

ぬぐ 17
 ぬける 23
 ぬすむ 24
 ぬるい 26
 ぬれる 19

ね

ねがう 28
 ネクタイ 22
 ねこ 3
 ねつ 18 (熱)
 ねむる 18 (眠る)
 ねる 10 (寝る)
 ねんが 22 (年が)
 ねんしまわり 22 (年始周り)
 ねんばいの 22 (年ばいの)
 ねんへいきん 21 (年平きん)
 ねんれい 25 (年齢)

の

ノート 7
 のうりよく 25 (能力)
 のこる 21 (残る)
 のせる 18, 23 (乗せる)
 のど 18

のぼす 25
 のぼり 23 (上り)
 のぼりざか 27 (上りざか)
 のぼる 21 (登る)
 のみもの 22 (飲み物)
 のむ 13 (飲む)
 のりかえる 20 (乗りかえる)
 のりこむ 23 (乗りこむ)
 のりもの 24 (乗り物)
 のる 17 (乗る)
 のんびり 22

は

は 17
 は 19 (葉)
 ばあい 25 (場合)
 バースデー 20
 パーティー 16
 ハーフコート 22
 はい 3
 ハイキング 18
 はいけんする 28 (はい見)
 ばいてん 20 (売店)
 ハウス 28
 はかる 18
 はく 22
 はく 23 (泊)
 はくちょう 15 (白鳥)
 はくぶつかん 15 (博物館)
 はこ 3
 はこね 15 (箱根)
 はこぶ 28 (運ぶ)
 はし 11 (橋)
 はし 24
 はじまる 10 (始まる)
 はじめ 12 (始め)
 はじめて 24 (初めて)
 ばしょ 20 (場所)
 はしりだす 23 (走り出す)
 はしる 14 (走る)
 バス 16
 バス 17
 バスケットボール 25
 バスのりば 24 (バス乗り場)
 パスポート 24
 バスルーム 16
 パソコン 11
 バター 23

はたらく 22 (働く)
 はつおん 12 (発音)
 バック 27
 バッグ 19
 はっしや 23 (発車)
 はっしんおん 28 (発信音)
 はってんする 27 (発展)
 はっぴょうする 25 (発表)
 はっぼうえん 27 (八芳園)
 はつゆき 21 (初雪)
 はな 3 (花)
 はなしあう 24 (話し合う)
 はなす 12 (話す)
 バナナ 11
 はなみ 19 (花見)
 はは 14 (母)
 パネル 27
 パノラマ 23
 ハム・エッグ 13
 はめる 22
 はやい 10 (早い)
 はやい 19
 はやし 19
 はやめに 23 (早めに)
 はやる 22
 ばら 13
 はらう 22
 はる 19 (春)
 はりかえる 28 (張りかえる)
 バレエ 24
 バレエだん 27 (バレエ団)
 バレーボール 25
 はれた 19 (晴れた)
 バレリーナ 27
 パン 13
 はんいご 28 (はん意語)
 はんえいする 30 (はん映)
 ばんごう 20 (番号)
 ばんごはん 17 (晩ご飯)
 パン 13
 はんだん 30
 はんばい 23 (販売)
 パンや 11 (パン屋)

ひ
 ピアノ 16
 ビート 24
 ひえる 22 (冷える)

ひがい 19
 ひがん 29
 ひく 16
 ひくい 9
 ひこうき 21 (ひ行機)
 ピザ 19
 ひがし 21 (日がし)
 ひさしぶり 19
 びじゅつ 24 (美術)
 びじゅつかん 27 (美術館)
 ひせんきょけん 30 (ひ選挙権)
 ひだりがわ 11 (左側)
 ぴったり 22
 ひつよう (な) 22 (必要)
 ひと 3 (人)
 ひとあめ 24 (一雨)
 ひどい 15
 ひとくち 26 (-口)
 ひとしい 29 (等しい)
 ひなまつり 29 (ひな祭り)
 ひびや 27 (日比谷)
 ひま 16
 ひやす 22 (冷やす)
 びゅうびゅう 15
 びょういん 28 (美容院)
 びょういん 18 (病院)
 びょうき 15 (病気)
 ひょうげん 25 (表現)
 びょうどう 30 (平等)
 ひらがな 5
 ひらく 23 (開く)
 ビル 22
 ひるごはん 17 (昼ご飯)
 ひるま 13 (昼間)
 ひるやすみ 10 (昼休み)
 ひろい 9
 ひろさ 21 (広さ)
 ひろば 27 (広場)
 ひろびろとした 23 (広々とした)

ふ
 ぶ 18 (分)
 ファックス 29
 ブーツ 22
 プール 15
 フォーク 26

ふかい 27 (深い)
 ふかめる 29 (深める)
 ふきん 24 (付近)
 ふく 15 (吹く)
 ふく 26
 ふく 29 (福)
 ふくし 29 (福祉)
 ふくしゅうする 17 (ふく習)
 ふくそう 24 (服装)
 ぶけ 29 (武家)
 ふこう 30 (不幸)
 ふじさん 21 (富士山)
 ふじん 22 (婦人)
 ふしんにん 30 (不信任)
 ふすま 28
 ふたたび 30 (再び)
 ふだん 17 (普段)
 ブチック 28
 ふつう 10 (普通)
 ふつうしゃ 23 (普通車)
 ぶっきょう 30 (ぶっ教)
 ふで 3
 ふとる 20
 ふね 28
 ふび 30 (不備)
 ぶぶん 24 (部分)
 ふもと 21
 ふゆ 19 (冬)
 ふゆよう 22 (冬用)
 プラン 25
 ふる 15 (降る)
 ふるい 15 (古い)
 ふるさと 19
 プレイガイド 28
 プレーヤー 11
 プレゼント 16
 ふろしき 22
 ぶんか 14 (文化)
 ぶんがく 6 (文学)
 ぶんがくせい 7 (文学生)
 ぶんがくぶ 7 (文学部)
 ぶんけい 12 (文けい)
 ぶんしょう 12 (文しょう)
 ぶんたん 30 (文たん)
 ぶんぼう 12 (文法)
 ぶんぼうぐ 20 (文房具)
 ぶんぼうぐや 20 (文房具屋)
 ぶんれい 5 (文例)

へ
 へいあんじだい 24 (平安時代)
 へいあんじんぐう 24 (平安神ぐう)
 へいじつ 17 (平日)
 へいほう 20 (平方)
 へいや 21 (平野)
 へいわ 29 (平和)
 へいわしゅぎ 30 (平和主義)
 へた (な) 16 (下手)
 ベッド 16
 へる 27
 ベル 19
 へや 11 (部屋)
 ペン 7
 へんか 19 (変化)
 べんきょう 5 (勉強)
 べんきょうする 10 (勉強)
 ベンチ 11
 べんとう 23 (弁当)
 べんりやさん 28 (便利屋さん)

ほ
 ほう 30 (法)
 ほうこう 24 (方向)
 ぼうし 22
 ほうそう 22 (放送)
 ほうほう 25 (方法)
 ホーム 20
 ホーム・ステイ 11
 ホーム・ステイさき 11 (先)
 ほうりつ 30 (法律)
 ボール 25
 ほくせい 19 (北西)
 ほこり 24
 ほし 27
 ほしい 20
 ほしょうする 30 (保障)
 ポストンバッグ 22
 ボタン 19
 ほっかいどう 19 (北海道)
 ポツダムせんげん 30 (宣言)
 ホテル 23
 ポピュラー 21
 ほとんど 19
 ほり 27
 ほめる 23

ほん 5 (本)
 ほんかいぎ 30 (本会議)
 ほんしゅう 21 (本州)
 はんだな 11 (本だな)
 ほんとう 12 (本当)
 ほんもの 27 (本物)
 ほんや 15 (本屋)
 ま
 まあまあ 25
 まい 20 (枚)
 まいあさ 10 (毎朝)
 まいしゅう 14 (毎週)
 マイナス 21
 まいにち 10 (毎日)
 まいばん 10 (毎晩)
 まいる 28 (参る)
 まえもって 25
 まがる 20 (曲がる)
 まく 29
 まける 25 (負ける)
 まじめ (な) 30
 まず 15 (先ず)
 ますます 15
 また 10
 まだ 15
 または 30
 まち 13 (町)
 まちがい 12 (間違い)
 まちがえる 12 (間違える)
 まつ 11 (松)
 まっか (な) 19 (真っ赤)
 まっすぐ 19 (真っ直ぐ)
 まったく 20
 まつり 19 (祭り)
 まど 4 (窓)
 まとめる 25
 まにあう 23 (間に合う)
 マニュアル 30
 まめ 26 (豆)
 まもなく 23
 まよう 23
 まる 25 (丸)
 まるで 27
 まるのうち 27 (丸の内)
 まれ 21
 まわり 21 (周り)
 まんいん 20 (満員)

マンガ 20
 まんげつ 19 (満月)
 まんなか 14 (真ん中)
 み
 み 26 (実)
 ミーティング 14
 みえる 23 (見える)
 みおくる 29 (見送る)
 みかく 26 (味覚)
 みかく 17
 みかん 13
 みぎがわ 11 (右側)
 みじかい 9 (短い)
 みず 4 (水)
 みずうみ 21 (湖)
 みずもの 26 (水物)
 みせ 13 (店)
 みせる 12 (見せる)
 みそしる 13
 みた 11 (三田)
 みち 15 (道)
 みつかる 20 (見つかる)
 みつける 22 (見つける)
 みてみる 20 (見てみる)
 みてもらう 18
 みとめる 29
 みどり 9 (緑)
 みどりのまどぐち 23 (緑の窓口)
 ミネラル・ウォーター 26
 みぶん 30 (身分)
 みな 5
 みなさん 14
 みなみ 19 (南)
 みみ 12
 みやこ 21 (都)
 みょうじ 14 (名字)
 みる 12 (見る)
 ミルク 15
 みわける 23 (見分ける)
 みわたす 24 (見わたす)
 みんしゅかいかく 30 (民主改革)
 みんしゅしゅぎ 30 (民主主義)

む
むかう 23 (向かう)
むかえる 29 (迎える)
むかし 19 (昔)
むく 22 (向く)
むこう 19 (向こう)
むし 28
むしあつい 19 (むし暑い)
むしもの 26 (むし物)
むす 26
むずかしい 9
むすこ 20
むすめ 20

め
め 12 (目)
めいじいしん 24 (明治維新)
めいしょ 19 (名所)
メートル 21
メール 16
めがね 22
めぐり 24
めざめる 23 (目覚める)
めしあがる 26 (めし上がる)
めずらしい 21
メモ 26
めん 24 (面)
めんかい 23 (面会)
めんどろ 25
メンバー 14

も
もう 12
もうす 29
もえる 24
もくぞう 24 (木造)
もくてき 28 (目的)
もくようび 10 (木曜日)
もけい 27
もたらす 19
もっていく 22 (持っていく)
もってくる 13 (持ってくる)
もとどうり 24 (元通り)
もともと 29
もどる 27
もの 9 (物)
もみじ 19 (紅葉)
もよおす 29
もらう 16

もり 27 (森)
もん 11 (門)
もんだい 27 (問題)

や
やきもの 26 (焼き物)
やきゅう 25 (野球)
やく 20 (約)
やく 26 (焼く)
やくそくする 15 (約束)
やさい 20 (野菜)
やさしい 9
やすい 9 (安い)
やすみ 4 (休み)
やつきよく 18 (薬局)
やっと 24
やはり 21
やま 4 (山)
やる 16
やわらかい 26

ゆ
ゆいいつ 30 (ゆいー)
ゆうえつ 30
ゆうがた 15 (夕方)
ゆうじん 20 (友人)
ゆうはん 28 (夕飯)
ゆうべ 18 (夕べ)
ゆうめい (な) 13 (有名)
ゆか 4
ゆかた 22
ゆき 19 (雪)
ゆきすぎ 30 (行き過ぎ)
ゆきだるま 19 (雪だるま)
ゆたか (な) 29
ゆっくり 10
ユニーク (な) 24
ゆめ 29

よ
ようい 22 (用意)
ようかん 27 (洋館)
ようけん 28 (用件)
ようし 20 (用紙)
ようじ 20 (用事)
ようしょく 13 (洋食)
ようす 21 (様子)
ようふう 27 (洋風)
ようふく 4 (洋服)

ようふくダンス 16 (洋服)
ようま 11 (洋間)
ヨーロッパ 19
よく 17
よごす 24
よごれる 20
よさん 23 (予算)
よてい 22 (予定)
よぶ 23 (呼ぶ)
よむ 12 (読む)
よやく 21 (予約)
よる 10 (夜)
よろこぶ 27
よろしく 26
よわい 28

ら
ラーメン 28
らいげつ 15 (来月)
らいしゅう 15 (来週)
らいねん 15 (来年)
ラグビー 25
ラケット 25
ラジオ 12
ランニング 25

り
りかい 24 (理解)
リスト 22
りっしゅん 29 (立春)
りっぱ (な) 13
りっぽう 30 (立法)
りゆう 25 (理由)
りゅういき 21 (流いき)
りゅうがくせい 8 (留学生)
りゅうこう 28 (流行)
りょう 16 (寮)
りょあんじ 24 (竜安寺)
りょういん 30 (両院)
りょうがわ 22 (両側)
りょかん 23 (旅館)
りょうしん 12 (両親)
りょう 28 (利用)
りょうほう 25 (両方)
りょうり 16 (料理)
りょうこう 21 (旅行)
りょうこうだいてん 23 (旅行
代理店)
りんご 13

Приложения

る	り)	わかい 13 (若い)
ルーツ 29	れんしゅう 12 (練習)	わがし 24 (和菓子)
ルール 25	レンタル 22	わかれる 15
るすばんでんわ 28 (留守番電話)		わかれる 23 (分かれる)
	ろ	ワゴン 23
れ	ろうか 9 (ろう下)	わしょく 13 (和食)
れいぞうこ 16	ろうじん 28 (老人)	わすれる 18 (忘れる)
れきし 6 (歴史)	ロシアご 8 (ロシア語)	わたし 6 (私)
レジ 20	ロシアじん 8 (ロシア人)	わたる 27 (渡る)
レシート 22	ロビー 14	わらう 25
れっしや 23 (列車)	ロボット 27	わるい 15 (悪い)
レディースフロア 22	ろわじてん 20 (露和辞典)	わろじてん 20 (和露辞典)
レポート 20	ろんぶん 20 (ろん文)	わん 24、26
レモネード 18		ワンピース 30
レモン 15	わ	わんもの 26 (わん物)
れんがづくり 27 (れんが造	わ 22 (和)	
	ワイシャツ 22	

Ответы к упражнениям по фразеологии

Урок 19

Упр. 48

1. Облако утром – будет ясно, облако вечером – дождь.
2. Чем потом 100, лучше сейчас 50.
3. Будет день, будет пища.
4. Беднее, да честнее.
5. Своя рубашка ближе к телу.

Упр. 50

1-4, 2-3, 3-1, 4-2

Урок 20

Упр. 37

Нет дыма без огня.

Упр. 38

1-3, 2-4, 3-1, 4-2

Урок 21

Упр. 45

Беда не приходит одна.

Упр. 47

1-3, 2-6, 3-5, 4-1, 5-2, 6-4

Урок 22

Упр. 40

1. Нужда – двигатель прогресса.
2. На вкус и цвет товарищей нет.

Упр. 41

1-3, 2-1, 3-2

Урок 23

Упр. 41

1. Если закат хороший, то завтра и погода будет хорошая.
2. Или пан, или пропал.

Упр. 42

1-2, 2-3, 3-4, 4-1

Урок 24

Упр. 39

1. Хороша рыба на чужом блюде.
2. Что написано пером, не вырубишь топором.
3. Клин клином вышибают.

Упр. 41

1-2, 2-3, 3-1

Урок 25

Упр. 37

Что у трезвого на уме, то у пьяного на языке.

Упр. 39

1-2, 2-3, 3-1

Урок 26

Упр. 42

1. Не узнав горя, не узнаешь радости.
2. На словах и на деле.
3. Язык до Киева доведёт.

Упр. 44

1-6, 2-4, 3-1, 4-5, 5-2, 6-3

Урок 27

Упр. 38

1. Прошлое в прошлом, а настоящее сегодня.
2. Все, что прошло, прошлое.

Упр. 40

1-3, 2-1, 3-2

Урок 28

Упр. 27

1. Мир тесен.
2. На засохшем дереве цветы распускаются.

Упр. 29

1-2, 2-6, 3-4, 4-3, 5-7, 6-1, 7-5

Урок 29

Упр. 30

1. Если хорошо слышны удары колокола, то к дождю.
2. Не тот родитель, кто родил, а кто воспитал.

Упр. 32

1-3, 2-1, 3-4, 4-2

Урок 30

Упр. 19

Пока человек живет, у него есть желания.

Упр. 20

1-5, 2-7, 3-6, 4-2, 5-1, 6-4, 7-3

ЧТЕНИЕ ФАМИЛИЙ
(упражнения уроков 19–30)

Урок 19 (Упражнение 62)

1 うちだ 2 うちやま 3 やまうち 4 うちかわ 5 ふゆかわ 6 ふゆまつ 7 きたがみ 8 きたなか 9 きたもと 10 きたぐち 11 あきぐち 12 きたうみ 13 きただ 14 きため 15 きたにし 16 きたべ 17 きたの 18 きたかぜ 19 おおにし 20 にしかみ、にしがみ 21 にしなか 22 にしもと 23 にしで 24 にしぐち 25 にしな 26 にしやす 27 にしむろ 28 にしやま 29 にしかわ 30 にしふみ 31 にしかた、にしがた 32 にしき 33 にしまつ 34 にしだ 35 にしの 36 ありた 37 はるかわ 38 はるた 39 うみべ 40 あきやま 41 あきかわ 42 あきもと 43 あきた 44 あきの 45 みなみだ 46 なつき 47 なつめ 48 はむろ 49 はやま 50 みちもと 51 いちだ 52 いちべ 53 いちかわ 54 いちの 55 ちば 56 おおた、おおだ 57 なかにし

Урок 20 (Упражнение 49)

1 はら 2 はらぐち 3 はらき、はらぎ 4 はらだ 5 はらの 6 かみやま 7 かんた、かみた

Урок 21 (Упражнение 58)

1 ともはら 2 はらしま 3 とみた 4 とみなか 5 とみやま 6 とみの 7 しま 8 なかじま、なかしま 9 しまうち 10 しまはら 11 しまやま 12 しまかわ 13 ひらしま、ひらじま 14 まつしま 15 しまもと 16 しまだ 17 しまの 18 うえはら 19 うえき 20 うえだ 21 こじま 22 おおしま 23 かわしま、かわじま 24 せき 25 せきぐち 26 たなべ

Урок 22 (Упражнение 52)

1 むこうやま 2 わかやま 3 わかしま 4 わかはら 5 わかぎ 6 わかまつ

Урок 23 (Упражнение 53)

1 なみかわ 2 なみき 3 とがみ 4 とぐち 5 とやま 6 とかわ、とがわ 7 とだ 8 とべ 9 よよぎ 10 しまし 11 たしろ、たじろ 12 えぐち 13 えなつ 14 えぎ 15 えがみ、えかみ 16 えがわ、えかわ

Урок 24 (Упражнение 52)

1 すみもと 2 すみはら 3 すみとも 4 すみた 5 みつした 6 みつしま 7 みつやま 8 みつかわ 9 みつだ 10 みつまち 11 みつの 12 まさき 13 まさもと

14 いしなか 15 いしなか 16 いしもと 17 いしすち 18 あかな 19 あかぎ、あかき 20 いしだ 21 いしはら、いしばら

Урок 25 (Упражнение 50)

1 おおまる 2 まるなか 3 まるやま 4 まるかわ 5 まるき 6 かつもと 7 かつ

Урок 26 (Упражнение 55)

1 まめだ、まめた 2 うおやま 3 うおずみ

Урок 27 (Упражнение 51)

1 ふるみつ 2 ふるうち 3 ふるぐち 4 ふるかわ 5 ふるき 6 ふるはし 7 ふるた 8 ふるまち 9 しろなか 10 しろき 11 しろた 12 おくな 13 おくはら、おくわら 14 おくな 15 おくやま 16 おくしま、おくじま 17 おくだ 18 おくの 19 としろ 20 もりもと 21 もりなか 22 もりうち 23 もりはら 24 もりとも 25 もりぐち 26 もりた 27 もりやま 28 もりかわ 29 もりまつ 30 もりき 31 もりの 32 はし 33 はしなか 34 はしもと 35 はしうち 36 はしぐち 37 はしば 38 はしやま 39 はしき 40 はしだ 41 たかはし 42 わたなべ、わたべ 43 もちづき 44 わたなべ、わたべ 45 おおはし 46 いしばし

Урок 28 (Упражнение 40)

1 とししま、としじま 2 ますやま 3 ますみ 4 もりなか 5 もりしろ 6 もりやま 7 もりしま、もりじま 8 もりもと 9 もりた 10 もりの 11 もりべ 12 つねやま 13 つねた 14 ますだ

Урок 29 (Упражнение 43)

1 せた 2 せのう、せの 3 あいかわ 4 あいだ 5 あいき 6 あいの 7 ともなり 8 なりはら 9 なりた 10 ふくなか 11 ふくもと 12 ふくやま 13 ふくかわ 14 ふくぎ 15 ふくみず 16 ふくち 17 ふくべ 18 ふくの 19 ふくしま、ふくじま 20 ふくた、ふくだ 21 たけだ、たけた

Урок 30 (Упражнение 31)

1 ふどう 2 やすはら、やすわら 3 やすじ 4 かやま 5 むね 6 むねでら 7 むねやま 8 むねかわ 9 むねた 10 むねかど

ISBN 978-5-7611-0488-4

9 785761 104884